

i

15

ՍԱՀՄՈՍԱՑ ԴԱԻԹԻ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ՄԱԿԱՐԱՅ

ՎԵՀ. ԿԱՅԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ե Ւ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ՄՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Ա. ԱՐՅԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ե Ւ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Տ. ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՐԲՈՉԱՆ ԱՐՅԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Կ. ՊՈՂԻՄ

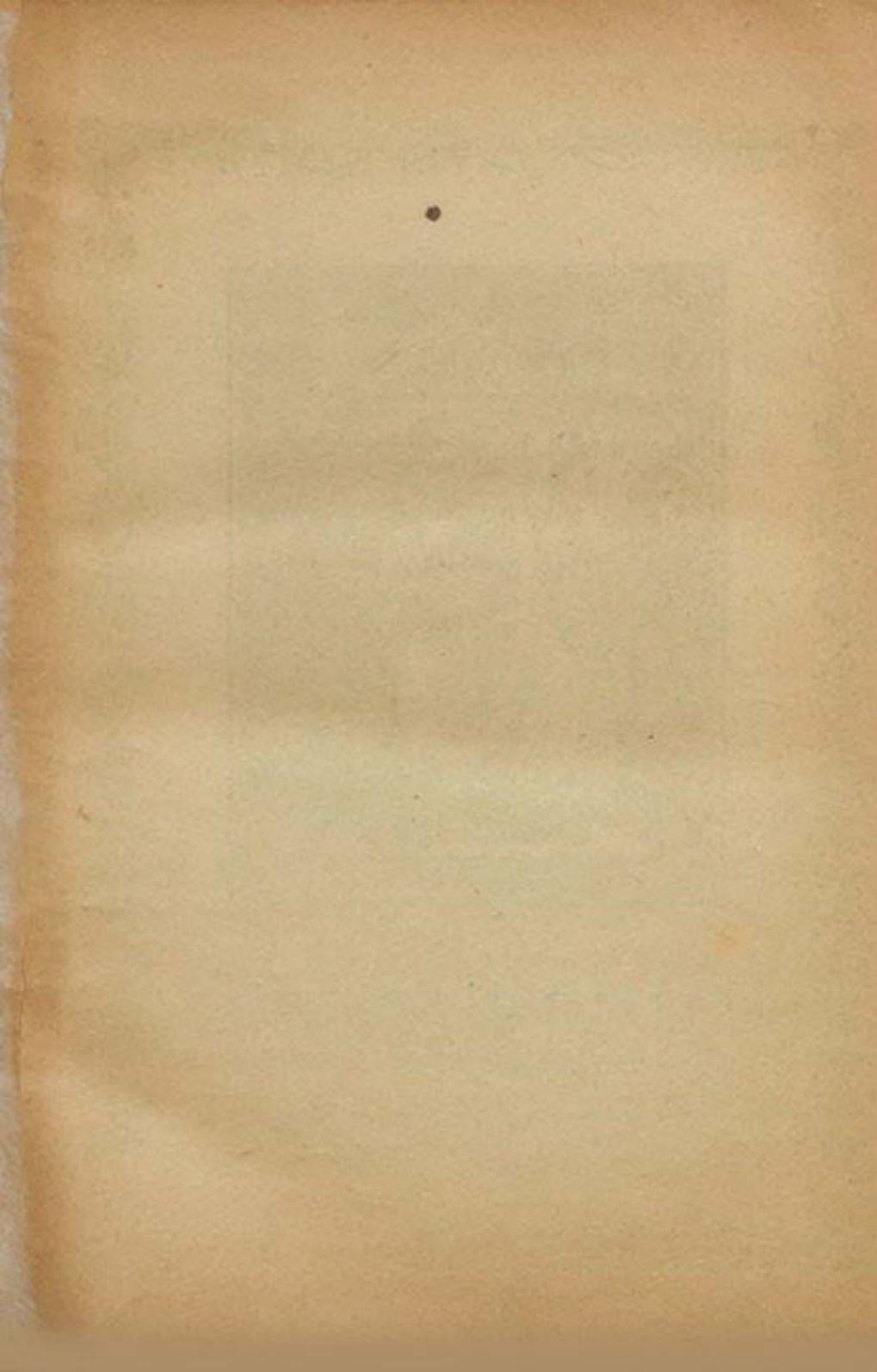
ՏԵՐ ԵՒ ՏՊԱԳՐԻՉ Ա. Դ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

—
1888

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Կ. Պօլիս Բիզու-ինաշա խան , թիւ 3

1-15ահ

Չեղը իմ արարին զատղմոսարան ,
և մատունը իմ կազմեցին
զգործի օրննութեան :

ԳԻՐՔ

ՍԱՂՄՈՍԱՑ
ԴԱՒԹԻՒ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

Երանեալ է այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի
խորհուրդս ամբարշտաց . ՚ի ճա-
նապարհի մեղաւորաց նա ոչ եկաց,
և յաթոռս ժանետից ոչ նստաւ :

Այլ յօրէնս տեառն են կամք նորա ,
և յօրէնս նորա խորհեսցինա ՚ի տուե
և ՚ի գիշերի և եղիցի նա որպէս ծառ ,
որ տնկեալ է ՚ի գնացո ջուրց :
Որ զպտուղիւր ՚ի ժամու տացէ , և
տերեւ նորա միթափեսցի , և զամե-

Նայի զոր ինչ արասցե, յաջողեսցի նմա:
 Ոչ այսպէս են ամբարիշտք, և ոչ այն-
 ոլես, այլ որպէս զփոշի, զոր հոսէ
 հողմ'ի վերայ երեսաց երկրի:
 Վասն այսորիկ ոչ յարիցեն ամբա-
 րիշտք'ի դատաստան, և ոչ մեղաւորք
 'ի խորհուրդս արդարոց:
 Քանզի ճանաչէ տէր զՃանապարհս
 արդ արոց, ճանապարհք ամբարշտաց
 կորիցեն:

Տունք զ.

ՍԱՂՄՈՍ Բ

Անվերնապիր 'ի յեբայեցացն . Երկորին սոքա
 լնդ մի համար են:

Ընդէր խոռվեցան հեթանոսք, և ժո-
 ղովուրդք խորհեցան 'ի սնոտիս:
 Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, և
 իշխանք ժողովեցան 'ի միասին՝ վասն
 տեառն և վասն օծելոյ նորա:
 Խզեսցուք զկապանս նոցա, և ընկես-
 ցուք 'ի մենչ զլուծ նոցա:
 Բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնո-

քօք , և տէր արհամարհեսցէ զնոսա :
Յայնժամ խօսեսցի լնդ նոսա բար-
կութեամբ իւրով, և սրտմտութեամբ

իւրով խռովիեցուսցէ զնոսա :
Ես կացի Ծագաւոր՝ ի նմանէ, ի վերայ
լերին սիօնի սրբոյ նորա՝ ի պատմել
զհրամանս տեառն :

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու , և ես
այսօր ծնայ զքեզ :

Խնդրեա յինէն, և տացքեզ զհեթա .
նոսս՝ ի ժառանգութիւն, և իշխանու-
թիւնքեզ լնդ ամենայն ծագս երկրի :
Հովուեսցես զնոսա գաւաղանաւ եր-
կաթեաւ , և որպէս զանօթ բրտի
փշրեսցես զնոսա :

Արդ Ծագաւորը՝ զայս՝ ի միտ առեք,
և խրատեցարուք ամենեքեան , ոյք
դատեք զերկիր :

Յառայեցէք տեառներկիւղիւեցըն-
ծացէք առաջի նորա դողութեամբ :
Ընկալարուք զիսրատնորա , զի մի բար-
կասցի տէր , և կորնչեցիմք՝ ի ճանա-
պարհացն արդարութեան :

Կժամանակի՝ յորժամ բորբոքեսցի

բարկութիւն նորա .
 Երանիամենեցուն՝ ոյքյուսացեալեն
 'ի տէր :
 Տունք ժդ .

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Սաղմոս Գաւրի. 'ի ժամանակի' զի փախուցեալ եք
 և յերեաց Աբիսողոմայ որդոյ իւրոյ .

Տէր՝ զի՞ բազում եղեն նեղիչք իմ, և
բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ:
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ
չի՞ք փրկութիւն սորա առ Աստուած
իւր :

Այլդու տէր՝ օգնական իմես, փառք
իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :
Զայնիւ իմովես առ տէր կարդացի, և
լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :
Ես ննջեցի և ՚իքուն եղէ, զարթեայ՝
և տէր ընդունելի իմէ .

Ոչ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր զօրաց
նոցա, ոյք շուրջանակի պատեալ
պաշարեալ պահէին զիս :

Արի տէր՝ և փրկեա զիս աստուած իմ.

զի դու հարեր զամենեսեան , ոյք էին
ընդ իս թշնամութեամբ ՚ի տարա-
պարտուց , և զատամունս մեղաւո-

բաց փշրեսցես :

Տեառնդ է փրկութիւն . ՚ի վերայ ժո-
ղովրդեան քո օրհնութիւնքո :

Տունք ը : Գործայս իլ :

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Ի կատարած օրմնուքեան . Սաղմոսերգուրինն

Գաւրի :

Ի կարդալիմումլուար ինձ աստուած
ըստ արդարութեան . ՚ինեղութենէ
ինձ անդորր արարեր . ողորմեա ինձ և
լուր աղօթից իմոց :

Որդիք մարդկան մինչև յե՞րբ էք խըս-
տասիրուք . ընդէ՞ր սիրէք զնանրու-
թիւն , և ինդրէք զստութիւն :

Ծաներուք զի սքանչելիս արար տէք
որբոյ իւրում , և տէք լուիցէ ինձ ՚ի
կարդալ իմում առ նա :

Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք , զոր ինչ

ասեք՝ ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր
զղացարուք :

Մատուցեք պատարադս արդարու-
թեան, և յուսացարուք՝ ի տեր :
Բազումք ասէին թէ, ո՞ցուցցէ մեզ
զբարութիւնտեառն. նշանեցաւ առ
մեզլոյս երեսացքոց, և ետուր ու-
րախութիւն սրտից մերոց :

Ի պազոյ ցորենոյ գինուոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և ՚իսոյն նըն-
ջեսցուք և զարթիցուք . զի դու տեր
միայն առանձին յուսով քո բնակե-
ցուցեր զմեզ :

Տունք ը.

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Ի կատարած վասն վիճակիցն . Օաղմոս Դաւրի:

Բանից իմոց ունկն զիր տեր, և ՚ի միտ
առ զաղաղակ իմ :

Նայեա ՚ի ձայն ազօթից իմոց, թա-
դաւոր իմ և աստուած իմ :

Ես զքեզ աղաշեմ տեր ընդ առաւօսս

լուիցես ձայնի իմում, ընդ առաւօտո
պատրաստ Եղեցյանդիման լինելառ
քեզ :

Ոչ թէ դու աստուած կամիս զանօրէ -
նութիւն, և ոչ բնակին առքեզ չարք ·
և անօրէնք մի՛ բնակեսցին առաջի ա-
չաց քոց :

Ատեցեր զայնոսիկ ոյք գործեն զանօ-
րէնութիւն . կորուսանես զամենես -
եան ոյք խօսին զսուտ :

Զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր պիղծ
առնես գու տէր, այլես ըստ բազում
ողօրմութեանքում մտից 'ի տունքո,
և երկիրակագից 'ի տաճար սուրբ քո
երկիւղիւ քո :

Տէր՝ առաջնորդեա ինձ յարդարու-
թեանքում. վասն թշնամեաց իմոց
ուղիղ արա առաջի իմ զՃանապարհո
քո :

Զի ոչ գոյ 'ի բերանս նոցա ճշմարտու-
թիւն, և սիրտք նոցանանքեալք են :
Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք
նոցա, և լեզուօք իւրեանց նենգա-
ւորք Եղեն :

Դատեա զնոսա աստուած՝ զի անկցին
 'ի խորհրդոց սրտից իւրեանց . ըստ
 բազումամբ արշտութեան նոցա մեր-
 ժեա զնոսա, զի դառնացուցին զքեղ:
 Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յու-
 սացեալ են 'ի քեղ . յաւիտեան ցըն-
 ծասցեն, և բնակեսցիս դու 'ի նոսա :
 Պարծեսցին 'ի քեղ սիրելիք անուան
 քո, զի օրհնեսցես դու զարգարն. տէր
 որպէս զինու հաճութեամբ քո պատ-
 կեցեր զնոսա :

Տունք ժբ .

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Ի կատարած ընդ օրհնուքան վասն ուրերրդաց .
 Սաղմոս Դաւրի :

Տէր, մի սրտմտութեամբ քով յան-
 դիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ
 քով խրատեր զիս :

Ոզորմեա ինձ տէր, զի հիւանդ եմ
 ես . բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
 ցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յօյժ խռովեցաւ՝ և դու

տէր մինչեւ յե՞րբ :

Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կեցո
զիս տէր ըստ ողորմութեան քում :
Զի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ.
Կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի
առ քեզ :

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան 'ի
մում. լուացի զամենայն գիշեր զմա-
հիճս իմ, և արտասուօք իմովք զան-
կողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ,
և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թըշ-
նամեաց իմոց :

Եթաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ . լուաւ
տէր աղօթից իմոց, և տէր զինդըր-
ուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամե-
նայն թշնամիք իմ. դարձցին յետո և
սմաչեսցեն յոյժ վազվաղակի և խռո-
վեսցին :

Տունք ժ : Գորզայս դ :

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Սաղմոս Գաւրի . զօր ասաց տեառն վասն բանին
Քաւսեայ որդոց յիմենայ :

Տէր աստուած իմ՝ իքեղ յուսացայ ,
Վրկեա զիս , և ամենայն հալածաց
իմոց ապրեցո զիս :

Գուցէ երբէք յափշտակիցէ որպէս
առիւծ զանձն իմ . ոչոք իցէ որ վըր-
կիցէ , և ոչ այն՝ որ ապրեցուցանիցէ :
Տէր աստուած իմթէ արարի զայս , և
թէ իցեն անօրէնութիւնք'ի ձեռոսիմ:
Թէ հատուցի երբէք ոյնոցիկոցք հա-
տուցին ինձ չար . անկեայց և ես 'ի
թշնամեաց իմոց ընդունայն :

Հալածեսցէ առա թշնամին զանձն իմ ,
Հասցէ և կոխեսցէ յերկիր զկեանս իմ ,
և զփառս իմ՝ ի հող բնակեցուսցէ :
Արի տէր բարկութեամբ քով , և
բարձր լեր ՚ի սպառիլ թշնամեաց ի-
մոց :

Զարթիր տէր աստուած իմ՝ ի հրա-
մանս քո՝ զօր պատուիրեցեր , և ժո-
ղովք ժողովրդոց շուրջե զիցին զբեւ :

Վասն այսորիկ՝ ՚ի բարձունս դարձ
տէր, և տէր դատէ զժողովուրդս իւր։
Դատ արա ինձ տէր ըստ արդարու-
թեան իմում, և ըստ ամբծութեան
իմում՝ որ յիս։

Կատարեսցին չարիք՝ ՚ի վերայ մեղաւո-
րաց, և յաջողեսցես դու արդարոց։
Որքննէ զսիրտս և զերիկամունս աստ-
ուած արդար յիրաւի է ինձ օգնու-
թիւն յաստուծոյ՝ որ ապրեցուցաննէ-
զայնոսիկ, ոյք ուղիղ են սրտիւք։
Աստուած գատաւոր արդար՝ հզօր և
երկայնամիտ, որ ոչ ածէ զբարկու-
թիւն իւր հանապազ։

Ապա թէ ո՞չ գառնայք առ նա, զսուր
իւր սրեալէ և զաղեղն իւր լարեալ,
և ՚ի նմա սպատրաստեալ է զանօթս
մահու, և զնեւտս իւր այրեցելովք
է զործեալ։

Ահաւասիկ երկնեաց զանօրէնու-
թիւն. յղացաւ զցաւս, և ծնաւ
զանիրաւութիւն։

Գուրն՝ զոր փորեաց և պեղեաց, ՚ի
նոյն անկցի ՚ի խորխորատ՝ զոր և զոր։

ՃԵԱԳ :

Դարձցին ցաւք՝ ՚ի գլուխ նորա, և ՚ի
վերայ դադաթան նորա անօրէնու-
թիւնք իւր իջցեն :

Խոստովան եղեց տեառնըստ արդա-
րութեան նորա, և սազմոս ասացից
անուան տեառնը բարձրելոյ:

Տունք ժէ :

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ի կատարած ՚ի վերայ հնձանացն .
Սաղմոս Դաւրի :

ՏԵՐ ՄԵՐ ՄԵՐ, զի՞սքանչելի է անուն
քո ՚ի վերայ ամենայն երկրի :
Համբարձաւ մեծվայելըութիւնքո ՚ի
վերոյքան զերկինս . ՚ի բերանոց ման-
կանց տղայոց, ստնդեայց հաստա-
տեցեր զօրհնութիւն :

Վասն թշնամեացքոց տեր, զի եղծցի
թշնամին զօրհնութիւն :

ՏԵՍԻց զերկինս զգործս մատանցքոց,
զլուսին և զաստեղս՝ զորս դու հաս-
տատեցեր :

Ո՞վէ մարդ , զի յիշես դու զնա , կամ
որդի մարդոյ , թէ այց ինչ արասցես
դու նմա :

Փռքը ինչ խոնարհ արարեր զնա քան
զիրեշտակոքո . փառօք և պատուօք
պսակեցեր զնա , և կացուցեր զնա 'ի
վերայ ամենայն ձեռակերտաց քոց
Զամենայն ինչ հնազանդ արարեր 'ի
ներքոյ ոտից նորա , զիսաշն և զարջառ՝
և զամենայն ինչ :

Եւս և զերեվայրի , զմուշունս երկնից,
և զձկունս ծովու՝ որք շրջին ընդ շա-
ւիղս ծովու :

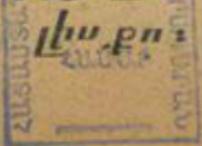
Տէրտէր մեր , զի՞ս սքանչելի է անուն
քո 'ի վերայ ամենայն երկրի :

Տունք թ : Գորդայս իզ :

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Ի կատարած վասն գաղտնեացն որդեայ
Սաղմոս Դաւթի :

Գոհացայց զքէն տէր բոլորով սրտիւ-
իմով . պատմեցից զամենայն սքանչե-

Աւրախ եղեց և ցնծացայց ՚իքեզ.
սաղմոս ասացից անուան տեառնդ
բարձրելոյ:

Ի դառնալ յետս թշնամեաց իմոց ,
տկարասցին և կորիցենյերեսաց քոց:
Արարեր զգատաստանս իմ և զիրա-
ւունս . նստար յաթոռ՝ դատաւոր
արդարութեան :

Սաստեցեր ՚իհեթանոսս , և կորեաւ
ամբարիշտն . զանուանս նոցա ջըն-
չեցեր յաւիտեանս յաւիտենից , և
թշնամոյն զեն պակասեաց մինչ
իսպառ :

Զքաղաքս աւերեցեր , և կորեաւ յի-
շատակ նոցա աղաղակաւ :

Աստուած կայ՝ և մնայ յաւիտեան .
պատրաստ արար զաթոռ իւր ՚ի դա-
տաստանի :

Ինքն դատէ զաշխարհս արդարու-
թեամբ , և զժողովուրդս իւր ուղ-
ղութեամբ :

Եղեւ տէրապաւէն տնանկի ,օգնական
՚ինեղութեան ՚ի գէպ ժամանակի ,
Յուսացին ՚իքեզ ամենեքեան՝ ոյք

գիտեն զանուն քո . զի ոչ թողցես
զայնոսիկ , ուր ինդրեն զքեզտէր .
Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որբնակեալն
է՝ ի սիօն . պատմեցէք ՚ի հեթանոսս
զգործս նորա :

Ե ինդրել զարիւն նոցայիշեաց , և ոչ
մոռացաւ տէր զաղաղակս տնանկաց :
Ողորմեա ինձ տէր՝ և տես զխոնար-
հութիւն իմ՝ ի թշնամեաց իմոց . ո՛
բարձր արարեր զիս ՚ի դրանց մահու .
Որպէս պատմեցից զամենայն օրհնու-
թիւնոքո՝ ի գրունս դստեր սիօնի , և
ցնծացայց ՚ի փրկութեան քում ,
Ընկլան հեթանոսք յապականութեան
իւրեանց՝ զոր արարին , և որոգայթ՝
զոր թագուցին , առցէ զոտս նոցա :
Ճանաչի տէր յառնել զգատաստանս
իւր , և ՚ի գործս ձեռաց իւրեանց
կապեսցին մեղաւորք :

Դարձցին մեղաւորք անդրեն ՚ի գը-
ժոխս , և ամենայն հեթանոսք մո-
ռացան զաստուած :

Ոչ իսպառ մոռանայ տէր զաղքատն .
Համբերութիւն տնանկաց մի կորի-

ցե իսպառ :

Արի տէր՝ և մի զօրասցի մարդ . գա-
տեսցին հեթանոսք առաջիքո :

Կացո տէր օրէնսդիր՝ ի վերայնոցա, և
ծանիցեն հեթանոսք՝ թէ մարդիկ են:
Ընդէր տէր՝ կացեր ՚ի հեռաստանէ .
անտես արարեր ՚ի դէպ նեղութեան
ժամանակի :

Յամբարտաւանիլ ամբարշտին , այրի
աղքատն . արգելցին ՚ի խորհուրդս
իւրեանց , զոր և խորհեցան :

Զի գովի մեղաւորն ՚ի ցանկութիւն
անձին իւրոյ . որ զրկէն , և նա գովին
իսկ ընդէր բարկացոյց մեղաւորն
զաստուած . ըստ բազում բարկու-
թեան իւրում , թէ ոչ խնդրի :
Ոչ աստուած առաջի աչաց նորա .
պիղծ են Ճանապարհը նորա յամեւ
նայն ժամ :

Բարձրեալ են իրաւունք յերեսաց
նորա . ՚ի վերոյ ամենայն թշնամեաց
իւրոց տիրեսցէ :

Ասաց ՚ի սրտի իւրում , թէ ոչ սասա-
նեցայց աղդէ յազդ առանց չարի :

Անիծիւք և դառնութեամբ և նեն՝
դութեամբ լի է բերան նորա, և 'ի
ներքոյ լեզուի նորա ցաւք և վաս-
տակը :

Նստի դարանեալընդ մեծամեծո 'ի
դաղտնիս՝ սպանանել զանբիծն :

Աչք նորա 'ի տնանկո հային . դարանի
'ի դաղտնիս, որպէս զառիւծ 'ի մոր-
ւոջ իւրում :

Դարանի յափշտակել զաղքատն. յա-
փրշտակել զաղքատն, և ձգել զնա :
Յորոգայթ իւր խոնարհեցուցէ զնա.
Խոնարհեցի և անկցի 'ի տիրել իւ-
րում 'ի վերայ տնանկաց :

Զի ասաց 'ի սրտի իւրում՝ թէ մոռա-
ցաւ աստուած. դարձոյց զերեսս
իւր, զի մի՛ տեսցէ խապառ :

Արի տէր աստուած իմ. բարձր եղիցի
ձեռն քո, և մի՛ մոռանար զտնանկո:
Խոկ ընդէ՞ր բարկացոյց ամբարիշտն
զաստուած. զի ասաց 'ի սրտի իւ-
րում թէ ոչ քննի :

Տեսանես դու զնա'ի ցաւս, և 'ի սրտմը-
տութիւնս հայիս. 'ի քեզ թողեալէ

աղքատն, և որբոյն դու ես օգնական։
Խորտակեսցի բազուկ մեղաւորի և
չարի։ Խնդրեսցին մեղքնորա, և նա
մի գտցի։

Տէր թագաւորյաւխուանսյաւխու-
նից կորիցեն հեթանոսք յերկրէ նորա։
Զցանկութիւն տնանկաց լուաւ տէր.
՚ի պատրաստութիւն սրտից նոցա
հայեցաւ ակն քո։

Դատ առնելորբոյն և տնանկի . զի մի
եւս յաւեցի մարդ ՚ի մեծաբանել
իւրում ՚ի վերայ երեսաց երկրի։

Տունք խ։

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.

Ի կատարած Ասդմոս Դաւթի.

Ի տէր յուսացայ . ո՞րսպէս ասիցէր
ցանձն իմ, փոփոխեաց ՚ի լերինս որ-
պէս ձնձնզուկ։

Զի ահա մեղաւորք լարեցին զաղե-
ղունս իւրեանց . պատրաստ արարին
զնետս ՚ի կապարճս, ձգել ընդ խա-

Հար այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք :
Զի զոր դու շինեցեր, նոքա աւերեցին . իսկ արդարն զի՞ արար :
Տէր ՚ի տաճար սուրբ իւրում. տէր
յերկինս յաթոռ իւրում :

Աչք նորա ՚ի տնանկս հային, և արտեւանունք նորա քննեն զորդիս
մարդկան :

Տէր քննէ զարդարն և զամբարիշտն .
որ սիրէ զմեղս, ատէ զանձն իւր :
Տեղասցի ՚ի վերայ մեղաւորաց որոզայթ՝ հուր և ծծումք . այս մըրիկ՝
բաժին բաժակի նոցա :

Ալդար է տէր՝ և զարդարութիւն
սիրէ, և զուղղութիւն տեսանեն
երեսք նորա :

Տունք լ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ի կատարած ի վերայ ուրերարդին .
Սաղմոս Գաւրի :

Ապրեցո զիս տէր, զի նուաղեաց
սուրբ. նուաղեցան ճշմարտութիւնք

յորդւոց՝ ի մարդկանեւ :

Ինանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկերի
իւրում. շրթամբք նենդաւորօք սըր-
տէ ՚ի սիրտ խօսեցաւ :

Սատակէ տէր զամենայն շրթունս
նենդաւորս և զլեզուս մեծաբանս :
Ոյք ասացին . զլեզուս մեր մեծս ա-
րասցուք , շրթունք մեր առ մեզ են,
և արդ մեր ովլէ տէր :

Վասն տառապանաց աղքատին և
հեծութեան տնանկին , այժմ յար-
եայց ասէ տէր . եղից գիրկութիւն
իմ , և համարձակեցայցի նոսա :
Բանք տեառն ենքանք սուրբ , որպէս
զարծաթընտրեալ և փորձեալ յերկ-
րէ , սրբեալ և պարզեալ եօթնալա-
տիկ ՚ի հողոյ :

Դու տէր պահեցեր զմեղ , և ապ-
րեցուցեր զմեղ յազգէ յայսմանէ
մինչև յաւիտեան :

Շուրջանակի ամբարիշտք շիջին . ըստ
բարձրութեան քում մեծս արասցես
դու զորդիս մարդկան :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

ի կատարած Սաղմոս Գաւրի:

**Մինչեւ յԵրբ տէր՝ մոռանաս զիս
խսպառ, մինչեւ յԵրբ դարձուցանես
զերեսս քոյինէն :**

**Մինչեւ յԵրբ դնեմ զիսորհուրդայան-
ձըն իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս:
Մինչեւ յԵրբ բարձրանայ թշնամին
՚ի վերայ իմ. նայեա և լուր ինձ տէր
աստուած իմ :**

**Կոյս տուր տէր աչաց իմոց, զի մի
երբեք ննջեցից ՚ի մահ :**

**Մի ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղթեցի
նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն,
թէ ես սասանեցայց :**

**Ես յողորմութիւնս քո տէր յուսա-
ցայ, ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրկու-
թեան քում. օրհնեցից զտէր զբա-
րերարդ իմ :**

Տունք զ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳՆ

Ի կատարած Սաղմոս Դաւթի :

**Առաց անզգամի ՚ի սրտի իւրում, թէ
ոչ դոյ աստուած :**

**Ապականեցան և պղծեցան յանօրէն
նութեան իւրեանց . և ոչ ոք է՝ ոք
առնել զբաղցրութիւն :**

**Տէր յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ ոք
իմաստուն, ոք խնդրիցէ զաստուած :**

**Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի միասին
և անպիտանացան :**

**Ոչ ոք է ոք առնել զբարի, և չէ ոք
մինչեւ ՚ի մի :**

**Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք
գործեն զանօրէնութիւն :**

**Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս
կերակուր հացի, և առ տէր ոչ կար-
դացին :**

**Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ
երկիւղ, զի տէր է յազգս արդարոց :
Զիսորհուրդ աղքատին յամօթ արա-**

րին, զի տեր է յոյս նորա :
 Ո տացե՛ իսիօնէ զվիրկութիւնիսրա-
 յէլի. ՚ի դարձուցանելտեառն զգե-
 րութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ցըն-
 ծասցե՛ Յակոբ՝ և ուրախ եղիցի իս-
 րայէլ :

Տունք Ժ. Գորդայու լր:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւթի :

Տէր ո՞վկացցե՛ ՚ի խորանի քում, կամ
 ո՞վքնակեցուսցե՛ ՚ի լեառն սուրբքո :
 Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարու-
 թիւն, խօսի զՃշմարտութիւն ՚ի
 սրտի իւրում :

Արոչ նենգաւորեացլեզուաւ իւրով,
 և չար ընկերի իւրում ոչ արար :
 Կախատինս ՚ի մերձաւորաց նա ոչ
 առնու, արհամարհեալ է առաջի նո-
 րա չարագործն :

Զերկիւղածս տեառն փառաւոր առ-
 նէ . որ երգնու ընդ ընկերի իւրում,
 և ոչ ստէ :

Զարծաթ իւր ’ի վարձու ոչ տայ , եւ
կաշառս ’ի վերայ իրաւանց ոչ առնու .
որ զայս արասցէ , նա մի սասանեսցի
յաւիտեան :

Տունք դ .

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ .

Յարձանագիր . Սաղմոս Դաւրի

Պահեա զիս աստուած իմ զի ես ’ի
քեզ յուսացայ . ասացի տեառն , տէր
իմես դու , և բարիք իմինձ ’ի քէն են .
Սրբոցքոց՝ որք են յերկրի քում , ըս-
քանչելի արարեր զամենայն կամն
իմ ’ի նոսա :

Յաճախեսցին հիւանդութիւնքնոցա .
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :
Ոչ ժողովեցայց ’ի ժողովս նոցայար-
եանց , և ոչ յիշեցից զանուանս նո-
ցա ’ի շրթունս իմ :

Տերբաժին ժառանգութեան իմց՝ և
բաժակի իմոյ դու ես , որ այսօրէն դար-
ձուցանես զժառանդութիւն իմյիս .
Վիճակը ելին ինձ ընդ ընտիրս , և

Ժառանդութիւն իմշաճոյ եղե ինձ :
Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն արար
զիս, մինչ' դիշերի եւս խրատեցին
զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանելի զտէր առաջի
իմյամենայն ժամ. զի է ընդ աջմե
իմմե, զի մի սասանեցայց :

Վասն այսորիկ ուրախեղե սիրտ իմ,
և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և մարմին
իմ բնակեսցի յուսով :

Զի ոչ թողցես զանձն իմ' ի գժոխս,
և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
զապականութիւն :

Ցուցեր ինձ զՃանապարհսքո կենաց,
լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեւ
սաց քոց' ի քաղցրութենել վայելչու-
թեան աջոյքո մինչ խաղառ :

Ցունք ժա.

ՍԱՂՄՈՍԱՅ ԺԶ.

Աղօրք · Սաղմոս Դաւրի :

Լուր տէր արդարութեան, և նայեա
ի խնդրուածս իմ. ունկնդիր ազօթից

իմոց, զի ոչ շրթամբք նենդաւորօք :
Յերեսացքոց իրաւունք ինձ ելցեն,
և աչք իմտեսցեն զուղղութիւն :
Փորձեցեր զսիրտ իմ, և քննեցեր ՚ի
գիշերի . փորձեցեր զիս՝ և ոչ դտաւ
յիս անիրաւութիւն :

Մի խօսեսցի բերան իմզգործս որդւոց
մարդկան, վասն բանից շրթանց քոց
ես սպահեցից զՃանապարհս խիստս :
Հաստատեա զշաւիղս իմ ՚ի ճանա-
պարհի քում, զի մի դայթակղեսցին
գնացք իմ :

Ես առքեղ տէր կարդացի՝ զի լուար
ինձ աստուած . խոնարհեցո առ իս
զունկն քո և լուր բանից իմոց :
Աքանչելի արարեր զողորմութիւնս
քո . ո վրկես զայնոսիկ ոյք յուսաց-
եալ են ՚ի քեղ, յայնցանե ոյք հա-
կառակ կան աջոյ քոյ :

Պահեա զիս որպէս բիբ ական, ընդ
հովանեաւ թեւոց քոց ծածկեսցես
յիս յերեսաց ամբարշտաց, ոյք տա-
ռապեցուցին զիս :

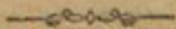
Թշնամիք զանձն իմպաշարեցին, և ՚ի

Ճարպս իւրեանց արդելին, և բերանք
նոցա խօսեցան զամբարտաւանու-
թիւն :

Մերժեցին զիս, և այժմ դարձեալ
պատեցան զինեւ . . ուշ եղին խո-
նարհեցուցանել զիս յերկիր :
Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի
պատրաստի յորս, և որպէս կորիւն
առիւծու զի նստի դարանեալ :
Արի տէր՝ ժամանեանոցա և խափա-
նեա զնոսա . փրկեա զանձն իմյամ-
բարշտաց 'ի սրոյ՝ և 'ի ձեռաց թըշ-
նամւոյն :

Տէր կորո զնոսա յերկրէ . բաժանեա
և խափանեա զնոսա 'ի կեանսիւրեանց :
Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք նո-
ցա . յագեցան կերակրովք, և թողին
զմնացուածս տղայոց իւրեանց :
Ես արդարութեամբ երեւեցայցե-
րեսաց քոց, և յագեցայց յերեւիլ
փառաց քոց :

Տունք ժէ : Գորդայս լր :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ

Ի կատարած ՚ի վերայ պատերազմող նահատակի ծառայի տեսան դաւրի . զօր խօսեցաւ ընդ տեսան զբանս օրհնուքեան , յաւուր յօրում փրկեաց զնա տէր ՚ի ճեռաց ամենայն քշնամեաց . եւ ՚ի ճեռաց Սաւ ևուղայ . եւ ասէ

**Սիրեցից զքեզ՝ տէր զօրութիւն իմ ,
տէր հաստատիչ իմ , ապաւէն իմ , և
փրկիչ իմ :**

**Աստուած օգնական իմեւ եսյուսամ
՚ի նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկու-
թեան իմոյ ընդունելի իմէ :**

**Օքհնելով կարդացից առ տէր , և ՚ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց :
Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու ,
և ուղիսը անօրէնութեան խռովե-
ցուցին զիս :**

**Վիշտք գժոխոց պաշարեցին զիս , և
ժամանեցին ինձ որոգայթ մահու :
Ինեղութեան իմումես առ տէր կար-
դացի , և առ աստուած իմաղաղակեցի :
Լուաւ ինձ ՚ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ-
ձայնի աղօթից իմոց , և աղաղակ իմ**

առաջի նորա , մոցել յականեցս նորա :
Խռովեցաւ և դողաց երկիր , և հի-
մունք լերանց սասանեցան և խռո-
վեցան , զի բարկացաւ ՚ի վերայ նոցա
աստուած :

ԵԼ ծուխ ՚ի բարկութենէ նորա , և
հուրյերեսաց նորա բորբոքեցաւ ,
և փայլատակունիք հատան ՚ի նմանէ .
Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ , և մէգ
՚ի ներքոյ ոտից նորա :

ԵԼ ՚ի բըռովքէս և թռեաւ . սլացաւ
նա ՚ի թեւս հողմոց :

ԵԳ զիսաւար ՚ի ծածկոյթիւր , և շուրջ
զնովաւ են յարկիք իւր , և խաւարա-
յին ջուրք մինչեւ յամպս օդոց :
՚ի փայլատակել նորա առաջի նոցա .
ամպք անցուցին զկարկուտ , և ըզ-
կայծակունս հուր :

ՈՐ ոտաց տէր յերկնից , և բարձեալն
ետ զձայն իւր ՚ի կարկուտ և ՚ի կայ-
ծակունս հուր :

ԱՌ աքեաց զնետս իւր և ցրուեաց
զնոսա . յաճախեաց զփայլատակունս
իւր , և խռովեցոյց զնոսա :

Երեւեցան աղբերք ջուրց, և յայտ-
նեցան հիմունք աշխարհի:

Իսաստէ քումմէ տէր, և 'ի շնչել
հոդւոյ բարկութեանքո:

Առաքեաց 'ի բարձանց և ընկալաւ
զիս. ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բազմաց:
Փրկեսցէ զիս տէր 'ի թշնամեաց ի-
մոց հզօրաց, և յատելեաց իմոց՝ զի
հզօրք եղեն քան զիս:

Ժամանեցին ինձ աւուրք չարչարա-
նաց իմոց. եղեւ տէր հզօրիչիմ, և
եհան զիս յանդորր, և փրկեաց զիս
տէր՝ զի կամեցաւ զիս:

Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարու-
թեան իմում. ըստ անբծութեան
իմում հատուսցէ ինձ:

Ես պահեցից զՃանապարհս տեառն,
և ոչամբարշտեցայց յաստուծոյ իմմէ:
Ամենայն իրաւունք նորա առաջի
իմ են. և զարդարութիւն իւր ոչ
'ի բացեայ արար յինեն:

Եղէց և ես անբիծ ընդ նմա, և զգու-
շացայց յանօրէնութենէ իմմէ:

Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարու-

թեան իմում, ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց առաջի աչաց իմոց : Ընդ սրբոյն սուրբ եղիցիս, ընդ առն անբժի անբիծ եղիցիս, ընդ ընտրեալ եղիցիս, և զթիւրսն կործանեսցես :

Դու զժողովուրդս խոնարհս կեցուցանես, և զաշս ամբարտաւանից դու խոնարհեցուցանես :

Դու լուսաւոր առնես զջրագ իմտեր, աստուած իմ, լոյս արաինձ' ի խաւարի : Քեւ փրկեցայց 'ի փորձութենէ . աստուծով իմով անցից ընդ պարիսպս : Աստուած իմ, անբիծ են ճանապարհք քո և բանք տեառն ընտրեալ են, և ապաւեն ամենեցուն որբ յուսան' ինաւասն զի տեառնէ, կամ ովէ աստուած բաց 'ի յաստուծոյ մերմի :

Աստուած, որ զգեցուցիր ինձ զօրութիւն, և եղեր յանբծութեան զՃանապարհս իմ :

Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս զեղչերուի, և 'ի վերայբարձանց կացու-

ցեր զիս :

Ուսուցեր զձեռս իմ՝ ի պատերազմ,
և արարեր զբաղուկ իմորպէս զաղե-
զըն հաստ, և ետուր ինձ զպաշտ-
պանութիւն փրկութեան քոյ :

Աջ քո ընկալաւ զիս, և խրատ քո
կանգնեաց զիս իսպառ, և խրատ քո
ուսուցէ զիս :

Ընդարձակեցեր զպկնացս իմ՝ ի ստորէ
իմմէ, և ոչ տկարացան շաւիդք իմ:
Հալածեցից զթշնամիս իմ և հասից
նոցա, և ոչ դարձայց ՚ի նոցանէ՝
մինչեւ սպառեցից զնոսա :

Նեղեցից զնոսա, և այլ մի՛ կարասցեն
կեալ և անկցին՝ ի ներքոյ ոտից իմոց:
Զգեցուցեր ինձ զօրութիւն՝ ի պատե-
րազմի, և զյարուցեալսն ՚ի վերայ
իմ՝ ներքոյ իմ արարեր :

Զթշնամիս իմ հալածականս արա-
րեր, եւ զատելիս իմ սատակեցեր:
Աղաղակեցին, եւ ոչ ոք էր որ փրկէր
զնոսա. կարգացին առ տէր՝ եւ ոչ
լուաւ նոցա :

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առա-

Ֆի հողմոց, և որպես կաւ գռեհաց
կոխեցից զնոսա :

Փրկեացէ զիս տէր ՚ի հակառակու-
թենէ ժողովրդոց, և կացուսցէ զիս
գլուխ հեթանոսաց :

Ժողովուրդ՝ զօր ոչ գիտէի, ծառայեաց
ինձ, և լուր ականջաց լուաւ ինձ :
Որդիք օտարաց ստեցին ինձ, որդիք
օտարաց մաշեցան, և կաղացան ՚ի
շաւզաց իւրեանց :

Կենդանի է տէր և օրհնեալ է աստ-
ուած, և բարձր եղիցի աստուած
փրկութեան իմոց :

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ, և
հնաղանդ առնէ զժողովուրդս ընդ
ինեւ :

Փրկիչ իմ՝ ՚ի թշնամեաց իմոց բարկա-
ցողաց . յայնցանէ որք յարուցեալ
են ՚ի վերայ իմ՝ բարձրաբարեր զիս,
և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :
Վասն այսորիկ խոստովան եղեց քեզ
՚ի հեթանոսս, և անուան բումսաղ-
մոս ասացից :

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագա-

ւորինորա, առնելողորմութիւն ընդ
օծելոց նորա ընդ Դաւթի, և ընդ զա-
ւակի նորա ազգէ մինչեւ յազգ :

Տունք ծ.

Կանոնս Գորզայս է : Սաղմոս ժէ :

Տունք մղը .

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՎՍԻՍԻ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅՆ ԽՄՐԱՑԵԼԻ

Ելից ժե.

Օրհնեսցուք զտէր, զի փառօքէ փա-
ռաւորեալ :

Զհեծեալս և զերիվարս ընկէց ՚ի ծով,
օդնական ընդունելի իմ տէր, և ե-
ղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն :

Սաէ իմ աստուած, և փառաւոր
առնեմ զսա . աստուած Հօր իմոյ,
և բարձր արարից զսա :

Տէր խորտակէ զպատերազմունս, և
տէրէ անուն նորա :

Զընտիրս արանց և զընտիրս սպառա-
զինաց, զկառս և զերիվարս և զամե-
նայն զօրութիւնս Փարաւոնի ընկէց

՚ի ծով։

Յով ծածկեաց զնոսա . ընկլան յան .
գունդ խորոց իբրեւ զվեմս :

Աշքո տէր՝ փառաւորեալ է զօրու-
թեամբ իւրով, և աջքո տէր՝ խոր-
տակեաց զմշնամիս քո :

Եւ մեծութեամբ փառաց քոց ման-
րեցեր զհակառակորդսքո . առաքե-
ցեր զբարկութիւն սրտմտութեան
քոյ, և եկեր զնոսա որպէս զեղեգն .
Հոգւովզօրութեան սրտմտութեան
քո պատառեցան ջուրք . դիզան՝ կա-
ցին որպէս պարիսպ քարեայ ջուրք
ծովուն, և պազեցան դիզան ալիք
ջուրցն ՚ի մեջ ծովուն :

Ասաց թշնամին . ասէ, Հայածեցից՝
Հասից՝ Հարից, բաժանեցից զաւարն,
և լցուցից ՚ի նոցանել զանձնիմ :

Իսուր իմարկից զնոսա, տիրեսցէ և
բարձրասցի ՚ի վերայ նոցա աջ իմ :

Առաքեցեր զհողմնեքո, և ծածկեաց
զնոսա ծով . ընկղմեցան, և իջին որ-
պէս կապար ՚ի ջուրս սաստիկս .
Ո՞նմանի քեզ յաստուածս տէր, կամ

ովնանիցի քեզ՝ փառաւորեալդ ՚ի
սուրբս :

**Սքանչելի փառաւորեալ՝ որ առնես
զնշանս և զարուեստս, ձգեցեր զձեռն
քո, և եկուլ զնոսա երկիր :**

**Առաջնորդեցերարդ արութեամբ ժու-
ղովրդեանքո այսմ, զոր և փրկեցեր :**

**Միհթարեցեր զնոսա զօրութեամբ
քով ՚ի բանակետղ սրբութեան քո,
լուան ազգք և բարկացան, և երկունք
կալան զբնակիչսն փղտացւոց :**

**Յայնժամ փութացան դատաւորք
եղովմայ, և իշխանք մովաքացւոց :**

**Կալաւ զնոսա դողումն . հալեցան
ամենայն բնակիչք քանանացւոց :**

**Անկցի ՚ի վերայնոցա ահ և դողումն.
և ՚ի զօրութենէ բազկիքո քարասցին:**

**Մինչեւ անցցէ ժողովուրդ քո տէր.
մինչեւ անցցէ ժողովուրդ քո այս՝**

զոր ստացար :

**Տարեալ տնկեսցես զնոսա ՚ի լերին
ժառանգութեան քոյ, ՚ի պատրաս-
տութիւն բնակութեան ժառան-
գութեան քոյ :**

Զոր ստացար 'ի սկզբանէ տէր , ստացար սրբութեամբ՝ զոր պատրաստեցին ձեռքքո . տէր թագաւոր յախտեանս յաւիտենից , և եւս .
Զի եմուտ Փարաւոն կառօք և երիվարօք և ընտիր սպառազինօք 'ի մէջ ծովուն :

Եւ էած 'ի վերայ նոցա տէր զջուրս ծովուն , և որդիքն խրայէլի գնացին ընդ ցամաք 'ի մէջ ծովուն :

Փառք հօր և որդւոյ և .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Քրիստոս է իմ աստուած , և փառաւոր առնեմ զսա . աստուած հօր իմայ . և բարձր արարից զսա :

Մարդասէր տէր , վասն սրբուհւոյ անարատի մօրքոյ և կուսի , և վասն խաչի քոյ պատուականի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեզ :

Քարու և ունիւ Երանեալ և Երրեւ կռնացն :

Վասն 'ի վերուսա խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտէր աղաշեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ողոր^Ռ : Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ոՌ : Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ոՌ : Վասն զի մի՛ ընդ խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի քրիստոս ննջեցին , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ , զտէր աղաչեսցուք : Տէր ոՌ : Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Ողորմեաց մեղ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում . ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամք :

Տէր ողորմեա . տէր ողորմեա . տէր ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր տուընջեան՝ և գոհացուցիչ գիշերոյ , որ արարեր զտիւ ՚ի զրօսանս բարեղործութեան ՚ի փրկութիւն անձանց մերոց , և զգիշեր ՚ի հան-

դիստ քնոյ տկարացեալ բնութեան մերոյ : Իսկ
այժմ զարթուցեալ բացեր զբերանս մեր յօրհ-
նաբանութիւն՝ ահաւոր և փառաւորեալ ան-
ուանդ քում սրբոյ : Ընկալ և այժմ զաղաչանս
մեր , և յաջողեա մեզ ուղիղ հաւատով և ա-
ռաքինսասէր վարուք՝ ի նոյն պաշտօն քո կանխել
միշտ , և նովին կանոնիւս անդադար փառաւո-
րել զՀայր և զՄրգի և զբուրք Հոգիդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուծոյ երկրպագեցուք :

Զքեղ , որ յամենայնի դժած և մարդասէր տէրդ
ես , աղաչեմք հանապաղ , զի զօրացուսցես զմեզ
օր ըստ օրէ կալ՝ ի կարգի կը օնաւորութեան մե-
րում : Թեթեւացո տէր՝ զքաղցր լուծ քո՝ զոր
եղեր՝ ի վերայ մեր . զի կարասցուք կալ՝ ի պատ-
ուիրանի քում , և զհաճոյսն առնել առաջի քո
յամենայն ժամ՝ ի տուէ և՝ ի գիշերի : Հրեշտա-
կային երգակցութեամբ զքեղ օրհնել , զքեղ
գովել , և քեզ գոհութիւն և փառս մատուցա-
նել ամենազօր տէրութեանդ այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Մ Ա Ղ Բ Ա Ն Ք

Աղմոսիւք և օրհնութեամբ և երգօք հոգեւո-

ըօք անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և
զսուրբ Հոգիդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս , սուրբ Եղիցի անուն քո .
Եկեսցէ արքայութիւն քո . Եղիցին կամք քո
որպէս յերկինս և յերկրի . զհաց մեր հանապա-
ղորդ՝ տուր մեղ այսօր . թող մեղ զպարտիս
մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-
նաց , և մի՛ տանիր զմեղ՝ ի փորձութիւն . այլ
փրկեա՛ զմեղ՝ ի չարէ . զի քո է արքայութիւն
և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Յարեաւ , չկ ասու , ահաւադիկ
տեղին ուր եղին զիա .

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Ի կատարած . Սահմոս Դաւիթ :

Երկինք պատմեն զիառս աստու-
ծոյ, և ղարարածս ձեռաց նորա
պատմել հաստատութիւն :

Օր աւուր բղխէ զքան, և գիշեր գի-
շերի ցուցանէ զզիտութիւն :
Ոչ են բանք և ոչ են խօսք, որոց ոչ
լսին ձայնք նոցա :

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառնո-
ցա, և մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի են
խօսք նոցա :

Յարեւու եհար զխորան իւր, և ինքն
որպէս փեսայ՝ զի ելանէ յառագաս-
տէ իւրմէ, և ցնծայ նա որպէս հըս-
կայ յընթանալ զճանապարհս իւր :
Ի ծագաց երկնից են ելք նորա, և
հանգիստ նորա մինչեւ ՚ի ծագս նո-

ըուն . և ոչ ոք իցէ , որ թագիցէ ՚ի
տապոյ նորա :

Օրէնք տեառն անբիծ են , և դար-
ձուցանեն զհոգիս . վկայութիւն
տեառն հաւատարիմ է , և խմաս-
տուն առնէ զտղայս :

Արդարութիւն տեառն ուղիղէ , և
ուրախ առնէ զսիրտս . պատուիրանք
տեառն լցս են , և լցս տան աչաց .
երկիւղ տեառն սուրբ է , և մնայ
յաւիտեան :

Դատաստան տեառն ճշմարիտ է , և
արդար է ի՞նոյն :

Յանկալի է նաքան զոսկի և քան զա-
կանս պատուականս բազումն . քաղ-
ցըր է նա քան զմեզու խորիսխ :

Քանզի ծառայ քո պահեսցէ զայս .
՚ի պահել նմա զհատուցումն բա-
զում :

Զյանցուածս իւր ովկարէ առնուլ
՚ի միտ . ՚ի դաղտնեաց խմոց սուրբ ա-
րտ զիս տէր , և յօտարէն պահեա
զծառայս քո :

Ապա թէ ոչ տիրեսցեն ինձ , յայն-

Ժամանքիծ եղեց, և սուրբ եղեց՝
մեղաց մեծաց :

Եղիցին քեզ հաճոյ բանք բերանոյ
իմոյ, և խորհուրդք սրտի իմոյ առա-
ջի քոյամենայն ժամ. տէր օգնական
իմ և փրկիչ իմ:

Տունք ժդ.

ՍԱՂՄՈՍԱՅ ԺԹ.

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւթի :

Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկու-
թեան. օգնական եղիցի քեզ անունն
աստուծոյ յակոբայ :

Առաքեսցէ քեզ տէր օգնութիւն
՚ի սրբութենէ իւրմէ, և ՚ի սիօնէ
ընկալցի զքեզ :

Յիշեսցէ տէր զամենայն պատարագս
քո, և ուխտս քո ընդունելի արասցէ :
Տացէ քեզ աէր ըստ սրտի քում, և
զամենայն խորհուրդս քոնա կատա-
րեսցէ :

Ցնծասցուք մեք ՚ի փրկութեան քում,
յանուն աստուծոյ մերոյ մեք մեծք

Եղիցուք :

Լցուսցէ տէր զամենայն խնդրուածուքո . այժմ ծանեաք , զի կեցոյց տէր
զօծեալ իւր :

Լուաւ սմա յերկնից ՚ի սրբութենէ
իւրմէ , ՚ի զօրութիւն փրկութեան
աջոյ իւրոյ :

Սոքա կառօք և սոքա երիվարօք . այլ
մեք զանուն տեառն աստուծոյ մե-
րոյ կարդասցուք :

Սոքա խափանեցան և անկան . մեք
յարեաք և ուղիղք եղաք :

Տէր կեցո զթագաւորն և լուր մեզ,
լաւուր յորում կարդասցուք առ-
քեզ :
Տունք ժ .

ՍԱՂՄՈՍ Ի.

Խմաստուրին . Սաղմաս Գանքի :

Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ ե-
ղեցի թագաւորն . ՚ի փրկութեան
քում ցնծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր
նմա , և զկամն շրթանց նորա ոչ ար-

գելեր՝ ինմանէ :

Ժաման արարեր զնայօրհնութիւն
քաղցրութեանքոյ, և եղեր՝ ի գլուխ
նորա պստկ՝ իքարէ պատուականէ :
Կեանս խնդրեաց՝ իքէն, և ետուր
նմա ընդ երկայն աւուրս՝ յաւի-
տեանս յաւիտենից :

ՄԵԾ են փառք նորա՝ ի փրկութեան
քում. զփառս մեծվայելչութեան
քո դիցես՝ ի վերայ նորա :

Տացես զնայօրհնութիւնյաւիտեա-
նըսյաւիտենից, և ուրախ արացես
զնայուրախութեան երեսաց քոց :
Թագաւորյուսացաւ՝ ի տէր յողոր-
մութենէ բարձրելոյն նա մի սասա-
նեսցի :

Գտցի ձեռն քո՝ ի վերայ թշնամեաց
քոց, և աջ քո դտցէ զամենայն ա-
տելիս քո :

Դիցես զնոսա որպէս հնոց՝ ի հուր՝
՚ի ժամանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խոռվե-
ցուսցէ զնոսա, և հուրկերիցէ զնոսա:
Պտուղնոցա յերկրէ կորիցէ, և զա-

ւակ նոցայորդւոց ՚ի մարդկանեւ :
Խոտորեցան ՚ի քեն չարութեամբ .
Խորհեցան զխորհուրդ . զոր ոչ կա-
րասցեն հաստատել :

Արասցես զնոսա հալածեալս . ՚ի մը-
նացուածս քո պատրաստեսցես զե-
րեսս քո :

Բարձր լեր տէր ՚ի զօրութեանքում .
օրհնեսցուք և սաղմոս ասասցուք ՚ի
զօրութեան քու մ :

Տոնք ժդ : Գորշայս լը :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ:

Ի կատարած . վասն առակօտին օգնականութեանց :
Սաղմոս Դաւթի :

Աստուած աստուած իմ՝ նայեաց առ-
իս . ընդէ՞ր թողեր զիս . հեռի եղեր
՚ի փրկութենէ իմմէ վասն բանից
յանցանաց իմոց :

Աստուած իմ, ՚ի տուե կարդացի առ-
քեզ, և ինձ ոչ լուար . ՚ի գիշերի, և
ինձ ոչ անսացեր :

Դու ՚ի սուրբս բնակեալես, և դով-

Եալդ յիսրայէլի :

Ի քեզ յուսացան հարքն մեր . յուսացան ՚իքեզ, և փրկեցեր զնոսա :
Առ քեզ աղաղակեցին և կեցին, ՚ի քեզ յուսացան . և ոչ ամաչեցին :
Այլ ես որդն եմ, և ոչ եմ մարդ .
Նախատինք մարդկան, և արհամարդ
հանք ժողովրդոց :

Ամենեքեան որք տեսանեին զիս, արհամարհէին զինեւ . խօսեին շրթամբք և շարժեին գլուխս իւրեանց :
Յուսացաւ ՚ի տէր, և փրկեսցէ զնա,
կեցուսցէ զնա, զի կամի զնա :
Դու ես՝ որ հաներ զիս յարդանդէ,
յոյս իմ՚ի ստեանց մօր իմոյ :

Ի քեզ անկայ ես յարդանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ, դու ես աստուած իմ :
Մի՛ ՚ի բացեայ առներ յինէն՝ զի նեղութիւնք մերձեալեն, և ոչ ոք է՝
որ օգնէ ինձ :

Յուրջ եղեն զինեւ զուարակք բազումք, և յուրք զէրք պաշարեցին զիս :
Բացին ՚ի վերայ իմ զըերանս իւրեանց,
որպէս առիւծ՝ զի մոնչէ և յափշտակէ :

Ես որպէս զջուր հեղայ, և ցրուեցան ամենայն ոսկերք իմ, և եղեւ սիրտ իմ որպէս մոմ հալեալ՝ ի մեջ որովայնի իմոյ :

Չորացաւ որպէս խեցի զօրութիւն իմ. լեզու իմ՝ իքիմս իմ կցեցաւ, և ՚ի հոգ մահու իջուցին զիս :

Շուրջ եղեն զինեւ շունք բազումք, եւ ժողովք չարաց պաշարեցին զիս : Ծակեցին զձեռս իմ եւ զոտս իմ, եւ թուեցին զամենայն ոսկերս իմ.

Նոքա հայեցան եւ տեսին զիս, Բաժանեցին զհանդերձս իմ՝ ի մեջ իւրեանց, եւ ՚ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին :

Դու տէր մի հեռի առներ զօդնութիւն քոյինէն, եւ տէր յօդնել ինձ նայեաց :

Փրկեա ՚ի սրոյ զանձն իմ, եւ ՚ի ձեռաց շանց զմիամօրութիւն իմ :

Փրկեա զիս՝ իբերանոյ առիւծու, յեղջերէ միեղջերուիզսոնարհութիւնիմ Պատմեցից զանունքո եղւարց իմոց, և ՚ի մեջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ:

Երկիւղածք տեառն օրհնեցէք զտէր,
Եւ ամենայն զաւակն յակոբեան փա-
ռաւոր արասցեն զնա :

Երկիցէ ՚ի տեառնէ ամենայն զաւակն
խրայէլի, զի ոչ արհամարհեաց եւոչ
անարգեաց տէր զազօթս աղքատի,
Եւ ոչ դարձոյց զերեսս իւրյինէն. այլ
՚ի կարգալ իմումառ նա՝ լուաւ ինձ :
Իքէնէ գովութիւն իմ տէր, յեկե-
զեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Զուխտս իմ կատարեցից առաջի ա-
մենայն երկիւղածաց նորա :

Կերիցեն տնանկք եւ յագեսցին. օրհ-
նեսցեն զտէր՝ ոյք խնդրեն զնա :

Կեցցեն սիրտք նոցա յաւխտեանս յա-
ւխտենից. յիշեսցեն, և դարձցին առ
տէր ամենայն ծագք երկրի :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն տոհմք
ազանց. զի տեառնէ արքայութիւն,
Եւ նա տիրէ ՚ի վերայ ամենայն հե-
թանոսաց :

Կերին եւ երկիրպագին նմա ամենայն
պարարտք երկրի. առաջի նորա անկ-
ցին ամենեքեան՝ ոսո ե՞՞ ՞՞ ՞՞ ՞՞ :

**Անձն իմ նովաւ կեայ , եւ զաւակ
իմ ծառայեսցէ նմա :**

**Պատմեցի տեառն ազգ՝ որ գալոցն է .
պատմեսցեն զարդարութիւնն նորա
ժողովրդեան , որ ծնանելոցն է՝ զոր
արար տէր :**

Տունք լր :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւրի :

**Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի :**

**Խվայրի դալարւոջանդ բնակեցոյցզիս
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :
Դարձոյց զանձն իմառ իս , եւ առաջ
նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհու արդա-
րութեան վասն անուանիւրոյ :**

**Թէպէտ և զնացից ես 'ի մէջստուե-
րաց մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ ,
զի դու տէր ընդ իս ես :**

**Յուալ քո և գաւազանն նորա մխիթա-
րեսցեն զիս :**

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-

զան՝ ակն՝ յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո
որպէս անապակ արթեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո տէր զհետ իմ ե-
կեսցէ զամենայն աւուրս կենաց ի-
մոց, բնակել ինձ ՚ի տան տեառն ընդ
երկայն աւուրս։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ.

4 Սադմոս Դաւթի. միաշաբարոն։

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով աշխարհ
և ամենայն բնակիչք նորա։
Նա ինքն ՚ի վերայ ծովու հիմունս
էարկ նմա. ՚ի վերայ գետոց պատ-
րաստեաց զնա։

Ո՞վ ելցէ ՚ի լեառն տեառն, կամ ո՞վ
կացցէ ՚ի տեղւոջ սրբութեան նորա։
Որ սուրբ է ձեռօք և անբիծ սրտիւ
որ ոչ էառ զնանրութիւն յանձն իւր,
և ոչ երդուաւ ընդ ընկերի իւրում
նենգութեամբ։

Կաառշէ զօդնութիւն ՚ի տեառն է զո-

զորմութիւնյաստուծոյ փրկչէ իւրմէ։
Այս ազգ է՝ որ խնդրէ զտէր. խնդրէ
 տեսանել զերեսս աստուծոյ յակոբայ։
 Համբարձեք իշխանք զդրունս ձեր՝ ի
 վեր. Համբարձցին դրունք յաւիտե-
 նից, և մոցէ թագաւոր փառաց։
Ովէ սա թագաւոր փառաց. տէր հը-
 զօր ՚ի պատերազմի։
 Համբարձեք իշխանք զդրունս ձեր՝ ի
 վեր. Համբարձցին դրունք յաւիտե-
 նից, և մոցէ թագաւոր փառաց։
Ովէ սա թագաւոր փառաց, տէր
 զօրութեանց, սա ինքն է թագաւոր
 փառաց։

Տունք ժ : Գործադրութեանց ժ :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ.

Ի կատարած. Սադմոս Դաւիթի :

Առ քեզ տէր Համբարձի զանձն իմ
 աստուած իմ՝ ի քեզ յուսացայ, մի
 ամաչեցից, և մի ծիծաղեսցին զինեւ
 թշնամիք իմ։

Ամենեքեան որք համբերենքեղ . մի
ամաչեսցեն , այլ ամաչեսցեն անօրէնք
յունայնութեան իւրեանց :

ԶՃանապարհս քո տէր ցոյց ինձ , և
զշաւիզս քո ուսո ինձ :

Առաջնորդեա ինձ՚ի ճշմարտութեան
քումե ուսո զիս , զի դու ես աստ
ուած փրկիչ իմ , և ես քեզ համբե-
րի զօրհանապաղ :

Յիշեա տէր զգ թութիւնս քո և զողոր-
մութիւնս քո , որք են յաւիտենից :

Զմեզս մանկութեան իմոյ և զանգի-
տութեան իմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա
զիս տէր ըստ ողորմութեան քում
վասն քաղցրութեան քո , զի քաղցր
և ուղիղ ես :

Վասն այսորիկ օրէնսգետ առնես
զմեղաւորս՚ի ճանապարհի , առաջ-
նորդես հեզոց՚ի դատաստանի և ու-
սուցանես հեզոց զՃանապարհս քո :

Ամենայն ճանապարհք տեառն ողոր-
մութեամբ և ճշմարտութեամբ են
այնոցիկ , ոյք խնդրեն զուխտ և ըզ-
վկայութիւն նորա :

Վան անուանքո տէր քաւեա զմեղս
իմ, զի բազում եղեն. ովկ է մարդ որ
երկնչի ՚ի տեառնէ . օրէնսդէտ առնէ
զնա ՚ի ճանապարհի՝ յոր և հաճեցաւ.
Անձննորա ՚ի բարութեան հանդիցէ,
և զաւակնորա ժառանգեսցէ զերկիր:
Զօրութիւնէ տէր երկիւղածաց իւ-
րոց, և զիտակարանս իւր ուսուցա-
նէ նոցա :

Աչք իմ յամենայն ժամ առ տէր են,
և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ,
Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի
միամօր և աղքատ եմ ես :

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում ե-
ղեն յոյժ, և ՚ի վշտաց իմոց հան զիս:
Տես զխոնարհութիւն իմե զվաստակ
իմ, և թող ինձ զամենայն զմեղս իմ:
Տես զթշնամիսն իմ, զի բազում ե-
ղեն ատելութեամբ՝ որք ՚ի նանիր
ատեցին զիս :

Պահեա զանձն իմե փրկեա զիս, և մի
յամօթ եղէց, զի յուսացայց ՚ի քեզ:
Անբիծք և ուղիղ կցորդք եղենինձ,
և եսքեզ համբերի փրկեա աստուած

զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց
նորա :

Տռւնք ժը:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

(4)

Ի կատարած . Ասդմոս Դաւթի:

Դատ արտ ինձ տէր՝ զի ես յանբծու-
թեան իմում գնացի , ՚ի տէր յու-
սացայ՝ զի մի եղէց հիւանդ:

Փրկեա զիս տէր և քննեա զիս . փոր-
ձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:
Ողորմութիւնքո տէր առաջի աչաց
իմոց և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան
քում:

Ոչ նստայց ես յաթուս նանբաց , և
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց , և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ , և
շուրջ եղէց զսեղանով քով տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո և
պատմել զամենայն սրանչելիս քո :
Տէր սիրեցի զվայելութիւն տանքո ,

և զտեղի յարկի վառաց քոց :
Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտա
 զանձն իմ, և մի ընդ արս արիւնա -
 հեղս զկեանս իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան
 են, և աջ նոցա լի է կաշառօք :
Ես յանբծութեան իմում գնացի,
 փրկեա զիս տէր և ողորմեա ինձ :
Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան , յե-
 կեղեցիս մեծո օրհնեցից զքեզ .
 Տունք ժը .

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ.

Սաղմոս Դաւթի . մինչեւ օծեալ էր .

Տէրլցս իմ և կեանք իմ՝ ևս յումմէ
 երկեայց . տէր ապաւեն կենաց իմոց՝
 ևս յումմէ գողացայց .

Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել
 զմարմին իմ . նեղիչք իմ և թշնամիք
 իմ՝ նոքա տկարացան և անկան .
Թէ պատրաստեցի ՚ի վերայ իմ պա-
 տերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ, և թէ
 յարիցէ ՚ի վերայ իմ ճակատամարտ ,

սակայն և այսուիկ ՚իքեղ տէր յու-
սացայ :

Զմի խնդրեցի ՚ի տեառնե՝ և զսոյն
աղաչեմ, բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց :
Տեսանել ինձ զվայելսութիւն տեառն,
և հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա :
Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում յա-
ւուր չարի . ընդ յարկաւ արար զիս
՚ի ծածկոյթ խորանի իւրում :
Կ վիմե բարձր արարեր զիս , և այժմ
բարձր արար զգլուխ իմ ՚ի վերայ
թշնամեաց իմոց :

Եուրջ եղեց՝ և զատուցից ՚ի խորանի
նորա պատարագ օրհնութեան. օրհ-
նեցից և սազմոս ասացից տեառն :
Լուրտէր ձայնի իմում , զի կարդացի
առքեղ . ողորմեա ինձ և լուր ինձ ,
զիքեղ ասաց սիրտ իմ , և խնդրեցին
երեսք իմ , զերեսսքուտէր խնդրեցին :
Մի՛ գարձուցաներ զերեսսքոյ յինէն .
և մի խոտորիր բարկութեամբ ՚ի ծա-
ռայեքումմե :

Օդնական իմ լեր տէր , մի՛ անարդեր

զիս, և մի թողուր զիս աստուած
փրկիչ իմ:

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և
տեր իմ ընկալաւ զիս:

Օրէնսգէտ արա զիս տեր ՚ի ճանա-
պարհի քում, և առաջնորդեա ինձ
՚ի շաւիլս քո ուղիղս:

Վասն թշնամեաց իմոց մի ճատներ
զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց:

Յարեան ՚ի վերայ իմ վլայք մեղաց,
և ստեցին ինձ յանօրէնութեան
իւրեանց:

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն
տեառն յերկրին կենդանեաց. Համ-
բեր տեառն և քաջալերեաց. զօրաս-
ցի սիրտ քո և համբեր տեառն:

Տունք ժղ: Գորդայս խզ:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

Սաղմոս Դաւթի:

Առքեղտեր կարդացի աստուած իմ,
մի լուեր յինէն, մի երբեք լուեսցես
յինէն. նմանիցիմ այնոցիկ՝ ոյք իջա-
նեն ՚ի գուր:

Հուր տէր ձայնի խնդրուածոց իմոց
յաղաչել ինձ առ քեզ, 'ի համբառ
նալ ձեռաց իմոց 'ի տաճար սուրբքո:
Մի՛ համարիր ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ, և մի՛ ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն
զանօրէնութիւն, կորուսաներ զիս:
Այք խօսեին զխաղաղութիւն ընդ
ընկերս իւրեանց, և չարութիւնէ
'ի սիրտս նոցա:

Տուր նոցա տէրըստ գործոց նոցա.
և ըստ անօրէնութեան գնացից նո-
ցա հատո նոցա:

Ըստ գործոց ձեռաց նոցա հատո նո-
ցա՝ զհատուցումն նոցա նոցին:
Աչ խմացան նոքա զգործս տեառն, և ոչ
'ի գործս ձեռաց նորա հայեցան. կոր-
ծանեսցես զնոսա, և այլ մի շինեսցին:
Օրհնեալէ տէր՝ զի լուաւ ձայնի ա-
զօթից իմոց. տէր օդնական իմ և
պաշտպան իմ:

Ի նայուսացաւ սիրտ իմ. օդտեցաւ
և զուարճացաւ մարմին իմ. և ես
կամօք իմովք խօստովան եղեց նմա:
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ,

ապաւեն փրկութեան օծելոյ իւրոյ :
Փրկեա զժողովուրդսքո , և օրհնեա
զժառանդութիւնսքո . Հովուեա և
բարձրացո զնոսա մինչև յաւիտեան :

Տունք ժա .

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ.

Սադմոս Դաւրի . Օրմնուրեանց նառակատեաց
տաճարին :

Մատուցեք տեառն որդիք աստուծոյ,
մատուցեք տեառն զորդիս խոյոց :
Մատուցեք տեառն զփառս և զպա-
տիւ . մատուցեք տեառն զփառս ան-
ուան նորա , և երկիրպագեք տեառն
'ի սրահ սրբութեան նորա :
Զայն տեառն 'ի վերայ ջուրց՝ և աստ-
ուած փառաց որոտաց , և տէր ինքն
'ի վերայ ջուրց բազմաց :
Զայն տեառն զօրութեանց , և ձայն
տեառն մեծվայելչութեանց :
Զայն տեառն փշրէ զմայրս , և մանրէ
տէր զմայրսն լիբանանու :
Մանրեսցէ զնոսա որսկէս զմատագա-

տունկն լիբանանու . որ սիրելին է
որպէս զորդիս միեղջերուիս
Զայն տեառն հաստանէ զբոց ՚ի հրոյ ,
Ճայն տեառն շարժէ զանապատն , և
խռովեցուցանէ տէր զանապատն
կադէս ,

Զայն տեառն հաստատէ զեղջե-
րուս , և յայտնի առնէ զանտառս ,
իտաճարի նորա ամենեքեան ասաս-
ցեն զիառս նորա ,

Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և ցա-
ծուցանէ . թագաւորեսցէ տէր յա-
ւիտեան :

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ
տացէ , և օրհնեսցէ զժողովուրդ
իւր ՚ի խազաղութիւն :

Տունք ժա .

ՍՂՄՈՍՏԱ ԻԹԱ

Սաղմոս Դաւթի . ՚ի նոյն :

Բարձր առնեմ զքեզ տէր , զի ըն-
կալար զիս , և ոչ ուրախ արարեր
զժշնամին իմ յիս :

Տեր աստուած իմ՝ կարդացի առքեզ
և բժշկեցեր զիս. տեր հաներ ՚ի գժո.
խոց զանձն իմ և փրկեցեր զիս յայն
ցանե՛ որք իշանե՞ն ՚ի գութ :

Սաղմոս ասացէք տեառն սուրբք
նորա, և խոստովան եղերուք յիշա-
տակի որբութեան նորա :

Սրտմտութիւն է ՚ի բարկութեան
նորա, և կեանիք են ՚ի կամաց նորա:
Ընդ երեկոյս հանդիցեն լալիք, առա-
ւօտու եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի ՚ի բարեկենդանութեանի-
մում: թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան:
Տէր ՚ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ
զօրութիւն . գարձուցեր զերեսս
քո յինե՞ն, և ես եղէ խռովիեալ :

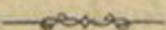
Առ քեզ տեր կարդացի, և առ աստ-
ուած իմ աղաղակեցի . զի՞նչ օգուտ
է քեզ յարենե՛ իմմէ, թէ իշանեմ ես
յապականութիւն :

Միթէ հող խոստովա՞ն առնիցի առ
քեզ. կամ պատմեսցէ՞ զՃշմարտու-
թիւնս քո :

Լուաւ ինձ տեր եւ ողորմեցաւ, եւ

տէր եղեւ ինձ օդնական։
 Դարձոյց զսուգ իմյուրախութիւն,
 եղերծ յինէն զքուրձ, և ինձ զգեւ
 ցոյց զուրախութիւն։
 Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք
 իմ, և այլ մի եւս զղջացայց, տէր
 աստուած իմյաւիտեան խոստովան
 եղեց քեզ։

Տունք ժը։ Գորզայս լդ։

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Ի կատարած . Նահատակուրիւն գովուրեան
 Սաղմոս Դաւրի։

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչեցից
 յաւիտեան . յարդարութեան քում
 փրկեա և ապրեցո զիս։
 Խոնարհեցո առ իս զունկնքո, վազ
 վաղեա կեցուցանել զիս։
 Լերիմաստուած պաշտպան և տուն
 ապաւինի ապրեցուցանել զիս . զե
 հզօրիչ իմե ապաւեն իմ ես գու .
 Վասն անուանքո տէր առաջնորդեւ
 ցեր ինձ, և սնուցեր զիս, և հանցես

զիս յորոգայթէ յայտմանէ՝ որ թա-
գուցաւ ինձ :

Դու ես պաշտպան իմ տէր, և ՚ի
ձեռս քո յանձն առնեմզհոգի իմ:
Փրկեցեր զիս տէր աստուած ճշմար-
տութեամբ քով. ատեցեր զայնոսիկ՝
ոյք պահեն զերկիւղ՝ ի սնոտիս :

Ես ՚ի տէր յուսացայ, ցնծացայց և
ուրախ եղէց ՚ի փրկութեան քում:
Զի հայեցար ՚ի խոնարհութիւն իմ, և
փրկեցեր ՚ի վշտաց զանձն իմ, և ոչ
մատնեցեր զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց.
և կացուցեր յանդորրու զոտս իմ:
Ողորմեա ինձ տէր, զինեղեալ եմես.
խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն
իմ, անձն և փոր իմ:

Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք իմ, և
ամք իմ հոգւոց ելանելոյ :

Աղքատացաւ ՚ի տկարութենէ զօրու-
թիւն իմ, և ոսկերք իմ խռովեցան :
Քան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես
նախատ գրացեաց իմոց, յոյժ ահ և
երկիւղ ծանօթից իմոց :

Ամենեքեան ոյք տեսանէ ին զիս, ար-

տաքս վախչէին յինէն :

Վոռացեալ եղէ ես որպէս մեռեալ
՚ի սրտէ, և եղէ ես որպէս զանօթ
կորուսեալ :

Զի լուայ ես զբամբասանս բազմաց՝
որք շուրջէին զինեւ . ՚ի ժողովլլնու-
ցա ՚ի միասին. առնուլ զանձն իմ խոր-
հեցան. այլ ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ :
Ասացի՝ դու ես աստուած իմ, և ՚ի
ձեռս քո է ժառանգութիւն իմ :

Փրկեա զիս ՚ի ձեռաց թշնամեաց ի-
մոց, և ՚ի հարածաց իմոց :

Երեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո .
ապրեցո զիս տէր ըստ ողորմութեան
քում. տէր՝ մի յամօթ եղէց, զի
կարդացի առ քեզ :

Ամաչեսցեն ամբարիշտք, և իջցեն ՚ի
գժոխս . համր եղիցին շրթունք նեն-
դաւորք՝ ոյք խօսէին զարդարոյ զա-
նիբաւութիւն, յամբարտաւանիլ և
յանգոսնել իւրեանց :

Որպէս զի բազում է ողորմութիւն
քաղցրութեան քոյ տէր, զոր պա-
հեցեր երկիւղածաց քոց :

Արարերգուայնոցիկ՝ ոյք յուսացեալ
են՝ իքեզ, առաջի որդւոց մարդկան։
Ամրացուցեր զնոսա ՚ի ծածկոյթ երեւ-
սացքոց, ՚ի խոռովութենել մարդկան։
Ծածկեցեր զնոսա ՚ի խորանի քում,
՚ի հակառակութենել լեզուաց։
Օրհնեալ է տէր, զի սբանչելիս արար՝
զողորմութիւն իւր ՚իքազաք ամուր։
Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում, թէ
ընկեցայ ուրեմն յերեսաց աշացքոց։
Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղօթից
իմոց, յազազակել իմում առ քեզ։
Սիրեցէք զտէր ամենայն սուրբք ՚նու-
րա, զի ստուգութիւն խնդրէ տէր, և
հատուցանել այնոցիկ՝ որք առաւել
առնեն զամբարտաւանութիւն։
Քաջալերացարուք, և զօրասցին սիրտք
ձեր, ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ
էք ՚ի տէր։

Տունք իը։

ՍԱՂՄՈՍ ԼՈ.

Խմաստուքիւն. Սաղմաս Գաւրի։

Երանի, ում թողութիւն եղեւ մեղաց,

և ծածկեցան ամենայն յանցանք նորաւ
Երանի առն՝ որում ոչ համարի տէր
զմեղս նորա, և ոչ գոյ նենգութիւն
՚ի բերան նորա :

Հոեցի ես՝ և մաշեցան ամենայն ոս-
կելք իմ, առ աղաղակելինձ առ տէր
զօրհանապաղ ՚ի տուել և ՚ի գիշերի:
Ծանրացաւ ձեռն քո ՚ի վերայ իմ,
դարձայ ՚ի թշուառութիւն՝ զի հա-
րան յիս փուշք :

Զմեղս իմ ցուցից քեզ, և զանօրէ-
նութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ՚ի բեն:
Ասացի՝ թէ պատմեցից ինձեն զմեղս
իմ, և դու թողցես զամենայն ամ-
բարշտութիւնս մեղաց իմոց :

Վասն այսորիկ յաղօթս կացցեն առ
քեզ ամենայն սուրբք ՚ի ժամ ըն-
դունելի :

Բայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բազ-
մաց, որք առնոսա ինչ ոչ մերձեսցին:
Դու ես ապաւեն իմ ՚ի նեղութենէ
յայսմանէ . որք շուրջ եղեն զինեւ :
Ցնծութիւն իմ, փրկեա զիս յայն-
ցանէ՝ ոյք պաշարեցին զիս .

իմաստուն արարից գքեղել խելամուտ
 ՚ի ճանապարհ՝ յոր և գնասցես, և
 հաստատեցից ՚ի վերայ քո զաշս իմ:
 Մի լինիք որպէս զձիս և զջորիս, զի
 ոչդոյ ՚ի նոսա իմաստութիւն, ՚ի սան-
 ձըս և ՚ի դանդանաւանդս ճմեսցեն
 զկզակս նոցա՝ որբ առ քեզ ինչ ոչ
 մերձեսցին:

Բազում տանջանք են մեղաւորաց.
 Բոյց ոյք յուսան ՚ի տէր, ողորմու-
 թիւն տեառն շուրջ եղիցի զնոքօք:
 Ուրախ եղերուք և ցնծացեք ար-
 դարք . ՚ի տէր պարծեցարուք ամե-
 ներեան՝ ոյք ուղիղ եք սրտիւք:

Տունք ժդ: Գորդայո խր:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԲ.

Սաղմոս Դաւթի:

Ցնծացեք արդարք ՚ի տէր . ուղղոց
 վայելէ օրհնութիւն. խոստովանե-
 զերուք տեառն օրհնութեամբ .
 տամնազեաւ սաղմոսարանեաւ սաղ-
 մոս ասացեք նմա:

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր ,
զի բարի է . սազմոս ասացէք նմա
օրհնութեամբ :

Ուղիղ են պատգամք տեառն , և ա-
մենայն դործք նորա հաւատովք են ,
և սիրե զողորմութիւն և զիրաւու-
նըս տէր :

Ողորմութեամբ տեառն լիեզե եր-
կիր , և բանիւ տեառն երկինք հաս-
տատեցան , և հոգւով բերանոյ նո-
րա ամենայն զօրութիւնք նոցա :

Ճողովեաց որպէս 'ի տիկ զջուրս ծո-
վու , և դնէ 'ի խորս զգանձս իւր :

Երկիցէ 'ի տեառնէ ամենայն երկիր ,
և 'ի նմաննէ դողասցին ամենայն բնա-
կիչք աշխարհի :

Գի նա ասաց՝ և եղեն . ինքն հրա-
մայեաց՝ և հաստատեցան :

Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանո-
սաց . անարդէ տէր զխորհուրդս ժո-
ղովրդոց , և արհամարհէ տէր զխոր-
հուրդս իշխանաց :

Խորհուրդ տեառն յաւիտեան մնայ ,
և խորհուրդ սրտի նորա ազգէ մին-

շեւյազգ :

Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած
օգնական է նմա . ժողովուրդ զոր
ընտրեաց ՚ի ժառանգութիւն իւր :
Յերկնից նայեցաւ տէրյամենայն որ-
դիս մարդկան , ՚ի պատրաստ բնա-
կութենէ իւրմէ հայեցաւ յամենայն
բնակիչս աշխարհի :

Ոստեղծ առանձին զսիրտս նոցա , ՚ի
միտ առնու զամենայն գործս նոցա :
Ոչ թէ ՚ի բազումզօրս իւր ապրեսցի
թագաւոր , և ոչ հսկայ ՚ի բազում
զօրութեան իւրում :

Սուտ է ձի ՚ի փրկութեան իւրում :
՚ի բազումզօրութեան իւրում ոչ
ապրեցուցանէ զհեծեալն :

Աչք տեառն ՚ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց , և ոչքյուսան յոզորմութիւն
նորա :

Փրկել ՚ի մահուանէ զանձինս նոցա ,
և կերակրել զնոսա ՚ի սովու :

Անձինք մեր համբերեսցեն տեառն ,
զի օգնական և պաշտպան մեր է :
Ինա ուրախ եղիցին սիրոք մեր , և

յանուն սուրբ նորայուսացուք :
Եղիցի ողորմութիւն քո տէր 'ի վե-
րայ մեր , որպէս յուսացաք 'ի ըեղ :

Տունք ժթ .

ՍԱՂՄՈՍՏՅ ԼԳ.

Օսղմոս Դաւրի . 'ի ժամանակի զի ալլագունեաց
զերեսս իւր առաջի Աբիմելեքայ . Եւ ապա ար-
ճակեաց զնա , եւ զնաց :

Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ , յա-
մենայն ժամ օրհնութիւն նորա 'ի
բերանիմ .

Ի տէր պարծեսցի անձնիմ , լուիցեն
հեղք , և ուրախ Եղիցին :

Մեծ արարէք զտէր ինեւ , և բարձր
արասցուք զանուննորա 'ի միասին :
Խնդրեցի 'ի տեառնէ և լուաւ ինձ .
յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց
զիս :

Մատիք առ տէր՝ և առէք զլոյս , և
երեսք ձեր մի ամաչեսցեն ,

Այս աղքատ կարդաց առ տէր , և
տէր լուաւ սմա . յամենայն նեղու-

թենէ սորա փրկեաց զսա :
 Բանակք հրեշտակաց տեառն շուրջ
 են զերկիւղածովք իւրովք , և պա-
 հեն զնոսա :

Ճաշակեցէք և տեսէք՝ զիքաղցր է-
 տէր . երանեալէ այր՝ որյուսայ ՚ի նա-
 Երկերուք ՚ի տեառնէ ամենայն
 սուրբք նորա . զի ոչինչէ պակասու-
 թիւն երկիւղածաց նորա :

ՄԵծամեծք աղքատացան և քաղցեան .
 բայց ոյք խնդրեն զտէր՝ մի պակասես-
 ցի ՚ի նոցաննէ ամենայն բարութիւն :
 Եկայք որգեակք իմ լուարուք ինձ ,
 և զերկիւղ տեառն ուսուցից ձեզ :
 Ո՞վէ մարդ՝ որ կամի զկեանս . սիրէ
 զաւուրս տեսանել՝ ի բարութեան ,
 կոեցո զլեզու քո ՚ի չարութենէ , և
 շրթունքոմի խօսեսցի զնենգութիւն
 խոտորեա ՚ի չարէ և արա զբարի ,
 խնդրեա զխաղաղութիւն և երժ
 զշետ նորա :

ԱՀՔ տեառն ՚ի վերայ արդարոց , և ա-
 կանչք նորա ՚ի վերայ աղօթից նոցա :
 Երեսք տեառն ՚ի վերայ չարադործաց ,

սատակել յերկրէ զյիշատակ նոցա։
Կարդացին արդարքն առ տէր, և տէր
լուաւ նոցա . յամենայն նեղութենէ
նոցա փրկեաց զնոսա :

Մերձէ տէր առ այնոսիկ՝ որք մաշ-
եալ են սրտիւք, և զխոնարհս հոգ-
ւով կեցուցանէ :

Բաղում նեղութիւնք են արդարոց .
յամենայնէ փրկէ զնոսա տէր, և
պահէ զամենայն ոսկերս նոցա, և մի
՚ի նոցանէ մի փշրեսցի :

Մահ մեղաւորին չարէ . բայց որ ա-
տէ զարդարն, զղջասցի :

Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց,
մի զղջասցին ամենեքեան՝ ոյք յու-
սացեալ են ՚ի նա :

Տունք իս: Գոբզայս իս :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ.

Ի կատարած . Սաղիս Դաւրի :

Դատեա տէր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն
զիս. մարտիր ընդ այնոսիկ՝ որք մար-
տընչին ընդ իս :

Առ զզեն և զասպարքո, և արիյօդնելինձ . հան զսուրքո ընդգեմհալածաց իմոց, արգել զնոսա, և ասադու ցանձն իմ՝ թէ փրկութիւնքո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին զանձն իմ. գարձցին յետս և ամաչեսցեն, ոյք խորհեին ինձ չար: Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ, և հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհ նոցա ՚ի խաւար և ՚ի դայթակղութիւն, և հրեշտակ աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա : Ինանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, և ՚ի նանիր նախատեցին զանձն իմ:

Հասցէ ՚ի վերայ նոցա որոգայթ՝ զորոշ գիտացին, և որսն՝ զոր թագուցին, առցէ զոտս նոցա, և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցին :

Այլ անձն իմ ցնծասցէ ՚ի տեր, ուրախ եղիցի ՚ի փրկութեան նոքա, և ամենայն ոսկերք իմ ասասցեն, տեր՝

ո՞ նման է քեզ:

Զի փրկեաց զաղքատն՝ ի ձեռաց հըզօրի, զաղքատն և զտնանկն յայնցանե՛՝ ուրբ յափշտակեն զնա:

Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք չարաց, և զոր ինչ ոչ դիտե՛ի՝ հարցանե՛ին ցիս: Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդբարւոց. անժառանդել զանձն իմ խորհեցան յորդւոց ՚ի մարդկանե՛: Ես ՚ի նեղել նոցա քուրճ զգենուի, խոնարհ առնե՛ի պահօք զանձն իմ, և աղօթք իմ՝ ՚ի ծոց իմ դարձցին:

Արակես զեղբայր և զընկեր՝ սյսակես հաճոյ լինե՛ի. որապէս զսդաւոր և ըզտրտում, այնապէս խոնարհ առնե՛ի: Ի վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան. ժողովեցան յիս տանջանք, և ես ոչ ծանեայ. ցրուեցան, և ոչ զլջացան:

Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին արհամարհանօք. կրծտեցին ՚ի վերայ իմ զատամունս իւրեանց. տէր ե՞րբ տեսցես:

Ի բաց արա զանձն իմ՝ ՚ի խորաման:

կութենէ նոցա, յառիւծուց զմիա-
մօրութիւն իմ:

Խոստովան եղեց քեզ տէր՝ յեկե-
ղեցիս մեծս, և ՚ի ժողովս բազմաց
օրհնեցից զքեզ:

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ
ոյք ատէին զիս ՚ի տարապարտուց,
ակնարկի առնելին յիս աչօք իւրեանց:
Ընդ իս զխազաղութիւն խօսէին, և
ինքեանք բարկութեամբ զնենգու-
թիւն խորհեին:

Բացին ՚ի վերայ իմզքերանս իւրեանց
և ասացին՝ այո՛ այո՛ տեսին աչք մեր:
Տեսեր տէր՝ և մի լոեր, տէր՝ մի ՚ի
բացեայ առնիրյինէն:

Զարթիք և հայեաց տէր յիրաւունս
իմ, աստուած իմ և տէր իմ՝ ՚ի դա-
տաստանս իմ, և իրաւ արա ինձ ըստ
արդարութեանքում, տէր աստուած
իմ:

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ,
և մի ասասցեն ՚ի սիրտս իւրեանց՝ թէ-
վաշ վաշ անձանց մերոց, զի ընկլու-
զաք զնա:

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խըն-
դան ընդ չար իմ. զգեցցին զամօթ և
զանարդանս՝ ոյք մեծաբանեն ՚ի վե-
րայ իմ:

Յնձասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզա-
մենեքեան, ոյք կամին ընդ արդա-
րութիւն իմ:

Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է աստ-
ուած, և ոյք կամին զիսազաղութիւն
ծառայի քո:

Լեզու իմ խօսեսցի զարդարութիւնս
քո, զօրհանապաղ զգովութիւնս քո
ջունք իշ.

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Ի կատարած, ծառայի տեառն. Սաղմոս Դաւթի:

Ասէ անօրէնն ՚ի մեզանչել ընդ միտո
իւր, թէ չիք երկիւղ աստուծոյ ա-
ռաջի աչաց նորա:

Նենդեաց առաջինորա, դտանել զա-
նօրէնութիւն, և ատել զնա:

Բանիք բերանոյ նորա անօրէնութիւն

և նենդութիւն են.

Ոչ կամեցաւ նա խմանալ զբարի. զա-
նօրէնութիւն խորհեցաւ յանկողնի
իւրում:

Եկաց նա յամենայն ճանապարհ, որ
ոչ է բարի, և ՚ի չարէ նա ոչ ճանձ-
բացաւ:

Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո.
Ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս:
Արդարութիւն քո որպէս լերինք
աստուած. իրաւունք քո որպէս
խորք բազումք, զմարդիկ և զանա-
սուն կեցուցանես գու տէր:

Որպէս զիբազումարարեր զողորմու-
թիւնքո աստուած. այլորդիք մարդ-
կան՚ի հովանի թեւոց քոց յուսացին:
Արբեսցին նորա ՚ի պարարտութենե-
տանքո, և զուղիս փափկութեան
քո տացես ըմպել նոցա:

Իքէն է տէր ազբիւր կենաց, և լու-
սով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս:
Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճա-
նաչեն զբեզ, զարդարութիւնս քո՝
ոյք ուղիղ են սրտիւք:

Մի եկեսցեն՝ ՚ի վերայ մեր ոտք ամ
բարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց
մի դողացուսցեն զմեզ:
Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին և
այլ մի կարասցեն հաստատիլ:

Տունք ժղ. : Գորդայսխ:

Կանոնս Գորդայս է: Աազմոս ժը: Տունք միլ:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵՇԻՆ ՄՈՎՍԻՍԻ ԱՍՑՈՒԱԾԱՏԵՍ
ՄԱՐԴԱՐԵՒ

Բ. Օրինաց լու:

Նայեցարուք երկինք և խօսեցայց .
Ըուիցէ երկիր զպատգամն բերանոյ
իմոյ:
Ընդունելի լիցի որպէս անձրեւ բար-
բառ իմ, և իջցեն որպէս ցող պատ-
գամք իմ:

Որպէս անձրեւ ՚ի վերայ սիզոյ, որպէս
տարափ ՚ի վերայ խոտոյ. զի զանուն
տեառն կարդասցուք, և տուք օրհ-
նութիւն տեառն աստուծոյ մերոյ:

Աստուած՝ որոյ ճշմարտութեամբ են
գործք նորա, և ամենայն ճանա-

պարհք նորա իրաւամբք են :

Աստուած Հաւատարիմէ, և ոչ դոյ
ի նմա անիրաւութիւն. արդար և
ճշմարիտ է տեր :

Մեղան՝ և ոչ նմա՝ որդիք արատոյ .
Ճնունդք խորտակեալք և թիւրեալք:
Ոչ այդ այն է՝ զոր տեառն Հատու-
ցանեք դուք՝ ժողովուրդք յիմարք և
իմաստունք :

Ոչ սա ինքն է հայրքո՝ որ ստացաւ
զքեզ, արար զքեզ, և ստեղծ զքեզ :
Յուշ լիցին քեզ աւուրքն յաւիտե-
նից . իմացարուք զամս ազգաց մին-
չեւ յազգս :

Հարցջիր դու ցհարսքո, և պատմես-
ցենքեզ ցծերսքո, և ասասցեն քեզ:
Իժամանակի՝ յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամենայն . որպես
սփուեաց նա զորդիսն աղամայ :

Կացոյց սահմանս հեթանոսաց ըստ
թուոյ հրեշտակաց աստուծոյ :
Եղեւ բաժին տեառն ժողովուրդք իւր

յակոբ, և վիճակ ժառանգութեան
իւրոց խարայէլ:

Բաւական եղեւ նմայանապատի, ՚ի
ծարաւ տօթոյ յանջրդւոջ պաշտպա-
նեաց զնա:

Խրատեաց զնա, և պահեաց որպէս
բիբ ական. որպէս զարծուի ՚ի թեւս
իւր ընկալաւ զնա, և որպէս ՚ի վե-
րայ ձագուց իւրոց գթացաւ:

Տարածեաց զթեւս իւր, և ընկալաւ
զնա, և բարձեալ բերէր զնա ՚ի վե-
րայ միջնողաց իւրոց:

Տէր միայն ածէր զնոսա, և ոչ գոյր
լնդ նոսա աստուած օտար:

Էած եհան զնոսա ՚ի զօրութիւնս
Երկրի, և կերակրեաց զնոսա արդ-
եամբք անդաստանաց:

Դիեցոյց նոցա մեղք ՚ի վիմէ, և իւղ
յապառաժ վիմէ:

Իւղ կովուց և կաթն մաքեաց, ճար-
պով հանդերձ խոյոց՝ որթուց՝ ցլուց
և նոխազաց:

Զպարարտութիւն երիկամանց ցորե-
նոյ, և զարիւն խաղողոյ եարբ զինի:

Եկեր յակովը և յապեցաւ, և ան-
դուշեաց զսիրելին :

Գիրացաւ ստուարացաւ լայնացաւ.
Եթող զտէր աստուած զարարիչիւր,
և յետս եկաց յաստուծոյ փրկչէ
իւրմէ :

Բարկացուցին զիս օտարոտիւք իւր-
եանց, և կռովք իւրեանց դառնա-
ցուցին զիս :

Զոհեցին դիւաց՝ և ոչ աստուծոյ .
Դիցն՝ զորս ոչ դիտէին, նորք և առ-
ժամայնք, զորս բնաւ ոչ ճանաչէին
հառք նոցա :

Թողին զտէր՝ որ ծնաւ զնոսա . մոռա-
ցան զաստուած՝ որ կերակրեաց զնոսա
Ետես տէր և նախանձեցաւ, և սըրտ-
մբտեցաւ ՚ի վերայ ուստերաց և դը-
տերաց նոցա, և ասէ :

Դարձուցից զերեսս իմ ՚ի նոցանէ, և
ցուցից նոցա զինչ լինելոց իցէ յապա-
ժամանակի :

Զի ազգ մի թիւր են նոքա՝ և որդիք
անհաւանք . նոքա նախանձեցուցին
զիս ՚ի չաստուածս իւրեանց, և դառ-

Նացուցին զիս 'ի կուռս իւրեանց :
 Աբդ և ես նախանձեցուցից զնոսա
 յազգ անպիտան , և անմիտ աղդաւ
 զկծեցուցից զնոսա :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

Մ Ա Դ Թ Ա Ն Ք

Տուք փառս աստուծոյ , տուք օրհնութիւն մար-
 դասիրին թագաւորին յաւիտենից , որ փրկէ
 զծառայս իւր և կեցուցանէ :

Մարդասէք տէր , վասն սրբուհւոյ անարատի
 մօր քոյ և կուսի , և վասն խաչի քո պատուա-
 կանի , ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեղ :
 Ք-ը-ւ-ւ- ու-չ-ւ- . Երկինք պատմեն ւ Տէր ապււէն
 չունոնցն :

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տուընջեան և յամենայն
 ժամու խօսիլ մեղ զրան տեառն , զտէր աղա-
 չեցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն չանկանելոյ մեղ 'ի փորձութիւն , որում
 ոչ կարեմք հանդուրժել , զտէր աղաչեցուք :
 Վասն անրիծ և անդատապարտ կալ մեղ առաջի
 ահեղ ատենին քրիստոսի , զտէր աղաչեցուք :
 Վասն առաջնորդելոյ մեղ 'ի 'նուահանգիստն
 կենաց անվախճանից , զտէր աղաչեցուք :
 Վասն արժանի լինելոյ մեղ վերին կոչմանն և
 երկնից արքայութեանն , զտէր աղաչեցուք :

Վասն հոգւոցն հանդուցելոց : Եւ եւս միաբան :
Զանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

Ա Դ Օ Թ Ք

Իդիշերի և 'ի տուընջեան և յամենայն ժամեւ
դքեղ աղաչեմք , և 'ի քէն խնդրեմք մադասէր
տէր : Լուր մեզ աստուած փրկիչ մեր . խոնար-
հեսցի ունինքո 'ի խնդրուածս մեր , զի մի' ու-
նայն լիցին վաստակք ծառայից քոց . այլ հա-
մօրեա զաշխատութիւնս մեր 'ի գործ արդարու-
թեան և 'ի պառւդ աստուածպաշտութեան : Ըն-
կալ տէր՝ զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր ,
և հատո մեզ զողորմութիւն քո առատապէս ,
ծածկեա զմեղընդ հովանեաւ ամենազօր աշոյ
քո . զօրացո զմեղ տէր՝ զօրութեամք սուրբ հոգ-
ւոյդ . պահեա զմեղ որպէս բիր ական , և արա
առ մեզ նշան բարի 'ի գովիճառ և 'ի փառաբա-
նութիւն անուանդ քում սրբոյ : Զի 'ի քո փառս
կատարի ամենայն արարածոց մշտնջենաւոր փա-
ռաբանութիւն 'ի բարձունս , Զօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամեն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Աստուծոյ երկրպագեացուք :

Հովիւ քաջ՝ հովիւ բարի և յաւիտենական , նայ-
եաց և այց արա բանաւոր հօտի քո , զոր ժո-
ղովեցեր առ քեզ դժութեամք քով : Զի քո

առաջի կամք տէր , և առ'ի քէն ողորմութեանցզ
և գթութեանցդ ակն ունիմք : Զամենեսեան օրհ-
նեա , զամենեսեան իմաստնացո , զամենեսեան
լուսաւորեա , և ամենեցուն պարզեւեա զերինից
արքայութիւնգ , Վասն զի դու ես տէր կենաց
և առտուտծ ողորմութեանց , և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Ի գիշերի և ՚ի տուընջեան և յամենայն ժամու
անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՄրդինզուրք
Հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս , ոռւրբ եղիցի անուն քո .
եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որ-
պէս յերկինս և յերկրի . զհաց մեր հանապա-
զորդ՝ տուր մեզ այսօր . թող մեզ զպարտիս
մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-
նաց , և մի՛ տանիք զմեզ՚ի վորձութիւն . այլ
փրկեա՛ զմեզ՚ի չարէ . զի քո է արքայութիւն
և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Ծագեսցի յաւոք նորա արդարութիւն .
բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատա-
րեսցի յուսին :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ.

Սաղմոս Դաւրի :

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս , եւ մի՛
ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն դա-
նօրէնութիւն :

Զի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամա-
քեսցին , որպէս զգալարի խոտոյ
վաղվաղակի անցցեն :

Յուսա ՚ի տէր , և արա զքաղցրու-
թիւն . բնակեայերկրի , և հովուես-
ցիս ՚ի մեծութեան նորա :

Ժաեա ՚ի տեառնէ , և նա տացէ քեզ
զինդրուածս սրտի քո . յայտնեա ա-
ռաջի տեառն զճանապարհս քո , և
յուսա ՚ի նա :

Նա արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս
զարդարութիւնս քո , և զիրաւունս
քո որպէս զօրհասարակ :

Հնազանդ լեր տեառն և ծառայեա

նմա , և մի նախանձիր ընդ այնոսիկ՝
որոց առակեալ իցեն ճանապարհու
իւրեանց ընդ մարդոյ՝ որ գործէ զա-
նօրէնութիւն :

Հոեա ՚ի բարկութենէ , և հանգիր
՚ի սրտմտութենէ , և մի նախանձիր
ընդ չարս :

Զի չարք վաղվաղակի սատակեսցին .
բայց ոյք համբերեն տեառն , նոքա
ժառանգեսցեն զերկիր :

Փոքր մի և այլ ոչ եւս իցէ ամբարիշ-
տըն . խնդրեսցես զտեղինորա , և ոչ
գտցես :

Այլ որ հեզք են՝ նոքա ժառանգես-
ցեն զերկիր , և փափկասցին ՚ի բա-
զում խաղաղութեան իւրեանց :

Սպասէ մեղաւորն արդարոյ , կրծտէ
՚ի վերայ նորա զատամունս իւր . այլ
տէր ծիծաղեսցի զնովաւ :

Քանզի յառաջագոյն տեսանէ , զի
հասեալ է օր նորա :

Սուր հանին մեղաւորք , և լարեցին
զաղեղունս իւրեանց՝ հարկանել զաղ-
քատն և զտնանկն , սպանանել զայն՝

որ խոնարհն է սրտիւ :

Առւբք նոցա մտցեն ՚ի սիրտս նոցա ,
և աղեղունք նոցա փշրեսցին :

Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ , քան
զբազում մեծութիւն մեղաւորաց , և
բազումք ամբարշտաց խորտակեսցին :
Հաստատէ տէր զարդարս , և ճանաւ-
չէ զաւուրս անբժից , ժառանգու-
թիւն նոցա յաւիտեան եղիցի :

Ան ամաչեսցեն նոքա ՚ի ժամանակս
չարութեան . այլ յաւուրս սովու-
յագեսցին :

Ահա մեղաւորք կորիցեն . այլ թըշ-
նամիք տեառն ՚ի փառաւորիլ և ՚ի
բարձրանալ իւրեանց պակասեսցին
որպէս ծուխ՝ զի պակասի :

Փոխ առնու մեղաւորն , և ոչ հատու-
ցանէ . այլ որ արդարն է , ողորմի և տայ-
Ռյք օրհնեն զտէր , ժառանգեսցեն
զերկիր . և ոյք անիծանեն , սատա-
կեսցին ՚ի նմա :

Ի տեառնէ ուղղին գնացք առն . ըզ-
ճանապարհս նոքա նա կամի յոյժ :
Թէպէտև զայթակղեսցի , նա մի կար-

ծանեսցի, զի տէր ձեռնկալու է նորա։
Մանուկ էի ես և ծերացայ, և ոչ տե-
սի զարդարն արհամարհեալ, և ոչ
զաւակ նորա՝ թէ մուրանայ հաց։
Զօրհանապաղողորմի և տայ փոխ.զա-
ւակ նորա օրհնեալ զիցիյաւիտեան։
Խռտորեա ՚ի չարէ և արա զբարի, և
բնակեսցիս յաւիտեանս յաւիտենից
՚ի նմա։

Տէր սիրէ զիրաւունս, և ոչ ընդ վայր
հարկանէ զսուրբս իւր. այլ յաւիտ-
եան պահէ զնոսա։

Անօրէնք հալածեսցին ՚ի միասին, և
զաւակք ամբարշտաց սատակեսցին։
Այլ արդարք ժառանգեսցեն զերկիր,
և բնակեսցին յաւիտեանս յաւիտե-
նից ՚ի նմա։

Բերան արդարոց խորհի զիմաստու-
թիւն, և լեզու նորախօսեսցի զիրա-
ւունս

Օրէնք աստուծոյ իւրոց են ՚ի սրտի իւ-
րում, և մի գայթակղեսցին գնացք
նորա։

Հայի մեզաւորն ընդ արդար, և խընդ-

թէ սովանանել զնա . այլ տէք ոչ թռ
զու զնա 'ի ձեռունորա, և ոչ դատա-
պարտէ զնայորժամ դատէ զնա :
Համբեր տեառն և պահեա զճանա-
պարհս նորա, և բարձր արասցէ զքեղ
'ի ժառանգել զերկիր, և զսատակու-

մըն մեղաւորաց տեսցես :

Տեսի զամբարիշտն վերացեալ և բարձ-
րացեալ որպէս զմայրսն լիբանանու :
Անցի և ահա ոչ էր. խնդրեցի, և ոչ
դտաւ տեղի նորա :

Պահեա զամբծութիւն, և տես զուդ-
զութիւն, զի գոն մնացուածք առն
խաղաղաբարի :

Անօրէնք հալածեսցին 'ի միասին . և
զաւակը ամբարշտաց կորիցեն :
Փրկութիւն արդարոց 'ի տեառնէ է.
Վերակացու է նոցա 'ի ժամանակս
նեղութեան :

Օգնեսցէ նոցա տէր, և փրկեսցէ զնո-
սա. ապրեցուսցէ 'ի մեղաւորաց, և
կեցուսցէ զնոսա զիյուսացան 'ի նա:

Ցունք լը :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ

Սաղմոս Դաւրի . առ ի լիշտակ շաբարու :

ՏԵՐ մի սրտմտութեամբ քովյան-
դիմաներ զիս , և մի բարկութեամբ
քովյատեր զիս :

ԶԻ նետք քո հարանյիս , և յիս
հաստատեցաւ ձեռն քո :

Ոչ դոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յե-
րեսաց բարկութեան քոյ :

Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց
յերեսաց մեղաց իմոց :

Անօրէնութիւնք իմբարձրացանքան
զգլուխ իմ , որպէս բեռն ծանր ծան-
րացան ՚ի վերայ իմ :

Նեխեցան և փոեցան վերք իմյե-
րեսաց անզգամութեան իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ մինչեւ
յոյժ , զօրհանապաղ տրտում գնայի ,

զի անձն իմլի եղեւ չարչարանօք , և
ոչ դոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչեւ
յոյժ , մոնշեի առ հեծութեան սրտի
իմոյ :

Տեր առաջի քո է ամենայն ցանկութիւն իմ, և Հեծութիւն իմ՝ իքէն ոչ ծածկեցաւ:

Արտ իմ խոռովեցաւ յիս, և եթող զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոց, և այս ոչ եղեւ ընդ իս:

Բարեկամք իմեւ մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան և կացին, և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինեն:

Բոնադատեին զիս և խնդրեին զանձն իմ. ոյք խորհեին չար ՚ի վերայ իմ, խորհեցան զանօրենութիւն, և զնեն գութիւն զօրհանապազ խորհեցան:

Այլ ես որպէս խուլ՝ վի ոչ լսէ, որպէս համբ՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր:

Եղէ ես որպէս մարդ՝ որ ո՛չ լսէ, և ոչ գոն խօսք ՚ի բերան նորա:

Ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ, և դու լուիցես ինձ տէր աստուած իմ:

Ասացի՝ թէ մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ. ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝ ՚ի վերայ իմ մեծամեծս խօսեցան:

Ես ՚ի տանջանս պատրաստեմ, և ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:

Զանօրէնութիւնս իմպատմեցից , և
 հոգացայց վասն մեղաց իմոյ :
 իսկ արդ թշնամիք իմկենդանի են ,
 և զօրացեալք ենքան զիս , և բազումք
 էին՝ ոյք ատէ ին զիս՝ ի տարասպարտուց :
 Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ
 ընդ բարւոյ . չարախօսէ ին զինէն , զի
 ես երթայի զհետ արդարութեան :
 Միթողուր զիս տէր աստուած իմ , և
 մի ՚ի բացեայ առնիրյինէն , հայեաց
 յօդնել ինձ տէր փրկութեան իմոյ :

Տունք իս .

ՍԱՂՄՈՍ ԼՅ.

Ի կատարած . յիղիրովմայ օրմնուրիւն .
 Սաղմոս դաւրի :

Ասացի՞ թէ պահեցից զՃանասպարհս
 իմ , զի մի մեղայց լեզուաւ իմով :
 Եղի պահապան բերանոյ իմոյ ՚ի հա-
 կառակիլ մեղաւորին առաջի իմ :
 Լուռ եղէ և խոնարհեցայ . լուեցի ՚ի
 բարութենէ , և ցաւք իմ նորոգե-
 ցանյիս :

Զեռաւ սիրտ իմ 'ի փորի իմում, և
 'ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր՝
 Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի,
 ցոյց ինձ տէր զկատարած իմ, և զթիւ
 աւուրց իմոց՝քանի՞ն է, զի գիտացից
 թէ ո՞րչափ ինչ պակասեալ է յինէն.
 Ահա չափովեգեր զաւուրս իմ, և
 կար զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է
 առաջի իմ. սակայն ամենեւին ըն-
 դունայն է ամենայն մարդ մեղի:
 Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի
 մարդ, սակայն 'ի զուր խռովի. դան-
 ձէ՝ և ոչ գիտէ ում ժողովէ:
 Իսկ արդ ովէ համբերութիւն իմ,
 թէ ոչ դու տէր. կամ կար զօրու-
 թեան իմոյ, թէ ոչ 'իքէն.
 Յամենայն անօրէնութենէ իմմէ փըր-
 կեցեր զիս, և նախատինս անզգա-
 մաց արարեր զիս:
 Լուռ եղէ և ոչ բացի զբերան իմ,
 զի դու արարեր:
 Իբաց արայինէն զտանջանս իմ, զի 'ի
 զօրութենէ ձեռինքուես պակասեցայ:
 Կշտամբութեամբ վասն մեղաց խրա-

տեցեր զմարդ , մաշեցեր որպէս սար-
դի ոստայն զանձննորա . սակայն ըն-
դունայն է ամենայն մարդ :
Լուր տէր աղօթից իմոց , ունկն դիր
խնդրուածաց իմոց , արտասուաց ի-
մոց մի լուեր :

Պանդուխտ եւմես առաջիքո , նժդեհ
և անցաւոր որպէս ամենայն հարք իմ:
Թոյլարա ինձ զի հանդեայց մինչեւ
երթեալիցեմ , և այլոչ ևս գտանիցիմ:

Տունք ժե.

ՍԱՂՄՈՍ ՀՅ.

Ի կատարած . Սաղմոս Դաքի :

Համբերելով համբերի տեառն , և նա-
յեցաւ առ իս , և լուաւ աղօթից իմոց:
Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց , 'ի
կաւոյ և 'ի տղմոյ ,

Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ,
և ուղղեաց զգնացս իմ:

Էարկ 'ի բերան իմօրհնութիւննոր ,
զօրհնութիւն տեառն աստուծոյ մե-
րոյ :

Տեսացեն բազումք և երկիցեն, և յուս
սասցին՝ ի տեր. երանեալ է այր՝ որոյ
անուն տեսառն յօյս է նորա:

Ոչ հայեցաւ նա ՚ի նաներութիւն, և
ոչ ՚ի մոլութիւն սուտ:

Բազում արարեր գու տեր աստուած
իմ զսքանը շելիսքո, և խորհրդոց քոց՝
ոչ ոք է որ նմանիցիքեղ:

Պատմեցի և խօսեցայ, և բազումք եւ-
զեն քան զթիւս. ընդ զոհս և ընդ
պատարագս ոչ հաճեցար, լսելիս
հաստատեցեր ինձ. զողջակեզս և
զվասն մեղացն ոչ խնդրեցեր:

Յայնժամ ասացի՝ թէ ահաւասիկ գամ
ես. ՚ի դլուխս գրոց գրեալէ վասն իմ:
Առնել զիամսքո աստուած իմկամե-
ցայ, և զօրէնսքո ՚ի մէջորովայնի խմոյ:
Աւետարաննեցից զարդարութիւնսքո
յեկեղեցիս մեծս. ահա զշրթունս
իմ ոչ արգելից ՚իքէն:

Տէր գու գիտացեր՝ զի զարդարու-
թիւնսքո ոչ ծածկեցի ՚ի սրտի ի-
մում, զճշմարտութիւնսքո և ըդ-
փրկութիւնսքո:

Ասացի և ոչ թագուցի զողորմութիւնը քո, և զՃշմարտութիւնս քո ՚ի ժողովրդենէ մեծէ :

Այլդու տէր մի հեռի առներ զգը թութիւնս քո յինէն. զի ողորմութիւն քո և ճշմարտութիւն քո յամենայն ժամ ընկալցի զիս :

Շուրջ եղեն զինեւ չարք՝ որոց ոչ գոյր թիւ . հասին ինձ անօրէնութիւնք իմ, և ես ոչ կարացի տեսանելք Բազում եղեն քան զհեր դլխոյ իմոյ, և սիրտ իմեթող զիս :

Կամեաց տէր՝ փրկել զիս, և տէր յօդնել ինձ նայեաց :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք խնդրէին զանձն իմ բառնալ զսա . դարձցին յետս և ամաչեսցեն՝ ոյք խորհեին ինձ չար :

Կրեսցեն զամօթ առ ժամայն վաղվազակի, ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ ամենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ տէր:

Ասասցենյամենայն ժամ՝ մեծէ ասառ ուած, և ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :

Ես աղքատ եւ տնանել եմ, աստուած
խորհեա զիս. օգնական եւ պաշտ-
պան իմ ես, եւ դու աստուած իմ
մի՛ յամենար :

Տունք իր : Գորզայս ծը:

ՍԱՂՄՈՍՏԱՅ Խ.

Ի կատարած . Ասդմոս Դաւթիս

Երանի որ խորհից զաղքատն և զտնան-
կըն. յաւուր չարի փրկէ զնա տէր :
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երանե-
լի առնէ զնա՝ ի վերայ երկրի, եւ ոչ
մատնէ զնա՝ ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :
Տէր օգնական է նմա՝ ի մահիճս ցաւոց
իւրոց. զամենայն անկողինս նորադար-
ձուցանէ՝ ի հիւանդութենէ նորա :
Ես ասացի տէր ողորմեա ինձ. բժըշ-
կեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ :
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար. ե՞րբ
իցէ զի մեռցի, և կորիցէ անուն նորա :
Մտանէր տեսանել զնանրութիւն .
Խօսէր՝ ի սրտի իւրում, եւ ժողովէր
զանօրէնութիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր եւ պնոյն խօսէր. զի՞նէն շշնչէին ամենայն թշնամիք իմ. Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ. բանաւնորէնութեան եղին ՚ի վերայ իմ. **Միթէ** որ ննջիցէ, այլուչեւսյաւելցի յառնել. քանզի եւ այլն խաղաղութեան իմոյ, յոր եւ եսն յուսացայ. Որ ուտէր դհաց իմ, յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն:

Այլդուտէր ողորմեա ինձ և կանգնեա զիս, և ես հատուցից նոցա: Յայսմծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս. զի մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ: **Այլ** զիս յանբծութեան իմաւմ ընկալար, և հաստատեցեր զիս առաջիքոյաւիտեան:

Օրհնեալտէր աստուած խօրայէլի յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի: Տունք ժդ.

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ.

Ի կատարած. Խմաստարիւն որդւոցն Կորիսայ. Սաղմոս Գաւրի:

Որպէս վափաքէ եղջերու յաղթերս

ուրց , այնպէս փափաքէ անձն իմ
առ քեզ աստուած :

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ աստ-
ուած , հզօր և կենդանի . Երբ եկից
երեւեցայց երեսացդ աստուածոյ :
Եղենինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի
տուէ և ՚ի գիշերի , և այն զի ասէ ին ցիս
զօրհանապազ թէ ուրէ աստուածքո :
Զայս որպէս յիշէի , տառապէր յիս
անձն իմ . քաջալերէի , զի մտից ընդ
յարկաւսքանչելեաց տանն աստուածոյ :
Ի ձայն ցնծութեան խոստովանու-
թեան եւ ՚ի ձայն բարեկենդանու-
թեան :

Արդ ընդէր տրտումես անձն իմ կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսա առ աս-
տուած , խոստովանեա նմա՝ փրկիչ
երեսաց իմոց աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ . վասն այ-
սորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդա-
նանու , ՚ի հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :
Խորբ խորոց կարդացին առ քեզ , ՚ի
ձայն ոահմանաց քոց :

Ամենայն զբօսանքքո , և ալիք քո ան-

ցին՝ ՚ի վերայ իմ։

Ի տուել պատուիրեաց տէր զողոր-
մութիւն իւր, ՚ի գիշերի զօրհնու-
թիւն նոր, և աղօթք իմ առ աստ-
ուած վասն կենաց իմոց :

Ասացի աստուծոյ՝ ընդունող եմ ես,
ընդէր մերժեցեր զիս. ընդէր տրտում
դնամ ես ՚ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :
Ի փշրիլ ուկերաց իմոց նախատեցին
զիս թշնամիք իմ, յասել ցիս զօր-
հանապազ, թէ ուր է աստուածքու
Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խռովես զիս . յուսա առ
աստուած . խռովանեանմա՝ փրկիչ
երեսաց իմոց աստուած է :

Տունք ժգ .

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Սաղմոս Դաւրի :

Դատ արա ինձ աստուած, եւ իրաւ-
արա ինձ ՚ի գատաստանի իմում։
Յաղգէ որ ոչէ սուրբ, ՚ի մարդոյ մե-

Ղաւորէ նենդաւորէ փրկեա զիս :
 Դու աստուած հզօրիչ իմես . ընդէր
 մոռացար զիս , ընդէր տրտում զը-
 նամես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :
 Առաքեա տէր զըսք քո եւ զՃշմար-
 տութիւն քո , զի առաջնորդեսցեն
 ինձ , և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ
 և 'ի յարկս քո :
 Մտից առաջի սեղանոյ աստուծոյ
 առ աստուած , որ ուրախ առնէ ըզ-
 մանկութիւն իմ :
 Խոստովան եղէց քեզօրհնութեամբ
 աստուած աստուած իմ :
 Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ ,
 կամ ընդէր խոսովես զիս . յուսառ
 աստուած , խոստովանեա նմա՝ փըր-
 կիչ երեսաց իմոց աստուած է :
 Տունք է : Գորդայս լդ :

ՍԱՂՄՈՍԱՅ ԽԳ.

Ի կատարած . իմաստոքին որդուոցն կորխայ :
 Սադմու Դաւթի :

Աստուած՝ ականջօք մերովք լուաք ,

զոր հարքն մեր պատմեցին մեզ :
 Զդործն զոր գործեցեր յաւուրս նո-
 յա , յաւուրսն առաջինս :
 Զեռք քո խլեաց զհեթանոսս և զնո-
 սս տնկեցեր . չարչարեցեր զժողո-
 վուրդս քո , և հաներ զնոսա :
 Զի ոչ թէ սրով խւրեանց ժառան-
 դեցին զերկիր , և ոչ բազուկ նոցա
 փրկեաց զնոսա :

ԱՅԼ աշքո և բազուկքո և լոյս երե-
 սացքոց , զի հաճեցար դու ընդ նոսա ,
 Դու ինքն ես՝ թագաւոր իմ և առա-
 ռած իմ , որ հրամայեցեր զփրկու-
 թիւնսն յակոբայ :

Քեւ զթշնամիս մեր հարցուք , և ա-
 նուամբ քով արհամարհեսցուք ըզ-
 յարուցեալսն ՚ի վերայ մեր :

Ոչ թէ յազեզն իմ յուսացեալ եմ , և
 ոչ սուր իմ կեցուցանե զիս :

ԱՅԼ դու փրկեցեր զմեզ ՚ի թշնամ-
 եաց մերոց և զատելիս մեր յամօթ-
 արարեր :

Աստուծով պարծեսցուք զօրհանա-
 պազ , և անուան նորա խոստովան

Եղիցուք յաւիտեան :

Բայց արդ մերժեցեր և անարդեցեր
զմեզ, և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս
մեր :

Դարձուցեր զմեզ յետսքան զմշնա-
միս մեր, ատելիք մեր յափշտակե-
ցին զմեզ :

Ետուր զմեզ որսպես զոչխար ՚ի զենու-
մըն, և ընդ հեթանոսացրուեցեր ըզ-
մեզ :

Վաճառեցեր զմժողովուրդ սքուառանց
գնոյ, և ոչ դոյ թիւ աղաղակի մերոյ:
Արարեր զմեզ նախատինս գրացեաց
մերոց . ծաղը և այսկն կատականաց
այնոցիկ՝ որք շուրջ էին զմեօք :

Արարեր զմեզ յառակս հեթանոսաց
՚ի շարժել զգլուխս ժողովրդոց :

Զօր ամենայն նախատինք իմ առաջի
իմ են, և ամօթ երեսաց իմոց ծած-
կեաց զիս :

Ի ձայնե նախատորդին և շարախօսի,
յերեսաց թշնամւոյն և հալածչի :

Այս ամենայն եկն ՚ի վերայ մեր, և
մեք զքեզ ոչ մռացաք, և ոչ ստե-

յաք ուխտիքում, և ոչդարձաքյեւ
տըս սրտիւք մերովք :

Դարձուցեր զշաւիլս մեր ՚ի ճանա-
պարհացքոց, խոնարհ արարեր զմեզ
՚ի տեղի չարչարանաց, և ծածկեցին
զմեզ ստուերք մահու :

Թէ մոռացեալիցէ մեր զանուն աս-
տուծոյ մերոյ. կամձգեալիցէ զձե-
ռըս մերյաստուածս օտարս :

Սակայն աստուած խնդրէ զայս. զի
նա քննել զգաղտնիս սրտից մերոց :
Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ,
համարեցաք որպէս զոչխար ՚ի զե-
նումնի :

Զարթիր ընդէր ննջես տէր. արի և
մի մերժեր զմեզ խսպառ :

Զմբգարձուցանես զերեսաքո՞ի մենջ,
մոռանաս զաղքատութիւն և զնե-
ղութիւնս մեր :

Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք
մեր, և յերկիր կցեցան մէջք մեր :
Արի տէր օգնեա մեզ, և փրկեա ըզ-
մեզ վասն անուան քո :

Ծունք իէ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ

Ի կատարած . զառանցելոց ժամանակաց , որդւոցն
Կարխայ իմաստուքեան . Սաղմոս օրննուքեան
վասն սիրելովն :

**Բղիսեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո
բարի , և ասացից զգործս իմ թագաւորի :**

**Լեզու իմ որպէս գրիչ արագագիր
դպրի , գեղեցիկ տեսլեամբ քան զա-
մենայն որդւոց մարդկան :**

**Սփուեցան շնորհք ՚ի շրթանց քոց .
Հասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ աստ-
ուած յաւիտեան :**

**Ած զսուր ընդ մէջ քո հզօր , վայել-
չութեան և գեղոյ քոյ :**

**Լարեա , ուղղեա և թագաւորեա վա-
սըն ճշմարտութեան , հեզութեան և
արդարութեան , և առաջնորդեսցէ
քեզ սքանչելապէս աջ քո :**

**Նետք քո սրեալ են հզօր , և ժողո-
վուրդք ՚ի ներքոյ քո անկցին , ՚ի սիր-
տըս թշնամեաց թագաւորի :**

Աթոռքո աստուած յաւիտեանս յա-

ւիտենից, գաւազան ուղղութեա
գաւազան արքայութեան քո.

Ալրեցեր զարդարութիւն, և ատե-
ցեր զանօրէնութիւն :

Վասն այսորիկ էօծ զքեզ աստուած,
աստուածքո իւղով ուրախութեան,
առաւելքան զընկերսքո :

Զմուռոս և ստաշխն և կասիայ ՚ի ըդ-
գեստէ քումմէ, ՚ի տաճարաց փղոս-
կրէից, ուստի ուրախ արարին զքեզ
դստերք թագաւորաց ՚ի պատիւ :

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ ՚ի
հանդերձս ոսկեհուռոս զարդարեալ
և պաճուճեալ :

Լուր դուստր և տես, խոնարհեցո
զունկնքո. մոռա զժողովուրդ քո և
զտուն հօրքո. զի ցանկացաւ թա-
գաւոր գեղոյ քո :

Սա ինքն է տէր քո՝ երկիրազագցես
սմա, և դուստր ծուրայ երկիրազագցէ-
սմա, եւ պատարագօք զերեսս սորա
պաշտեսցեն մեծամեծք ՚ի ժողովրդոց:

Ամենայն փառք դստեր թագաւորի
՚ի ներքոյ, ՚ի վերջաւորս ոսկեհուռոս

զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ
նորա, և զընկերս նորա տարցին նմա :
Ածցեն ցնծութեամբ և ուրախու-
թեամբ, և տարցին ՚ի տաճար թա-
գաւորի, և փոխանակ հարց քոց ե-
ղիցին որդիք քո :

Կացուսցես զնոսա իշխանս ընդ ամե-
նայն երկիր, և յիշեսցի անուն քո
ընդ ամենայն ազգո ազգաց :
Վասն այսորիկ ժողովուրդք խոստո-
վան եղիցին առ քեղյաւիտեան, և
յաւիտեանս յաւիտենից :

Տունք ժը.

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Ի կատարած . որդւոցն կորիսայ ՚ի վերայ զադտնեաց
Սաղմոս Դաւթի :

Աստուած մեր ապաւէն եւ զօրու-
թիւն . օգնական ՚ի վերայ նեղու-
թեանց, որք գտին զմեղ յոյժ :

Վասն այսորիկ ոչ կերիցուք մեք ՚ի
խռովիւ երկրի, ՚ի փոփոխիւ լերանց

՚ի սիրտս ծովու :

Գոչեցին եւ խռովեցան ջուրք նոցա ,
խռովեցան լերինք՝ իզօրութենէնորա :
Գնացք գետոց ուրախ առնեն զբա-
ղաքն աստուծոյ , եւ սուրբ արար
զյարկս իւր բարձրեալն :

Աստուած ՚ի մէջ նոցա , եւ նորա մի
սասանեսցին . օդնեսցէնոցաաստուած
՚ի վաղորդայնէ մինչեւ ՚ի վաղորդայն :
Խռովեցան հեթանոսք , եւ խոնարհե-
ցան թագաւորութիւնք . ետ զձայն
իւր բարձրեալն , եւ խռովեցաւ երկիր :
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ , ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ :
Եկայք եւ տեսէք զգործս աստու-
ծոյ , որ արար զնշանս եւ զարուեստս
՚ի վերայ երկրի :

Եհար զպատերազմ ՚ի ծագաց մինչեւ
՚ի ծագս երկրի . զաղեղունս փշրեաց ,
զզէնս խորտակեաց , եւ զասպարս
այրեաց հրով :

Կանխեցէք եւ ծաներուք , զի ես
եմաստուած . բարձր եղեց ՚ի հեթա-
նոսս , եւ բարձրացայց ՚ի վերայ երկրի :

Տէր զօրութեանց ընդ մեղ. ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ :

Տունք ժա: Գորղայս ծզ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԶ.

Ի կատարած . վասն որդւոցն Կորիսայ :
Սաղմոս Դաւրի :

Ծափս հարեք ամենայն հեթանոսք ,
աղաղակեցէք առ աստուած ՚ի ձայն
յնծութեան :

Տէր բարձրեալ և ահարկու , թագա-
ւոր մեծ ՚ի վերայ ամենայն երկրի :
Հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ
մեղ , և զշեթանոսս ՚ի ներքոյ ոտից
մերոց :

Ընտրեաց զմեղ իւր ՚ի ժառանգու-
թիւն , զգեղեցկութիւն յակոբայ՝
զոր և սիրեաց :

Համբարձաւ աստուած օրհնու-
թեամբ , և տէր մեր ձայնիւ փողոյ :
Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մերում .
սաղմոս ասացէք թագաւորին մե-
րում , սաղմոս ասացէք :

Թագաւոր մեծ՝ ՚ի վերայ ամենայն
երկրի աստուած է . սաղմոս ասա-
ցեք նմա իմաստութեամբ :

Թագաւորեաց աստուած ՚ի վերայ
հեթանոսաց . աստուած նստաւ յա-
թոռ սրբութեան իւրոյ :

Խշանեք ժողովրդոց ժողովեցան առ
աստուած աբրահամու . զի աստու-
ծոյ զօրութիւնեք յերկրէ յոյժ համ-
բարձան :

Տունք թ .

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ

Սաղմոս օրննուքեան որդուցն Կորիսայ .
Երկրորդ շաբարու :

Մեծ է տէր , եւ օրհնեալ է յոյժ ՚ի
քաղաք աստուծոյ մերոյ , ՚ի լեառն
սուրբ նորա :

Հաստարմատ ցնծացէ ցնծութեամբ
ամենայն երկիր . լերինք սիօնի , կող-
մանք հիւսիսոյ՝ քաղաք թագաւորին
մեծին :

Աստուած ՚ի տաճարի իւրումյայտ-

նի , 'ի ժամանակի որպէս օգնական
լինէր նոցա :

Ահաւասիկ թագաւորութիւնք երկ-
րի ժողովեցան , եւ անցին 'ի միասին :
Ինքեանք տեսին այսպէս եւ զարմա-
ցան . խռովեցան սասանեցան , և դո-
ղումն կալաւ զնոսա :

Անդ երկունք որպէս 'ի ծննդեան , և
Հողմն սաստիկ փշրեսցէ զնաւս 'ի
թարսիս :

Որպէս լուաք . այնպէս եւ տեսաք 'ի
քաղաք տեառն զօրութեանց՝ 'իքա-
զաք աստուծոյ մերոյ :

Աստուած հիմունս էարկնմա յաւի-
տեան . ընկալաք աստուած զողորմու-
թիւն քո 'ի մէջ ժողովրդեան քոյ .
Ըստ անուանքում աստուած , սոյն-
պէս և օրհնութիւնքո ընդ ամենայն
տիեզերս , և արդարութեամբ լի է
աջքո :

Ուրախ եղիցի լեառնսիօն , եւ ցըն-
ծասցեն դստերք յուղայ վասն իրա-
ւանց քոց տէր :

Նևշեցարուք զսիօնիւ , պաշարեցէք

զնա և պատեցեք զաշտարակս նորա։
 Դիք զսիրտս ձեր՝ իվերայ զօրութեանց
 նորա . բաժանեցեք զամուրս նորա ,
 զի պատմել կարաս ջիք յազգ յայլ :
 Սա է աստուած , աստուած մեր յա-
 ւիտեանս յաւիտենից , եւ սա հով-
 ուեսցէ զմեղ մինչեւ յաւիտեան :

Տունք ժդ .

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ.

Ի կատարած . որդուոցն կորիայ . Սահմոս
 օրինուրեան Դաւթի :

Լուարուք զայս ամենայն ազգք . ուն-
 կընդիր լերուք ամենեքեան՝ ոյք բլ-
 նակեալ էք յաշխարհի :
 Ծնունդք երկրի և որդիք մարդկան ,
 'ի միասին մեծամեծք և տնանկք :
 Բերան իմ խօսեսցի զիմաստութիւն ,
 եւ խորհուրդ սրտի իմոյ զհանձար :
 Խոնարհեցուցից յառակումն զունկն
 իմ . բացից առակաւ զբերան իմ , և
 խօսեցայց զառակս ՚ի սկզբանե :
 Ընդէր բնաւ երկնչիմ ես յաւուր

չարի, զի անօրէնութիւնք գնացից իւ-
մոց շուրջ եղեն զինեւ :
Յուսացեալք ՚ի զօրութիւն իւր-
եանց, ՚ի բազում մեծութեան իւր-
եանց, ողարծեսցին :

Եղբայր ոչ փրկէ՝ և ոչ փրկէ մարդ,
և ոչ տայ աստուծոյ զփրկանս իւր,
և ոչ զգինս փրկանաց անձին իւրոյ :
Վաստակեա յաւիտեան եւ կեցցես
մինչ իսպառ, եւ ոչ տեսցես զապա-
կանութիւն :

Յորժամ տեսցես՝ թէ իմաստունք
մեռանին, ՚ի միասին անզգամք եւ
անմիտք կորիցեն, և թողցեն օտա-
րաց զմեծութիւն իւրեանց :

Գերեզմանք նոցա տունք նոցա եղի-
ցին յաւիտեան, եւ յարկը նոցա աղ-
գէ մինչեւ յազգ, եւ կարդասցին
անուանք նոցա ՚ի հողս իւրեանց :

Մարդ ՚ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ,
հաւասարեաց անասնոց անբանից և
նմանեցաւ նոցա :

Այս Ճանապարհէ գայթակղութեան
նոցա նոցին . յետ այսորիկ բերանօք

իւրեանց հաճեսցին :
 Որպէս խաշն ՚ի գժոխս մատնեսցին ,
 և մահ հովուեսցէ զնոսա , և տիրես-
 ցեն նոցա ուղիղք ընդ առաւօտա :
 Օգնութիւնք նոցա մաշեսցին ՚ի գժո-
 խըս , և ՚ի փառաց իւրեանց անկցին :
 Բայց սակայն աստուած փրկեսցէ
 զանձն իմ ՚ի ձեռաց գժոխոց , յոր-
 ժամ ընդունին զիս :

Սի Երկնչեր յորժամ մեծանայ մարդ ,
 և յորժամ բազում լինին փառք տան
 նորա :

Զի ոչ թէ ՚ի մեռանելնիւրումառցէ
 ընդ իւր զամենայն , և ոչ թէ իջցեն
 փառք տան նորա ընդ նմա :

Այլ անձն նորա ՚ի կեանս իւրում
 օրհնեսցի , և խոստովան եղիցի քեզ
 յորժամ բարի արասցես դու նմա :

Մտցէ նա մինչեւ յազդ հարց իւրոց ,
 մինչեւ յաւիտեան զլոյս մի տեսցէ :

Մարդ ՚ի պատուի էր և ոչ իմացաւ ,
 հաւասարեաց անասնոց անբանից և
 նմանեցաւ նոցա :

Տունք ի : Գորդայս խբ :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ.

Սաղմոս Դաւթի :

Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ,
և կոչեաց զերկիր յարեւելից մինչեւ
'ի մուտս արեւու :

Իսիօնէ մեծվայելսութիւն փրկու-
թեան գեղոյ նորա :

Աստուած մեր յայտնապէս եկեսցէ,
և աստուած մեր մի դադարեսցէ :
Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի , եւ
շուրջ զնովաւ մրրիկ յոյժ :

Կոչեսցէ զերկինս 'ի վերուստ՝ և զեր-
կիր 'ի դատել զժողովուրդ իւր , ժո-
ղովել առ ինքն զսուրբս իւր , եւ
ոյք դնեն զպատարադս ուխտից 'ի
վերայ սեղանոյ նորա :

Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն
նորա . զի աստուած դատաւոր է :
Հուր ժողովուրդ իմեւ խօսեցայցընդ
քեզ , և խրայէլ քեզ վկայեցից . զի
աստուած աստուած քո ես եմ :

Ոչ թէ վասն պատարադաց քոց կըշ-

տամբեմ զքեղ . զի ողջակէ զքքո ա-
ռաջի իմ են յամենայն ժամ :

Ոչ ընդունիմ 'ի տանէ քումմէ զուա-
րակս , և ոչ 'ի հօտից քոց նոխազա-
իմէ ամենայն գաղան անտառի , ե-
թէ լերանց և ամենայն անասուն :

Գիտեմ ես զամենայն թռչունս երկ-
նից գեղեցկութիւն վայրի ընդ իս է :
Թէ քաղցեայց , քեղինչ ոչ ասացից .
զի իմ է աշխարհ լրիւ իւրով :

Ոչ ուտեմ ես զմիս զուարակաց քոց ,
և ոչ զարիւն նոխազաց քոց ըմպեմ :
Մատո աստուծոյ պատարագ օրհ-
նութեան , կատարեա բարձրելոյն
զուխտաքո :

Կարդասցես առ իս յաւուր նեղու-
թեանքո , ես փրկեցից զքեղ՝ և դու
փառաւոր արասցես զիս :

Սակայն մեղաւորին ասէ աստուած .
իսկ դու ընդէ՞ր բնաւ պատմես զար-
դարութիւնիմ , կամ առնուս զուխտ
իմ 'ի բերան քո :

Զի դու ատեցեր զիսրատ իմ մերժե-
ցեր և յետս ընկեցեր զամենայն բանս

բերանոյ իմոյ :

Յէ տեսանելիրզգողս՝ ընթանայիր ընդ
նոսա, և ընդ շունս դնելիր զբաժինքու:
Բերանքոյաճախէր զչարութիւն, և
լեզուքունիւթէր զնենգութիւն:
Նստեալ զեղբօրէքումմէ չարախու-
սէիր, և 'ի վերայ որդւոյ մօրքու դնե-
իր զգայթակղութիւն :

Զայս ամենայն արարեր, և լուեցի
քեզ. կարծեցեր անօրէնդ ՚ի մտի
քում, թէ և ես քեզնմանիցեմ:

Արդ յանդիմանեցից եւ կացուցից
զայս ամենայն առաջի քո. իմացա-
րուք ամենեքեան՝ որոց մոռացեալ
իցէ զաստուած :

Գուցէ երբէք յափշտակիցիք, և ոչ
ոք իցէ՝ որ փրկիցէ :

Պատարագ օրհնութեան փառաւոր
արասցէ զիս, և անդ է ճանապարհ,
ուր ցուցից նմա զփրկութիւն աս-
տուծոյ :

Տանք իդ:

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

ի կատարած . Սադմոս Գաւրի . ի ժամանակի զի եկն առ . նա Նարան մարզպարէ , իբրեւ զի մտեալ եր նա առ . Բերսաբէք :

ՈՂՈՐՄԵա ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազումգր թութեան քում քաւեա զանօրէ նութիւնս իմ .

Առաւելլուա զիս յանօրէ նութենէ իմմէ , և ՚ի մեղացի մոց սուրբ արազիս Զանօրէ նութիւնս իմ ես ինձէն զիտեմ և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ տէր , և չար առաջի քո արարի :

Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո , և յաղթող ՚ի դատել դաս :

Անօրէ նութեամբ յղացաւ , և ՚ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու տէր զՃշմարտութիւն սիրեցեր , զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեայիս մշտկաւ , և սուրբ եղեց .

լուա և քան զձիւն սպիտակ եղեց :
Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զու-
րախութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք
իմ տառապեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, և
զամենայն անօրէնութիւնս իմքաւ-
եայինէն :

Աիրտ սուրբ Հաստատեա յիս ասո-
ուած, և Հոգի ուղիղնորոգեա 'ի փո-
րի իմում :

Մի՛ ընկենուր զիս տէրյերեսացքոց,
և զհոգի քո սուրբ մի՛ Հաներյինէն :
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ, և Հոգւով պետութեան քոյ
Հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհսքո
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :
Փրկեա զիս յարենէ աստուած՝ աստ-
ուած փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ-
լեզու իմյարդարութեան քում :
Տէր եթէ զշրթունս իմբանաս, քե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս մա-
տուցանէաք . բայց դու ընդ ողջա-

կեզս իսկ ոչ հաճեցար :
 Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ .
 զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ աստ-
 ուած ոչ արհամարհե :
 Բարի արա տէր կամօք քովք սիօնի,
 և շինեսցին պարիսպքն երուսաղեմի:
 Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
 արդարութեան , յորժամ ուխտից
 պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո
 զուարակս :

Տունք ի .

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ի կատարած իմաստուքեան . Սադմոս Դաւրի . ի ժա-
 մանակի զի եկն Դուեկ Եղովմայ , պատմեաց Սաւու-
 դայ . բէ անաւասիկ Դաւիր ՚ի տանն Աբիմելիքայ է :

Զի՞ պարծի ՚ի չարութեան հզօր զանօ-
րէնութիւն . զօրհանապաղ զանիրա-
ւութիւնսորհեցաւ ՚իլեզուիիւրում
Որպէս ածելի սուր՝ սրեաց զնենդու-
թիւն , սիրեաց զշարութիւն քան ըզ
բարութիւն , զանօրէնութիւն քան
զիսօսս արդարութեան :

Սիրեացնա զամենայն խօսս կործան-
ման, և զլեզուս նենդաւորս :

Վասն այսորիկ աստուած կործանես-
ցէ զնա խապառ . խլեսցէ և հանցէ
զնա 'ի յարկաց իւրոց, և զարմատս
նորայերկրէն կենդանեաց :

Տեսցեն արդարք և երկիցեն . զնովաւ
ծիծաղեսցին և ասասցեն :

Այս այրէ, որ ոչ արար զաստուած
իւր օգնական . այլ յուսացաւ սա 'ի
բազում մեծութիւն իւր . և զօրա-
ցաւ 'ի նանրութիւն իւրում :

Այլ ես որպէս ձիթենի պտղալից 'ի
տան աստուծոյ յուսացայ յողորմու-
թիւն աստուծոյ յաւիտեան՝ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից :

Խոստովան եղէց քեզ յաւիտեան,
զի արարեր, և համբերից անուան
քում, զիքաղցր ես առաջի սրբոցքոց :

Տունք ը : Գորդայս ծք :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Ի կատարած . վասն լրադադերայ . իմաստուրին
Դաւրի :

Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում թէ

ոչ գոյ աստուած . ապականեցան եւ
պղծեցանյանօրէնութեան իւրեանց,
և ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն :
Աստուած յերկնից նայեցաւ յամե-
նայն որդիս մարդկան , տեսանելթէ
իցէ՞ ոք իմաստուն՝ որ խնդրիցէ զաս-
տուած :

Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի միասին ,
և անպիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զքարի , եւ չէ ոք
մինչեւ ՚ի մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան , ոյք
գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որ-
պէս կերակուր հացի , եւ առ աստ-
ուած ոչ կարդացին :

Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ-
երկիւղ . զի աստուած ցըուեսցէ
զոսկերս մարդահաճոյից :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին , զի աստ-
ուած անարդեաց զնոսա :

Ո՞տացէ ՚ի սիօնէ զփրկութիւն իսրա-
յէլի . ՚ի դարձուցանել տեառն զգե-
րութիւն ժողովրդեան իւրոյ ցնծաս-

ցԵ յակոբ , և ուրախ եղիցի իսրայել :

Տունք թ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԳ.

Ե կատարած . ընդ օրհնութիւնս իմաստուրեան Դաւիթի ՚ի ժամանակի զի եկին զիփացիրն , եւ ասեն ցՍաւուլ . անաւասիկ Դաւիթը բագուցեալ նստի առ մեզ :

Աստուած յանուան քում կեցո զիս ,
և ՚իզօրութեան քում իրաւ արա ինձ :
Աստուած լուր աղօթից իմոց , ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ , և Հզօրք
 խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան
 զքեզ աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա աստուած օգնական իմ , եւ
տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :
Ի գարձուցանել զշարն ՚ի թշնամիս
իմ , ճշմարտութեամբ քով սատակեա
զնոսա :

Ես կամովք իմովք պատարագս մա-
 տուցից քեզ , և խոստովան եղեց ան-
 ուան քում տէր , զի բարի է :

Յամենայննեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Տունք է:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԴ.

Ի կատարած . բնդ օրհնուրիւնս իմաստուքեան :
Սաղմոս Դաւրի :

Ունկն դիր աստուած աղօթից իմոց,
և մի անտես առներ զիսնդրուածս իմ:
Նայեա առ իս եւ լուր ինձ զի
տրտմեցայես 'ի ձանձրանալ իմում, և
խռովեցայ:

Ի ձայնէ թշնամւոյն և 'ի նեղել մե-
զաւորին խոտորեցանյիս անիրաւու-
թեամբ, բարկութեամբ ոխս պա-
հեին ինձ:

Աիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և երկիւդ
մահու անկաւ 'ի վերայ իմ:
Ահ և գողումն եկն 'ի վերայ իմ, եւ
ծածկեաց զիս խաւար:

Ասացի տաջը ոք ինձ զթեւս որպէս
զազաւնոյ. զի թռչէի վերանայի, և
հեռացեալ դադարէի յանապատի:

Ակն ունեի աստուծոյ՝ որ փրկեր զիս
՚ի կարձմտութենէ , ՚ի զայրանալոյ ,
և ՚ի մրրկեալ նեղարտութենէ :

Ընկլո տէր և բաժանեա զլեզուս նո-
ցա . զի տեսի զանօրէնութիւն և ըդ-

հակառակութիւն ՚ի քաղաքի :

Կտուե և ՚ի գիշերի շուրջ եղեն ըդ-
պարսպօք նորա անօրէնութիւնք .
չարիք և մեղք են ՚ի մէջ նոցա, եւ ոչ
պակասեաց ՚ի հրապարակաց նոցա
վաշխ եւ նենգութիւն :

Զի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր ,
համբերէ՞ի արդեօք , կամ ատելւոյն
մեծաբանեալ էր ՚ի վերայ իմ . թագ-
չէ՞ արդեօք ՚ի նմանէ :

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ, առաջ-
նորդ իմ եւ ծանօթ իմ :

Ապաքէն ՚ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ
և քեզ կերակուր . զի գնայաք միա-
բանութեամբ ՚ի տան աստուծոյ :
Եկեսցէ մահ ՚ի վերայ նոցա, և կեն-
դանւոյն իջցեն ՚ի գժոխս . զի չարու-
թիւն ՚ի բնակութեան նոցա եւ ՚ի
մէջ նոցա :

Ես առ աստուած կարդացի, եւ նա
լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վաղորդայնե
՚ի հասարակ աւուր:

Պատմեցի և ասացի. լուիցէ ձայնի
խմում. փրկեսցէ խաղաղութեամբ
զանձն իմ ՚ի մերձաւորաց իմոց, զի
կարեօք հասին ՚ի վերայ իմ:

Լուիցէ աստուած եւ խոնարհ ա-
րասցէ զնոսա, որ յառաջն է քան
զյաւիտեանս:

Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ, եւ ոչ
երկեան յաստուծոյ:

Զգեաց զձեռն իւր ՚ի հատուցանել
նոցա, և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա:
Բաժանեցան ՚ի սրտմտութենէ երե-
սաց նորա, և եհաս ՚ի սիրտս նոցա:
Կակուզ էին բերանք նոցաքան զձէթ,
և ինքեանք որպէս ոլաք:

Ընկեա ՚ի տէր զհոգս քո, եւ նա կե-
րակրէ զքեզ. եւ ոչ տայյաւիտեան
սասանութիւն արդարոյ:

Դու աստուած իջուսցէս զնոսա ՚ի
գուբ ապականութեան, արք արիւ-
նահեղք և նենդաւորք մի՛ հասարա-

կեսցեն զաւուրս իւրեանց . այլ ես
՚իքեզ տէր յուսացայ :

Տունք իր: Գորդայս լը:

Կանոնա Գորդայս է: Սազմոս ժթ: Տունք յի:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵՇԻՆ ՄՈՎԱՍԻՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏԵՍ
ՄԱՐԴԱՐԵՒ

Բ. Օրինաց լը:

ԶԵ հուրբորբոքեցաւ ՚իքարկութե-
նէ իմմէ . այրեսցէ եւ իջցէ մինչ ՚ի
գժոխս ներքինս :

Կերիցէ զերկիր եւ զամենայն բոյսս
երկրի նոցա . վառեսցին հրով, և բոր-
բոքեսցին հիմունք լերանց նոցա :
Կուտեցից զշարիս ամենայն ՚ի վերաց
նոցա , եւ նետիւք իմովք սովառեցից
զնոսա :

Մաշեալք և հիւծեալք ՚ի սովոյ, գա-
զանաբեկ գէշ անկեալ ամենայն
թռչնոց երկնից :

Լարսառանց բժշկութեան արձակե-
ցից ՚ի վերայ նոցա՝ զգազանս անա-
պատի , որք այսր և անդրքարշեսցեն

զնոսա ընդ երկիր :

Արտաքուստ մանրակոտորս արասցե,
զնոսա սուր , և 'ի ներքուստ շտեմա-
րանաց նոցա անտի արհաւիրք ահից :
Զերիտասարդս նոցա կուսանօք հան-
դերձ , և զողայս հաստատելովք ծե-
րովք հանդերձ :

Ասացի թէ ցրեցից զնոսա , և դադա-
րեցուցից զյիշատակս նոցա յազգաց:
Թէ ոչ վասն բարկութեան սրտմտու-
թեան թշնամոյն , զի մի երկայնա-
կեացք եղիցին , եւ մի բարձրասցին
պարտացեալ թշնամիքն , և ասասցեն :
Թէ ձեռն մեր բարձր է եւ բազուկ
մեր հզօր եւ ոչ տեր աստուած արար
զայս ամենայն :

Զի ազգ մի խորհրդակորոյսք են նո-
քա , և ոչ գոյ 'ի նոսա իմաստութիւն ,
և ոչ խորհեցան 'ի միտ առնուլ զայս
ամենայն , եւ արդ ընկալցին զամօթ
յանձինս իւրեանց :

Զարմանք մի մեծ այս են . զիսարդ մին
զհաղարս հալածեսցէ , կամ երկուք
զբիւրս շարժեսցեն :

Թէ ոչ տեառն աստուծոյ մատնեալ
էր զնոսա , և տուեալ իցէ զնոսա 'ի
ձեռս թշնամեաց նոցա :
Զի ոչ են դիք նոցա որպէս զաստուած
մեր . այլ թշնամիք մեր վատախոր
հուրդք :

Յայդւոյն սոդոմայ էր որթ նոցա , և
տունկ նոցա 'ի գոմորայ :
Խաղող նոցա խաղող դառնութեան ,
և ողկոյզ նոցա 'ի դառնութեան լեզւոյ .
Արտմտութիւն բարկութեան վիշա-
պաց գինի նոցա . սրտմտութիւն ի-
ժից՝ անհնարինառանց բժշկութեան :
Ոչ այս ամենայն ժողովեալ է առ իս ,
և կնքեալ պահի 'ի գանձի խմում :
Յաւուր վրիժուց հատուցման հա-
տուցից նոցա , 'ի ժամանակի յորում
հարցի զքարի ոտն նոցա :

Մերձ է օր կորստեան նոցա . հասեալ
է պատրաստութեամբ տէր 'ի վերայ
նոցա :

Դատէ տէր զժողովուրդ իւր , և 'ի
ծառայս իւր միսիթարի :
Զի ետես զնոսա լքեալս , լուծեալս և

մատնեալս՝ի գերութիւն :

Եւ ասիցէ տէր, ուր են դիքն ձեր՝
յորսյուսացեալէիք դուք՝ի նոսա .
զորոց զՃարպս սպանդիցն ու տէիք, և
ըմպէիք զգինի զոհիցն :

**Արդ յարիցեն օգնեացեն, և եղիցին
ձեզ թիկունք :**

ՆՈՐԻՆ ՄՈՎՍԻՍԻ

**Ծաներուք և տեսէք՝ զի ես եմ, և
ոչ գոյ այլ աստուած բացյինէն :**
Ես սպանանեմ, և ես կեցուցանեմ:
Հարկանեմ, և ես բժշկեմ, և ոչ ոք
իցէ՝ որ հանիցէ լզձեզ՝ի ձեռաց իմոց:
Համբարձիյերկինս զձեռս իմ երգ-
ուայ աջովլիմով և ասացի՝ թէ կեն-
դանի եմ ես յաւիտեան :

**Արեցից որպէս փայլակն զսուսեր իմ,
և ՚ի խնդիր վրիժուց արձակեցից զաջ
իմ :**

**Հատուցից զհատուցումն թշնամեաց
իմոց, եւ ատելեաց իմոց հատուցից
զհատուցումն նոցա նոցին :**

**Արբեցուցից զնետս իմ յարենէ նո-
ցա, և սուր իմ կերիցէ միս՝ յարենէ**

Փերաւորելոց գերելոց զվարոց իշխանաց՝ թշնամեաց նոցա
Ուրախ եղիցին երկինք նովաւ, և երկիրապցեն նմա ամենայն որդեւք աստուծոյ:

Ուրախ եղերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան նորա, և զօրացուսցեն զնա ամենայն հրեշտակք աստուծոյ: Խնդրելով խնդրեցաւ վրէժ արեան որդւոց նոցա, և հատուցումն թշնամեաց նոցա հատուցաւ նոցա: Հատուցումն ատելեաց նոցա հատուցաւ նոցա, և սրբեացէ տէր զերկիր ժողովրդեան իւրոյ:

Փառք հօր և որդւոյ:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Դու ես տէր մեր, դու ես Քրիստոս փրկիչ մեր,
զքեղ օրհնեն անձինք մեր:
Մարդասէր տէր, վասն սրբուհւոյ անարատի մօրք
քո և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի,
տէր ընկալ դաղաչանս մեր, և կեցո զմեղ:

Քարոշ և առջեն՝ Մինախանձիր և Խոստովան
կանոնացն :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանապարհս
խաղաղութեան, զտէր աղաչեսցուք :
Վասն ցըելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չա-
րին, զտէր աղաչեսցուք :
Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և
առաքինի վարս, զտէր աղաչեսցուք :
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր
աջոյն իւրայ, զտէր աղաչեսցուք :
Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վազվաղակի
ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղաչեսցուք :
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ և
ուղիղ հաւատով ՚ի քրիստոս ննջեցին, զտէր ա-
ղաչեսցուք :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւա-
տոյս մերոյ . զտէր աղաչեսցուք :
Զանձինս մեր և զիմեանս տեառն աստուծոյ
ամենակալին յանձն արասցուք :
Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի
ողորմութեան քում, ասասցուք ամենեքեան
միաբանութեամբ : Տէր ողորմեա . տէր ողորմեա
տէր ողորմեա :

Ա. Դ. Օ թ. Ք

Տէր երկնի և երկըի՝ արարիչ ամենայն արարա-
ծոց երեւելեաց և աներեւութից : Առ քեզ կար-
դամիք յամենայն ժամ: զի ընդ ամենայն տեղիս է

տէրութիւն քո , և արքայութիւն քո ամենեցուն
տիրէ : Շնորհեա մեզ երկիւղիւ 'ի պաշտօն քո
կանխել հանապաղ , սիրել զքեզ 'ի բոլոր սրտէ
և 'ի բովանդակ մոաց , և յամենայն զօրութենէ
մերմէ պահել զպատուիրանս քո : Համբառնալ
առ քեզ զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց բար-
կութեան և երկմոռութեան , և դտանել 'ի քէն
զշնորհս և զողորմութիւն , և զառաքինասէր
գործոցն յաջողութիւն : Վասն զի դու ես տէր
կենաց և աստուած ողորմութեանց , և քեզ վա-
յելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուծոյ երկրպագեցուք :

Քում ամենազօր և յաղթող տէրութեանդ կըկնի
ամենայն ծունը յերկրպագութիւն , և փա-
ռաւորի յամենեցունց թագաւորութիւն քո :
Նայեա յերկրպագութիւնս մեր , և ուսո մեզ
առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան : Վասն
զի դու ես աստուած խաղաղութեան , որ բար-
ձեր զժշնամութիւն 'ի միջոյ , և արարեր զսա-
զաղութիւն յերկինս և յերկրի . հեռաւորաց և
մերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր պարգեւս
քոյին բարեացդ : Որում և զմեզ մեծի շնոր-
հացդ արժանաւորս արասցեա՝ դասելով ընդ-
ճշմարիտ երկրպագուս քո , աստուած մեր և տէր
մեր և փրկիչ յիսուս քրիստոս : Որ ես օրհնեալ
ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

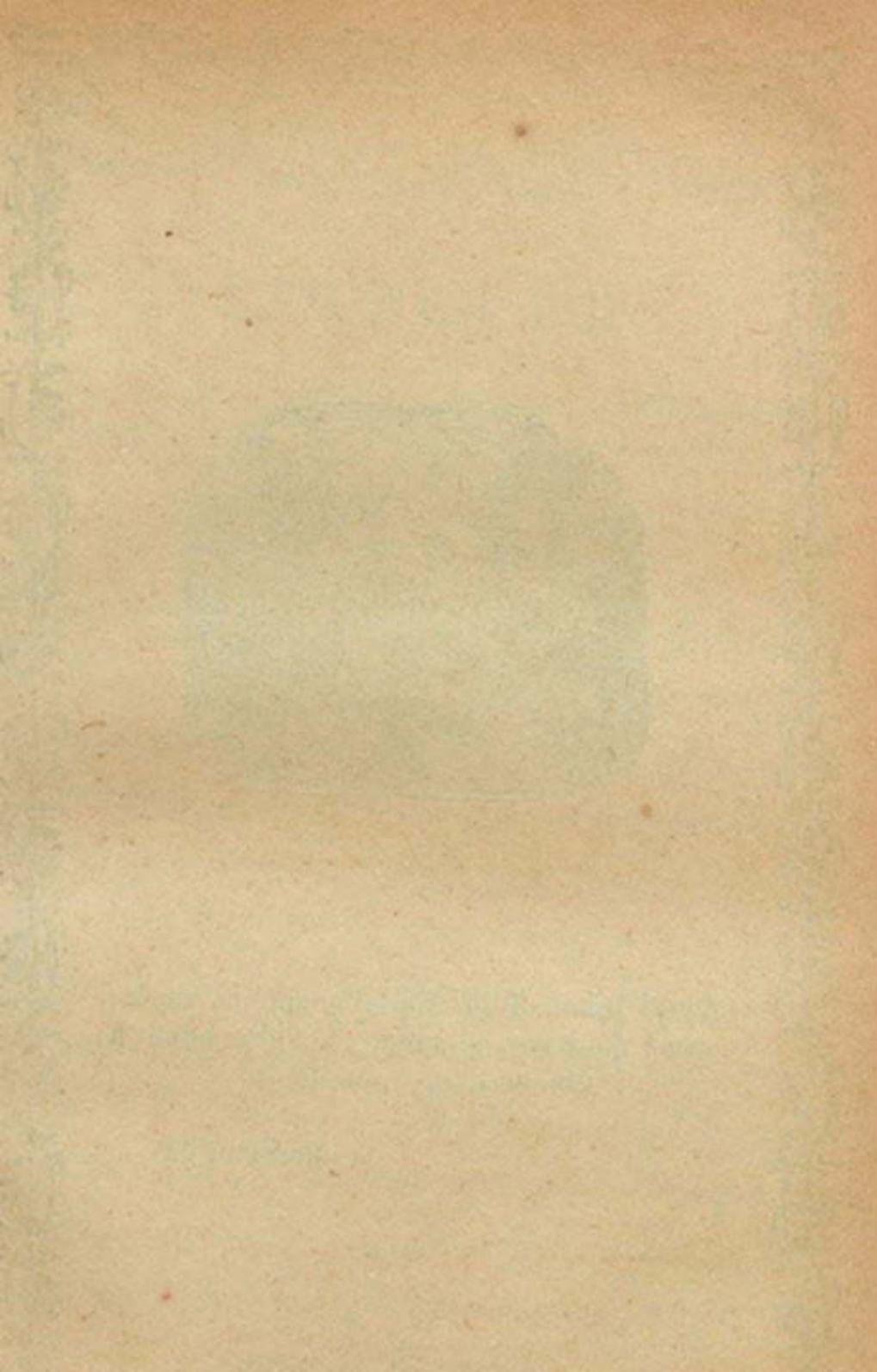
Մ Ա Դ Թ Ա Ն Ք

Յերգս օրհնութեան և 'ի ձայն սաղմոսաց անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամեն,

**Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ Եղիցի անուն քո ։
Եկեսցէ արքայութիւն քո ։ Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի ։ զհաց մեր հանապաղորդ՝ տուր մեղ այսօր ։ թող մեղ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց, և մի՛ տանիք զմեղ'ի փորձութիւն ։ այլ փրկեա՛ զմեղ'ի չարէ ։ զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից, ամեն :**

Զայն տեսո՞ն՝ ՚ի վերայ ջուրց՝ եւ ասուած փառաց որոտաց, եւ տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Սաղմոս ԽԸ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԵ

Ի կատարած . վասն ժողովրդեանն , որ 'ի սրբոյն
հեռացեալ էին . 'ի ժամանակի զի կալան զնա
այլազգիրն ՚ի գեր :
Յարձանազիր . Յաղմոս Դաւթի

ՊԼՈՐՄԵԱ ինձ աստուած , զի կոխ -
եաց զիս մարդ . զօրհանապաղ
պատերազմունք նեղեցին զիս :
Կոխեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանա -
պաղ . բազումք էին՝ ոյք մարտնչէին
ընդ իս 'ի բարձանց :
Ի տուէ ես ոչ երկեայց , զի 'ի տէր
յուսացայ . աստուծով գովեցից ըզ
բանս իմ՝ յաստուած յուսացայ՝ և ոչ
երկեայց , զի՞ արասցէ ինձ մարդ :
Զօրհանապաղ զբանս իմ անարդե -
ցին . զինէն էին խորհուրդք նոցա 'ի
չարութեան :

Պանդուխտք եղեցին , եւ թաքթա -
քուրք շրջեսցին . նոքա դարշապարի

իմում սպասեցեն, որպէս և սպա-
սէին անձին իմոյ :

Որպէս առ ոչնչէ մերժեցես զնոսա,
բարկութեամբ զժողովուրդս հնա-
զանդեցու սցես :

Աստուած՝ զկեանս իմ պատմեցից
քեզ. եղից զարտասուս իմ առաջի-
քո, որպէս խոստացար գու ինձ :

Դարձցին թշնամիք իմյետս իւրեանց,
յաւուր յորում կարդացից առ քեզ :

Ահա ծանեայ զի աստուած իմ ես
դու. զաստուած օրհնեցից 'ի բանս
իմ, և զտէր գովեցից 'ի խօսս իմ .
յաստուած յուսացայ և ոչ երկեայց,
զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Յինէն են ուխտք իմ, զոր տացքեզ
օրհնութեամբ աստուած աստուած
իմ :

Փրկեցեր զանձն իմ 'ի մահուանէ ,
զաչս իմ յարտասուաց, եւ զոտս իմ
'ի գայթակղութենէ . հաճոյ եղէց
առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց :

Տունք ժա.

ՍԱՂՄՈՍ Ծ Զ.

Ի կատարած մի՛ ապականեր . Սադմոս Դաւրի յար-
ճանազիր . ՚ի ժամանակի զի փախուցեալ եւ քա-
բուցեալ եր նա յերեսաց Սառուղայ յայրի անդ :

**Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ
զի ՚ի քեզ յուսացաւ անձն իմ:**

**Ի հովանի թեւոց քոց յուսացայց,
մինչեւ անցցէ անօրէնութիւն :**

**Աղաղակեցի առ աստուած բարձրեալ,
առ աստուած բարձրեալ իմ:**

**Առաքեաց յերկնից եւ կեցոյց զիս :
Եգ ՚ի նախատինս , որք կոխէին զիս ,
Առաքեաց աստուած զողորմութիւն
և զՃշմարտութիւն իւր , և փրկեաց
զանձն իմ ՚ի միջոյ գաղանաց , զի նըն-
չեի ես խռովիւալ :**

**Որդւոց մարդկան ատամունք իւր-
եանց զէն և նետք են , և լեզուք ՚ո-
ցա որպէս զսուր սուսերի :**

**Բարձրեալ ես դույերկինս աստուած ,
և յամենային երկրի են փառք քո :**

**Որոդայթ պատրաստեցին ոտից իմոց .
Խոնարհ արարին զանձն իմ . փորեցին**

**առաջի իմխորխորատ , եւ անկան
ինքեանք՝ ինոյն :**

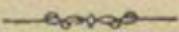
**Պատրաստէ սիրտ իմ աստուած ,
պատրաստէ սիրտ իմ օրհնելև սաղ-
մոս ասելքեղ փառօք իմովք :**

**Զարթիք փառք իմ , զարթիք սաղմո-
սիւք և օրհնութեամբ , և ես զարթ-
եայց առաւօտուց :**

**Խոստովան եղեց քեղ՝ ի ժողովուրդո-
տէր , և սաղմոս ասացից քեղ յազինս :
Մեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմու-
թիւնքո , մինչեւ յամսպաշմարտու-
թիւնքո :**

**Բարձրեալ ես դու յերկինս աստուած
և յամենայն երկրի են փառք քո :**

Տունք ժգ:

ՍԱՂՄՈՍ ՇԵ

Ի կատարած . մի ապականեր . յարձանագիր .
Սաղմոս Դաւրի :

**Թէ արդարեւ զարդարութիւն խօ-
սէիք , եւ ուղիղս դատէիք որդիք
մարդկան :**

Քանզի եւ արդ իսկ՝ ի սրտի ձերում
զանօրէնութիւն գործէք յերկրի. զա-
նիրաւութիւն ձեռք ձեր նիւթեն։
Օտար եղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ. խաբե-
ցան յարգանդէ, և խօսեցան զսուտ։
Արտմտութիւն նոցա ըստ նմանու-
թեան օձի. որպէս իժի և քարբի,

զի խցեալ է զականջս իւր։

Զի մի լուիցէ նա զձայն թովչի ճար-
տարի, և մի առցէ զդեղ ՚ի զեղա-
տուէ իմաստնոյ։

Աստուած փշրեսցէ զատամունս նո-
ցա ՚ի բերանս իւրեանց, եւ զժանիս
առիւծուց խորտակեաց տէր։

Անարդ եղիցին նոքա որպէս ջուր՝
զի հեղանի. ՚ի լարել աղեղան նորա-
տկարասցին որպէս մոմ զի հալի, և
սպառեսցին։

Անկաւ հուր՝ և ոչ տեսին զարեւ,
մինչև ՚ի միտ առեալ էր զիուշս իւր-
եանց. որպէս գժնիկ բարկութեամբ
կենդանւոյն կիզցէ զնոսա,

Ուրախ եղիցի արդարն՝ յորժամտես-
ցէ զհատուցումն, և զձեռս իւր

լուասցէ յարեան մեղաւորի :
 Եւ ասասցէ մարդ , թէ արդարեւ
 գուցէ պտուղ արդարոյ , և է աստ
 ուած որ դատի զնոսայերկիլի :

ՏԱԿ Ժ. ԳՈՐԾՎԱՅՄ ԼՂ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Ի կատարած . մի՛ ապականեր . Յարձանագիր . ՚ի
 ժամանակի զի առաքեաց Սառուղ , եւ պաշարեաց
 զտուն նորա . զի սպանոց զնա :
 Սաղմոս Դաւրի .

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց խմոց աստ
ուած յայնցանէ , ոյք յարուցեալ են
՚ի վերայ իմ , ապրեցո զիս :
Փրկեա զիս յայնցանէ , ոյք գործեն
զանօրէնութիւն , արանց արիւնաւ
հեղաց ապրեցո զիս :

Որսալ զանձն իմ կամեցան , և հասին
՚ի վերայ իմ հզօրք :

Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք . առանց
մեղաց ընթացայ և ուղիղ եղէ :
Զարթիր ընդ առաջ իմ , և տես դու
տէր զօրութեանց աստուած իսրայէլի
Նայեաց եւ այց արա ամենայն հե-

Թանոսաց . մի ողորմիր ամենեցուն ,
 ոյք գործեն զանօրէնութիւն .
 Գարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որ
 պէս շունք , և շրջեսցին զքաղաքաւ :
 Նոքա զօղանջեսցեն բերանօք իւր
 եանց , եւ սուրէ ՚ի շրթունս նոցա :
 Իսկ արդ ովլուաւ զայս զի գու տէր
 ծիծաղեսցիս զնոքօք , և արհամար
 հեսցես զամենայն հեթանոսս :

Զզօրութիւն իմ առ քեզ պահեցից ,
 զի աստուած օգնական իմ է :
 Աստուած իմ , ողորմութիւն նորա
 կանխեսցէ առ իս , և աստուած իմ
 ցուցցէ ինձ ՚ի թշնամիս իմ :

Մի սպանաներ զնոսա , զի մի մոռաս
 ցին զժողովուրդս քո :

Յրուեա զնոսա զօրութեամբ քով ,
 և ընկճեա զնոսա , զի գու ես պաշտ
 պան իմ տէր :

Մեղք բերանոյ նոցա եւ բանք շր
 թանց նոցա , ընկլցին նոքա յամ
 բարտաւանութեան իւրեանց :

Յանեծու և ՚ի ստութիւնս մատնեսցին .
 ՚իկատարածի բարկութեան սպառես

ցին, և մի գտցին :

Գիտասցեն՝ զի աստուած տիրէ յակոբայ և ամենայն ծագաց Երկրի :
Դարձցին ընդ Երեկոյս . սովեսցին որպէս շունք, և շրջեսցին զքաղաքաւ :
Նոքասփռեսցին յուտել . ապա թէ ոչ յագեսցին, տրտնջեսցեն :
Ես օրհնեցից զօրհնութիւնս տեառն,
և ցնծացայց առաւօտուց յողորմութեան քում :

Զի Եղերիմ պաշտպան եւ տուն ապաւինի . յաւուր նեղութեան իմոյ օգնական իմ :

Քեզ սաղմոս ասացից՝ աստուած ապաւէն իմ, աստուած ողորմութեան իմոյ :

Ճունք ի .

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Ի կատարած՝ զառանցելոց ժամանակաց առ. ուսմանէ, ի ժամանակի զի հրձիգ արար նա զմիջագետս եւ զատրեստանն Սովորայ . Եւ 'ի դարձին հարկանքը Յովաք զճորն Աղտից յերկոտասան հագարս . Ցարձանագիր . Սաղմոս 'ի Դաւիք :

Աստուած մերժեցեր եւ աւերեցեր

զմեղ. բարկացար, և գթասցիս ՚ի մեզ:
Նարժեցեր զերկիր, և խոռվեցուցեր
զսա. բժշկեա զհարուած սորա, զի
սասանեցաւ :

Յուցեր ժողովրդեան քում խստու-
թիւն, և ետուր ըմպել մեղ գինի
յիմարութեան :

Ետուր երկիւղածացքոց նշան, զի
ապրեսցին յերեսաց աղեղան :
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեցո
աջովքով, և լուր մեզ :

Աստուած խօսեցաւ ՚ի սրբութենէ
իւրմէ . ցնծացայց՝ բարձր եղեց, բա-
ժանեցից զսիւքէմ, եւ զհովիտսն
յարկաց չափեցից :

Իմէ դաղայագ, եւ իմէ մանասէ .
Եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուդա թագաւորիմ. մովաք աւա-
զանյուսոյ իմոյ :

Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ, եւ
ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն :

Ո տարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր, կամ
ո առաջնորդեսցէ ինձ մինչեւ ցեղոմ.
Եթէ ոչ դու աստուած, որ մերժե-

ցեր զմեղ, և ոչ ելեր աստուած ընդ
զօրս մեր :

Տուր մեղ օդնութիւնի նեղութեան,
զի ընդ ունայն է փրկութիւն մարդոյ:
Աստուծով արասցուք զօրութիւն ,
և նա արհամարհեսցէ զայնոսիկ՝ ոյք
նեղեն զմեղ :

Տունք ժղ.

ՍԱՂՄՈՍ Կ.

Ի կատարած . ընդ օրննուրին. Սաղմոս Դաւրի :

Լուր աստուած աղօթից խմոց , Եւ
նայեա տէր յաղօթս խմ:

Ի ծագաց երկրի կարդացի առ քեզ ,
մինչ ՚ի վաստակիլ սրտի խմոց :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս , առաջ
նորդեցեր ինձ , եւ իմ եղեր յոյս , և
աշտարակ հզօր եղեր ինձ յերեսաց
թշնամոյն :

Բնակեցայց ես ՚ի յարկս քոյաւիտ
եան , և ծածկեցայց ընդ հովանեաւ
թեւոց քոց :

Դու աստուած լուր աղօթից խմոց .

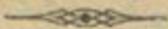
Ետուրժառանգութիւն, ոյք Երկնչին
յանուանել քումմել :

Աւուրս յաւուրս յաւելեր թագաւորի ամաց նորա . աւուրս ազգաց
մինչեւ յազգս :

Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի աստուած ողորմութիւն և ճշմարտութիւն, ոյք խնդրեն ՚ի նմանել :

Այսպէս սաղմօս ասացից անուան քում յաւիտեանս յաւիտենից, և տաց քեզ զաղօթս խմօր լստ օրել :

Տունք ը, Գործայս խր :

ՍԱՂՄՈՍՏԱՅ ԿԱՅ

Ի կատարած . ՚ի վերալ իդիդովմալ .
Սաղմօս Գանքի :

Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ լեր
անձն խմ, զի ՚ի նմանել է ինձ փրկութիւն :

Նաէ աստուած խմէ փրկիչ խմ, ապաւեն խմ՝ զի մի սասանեցայց առաւել :

Մինչեւ լերը յառնեք ՚ի վերայ մարդոյ՝ սպանանել ամենեքեան, որպէս

յորմոյ թիւրելոյ և 'իցանկոյ մերժելոյ։
Բայց միայն զպատիւ իմ խորհեցան
մերժել յինէն, և ընթացան ՚ի ծաւ
րաւս իւրեանց :

Բերանօք իւրեանց օրհնէին, և սըր-
տիւք անիծանէին :

Բայց սակայն աստուծոյ հնազանդ լեր
անձն իմ, զի ՚ինմանէ է ինձ համբե-
րութիւն :

Նա է աստուած իմ և փրկիչ իմ, ա-
պաւէն իմ. զի մի սասանեցայց։
Յաստուծոյ է զօրութիւն իմ և փառք
իմ. աստուած օգնութեան իմոյ, յոյս
իմ առ աստուած է :

Յուսացարուք ՚ինա ամենայն ժողովք
ժողովրդոց . սփռեցէք առաջի նորա
զսիրտս ձեր, զի աստուած օգնական
է մեր յաւիտեանս ժամանակաց :

Սակայն ընդունայն են որդիք մարդ-
կան, սուտ են որդիք մարդկան. ՚ի
կշիռս իւրեանց մեզանչեն, և ինքեանք
յունայնութեան են ՚ի միասին :

Մի յուսայք յանիրաւութիւն, յա-
փրշտակութեան մի ցանկայք և մե-

Ճութիւն թէ առիւ դայցէ , միշօ^ւ
ժարեսցին սիրտք ձեր :

Միանգամ խօսեցաւ աստուծ , եւ
երկուս զայս լուաք :

Յաստուծոյ է զօրութիւն , և քո տէր
ողորմութիւն՝ և դու հատուցանես
իւրաքանչիւր ըստ գործոց նոցա:

Տունք ժդ .

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ.

Սաղմոս Դաւթի . մինչդեռ նստէր նա յանապատի
անդ հրեաստանի :

Աստուծած աստուծած իմ , ես առքեզ
առաւօտ առնեմ . ծարաւեաց առ
քեզ հոգի իմ , քանի՞ պատիկ եւս և
մարմին իմ :

Որպէս երկիր անապատ եւ անջուր ,
ուր ոչ գոյ ՚ի նմա ճանապարհ :

Այսպէս ՚ի սուրբս երեւեցայց քեզ .
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո եւ
զփառս քո :

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւնքո
քան զկեանս իմ , և շրթունք իմ գու-

վեսցեն զքեղ:

Այսպէս օրհնեցից զքեղ ՚ի կեանս ,
և յանունքո համբարձից զձեռս իմ:
Որպէս ՚ի ճարպոյ պարարտութենէ
լցոց անձն իմ, շրթամբք ցնծութեան
օրհնեսցէ զքեղ բերան իմ:

Զի թէ յիշէի զքեղ յանկողնի խմում,
ընդ առաւօտս կանխեալ խօսէի ընդ
քեղ:

Զի եղեր իմ օգնական , ՚ի հովանի
թեւոց քոց ցնծացայց :

Եկն զկնի քո անձն իմ, և զիս ընկաւ
լաւ աջ քո , և նոքա ՚ի նանիր խընդ
րեցին զանձն իմ:

Մտցեն ՚ի ներքոյ անդնդոց երկրի .
մատնեսցին ՚ի ձեռս սրոյ , և բաժինք
ազութառոց եղիցին :

Թագաւոր յուսացաւ ՚ի տէր. գովես-
ցին ամենեքեան՝ ոյք երդնուն նո-
վաւ , խցցին բերանք այնոցիկ՝ ոյք
խօսէին զանիրաւութիւն :

Տունք ժա.

ՍԱՂՄՈՍՏԱՑ ԿԳ.

Ի կատարած . Սաղմոս դաւրի :

Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաշել ինձ առքեղ . յերկիւղէ թշնամւոյն փրկեա զանձն իմ :
Ծածկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց , 'ի բաղմութենէ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս իւրեանց . լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիրս դառնութեան :

Զգել 'ի դաղտնիս այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն 'ի նոսա , և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զւանս չարութեան . խորհեցան թագուցանել ինձ որոգայթ , և ասացին ոչ տեսանէ զայս տէր :

Քննեցին զանօրէնութիւն , պատրաստեցան 'ի քննել զքննութիւն :

Սատիցէ այլը 'ի խորութիւն սրտի իւրոյ , և բարձր եղիցի աստուած :

Նետք տղայոց Եղեն վերք նոցա, տը-
կարացան ՚ի նոսա լեզուք նոցա, և
խռովեցան ամենեքեան՝ ոյք հայեին
ընդ նոսա :

Երկեաւ ամենայն մարդ ՚ի պատմել
զգործս աստուծոյ, և զարարածս նո-
րա ՚ի միտ առին :

Ուրախ Եղիցի արդար ՚ի տէր և յու-
սասցի ՚ի նա. նովաւ գովեսցին ամե-
նեքեան, ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Տունք ժ. Գոբրայս լգ:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ.

Ի կատարած . Ասդմաս Դաւթի : Օրննուքին Երե-
միայի, Եզեկիէլի եւ Ժողովրդեանն, յորժամ ՚ի
պանդիստուքենեն կամեին ելանել .

Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած
՚ի սիօն, և քեզ տացին ազօթքյերու-
սաղէմ:

Լուր ազօթից իմոց, զի առքեզ ա-
մենայն մարմին եկեսցէ :

Բանք անօրինաց զօրացան ՚ի վերայ
մեր, և զամբարշտութիւնս մեր դու-
քաւեսցէս :

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար , եւ
բնակեսցին ՚ի գաւիթմաքո :
Լցցուք մեք ՚ի բարութենէ տանքո,
սուրբ է տաճարքո սբանչելի արդա-
րութեամբ :

Լուր մեղ աստուած փրկիչ մեր շոյս
ամենայն ծագաց երկրի , և որ ՚ի ծով
հեռի :

Ոպատրաստէ զլերինս զօրութեամբ
իւրով , եւ զգեցեալ է զօրութիւն .
Ոխոռվեցուցանէ զմեծութիւն ծո-
վու , եւ զձայն ալեաց նորացածու-
ցանէ :

Խռովեսցին հեթանոսք , և երկիցեն
բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց :
Յելս առաւօտու և ընդ երեկոյս զը-
ւարձասցին . հայեցարյերկիր՝ ար-
բեցուցեր զնա , և բազում արարեր
զմեծութիւն նորա :

Գետն աստուծոյ լի եղեւ ջուրբ .
պատրաստ արարեր զկերակուր նորա,
զի այսպէս է պատրաստութիւն :
Զակոս նորա արբեցուցեր , եւ բա-
զում արարեր զարմտիս նորա :

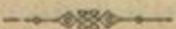
**Իցողելնորա զուարթ եղիցի բոյս
նորա , օրհնեսցի պսակ տարւոյ
քաղցրութեան քոյ :**

**Դաշտ քո լցցին պարարտութեամբ ,
պարարտասցին գեղեցկութիւնք ա-
նապատի :**

**Բլուրք զցնծութիւն զգեցցին , եւ
զգեցցին խոյք մաքեաց :**

**Հովիտք բազում արասցեն զցորեան ,
աղաղակեսցեն և օրհնեսցեն :**

Տոնք թ:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Ի կատարած . Սադմոս Գաւրի . յարուքեան :

**Աղաղակեցէք առ աստուած ամե-
նայն երկիր . սաղմոս ասացէք ան-
ուան նորա , և տուք զփառս օրհ-
նութեան նորա :**

**Ասացէք աստուծոյ , նրակէս զի ահեղ
են գործքքո . ՚ի բազում զօրութեան
քում ստեցինքեղ թշնամիք քո .**

**Ամենայն երկիր երկիրապաղցենքեղ ,
սաղմոս ասասցենքեղ , և սաղմոս ա-**

սասցեն անուան քում:

Եկայք և տեսէք զգործս աստուծոյ
որպէս զի ահեղեն խորհրդով քան
զամենայն որդւոց մարդկան:

Ո դարձոյց զծովի ՚ի ցամաք, եւ ընդ
գետս անցին ոտանաւոք:

Անդ ուրախեղիցուք մեք ՚ի նա, որտիւ
բեն զօրութեամբ իւրովլյաւիտենից:
Աչք նորա ՚ի հեթանոսս հային. ուք
դառնացուցին զնա, մի՛ բարձրացին
յանձինս իւրեանց:

Օրհնեցէք հեթանոսք զաստուած
մեր, լսելի արարէք զծայն օրհնու-
թեան նորա:

Այն որ ետ զանձն իմ ՚ի կեանս, եւ
ոչ ետ թողութիւն ոտից իմոց:
Փորձեցէք զմեղ աստուած և քննե-
ցէք, որպէս և քննի արծաթ:

Իջուցէք զմեղ յորոդայթ, եղեր զնե-
ղութիւն ՚ի թիկունս մեր, և անցու-
ցէք զմարդիկ ՚ի վերայ դլսոց մերոց:
Անցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր, և
հաներ զմեղ ՚ի հանգիստ:

Մտից ՚ի տունքո պատարագօք, տաց

քեզ զուխտս իմ, զոր խոստացան. քեզ
շրթունք իմ, զոր բերան իմ խօսեցաւ
'ինեղութեան :

Զողջակեզս ուղղալիցս մատուցից
քեզ խոյովլք և խնկովլք, և քեզ մա-
տուցից զուարակս և նոխազս :

Եկայք լուարուք ինձ և պատմեցից
ձեզ ամենեքեան՝ ոյք երկնչիք յաս-
տուծոյ, զոր ինչ արար անձին իմոյ :

Առ նա բերանով իմով կարգացի, և
բարձր արարից զնալեզուաւ իմով :
Զմեզս թէ տեսանէի 'ի սրտի իմում,
միթէ լսէ՞ր ինձ տէր :

Վասն այսորիկ լուաւ ինձ աստուած,
և նայեցաւ 'ի ձայն խնդրուածոց իմոց:
Օրհնեալէ աստուած՝ որ ոչ 'ի բաց-
եայ արար զաղօթս իմ, և ոչ զողոր-
մութիւնն իւր յինէն :

Տունք ժթ:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԶ.

Ի կատարած . ընդ օրինուրինս . Սադմոս Դաւրի :

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա

զմեղ . Երեւեցո զերեսսքո ՚ի մեղ , և
ողորմեա մեղ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհո քո ,
յազինս ամենայն զփրկութիւնս քո :
Խոստովան եղիցին առ քեղ ժողովուրդք աստուած ,
վուրդք աստուած , խոստովան եղիցին առ քեղ ժողովուրդք ամենայն :
Ուրախ եղիցին և յնծասցեն ազինք ,
զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ , և ազգաց երկրի դու
առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեղ ժողովուրդք աստուած , գոհասցեն զքէն ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր , և օրհնեաց
զմեղ աստուած աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեացէ զմեղ , և ՚ի
նմանէ երկիցեն ամենայն ծաղք երկրին
Տունք է : Գորզայս խր:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ՛

Ի կատարած Սաղմօս Դաւրի :

Յարիցէ աստուած՝ Եւ ցրուեսցին ա-

մենայն թշնամիք նորա , փախիցեն ա-
տելիք նորա յերեսաց նորա :

Որպէս պակասի ծուխ՝ պակասեսցին .
որպէս հալի մոմառաջի հրոյ , այն-
պէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց
աստուծոյ :

Արդարք ուրախ եղիցին և ցնծասցեն
առաջի նորա , և զուարձասցին յու-
րախութեան իւրեանց :

Օրհնեցէք զաստուած մեր և սաղմոս
ասացէք անուան նորա . ճանապարհ
արարէք այնմիկ՝ որ նստի ընդ արեւ-
մուտս , եւ տէրէ անուն նորա :

Ցնծասցեն առաջի նորա , և խռովես-
ցին յերեսաց նորա :

Որ հայրն է որբոյ և գատաւոր այ-
րեաց , աստուած ՚ի տեղւոջ սրբու-
թեան իւրոյ :

Աստուած բնակեցուցանել զմիակրօնս
՚իտան , և հանել զկապեալս քաջու-
թեամբ իւրով , սոյնապէս և զդառնա-
ցողս՝ որք բնակեալ են ՚ի գերեզմանս :

Աստուած ընդ ելանելն քո առաջի
ժողովրդեանքո , ընդ անցանելն քո

ընդ անապատ՝ երկիր շարժեցաւ։
Քանզի և երկինք ցողեսցին յերեսաց
աստուծոյ ՚իսինայէ առաջի աստու-
ծոյ խրայէլի։

Անձրեւ կամաց պատրաստեցեր աստ-
ուած ժառանգութեանքում, թէ-
պէտ և հիւանդացաւ, սակայն դու-
հաստատեցեր զնա։ Եւ դազանք քո
բնակեսցին ՚ինմա։

Պատրաստ արարեր քաղցրութեամբ
քով աղքատի աստուած, տէր տա-
ցէ զբան, ոյք աւետարանեն զօրու-
թեամբ բազմաւ։

Յագաւոր զօրութեանց սիրելոյ,
գեղեցկութիւն տան քո բաժանեալ
յաւարի, թէպէտ եւ ննջեսջիք ՚ի
մէջ վիճակաց։

Յեւք աղաւնուոյ արծաթապատ, եւ
թիկնամէջնորա ՚ի գոյն ոսկւոյ։
Ի գումարելերկնաւորին զթագաւորս
՚ի վերայնորա, ձիւնասցին ՚ի սազմոն։
Լեառն աստուծոյ լեառն պարարտ,
լեառն մածեալ լեառն պարարտ, եւ
զի՞նչ կարծէք լերինք հպարտացեալք։

Լեառն, ընդ որ հաճեցաւ աստուած
բնակել՝ ի նմա. քանզի եւ տէր իսկ
բնակեսցի՝ ի նմա խաղառ :

Կառք աստուծոյ բիւրապատիկք,
հաղարք ուղղիչք, եւ տէր ՚ի նոսա
՚ի սինեւ սրբութեան իւրոյ :

Ել՝ ՚ի բարձունա և գերեաց զգերու-
թիւն. էառ աւար՝ բաշխեաց պար-
գեւս եւ որդւոց մարդկան. քան-
զի թերահաւատից եւս բնակեալե-
զիցին՝ ՚ի նմա :

Տէր աստուած օրհնեալ՝ օրհնեալ տէր
դօրհանապազ, առաջնորդեսցէ մեզ
աստուած փրկիչ մեր :

Աստուած մեր աստուած կենարար,
և ՚ի տեառնէ են ելք մահու :

Բայց սակայն աստուած փշրեսցէ-
զգլուխս թշնամեաց մերոց, և զհե-
րըն կարձնովին, ոյք գնան յանօրե-
նութեան իւրեանց :

Ասաց տէր՝ ՚ի խորոց անդնդոց դար-
ձուցից, և ՚ի միջոյ ժանեաց զայն ՚ի
դուրս կորզեցից :

Որպէս թացցի ոտն քոյարեան, եւ

Եղուք շանց քոց յարենէ թշնամ
եաց քոց :

Երեւեցան գնացք քո աստուած ,
գնացք աստուծոյ թադաւորին մե-
րոյ սրբոյ :

Կանխեցին իշխանք հանել զօրհնու-
թիւն ՚ի մեջ կուսանաց և գովչաց :
Յեկեղեցիս օրհնեցէք զաստուած ,
և զտէր յաղըերացն իսրայէլի :

Անդ բենիամին ՚ի տղայութեան զար-
մանալի , իշխանք յուղայ առաջ-
նորդք նորա՝ իշխանք զաբուղոնի , և
իշխանք նեփթաղիմայ :

Հրամայեա աստուած զօրութեամք
քով . զօրացո զայս , զոր հաստատե-
ցեր մեղ :

Ի տաճարէ քումմէ յերուսաղեմէ
քեղ մատուցեն թադաւորք զպա-
տարագս :

Սաստեա ՚ի դազան եղեգան , ՚ի ժողո-
վոս զուարակաց և ՚ի դասս երնջոց :
Խոտեսցին այնոքիք՝ ոյք ընտրեալ են
արծաթով . ցրուեա զհեթանոսս
ոյք կամին ընդ պատերազմ :

Եկեսցեն հրեշտակք յեգիպտոսէ ,
Հնդիկք յառաջագոյն ձեռնտու լիւ
ցին առ աստուած :

Թաղաւորութիւնք երկրի օրհնեցէք զաստուած , և սաղմոս ասացէք
տեառն :

Ճանապարհ արարէք այնմիկ , որնը ս
տի յերկինս երկնիցընդ արեւելս :
Ահա տացէ զձայնիւր ՚ի ձայն զօրութեան , և տուք զփառս աստուծոյ :
Ի վերայ խրայէլի մեծվայելըութիւննորա , եւ զօրութիւննորա մինչեւ
յամնոս երկնից :

Աքանչելի է աստուած ՚ի վերայ սըրբոց իւրոց , աստուած խրայէլի :
Նա տացէ զօրութիւն հաստատութեան ժողովրդեան իւրոյ , օրհնեալ
է աստուած :

Տունք լը:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ.

Ի կատարած . վասն զառանցելոցն :
 Սաղմոս Գայրի :

Կեցո զիս աստուած , զի հասին ջուրք յանձն իմ , ընկլայ ես ՚ի խորս անդըն-

գոց ուր ոչ դոյ ինձ հանգիստ :
Եկի ես 'ի խորս ծովու , և շրջանք
ընկրղմեցին զիս :

Վաստակեցայ ես առ աղաղակել , և
կերկերեցաւ կոկորդ իմ :

Նուաղեցան աչք իմ առ յուսալ ինձ
առ տէր աստուած իմ :

Բազումք եղենքան զհեր գլխոյ իմոյ ,
ոյք ատեին զիս 'ի տարապարտուց :
Զօրացան յիս թշնամիք իմ և ատելիք
իմ 'ի նանիր . ինչ զոր ոչ յափշտա-
կեալ էի , տուժէի նոցա :

Աստուած դու ծանեար զանզգա-
մութիւն իմ , և յանցանք իմ 'ի քեն
ոչ ծածկեցան :

Մի ամաչեսցեն վասն իմ , ոյք համ-
բերենքեզ տէր տէր զօրութեանց .
մի պատկառեսցին վասն իմ , ոյք
ինդրեն զքեզ աստուած իսրայէլի :
Վասն քո համբերի նախատանաց , և
ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ :

Օտար եղեւ ես յեզրարց իմոց , եւ
հիւր որդւոց մօր իմոյ :

Նախանձ տանքո եկեր զիս , և նա-

Խախտինք նախատչաց քոց անկան ՚ի
վերայ իմ։

Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ,
և եղեն ինձ այս նախատինք, արարի
զշանդերձս իմքուրձ, և եղէ առակ
նոցա։

Զինէն խորհեին, ոյք նստէին առ
գրունս . զիս այսկն առնէին, ոյք լմ
պէին զգինի։

Ես յաղօթս կայի առքեղ տէր ՚ի
ժամանակ ընդունելի։

Աստուած ՚ի բազումողորմութեան
քում լուրինձ, ՚ի ճշխարտութիւն,
փրկութեանքո։

Ապրեցո զիս ՚ի կաւոյ, զի ընկլայց .
ապրեցայց ես յատելեաց իմոց, եւ
՚ի խորոց ջուրց բազմաց։

Միընկցեն զիս պտոյաք ջուրց, և մի՛
ընկլմեսցեն զիս անդունդ խորոց, և
ջրհոր մի՛ կափուսցէ զւերան իւր ՚ի
վերայ իմ։

Լուր ինձ տէր, զիքաղցր է ողորմու-
թիւնքո . ըստ բազումգթութեան
քում հայեալիս, և մի՛ դարձուցա-

Ներ զերեսսքո՞ի ծառայէքումմէ . զի
նեղեալ եմես, վաղվաղակի լուր ինձ :
Հայեայանձն իմ և փրկեա զիս , և
վասն թշնամեաց իմոց ասպրեցո զիս :
Զի դու գիտես զնախատինս իմ, զա-
մօթ իմ և զպատկառանս իմ :

Առաջի քո են ամենայն նեղիչք ան-
ձին իմոյ . նախատանաց համբեր
սիրտ իմ և թշուառութեան ,
Ակն ունեի՛ թէ ոք տրտմեսցի ընդ-
իս , և ոչ ոք էր , և միսիթարիչ ինձ
ոք ոչ գտաւ :

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի , և 'ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա
յորոգայթ , ի հատուցումն և 'ի
դայթակղութիւն :

Խաւարեսցին աչք նոցա , զի մի տես-
ցեն , և զթիկունս նոցա հանապաղ
կորացո :

Արկցես 'ի վերայ նոցա զբարկու-
թիւնքո , և սրտմտութիւն բար-
կութեան քոյ հասցէ 'ի վերայ նոցա :
Եղիցին բնակութիւնք նոցա աւե-

բակ, և ՚ի յարկս նոցա մի՛ ոք իցէ՛ որ
ընակիցէ :

Զի զոր գու հարեր՝ հալածեցին, և
՚ի վերս ցաւոց խոցյաւելին :

Վիր զմեզս ՚ի վերայ մեղաց նոցա, զի
մի՛ մտցեն յարդարութիւն քո :
Զնշեսցին նոքա ՚ի պարութենէ քում
մէ կենաց, և ընդ արդարս քո մի՛
դրեսցին :

Աղքատ և ցաւած եմ ես, փրկու-
թիւն քո աստուած ընկալցի զիս :
Օրհնեցից զանուն աստուծոյ խոյ
օրհնութեամբ, և բարձր արարից
զնա գովութեամբ :

Հաճոյեղիցի աստուծոյ քանզորթ մա-
տաղ, որ բերէ զեղջւոր և զկճղակս:
Տեսցեն աղքատք և ուրախ եղիցին .
Խնդրեցէք զաստուած, և կեցցեն
անձինք ձեր :

Զի լուաւ տէր տնանկաց, և զկապ-
եալս իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր,
ծով և ամենայն օր զեռայ ՚ի նոսա :
Աստուած փրկէ զսիօն, և շինեսցին

քաղաքք հրեաստանի, շինեսցեն բը-
նակեսցեն՝ և ժառանգեսցեն՝ ի նմա-
ջաւակ ծառայիցքոց հաստատեսցի
անդ, և ոյք սիրեն զանունքու. բնա-
կեսցեն՝ ի նմա:

Տունք լը.

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Ե կատարած. Սադմոս Դաւթի. առ. ՚ի լիշտակ
փրկելոյ զնա տեառն:

Աստուած յօդնելինձ նայեաց, և
տէրյընկերելինձ փութա:
Ամաչեսցեն՝ և յամօթ լիցին՝ ոյք
խնդրեին զանձն իմ, դարձցին յետս
և ամաչեսցեն՝ ոյք խորհեին ինձ շար:
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք,
ոյք ասեին ինձ վա՛շ վա՛շ:

Յնծասցեն և ուրախ լիցին՝ ՚իքեզ ա-
մենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ տէր:
Ասասցեն յամենայն ժամմեծէ աստ-
ուած, և ոյք սիրենզիքիութիւնսքո:
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած

օգնեա ինձ , օգնական և փրկիչ իմ
ես , և դու տէր իմ՝ մի յամենար :

Տունք զ : Գորդայս խղ :

ՍԱՂՄՈՍ Հ.

Ի կատարած . որդւոցն ընվնաբափայ . յետ ա-
ռաջնոյ գերութեանն . Սադմոս Դաւթի :

Իքեղ տէր յուսացայ , մի ամաչե-
ցից յաւիտեան . յարդարութեան
քում փրկեա և ապրեցո զիս :
Խոնարհեցո առ իս զունկնքո և կեցո
զիս :

Լեր իմ աստուած ապաւէն , և տեղի
ամուր կեցուցանել զիս . զի հաստա-
տութիւն իմ և ապաւէն իմ դու ես :
Աստուած իմ , փրկեա զիս 'ի ձեռաց
մեղաւորի , 'ի ձեռաց անօրինի և ա-
նիրաւի :

Դու ես համբերութիւն իմ տէր ,
տէր յոյս իմ 'ի մանկութենել իմմե :
Իքեղ հաստատեցայ ես յարդանդէ .
յորովայնել մօր իմց դու ես ապա-

ւեն իմ, և առ ՚իքէն է օգնութիւն
իմյամենայն ժամ:

Որպէս զի նշաւակ եղէ ես բազմաց,
և դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ:
Լցցի բերան իմզովութեամբ. որպէս
օրհնեցին դիառսքո, զօրհանապազ
զմեծ վայելչութիւնս քո:

Մի ընկենուր զիս տէր ՚ի ժամանակս
ծերութեան. իպակասիլ զօրութեան
իմոյ մի թողուր զիս:

Ասացին թշնամիք իմ ինձ, և որք
պաշարեցին զանձն իմ, խորհեցան ՚ի
միասին և ասացին:

Աստուած եթող զնա, հալածեսցուք
և հասցուք նմա. զի ոչ ոք է որ փըր-
կէ զնա:

Աստուած իմ, մի հեռի առնիրյինէն,
և աստուած օգնել ինձ նայեաց:

Ամաչեսցեն և պակասեսցին՝ ոյք չա-
րախօս կային զանձնէ իմմէ. զգեցցին
զամօթ և զպատկառանս՝ ոյք խընդ-
րէին ինձ չար:

Ես յամենայն ժամ յուսացայց, եւ
յաւելից զօրհնութիւնս քո:

Բերան իմ պատմեսցէ զարդարու-
թիւնս քո, զօրհանապալ զգովու-
թիւնս քո :

Որպէս ոչ թէ խարդախութիւնինչ
գիտէի զպրութեան . այլ մտից 'ի զօ-
րութիւնս տեառն , և տէր յիշեցի
զարդարութիւնս քո միայն :

Աստուած իմ ուսուցեր զիս 'ի ման-
կութենել իմմէ , և ցարդ եւս պատ-
մեցից զարդարութիւնս քո :

Մինչեւ յալեւորիլ և 'ի ծերանալ ,
աստուած իմ մի թողուր զիս :

Մինչեւ պատմեսցի բազուկը ազգի
ամենայնի որ գալոցն է :

Զզօրութիւնս քո և զարդարութիւնս
քո մինչեւ 'ի բարձունս զոր արարեր
մեծամեծս . աստուած ո՞նման է քեզ :
Որչափ ցուցեր ինձ նեղութիւն բա-
զում եւ չարչարանս , զարձեալ մը-
խիթարեցեր զիս , և 'ի խորոց անդըն-
դոց երկրի հաներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրութիւնս քո , դար-
ձար և մխիթարեցեր զիս . և 'ի խորոց
երկրի միւսանգամ հաներ զիս :

Արդ և ես խոստովան եղեց քեզ՝ ի
պատրաստութիւն սաղմոսաց ճշմա-
րիտդ աստուած. սաղմոս ասացից քեզ
օրհնութեամբ սուրբդ իսրայէլի :
Յնծասցեն շրժունիք իմ յորժամ սաղ-
մոս ասիցեմ քեզ, և անձն իմ զոր
փրկեցեր :

Եւս եւ լեզու իմ զօրհանապաղ խօ-
սեսցի զարդարութիւնս քո :
Ի ժամանակի որպէս յամօթ լիցին եւ
ամաչեսցեն, ոյք խնդրէին ինձ չար :
Տունք իդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱՅ.

Ի Սոդոմոն Սաղմոս :

Աստուած զիրաւունս քո արքայի-
տուր եւ զարդարութիւնս քո որդ-
ւոյ թագաւորի :

Դատել զժողովուրդս քո արդարու-
թեամբ, և զաղքատս քո իրաւամբ :
Առցեն լերինք զխաղաղութիւն ժո-
ղովրդեան, և բլուրք զարդարութիւն:
Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովը-
դեան, և կեցուսցէ զորդիս տնանկաց,

և խոնարհեցուսցէ զամբարտաւանս:
 Կացցէ եւ մնասցէ ընդ արեւույա-
 ռաջքան զլուսին ազգէ մինչեւ յազգ:
 Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղ-
 ման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:
 Ծագեսցի յաւուրս նորա արդարու-
 թիւն, բազում խաղաղութիւն՝ մին-
 չեւ կատարեսցի լուսին :

Տիրեսցէ նա 'ի ծովէ մինչեւ 'ի ծով,
 'ի գետոց մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի:
 Առաջի նորա նախ հնդիկ անկցին,
 և թշնամիք նորա հող կերիցեն :
 Թագաւորք թարսսի և կղզեաց պա-
 տարագս մատուսցեն նմա, թագաւ-
 որք արաբայ և սաբայ պատարագս
 բերցեն նմա :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն թագաւ-
 որք երկրի, և ամենայն ազգք ծա-
 ռայեսցեն նմա :

Զի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հը-
 զօրի, զաղքատն և զտնանկն, որոյ ոչ
 է իւր օգնական :

Անխայեսցէ նա յաղքատն և 'ի տը-
 նանկն, և զանձինս տնանկաց կեցուս-

ցէ . ՚ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զան-
ձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա . կեցցէ և տացի նմայոսկւոյն
արաբացւոց :

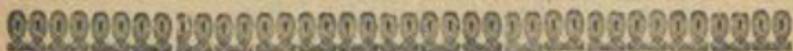
Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն
ժամէ, և զօրհանապազօրհնեսցեն զնաւ
Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամե-
նայն երկիր, և ՚ի վերայգլխոց լերանց :
Բարձրասցի քան զլիբանան պտուզ
նորա, և ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի տեառն
որպէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յա-
ւիտեան, զի յառաջ քան զարեւ է
անուն նորա :

Ինա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկ-
րի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի որ
առնէ սքանչելիս միայն, և օրհնեալ
է անուն սուրբ փառաց նորա յաւի-
տեան . լցի փառօք նորա ամենայն
երկիր . Եղիցի Եղիցի :

Տունք ի. Գորդայս խզ :

Կանոնս Գորդայս է: Սաղմոս ժէ: Տունք մձ :

ԱՂՅԹՔ ԱՆՆԱՅԻ ՄՈՐՆ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

Ա. Թագ. թ:

Հաստատեցաւ սիրո իմ ՚ի տէր, եւ
բարձրացաւ եղիւր իմ յաստուած
փրկիչ իմ:

Ընդարձակեցաւ բերան իմ ՚ի վերայ
թշնամեաց իմոց. ուրախ եղեց ՚ի
փրկութեան քում:

Զի ոչ գոյ սուրբ որպէս զտէր, և ոչ
արդար որպէս զաստուած մեր, եւ
չիք սուրբ բաց յաստուծոյ մերմէ:
Մի պարծիք և մի խօսիք զամբար-
տաւանս, և մի ելցէ ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանութեան:
Աստուած գիտութեանց՝ տէր աստ-
ուած պատրաստէ իւրով իմաստու-
թեամբ զզ իտութիւնյարարածս իւր:
Հզօրաց հաստաղեղունք թուլացան.
և տկարք վառեցան զօրութեամբ:
Յագք և լիք հացիւնուաղեցան, եւ
քաղցեալք լցին զերկիր:

Ամուլն ծնաւ եօթն , և բազմածինն
նուազեցաւ ՚ի ծննդոց :

Տէր մեռուցանէ և տէր կեցուցանէ ,
իշուցանէ ՚ի գժոխս և հանէ :

Տէր աղքատացուցանէ և տէր մեծա-
ցուցանէ . խոնարհ առնէ զամբար-
տաւանս մինչեւ յերկիր . եւ բարձր
առնէ զտառապեալս յաղբեւաց :
Նստուցանէ զեռսա իշխանս ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան , և զաթոռ փա-
ռաց ժառանգեցուցանէ նոցա :

Կատարէ զուխտս ուխտաւորաց , և
օրհնեաց զամս արգարոց :

Զիոչթէ իւրովզօրութեամբ զօրա-
նայ հզօր . այլ տէր տկար առնէ
զհակառակորդս իւր , տէր սուրբ է :

Մի պարծեսցի խորհրդականն ՚ի խոր-
հրդորդս իւր , և մի պարծեսցի հզօրն
՚ի զօրութիւն իւր , և մի պարծեսցի
մեծն ՚ի մեծութեան իւրում :

Այլ որ պարծին՝ ՚ի տէր պարծեսցի ,
՚ի խորհրդորդս գիտութեան զտէր
ճանաչել :

Առնել զիրաւունո և գործել զար-

Դարութիւն՝ ի վերայ Երեսաց Երկրի։
Տէր Ել յերկինս և որոտաց, Եւ ինքն
դատէ առանց բարբառելոց։
Տայ զօրութիւն թագաւորաց մերոց.
և բարձր առնեղեղջիւր օծելոց իւրոյ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Մ Ա Դ Թ Ա Ն Ք

Բարձրացաւ եղջիւր իմ յաստուած փրկիչ իմ:
Հաստատեցաւ սիրտ իմ՝ ի տէր տերամբ և հա-
ւասով :

Մարդասէր տէր , վասն սրբուհւոյ անարատի մօր
քոյ և կուսի , և վասն խաչի քո պատուականի ,
տէր ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո դմեզ :

Քաղաքացիութեան և ինքաղութեան վահանակ :

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն
ի բարեբար տեառնէ մերմէ . զմէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն փրկելոյ զմեզ՝ ի զբարտութենէ մարդկան
և յորոգայթից սատանայի, զտէք ազաշեցուք :
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց
Հաւատառեւոք . ստէռարատեսուք :

Վասն որք՝ ի լերինս , յայրս և ՚ի փապարս բնակեալ են սուրբ Հարքն մեր , զաէր աղաչեսցուք :

Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց խըրեանց , զտէր ա՛ վասն հոգւոցն հանդուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ ի քրիստոս ննջեցին , զտէր աղա՛ եւ եւս՝ միաբան վասն : Զանձինս : Ողորմեաց :

Ա. Ղ. Օ Թ Ք

Գոհանամբ զքէն տէր աստուած մեր , որ դար-թուցեր զմեզ՝ ի հանդուսենէ քնոյ չնորհիւ ողոր-մութեան քո : Զարթո զմիսս մեր արդարու-թեամբ առ քեզ տէր աստուած մեր զի տեսոցեն աչք մեր զփրկութիւն քո : Եկեսցէ և բնակեսցէ առ մեզ աստուածութիւն քո , և ողորմութիւն քո հովանի և պահապան լիցի՝ ի վերայ պաշ-տօնէից քոց : Եւ զմեզ զծառոյս քո արժանի արտ ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի և յամենայն ժամու միշտ խորհիլ ՚ի սէր պատուիրանաց քոց : Եւ գոհանալով փառաւորել զէսյը և զմրդի և զսուրբ Հոգիդ այժմն միշտ և յաւիտեանս յա-ւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուծոյ երկրապահեսցուք :

Կենդանաբար զօրութիւն և աղբիւր անմահու-թեան , դու ես Քրիստոս աստուած փրկիչ մեր : Որ չնորհեցեր մեզ՝ ի մէջ գիշերի յառնել և խոս-տովան լինել առ քեզ վասն իրաւանց և արդա-րութեան քո : Եւ այժմ աղաչեմբ զքէզ տէր

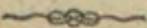
աստուած մեր, արա զմեղ արթունս և պատրաստս
ի ժամառաւօտու ընդ սուրբս քո : Եւ ընդ նո-
սին դոհանալով փառաւորել զքեղ ընդ հօր և
ընդ հոգւոյդ որբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամեն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստովանութեամբ
անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և
զսորը հոգիդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամեն :

Օքնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամեն :

Հայր մեր որ յերկինս , սուրբ եղիցի անուն քո .
Եկեսցէ արքայութիւն քո . Եղիցին կամք քո որ-
պէս յերկինս և յերկրի . զհաց մեր հանապա-
զորդ՝ տուր մեղ այսօր . թող մեղ զպարտիս
մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-
նաց , և մի՛ տանիր զմեղ՚ի փորձութիւն . այլ
փրկեա՛ զմեղ՚ի չարէ . զի քո է արքայութիւն
և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից,
ամեն :

Ծակեցին զâռոս իմ եւ զոսս իմ , եւ
բռեցին զամենայն ոսկերս իմ . նորս
հայեցան եւ տեսին զիս :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Սադմոս յԱսաի . օրհնութեան :

Իբրեի զի բարիէ խօրայէլի աստուած , և ոյք ուղիղ են սրտիւք : Բայց զի իմ վորքը մի եւս սասանեալ էին ոտք , սակաւիկ մի եւս գայթակը զեալ էին գնացք իմ :

Նախանձեցայ ես ընդ անօրէնս , զխաղաղութիւն մեղաւորաց որպէս տեսսանեի , զի ոչ զոյր վրէպ մահու նոցաւ շաստատուն են տանջանք նոցաւ . ՚ի վաստակս մարդկան չեն նոքա , և ըստ մարդկան ոչ տանջեսցին :

Վասն այսորիկ կալաւ զնոսա ամբարտաւանութիւն . արկին զիւրեամբք զամբարշտութիւն եւ զանիրաւութիւն իւրեանց :

Ելցէ որպէս ՚ի ճարպոյ անիրաւութիւն նոցաւ . զի զնացին նոքա ըստ

Խորհրդոց սրտից իւրեանց :
Խորհեցան և խօսեցան չարութեամբ
եւ զապիրատութիւն ՚ի բարձունս
խորհեցան :

Եղին յերկինս զբերանս իւրեանց , և
զեզուս իւրեանց ածեին զերկրաւ :
Վասն այսորիկ ժողովուրդ իմ դարձ-
ցի այսրէն , և աւուրք իմ լի կատար-
եալ գտցին ՚ի նոսա :

Ասացեն զիա՞րդ դիտաց աստուած ,
կամ գուցէ արդեօք դիտութիւն
առ ՚ի բարձրելոյն :

Ահա մեղաւորք են եւ յաջողեալ է
նոցա . կան և ունին զմեծութիւն
աշխարհի :

Ասացի՝ ՚ի զուր ուրեմն արդարա-
ցուցի զսիրտ իմ , լուացից սրբու-
թեամբ զձեռս իմ , և եղէ ես խոշ-
տանկեալ զօրհանապաղ , և կշտամ-
բանք իմ ընդ առաւօտս :

Թէ պէտ և ասէի՝ թէ այսպէս պատ-
մեցից՝ ահաւասիկ յազգ որդւոցքոց՝
որոց և ուխտեցից :

Կմտի եղի , թէ սակայն և այս ջան

Ե առաջի իմ, մինչեւ մտից՝ ի սրբութիւնն աստուծոյ և՝ ի միտ առից
զկատարած նոցա :

Սակայն վասն նենդութեան նոցա
տարագիր արասցես զնոսա, և կոր-
ծանեսցես զնոսա յամբարտաւանու-
թեան իւրեանց :

Իսկ զիա՞րդ եղենյաւեր յանկարծակի.
սատակեցան, պակասեցան, կորեան
վասն անօրէնութեան իւրեանց, եւ
եղեն որպէս երազք զարթուցելոց :
Տէր՝ ի քաղաքի քում զպատկերս նոցա
անարգեսցես, զի հուր բորբոքե-
ցաւ՝ ի սրտի իմում, և երիկամունք
իմայլագունեցան :

Ես արհամարհեալ եղէ, և ոչ դի-
տացի. որպէս զանասուն համարե-
ցայ առաջիքո, և ես յամենայն ժամ
ընդ քեզ եմ :

Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, ի խոր-
հուրդս քո առաջնօրդեցեր ինձ, և
փառօք ընկալար զիս :

Զի՞նչ կայ իմ բնաւյերկինս, կամ ՚ի
քէն զի՞նչ եւս խնդրեցից յերկրի :

Նուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ,
աստուած սրտի իմոյ, բաժին իմ
աստուած յաւիտեան :

Ահաւասիկ ոյք հեռի արարին զան-
ձինս իւրեանց ՚ի քեն՝ կորիցեն, սա-
տակեսցեն զամենեսեան՝ ոյք ապրո-
տամբ եղեն ՚ի քեզ :

Ինձ մերձենալ առ աստուած բարի-
է, և դնել առ տէր զյոյս իմ:

Պատմել զամենայն օրհնութիւնս
քո, ՚ի դրունս դստեր սիօնի :

Տունք իդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀՊ.

Խմաստուրին յԱսախ :

Ընդէր մերժեցեր աստուած խապառ,
բարկացաւ սրտմտութիւնքո ՚ի վե-
րայ խաշին արօտիքո :

Յիշեա զժողովուրդքո՝ զոր ստացար
՚ի սկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ ժա-
ռանգութեան քո :

Լեառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար դու-

՚ի սմա. Համբարձ զձեռն քո ՚ի վերայ
ամբարտաւանութեաննոցա խապառ:
Որինչ անիրաւեցաւ թշնամին ՚ի սըր-
բութեան քում. պարծեցան ատելիք
քո ՚ի մէջ բարեկենդանութեան իւր-
եանց :

Եղին զնշանս իւրեանց ՚ի նշանս , և
ինքեանք ոչ ծանեան զելս ՚ի վերուստ:
Որպէս յանտառի փայտատօք կոտո-
րեցին զդրունս նորա , ՚ի միասին փայ-
տատօք և մրճօք կործանեցին զնա:

Այրեցին ՚ի հուր զարբութիւն քո
յերկրի պղծեցին զխորան անուան քո:
Ասացին ՚ի սիրտս իւրեանց աղգքնո-
ցա ՚ի միասին , եկայք լոեցուսցուք
զամենայն տօնս աստուծոյ յերկրէ :
Նշանս մեք ինչ ոչ տեսաք , և ոչ եւս
դուցէ մարդարէ , և զմեղինչ ոք ոչ
ճանաչիցէ :

Մինչեւ յերբ աստուած՝ նախատէ
թշնամին , բարկացուցանեէ հակառա-
կորդն զանուն սուրբ քո :

Ընդէր դարձուցանես զձեռն քո , և
զաջքո ՚ի միջոյ ծոցոյ քումմէ խապառ:

**Աստուած թագաւոր մերյառաջքան
զյաւիտեանս, որ արարեր զփրկու-
թիւն ՚ի մէջ երկրի :**

**Դու հաստատեցերզօրութեամբ.քով
զծով, դու խորտակեցեր զզլուխ վի-
շապին ՚ի վերայ ջուրց :**

**Դու փշրեցեր զզլուխ վիշապին, և ե-
տուր զնա կերակուր զօրացն հնդ կաց.
Դու բղիւեցուցեր զաղբիւրս և զվտա-
կըս. դու ցամաքեցուցեր զզետս
սաստիկա:**

**Քո է տիւ և քո է դիշեր. զլոյս և
զարե դու արարեր, և դու հաստա-
տեցեր զամենայն սահմանս երկրի,
զզարուն և զամառն դու ստեզեր:
Այս յուշ լիցիքեղ՝ զի թշնամին նա-
խատեաց զտերդ. ժողովուրդ անըզ-
զամբարկացոյց զանուն սուրբ քո:
Մի մատներ դաղանաց զանձն՝ որ
խոստովան առնի առ քեզ, և զան-
ձինս տնանկաց քոց մի մոռանար իս-
պառ :**

**Հայեաց յուխտ քո, զի լցան տունք
ապշելոց յերկրի անիրաւութեամբ :**

**Մի՛ գարծցի տնանելն ամաչեցեալ . այլ
աղքատք և տնանելք օրհնեսցեն զա-
նուն սուրբ քռ :**

**Արի աստուած և դատեա դգատաս-
տանս քռ . յիշեա վնախատինս՝ որ
յանզգամեն զօրհանապազ :**

**Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէիցքոց .
ամբարտաւանութիւն ատելեացքոց
վերասցի հանապազ :**

Տունք իր : Գորդայս խզ

ՍԱՂՄՈՍ ՀՊ

Ի կատարած . մի՛ ապականեր . ընդ օրննուրիննա
Սաղմոս յԱսափ . երգը առ. Ասորեստանեայս :

**Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստ-
ուած , խոստովան եղիցուք եւ կար-
դացուք զանուն սուրբ քռ :**

**Պատմեցից զամենայն սքանչելիս քռ .
յորժամ ժամ առից , ես ուզիղ դա-
տեցից :**

**Մաշեցաւ երկիր և ամենայն քնակիչք
նորա , ես հաստատեցի զսիւնս նորա :**

Ասացի անօրինաց , թէ մի՛ անօրինիք ,

և մեղաւորաց, թէ մի բարձրացուցանէք զեղիւրս ձեր:

Մի համբառնայք ՚ի բարձունս զեղիւրս ձեր, և մի խօսիք զաստուծոյ անիրաւութիւն:

Զի ոչ յարեւելից եւ ոչ յարեւմտից և ոչ յանապատէ լերանց. այլ աստուած դատաւոր է:

Զայս խոնարհ առնէ, և զսոյն բարձրացուցանէ. բաժակ՚ի ձեռին տեառն գինի լի անապակ արկեալ, և խոնարհեցուցանէ յայսմանէ յայս:

Սակայն մրուր նորա ոչ սպառեսցի, և արբցեն զնա ամենայն մեղաւորք երկրի:

Ես ցնծացայց յաւիտեան. սաղմոս ասացից աստուծոյ յակոբայ:

Զամենայն եղիւրս մեղաւորաց փըշը բեսցես, եւ բարձր եղիցի եղիւր արդարոյ:

Տունք ժ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Ե կատարած . ընդ օրինուրիւնս . մի՛ ապականեր :
Սաղմոս յԱսափ . երգը առ. Ասորեստանեայս :

Յայտնի է՝ ՚ի հրեաստանի աստուած .
և յիսրայէլ մեծ է անուն նորա :
Եղեւ ՚ի խաղաղութեան տեղի նորա .
և բնակութիւն նորա ՚ի սիօն :
Անդ խորտակեաց տէր զզօրութիւն
աղեղան , զզէն , զսուր և զՃակատա-
մարտ :

Լուսատուես գու սքանչելապէս լե-
րանցնյաւիտենից . խոռվեսցին ամե-
նեքեան որք անմիտ են սրտիւք . ննջե-
ցին զքունս իւրեանց , և ինչոչ գտին :
Ամենայն արք ՚ի մեծութեան ձեռաց
իւրեանց . ՚ի սաստէ քումմէ աստ-
ուած յակոբայննջեցին , և ոյք հեծ-
եալ էին ՚ի ձիս :

Դու ահաւոր ես , և ովկարէ կալա-
ռաջիքո . որպէս երկեցար դույերկ-
նից , յայտնի Եղեւ բարկութիւն քո :
Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդյառ-
նելն աստուծոյ ՚ի գատաստան . ընդ

ապրեցուցանել զամենայն հեղս երկը
ըի :

Խորհուրդք մարդկան խոստովան առ
նին առքեղ, և ծածկեալք իմաստու-
թեամբ օրհնեսցեն զքեղ :

Ուխտս դիք՝ և կատարեցէք տեառն
աստուծոյ մերոյ, ամենեքեան որք
շուրջէք զնովաւ :

Պատուցէք պատարագս ահաւորին .
ոքաղէ զհոգիս իշխանաց, ահաւորէ
նաքան զամենայն թագաւորս երկրի :

Տունք ժ.

ՍԱՂՄՈՍ ՀԶ.

Ի կատարած . վասն իդիրովմայ .
Սահմոս յլսափ :

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի ,
ձայնիւ իմով առ աստուած , և նայե-
ցաւ առ իս :

Յաւուրնեղութեան խմոյ զաստուած
խնդրեցի ձեռօք իմովք , և 'ի գիշերի
առաջի նորա ոչ խարեցայ :

Ոչ կամեր միսիթարել անձն իմ. յիւ-

շեցի զաստուած՝ և ուրախ եղէ . հոգայի , և նուաղիւր յիս հոգի իմ : Ճամանեցին պահուց աչք իմ խռովեցայ եւ ոչ խօսեցայ . խորհեցայ զաւուրսն զառաջինս , և զամնյաւիտենից յիշեցի :

Խօսեցայ ՚ի դիշերի ընդ սրտի խմում . հոգային և տառապէր յիս հոգի իմ : Միթէ յաւիտենից մերժեսցէ՞ զիս տէր , և ոչ ևսյաւելցի ՚ի հաճել և ևս կամ խապառ արգելցէ՞ զողորմութիւն իւր յինեն . կամ կատարեաց զբան իւր ազգէ մինչեւ յազգ :

Կամ մոռասցի՞ զթալ աստուած իմ և եւս . կամ արգելցէ՞ զգթութիւն իւր բարկութեամբ իւրով :

Ասացի՞ թէ այժմսկսայ . այս է նորոգումն աջոյն բարձրելոյն :

Յիշեցի զգործս տեառն ՚ի սկզբանէ . յիշեցի զսքանչելիս նորա :

Խորհեցայ զամենայն գործս քո , և ՚ի ձեռագործս քո խորհեցայ :

Աստուած՝ ՚ի սրբութեան են ձանապարհքքո . ովէ՞ աստուած մեծ՝ որ

պէս զաստուած մեր, դու ես աստուած, որ առնես զբանչելիս :
Յուցեր ժողովրդեան քում զզօրութիւնքո. փրկեցեր բազկաւ քով զժողովուրդս քո, զորդիսն յակոբայ և յովսեփու :

Տեսին զքեզջուրք աստուած, տեսին զքեզջուրք՝ և երկեան . խորք խոռովեցան ՚ի ձայնէ ջուրց բազմաց :
Զայն ետուն ամսկք, բանզի և նետք.քո գնան ՚ի ձայնէ որոտալոյ քո անուի :
Երեւեցան փայլատակունք քո տիեզերաց . խռովեն ճանապարհք քո, և շաւիդք քո ՚ի ջուրս բազումս, և հետք քո ոչ եւս երեւին :

Առաջնորդեցեր որպէս խաշին ժողովրդեան քո, ՚ի ձեռն մովսէսի և ահարօնի :

Տունք ժը Գոբզայս լը :

ՍԱԴՄՈՍ ՀԵ

իմաստուրին յԱսափ :

Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէնո

իմ, խոնարհեցուցէք զունկն ձեր ՚ի
բանս բերանոյ իմոյ :

Բացից առակաւ զբերան իմ, և խօ-
սեցայց զառակս ՚ի սկզբանել :

Որպէս լուտք՝ և ծանեաք զայս, և
հարքն մեր պատմեցին մեզ :

Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցայազգ
յայլ, պատմել զօրհնութիւնս տեա-
ռըն, զզօրութիւն եւ զսքանչելիս
իւր զոր արար :

Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ
յակոբ, և օրէնս եղ ՚ի վերայ իսրայէլին.
Որինչ միանդամ պատուիրեաց հարցն
մերոց, ցուցանել զայս որդւոց իւր-
եանց, զի ծանիցեն յազգ յայլ :

Որդիք որք ծնանին յարիցեն, և պատ-
մեսցեն զայս որդւոց իւրեանց. զի
դիցեն առ աստուած զյոյսս իւրեանց
և մի մոռասցին զգործս աստուծոյ :
Զպատուիրանս նորա խնդրելով
խնդրեսցեն, և մի եղիցին որպէս և
հարքն իւրեանց :

Ազգ չար և դառնացող, ազգ որ ոչ
ուղղեաց զիրտ իւր, և ոչ հաստա-

տեաց առ աստուած զհողի իւր :
Որդիք եփրեմի լիաձիգք և պնդա-
ձի գք , յաւուր պատերազմի կապար-
ճը դարձուցին :

Ոչ կացին նորա յուխտի տեառն , և
ըստիրաւանց նորառ կամեցան գնալ:
Սոռացան զերախտիս նորա , և զըս-
քանչելիսն՝ զոր եցոյց նոցա :
Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքան-
չելիս իւր , յերկրին եղիպտացւոց և
՚ի դաշտին տայանու :

Եհերձ զծովն՝ և անցոյց զնոսա , եւ
կացոյց զջուրսն որպէս ՚ի տիկս :
Առաջն որդեաց նոցա ամպով ՚ի տուէ ,
և զամենայն գիշեր ՚ի լոյս հրոյ :
Եհերձ զվեմն յանապատին , եւ եւս
ըմպել նոցա որպէս ՚ի խորոյ մեծէ :
Եհան զջուրսն ՚ի վիմեն , և հոսեաց
որպէս զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին ՚ի մեղանչել , և եւս
բարկացուցին զքարձրեալն յանջրդին
Փորձեցին զաստուած ՚ի սիրտս իւր-
եանց , ՚ի խնդրել զկերակուր անձանց
իւրեանց :

Տրոնցեցին զաստուծոյ եւ ասացին .
միթէ կարող իցէ աստուած պատ-
րաստել սեղան յանապատի :

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին
ջուրք , և վտակք խաղային 'ի նմանէ :
Աղէ՝ հաց եւս կարասցէ տալ նա
մեզ . կամ պատրաստեսցէ սեղան
ժողովրդեան իւրոյ :

Վասն այսօրիկ լուաւ զայս տէր եւ
յապաղեաց . հուր բորբոքեցաւ 'ի
յակովք , և բարկութիւն ել 'ի վե-
րայ իսրայէլի :

Զի ոչ հաւատացին յաստուած , եւ
ոչ յուսացան 'ի փրկութիւն նորա :
Հրաման ետ ամսոց 'ի վերուստ , եւ
զդրունս երկնից եքաց , և տեղեաց
'ի նոսա զմանանայ 'ի կերակուր :

Զհաց երկնից ետ նոցա , զհաց հրեշ-
տակաց կերան մարգիկ , և իջոց 'ի
նոսա զկերակուր 'ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և էած զօ-
րութեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց 'ի նոսա միս որպէս զհող-
որպէս զաւազ ծովու զթռչունս թե-

ւաւորս :

Եարկ ՚ի մեջքանակինոցա , և շուրջ
զվրանօք նոցա :

Կերան և յագեցան յոյժ , և զցան
կութիւն նոցա ետ նոցա , և ոչինչ
կարօտ եղեն ՚ի ցանկութենէ իւր
եանց :

Մինչդեռ կերակուրք ՚ի բերանս իւր
եանց էին , բարկութիւն յաստուծոյ
ել ՚ի վերայ նոցա :

Սպան զըազումս ՚ի նոցանէ , և զըն
տիր ընտիրս խրայէլի սատակեաց :
Յայսմ ամենայնի մեղան և եւս , և
ոչ հաւատացին սքանչելեաց նորա :
Պակասեցան յունայնութեան ա
ւուրք նոցա , և ամք նոցա փութա
պէս անցին :

Յորժամսպանանէլք զնոսա՝ խնդրէին
զնա . դառնային և առաւօտ առնէին
առ աստուած :

Յիշեցին՝ զի աստուած օգնական էր
նոցա . աստուած բարձրեալ փրկիչ
էր նոցա :

Միշեցին զնա բերանօք իւրեանց , եւ

լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա , և
սիրտք նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ նմա ,
և ոչ հաւատացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն գթած էր , քաւէր ըդ
մեղս նոցա , և ոչ ապականէր :
Յաճախէր դարձուցանել զբարկու-
թիւն իւր , և ոչ բորբոքէր զամենայն
սրտմտութիւն իւր :

Յիշեաց՝ թէ մարմին են նորա . հողի
որ ելանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :
Քանիցս անդամ դառնացուցին զնա
յանապատի , և բարկացուցին զբարձ-
րեալն յանջրդի :

Դարձան և փորձեցին զաստուած , և
զսուրբն խրայէլի զայրացուցին :
Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր
յորում փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց
նեղչաց նոցա :

Որպէս արար զնշանս և զարուեստո
իւր յերկրին եղիպտացւոց , և ՚ի
դաշտին տայանու :

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա , և
զանձրեւս նոցա՝ զի մի արբցեն :
Առաքեաց ՚ի նոսա շանաճանձ և ե-

կեր զնոսա , և գորտիւ ապականեաց
զնոսա :

Ետ ժանկոյ զպտուզս նոցա , և զվաս-
տակս նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայդիս նոցա , և ըդ
թղենիս նոցա եղեմամբ :

Մատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս
նոցա , և զստացուածս նոցա հրով
դատեաց :

Առաքեաց ՚ի նոսա զսրտմտութիւն
բարկութեանիւրոյ , զսրտմտութիւն
զբարկութիւն և զնեղութիւն :

Առաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի , և դիմեցոյց ՚ի նոսա
զսրտմտութիւն բարկութեանիւրոյ :
Ոչ անխայեաց ՚ի մահուանէ զանձինս
նոցա , և զանասունս նոցա ՚ի մահ
մատնեաց :

Եհար զամենայն անդրանիկս եգիսկ-
տացւոյ , զսկիզբն ամենայն վաստա-
կոց նոցա ՚ի յարկս քամայ :

Հորդան ետ որպէս խաշին ժողովը-
դեան իւրոյ , և եհան զնոսա որպէս
դհօտյանապատ :

Առաջնորդեաց նոցա յուսով, և ոչ
երկեան, և զմշնամիս նոցա ծով
ծածկեաց :

Եհան զնոսա ՚ի լեառն սրբութեան
իւրոյ, ՚ի լեառն այն՝ զոր ստացաւ աջ
նորա :

Մերժեաց յերեսաց նոցա զհեթանո-
սըս, և զիճակեցոյց ՚ի նոսա զիճակ
ժառանգութեան իւրոյ, և բնակե-
ցոյց ՚ի յարկս նոցա զազգն իսրայէլի
Փորձեցին դառնացուցին զաստուած
բարձրեալն, և զվիայութիւննորա ոչ
պահեցին :

Դարձան իստորեցան որպէս և հար-
քըն իւրեանց, դարձան և եղեն որ-
պէս զազեղն թիւր :

Դարձեալ բարկացուցին զնա ՚ի բա-
զինս իւրեանց, և դրօշելովք իւր-
եանց նախանձ արկին նմա :

Լուաւ աստուած, և արհամարհեաց
զնոսա, և անարդեաց յոյժ զիսրայէլ :

Մերժեալ յիւրմէ զիսորանն ՚ի սե-
լովմ, զիսորանն՝ զոր բնակեցոյց ՚ի մէջ
մարդկան :

Մատնեաց 'ի գերութիւն զզօրու-
թիւն նոցա, և զգեղս նոցա 'ի ձեռո
թշնամեաց նոցա :

Արդել 'ի սուր զժողովուրդ իւր, և
զժառանդութիւնիւր անտես արար:
Զերիտասարդս նոցա եկեր հուր, և
վասն կուսանաց նոցա ոչ ոք սդացաւ:
Քահանայք նոցա անկան 'ի սուր, և
զայրիս նոցա ոչ ոք էր որ լայր :

Զարթեաւ որպէս 'ի քնոյ տէր, որ
պէս հզօր զի թափէ զգինի :

Եհարյետս զթշնամիս իւր. և նա-
խատինս յաւիտենից արար զնոսա:
Մերթեաց նա զխորանն յովսեփու,
և զազդն եփրեմի նա ոչ ընտրեաց:
Այլ ընտրեաց նա զազդն յուդայ.
զլեառն սիօն, զօր և սիրեաց :

Յինեաց որպէս միեղջերուի զսրբու-
թիւն նորա, յերկրի հաստատեաց
զնայաւիտեան :

Ընտրեաց զդաւիթ ծառայ իւր, և
ընկալաւ զնա 'ի հօտէ խաշանց. 'ի
վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա:
Հովուել զյակոբ ծառայ իւր, և զիս-

ըսյէլ ժառանգութիւն իւր :
 Արածէր զնոսաիմաստութեամբ սրբ-
 տի իւրոյ . յանմեղութիւն ձեռաց
 իւրոց առաջնորդէր նոցա :

Տունք հդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ:

Սադմոս լլաափ :

Աստուած , մտին հեթանոսք ՚ի ժա-
 ռանգութիւն քո . պղծեցին զտա-
 ճար սուրբ քո :

Արարին զերուսաղէմ որպէս զշիւզս
 մրգապահաց . արկին զգիակունս ծա-
 ռայից քոց գէշ թռչնոց երկնից , եւ
 զմարմին սրբոցքոց գաղանաց երկրի :
 Հեղին զարիւն նոցա որպէս ջուր
 շուրջ զերուսաղէմաւ , և ոչ ոք էր
 որ թաղէր զնոսա :

Եղաք մեք նախատինք գրացեաց մե-
 րոց . ծաղը և այսին կատականաց այ-
 նոցիկ , որ շուրջ էին զմեօք :

Մինչեւ յերբ տէր՝ բարկանաս գու-
 խապառ . բորբոքեսցի որպէս հուր

Նախանձքո :

Հեղ զբարկութիւնքո՝ 'ի վերայ աղքաց՝ որք զքեզ ոչ ճանաչեցին . 'ի վերայ թաղաւորաց՝ որք զանունքո ոչ կարգացին . զի կերին զյակոք եւ զտեղի նորա աւերեցին :

Մի միշեր զմեղս մեր զառաջինս , վազվաղ եկեսցէ առ մեզ ողորմութիւնքո տէր , զի աղքատացաք յոյժ : Օգնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր վասն փառաց անուան քոյ :

Տէր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս մեր վասն անուան քոյ :

Մի երբէք ասասցեն 'ի հեթանոսս , թէ ուրէ աստուած նոցա :

Այլ յայտնի ինչ լիցի 'ի վերայ հեթանոսաց առաջի աչաց մերոց , առ 'ի խնդրել զվրէժ արեան ծառայից քոց՝ որ եւ հեղաւ :

Մտցէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց . ըստ մեծութեան բազկի քո շահեա դու զորդիս սպանելոց :

Հատո զրացեաց մերոց եօթնպատիկ 'ի ծոց նոցա , զնախատինս իւր-

Եանց զոր նախատեցին զքեղ տէր :
 Մեք ժողովուրդք եւ խաշն արօտի
 քոյ՝ խոստովան եղիցուք առ քեղ
 յաւիտեան . ազգեց յազգ պատմես-
 ցուք զօրհնութիւնս քո :

Տունք ժդ .

ՍԱՂՄՈՍ ՀՅ.

Ի կատարած . ՚ի վերայ գառանցելոցն վկայութիւնս :
 Սաղմոս Ասափայ . ՚ի վերայ Երովագոցն :

ՈՐ ՀՈՎՈՒԵՍդ իարայելի՝ նայեաց , որ
առաջնորդես որպես խաշինյովսե-
փու :

**ՈՐ ՆՍԹԻՍ ՚ի քրովը ես՝ յայտնեաց առա-
 ջի եփրեմի , բենիամինի և մանասէի :**
Զարթո զզօրութիւնս քո , եւ եկ ՚ի
կեցուցանել զմեզ .

**Աստուած զօրութեանց դարձո ըզ-
 մեզ , երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ , և**
կեցցուք :

**Տէր աստուած զօրութեանց , մին-
 չեւ յերբ բարկանաս յազօթս ծա-
 ռայից քոց :**

Զամբեցեր մեզհաց արտասուաց , և
արբուցեր զմեզ արտասուս չափով :
Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց
մերոց , այսին կատականաց թշնա-
մեաց մերոց :

Աստուած զօրութեանց դարձողմեզ,
երեւեցո զերեսսքո ՚ի մեզ և կեցցուք :
Այդի յեզիպտոսէ փոխեցեր . հա-
ներ զհեթանոսս՝ եւ զնոսա տնկե-
ցեր , եւ առաջնորդեցեր նմա :
Հաստատեցեր զարմատս նորա՝ և ե-
լից զերկիր . ծածկեաց զերինս հո-
վանի նորա , և բարունակ նորա ըզ-
մայրս աստուծոյ :

Զգեաց զորթ իւր մինչև ՚ի ծով, մին-
չեւ ՚ի գետս են շառաւիղք նորա :
Ծնդէր քակեցեր ղցանկ նորա , եւ
կթեն զնա անցաւորք ճանապարհի :
Ապականեաց զնա խող անտառի , և
երէվայրի արածեցաւ ՚ի նմա :
Աստուած զօրութեանց , դարձ հայ-
եաց յերկնից և տես , այց արա այդ-
ոյս այսմիկ , և դարման տար սմա՝
զոր տնկեաց աջքո :

Ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացու-
 ցեր զնա՝ ի քեզ. այլուց եալ՝ ի հուր և
 աւերեալ, ՚ի սաստէ քումմէ կորիցէ:
 Եղիցի ձեռն քո ՚ի վերայ առն, աջ
 քո ՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր զօ-
 րացուցեր զնա՝ ի քեզ:
 Ոչ եւս ՚ի բացեայ եղիցուք մեք ՚ի
 քէն. կեցուսցես գու զմեզ, և զա-
 նուն քո տէր կարդասցուք:
 Աստուած զօրութեանց, դարձո ըզ
 մեզ. երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ և
 կեցցուք:
 Տունք ժը.

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Ի կատարած վասն հննանաց: Սադմոս յԱսափ:
 նինգերորդ շաբարուց:

Յնծացէք առ աստուած, օդնականէ-
 մեր. աղաղակեցէք առ աստուած
 յակոբայ:
 Առէք սաղմոս և տուք օրհնութիւն.
 սաղմոս ասացէք նմա ՚ի ձայն քաղց-
 րութեան:

Փողհարեք՝ ի գլուխս ամսոց, յաւուր
նշանաւորի տարեկանաց մերոց:

Հրամանէ այս խրայէլի, և իրաւունք
են աստուծոյ յակոբայ:

Վկայութիւննյովսեփու՝ զոր եղընդ
նմա, որպէս ելանէր նա յերկրէն եւ
գիպտացւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր՝
լուաւ:

Իբաց արար՝ ի բեռանց զթիկունս
նորա, և զձեռս նորա յօրթ և ի թի
ծառայելոց:

Ի նեզութեան կարդացեր առ իս՝ և
փրկեցի զքեզ. **լուայ քեզ՝ ի գաղտ-**
նութենէ մըրկին, և փորձեցի զքեզ
՝ ի վերայ ջուրցն հակառակութեան:
Լուր ժողովուրդ իմ՝ և վիայեմքեզ,
և խրայէլ թէ լուիցես ինձ:

Մի եւս եղիցինքեզ աստուածք առ
ժամայնք, և մի երկիրապանիցես
գու աստուծոյ օտարի:

Ես եմ տէր աստուած քո՝ որ հանի
զքեզ յերկրէն եղիպտացւոց, բաց
զքերան քո՝ և լցից զդա:

Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում

և իսրայէլյիս ինչ ոչ նայեցաւ :
 Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ
 կամաց սրտից իւրեանց , զի զնացին
 նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց :
 Զի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր
 ինձ , կամ իսրայէլի զճանապարհո
 իմ զնացեալ էր :

Որպէս ոչինչ խոնարհ արարեալ էր
 իմ զթշնամիս նորա , և 'ի վերայ նեղ-
 չաց նորա արկեալ էր զճեռն իմ :
 Թշնամիք տեառն ստեցին նմա , եւ
 եղիցին ժամանեակք նոցայաշխարհի :
 Կերակրեաց զնոսա ՚ի պարարտու-
 թենէ ցորենոյ , եւ 'ի վիմէ մեղրյա-
 գեցոյց նոցա :

Տաւնք ժզ:

ՍԱՂՄՈՍ ԶԱ.

Յաղմոս յԱսափ :

Աստուած եկաց ՚ի ժողովս աստու-
 ծոց , և 'ի միջի նոցա դատէր զնոսա :
 Մինչեւ յԵրբ դատէր անիրաւու-
 թեամբ , և ակն առնուր մեղաւորաց :

Դատ արարեք որբոյն և այրւոյ . իրաւունս արարեք տնանկին և խոնարհին ,
Ապրեցուցեք զաղքատն և զտնանկն ,
'ի ձեռացմեղաւորի վրկեցեք զնոսա :
Ոչ իմացան եւ ոչ 'ի միտ առին , 'ի
 խաւարի գնացին , և շարժեցան ամենայն հիմունիք երկրի :

Ես ասացի՝ թէ աստուածք իցեք ,
 կամ որդիք բարձրելոյն ամենեքեան :
Դուք ահաւադիկ որպես զմարդիկ
 մեռանիք , և որպես զմի յիշխանաց
 անկանիք :

Արի աստուած , և դատեա զերկիք ,
 զի դու ժառանգեսցես զամենայն
 հեթանոսս :

Տունք ըստ Գորզայս ծդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԶԲ.

Օքնուրիան Աաղմասաց յԱստի :

Աստուած ո՞քեզ նմանիցի . մի լոեք
 և մի դադարիք աստուած :
Զի ահա թշնամիք քո դոչեցին , եւ
 ատելիք քո համբարձին զգլուխս իւր-

Եանց :

Ի վերայ ժողովրդեան քո խորաման կեցին զգիտութիւն . խորհեցան ՚ի վերայ սրբոց քոց և ասացին :

Եկայք սատակեցուք զնոսայազգաց, և մի յիշեցի անուն խորայելի եւ եւս :

Խորհեցան միաբանութեամբ ՚ի միասին, և վասն քո ուխտ արարին, Բանակը եղովմայեցւոց և խմայելացիք, մովաք և հագարացիք :

Գերազ՝ ամօն՝ ամազէկ, և այլազդիքն ամենայն բնակչօքն հանդերձ ծուրայ: Նա և ասուր եկեալ էր ընդ նոսա ամենեքեան սոքա զօրավիզն էին որդւոցն զովտայ :

Արա զնոսա որպէս զմադիամ, որպէս զսիսարայ, և որպէս զյարին ՚ի ծործորսն կիսօնի :

Սատակեցան նոքայականս դովիկայ, եւ եղեն որպէս զաղք երկրի :

Արա զիշխանս նոցա որպէս զօրէքն, զերն, զզերէէ, և զսազմանա, և զամենայն իշխանս նոցա :

Ոյք ասացին՝ ժառանգեսցուք ՚ի
մեղ զսրբութիւն աստուծոյ :
Աստուծած իմ արա զնոսա որպէս
զանիւ և որպէս զեղեզն առաջի
հողմոյ :

Որպէս հուր՝ զի այրէ զանտառա, որ-
պէս բոց՝ զի կիզու զերինս :
Այսպէս հալածեսցես զնոսա մրրկաւ
քով, և բարկութեամբ քով խռո-
վեցուսցես զնոսա :

Լից զերեսս նոցա անարդանօք, եւ
խնդրեսցեն զանունքո տէր :
Ամաչեսցեն և խռովեցին յաւիտ-
եանս յաւիտենից, և ամօթալից կո-
րիցեն :

Ծանիցեն զի անունքո տէրէ, եւ
դու միայն բարձրեալ ես ՚ի վերայ
ամենայն երկրի :

Տունք ժը.

ՍԱՂՄՈՍ ԶԳ.

Ի կատարած . վասն ննճանացն . որդւոցն Կորիսայ .
Սաղմաս Գաւրի :

Որպէս սիրելիք են յարկը քո տէր

զօրութեանց, ցանկայ եւ փափաքի
անձն իմ՝ ի գաւիթս :

Սիրտ իմ և մարմին իմցնծասցեն առ
աստուած կենդանի :

Քանզի ճնճղուկ եղիտիւր տուն, և
տատրակ զբոյն՝ ուր դիցէ զձագս իւր:
Աեղան քո տէր զօրութեանց, թաւ
գաւոր իմ եւ աստուած իմ:

Երանի ամենեցուն՝ որ քնակեալ են
՚ի տան տեառն, յաւիտեանս յաւիւ
տենից օրհնեսցեն զքեզ:

Երանեալէ այր՝ որոյ օդնութիւն իւր
՚ի քենէ. ելս ետ ՚ի մտի իւրում ՚ի
հովտէս տրտմութեան ՚ի տեղւոջ՝
յորում ուխտեաց:

Զօրհնութիւն ստասցի՝ որ զօրէնս
զնէ, զնասցէ նա ՚ի զօրութենէ ՚ի
զօրութիւն, եւ երեւեսցի աստ
ուած հրեշտակաց ՚ի սիօն:

Տէր աստուած զօրութեանց՝ լուր
ազօթից իմոց. ունկն դիր աստուած
յակոբայ:

Ընդունող ես դու մեր, տես աստ
ուած և նայեաց յերեսս օծելոյ քո:

Վասն զի լաւ է ինձ մի օր ՚ի դաւիթ
քո , քան հազարս :

Ընտրեցի ես ընդ աղբ դալ ՚ի տան
աստուծոյ առաւել , քան բնականալ
՚ի յարկս մեղաւորաց :

Չողորմութիւն և զՃշմարտութիւն
սիրե տէր աստուած մեր , զշնորհս
և զիառս տացէ :

Տէր ոչ սլակաս առնէ զողորմութիւն
իւր յայնցանէ որ գնան յանբծու-
թեան :

Տէր աստուած զօրութեանց , երան-
եալէ այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ :

Տոնք ժղ :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԴ.

Է կատարած . որդւոցն կորիսայ .
Սաղմոս Դաւրի :

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո , եւ
դարձուցեր զգերութիւն յակոբաց :
Թողեր զանիրաւութիւն ժողովըր-
դեան քոյ , և ծածկեցեր զամենայն
մեղս նոցա :

Լոեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո, և դարձար ՚ի բարկութենել սրտմտութեան քո :

Դարձ առ մեզ աստուած վրկիչ մեր, և դարձո զսրտմտութիւնս քո ՚ի մենց : Միշտեան բարկանար մեզ տէր, և մի ձգեր զբարկութիւն քո ազգե մինչեւ յազգ :

Աստուած դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ, և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ :

Ցցց մեզ տէր զողորմութիւնս քո, և զփրկութիւնս քո տուր մեզ :

Լուարզինչխօսի տէր աստուած մեր, խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովը դեան իւրոյ առ սուրբս իւր, և առ այնոսիկ՝ ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն մերձ էառ երկիւղածս իւր վրկութիւն նորա . բնակիլ վառաց նորայերկրի մերում :

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին . արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին :

Ճշմարտութիւնյերկրէ բուսաւ, ար-
դարութիւնյերկնից երեւեցաւ :
Տէր տացէ զքաղցրութիւն, և երկիր
մեր տացէ զպտուզ իւր. արդարու-
թիւն առաջինորագնասցէ, դիցէ՝ ՚ի
ճանապարհի զգնացս իւր :

Տունք ժբ: Գորդայս խդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԶԵ.

Սադմաս Դաւրի: Աղօրք երեկոյի :

Խոնարհեցո տէր զունկն քո և լուր
ինձ, զի աղքատ և տնանկ եմես:
Պահեա զանձն իմ սուրբ տէր, և
վրկեա զծառայս քո աստուած իմ, որ
՚իքեզ յուսացայ :

Ողորմեա ինձ տէր, զի առ քեզ աղա-
ղակեցի զօրհանապաղ . ուրախ արա
զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ տէր
համբարձի զանձն իմ,

Զի գու տէր քաղցր և ուղիղ ես.
բազումողորմ առ ամենեսեան, որք
կարդան առ քեզ :

Ունկնդիր տէր աղօթից իմոց, և նայ-

Եա ՚ի ձայն խնդրուածոց իմոց :
 Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի
 առ քեզ, և լուար ինձ :
 Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածու տէր,
 և ոչ ոք է որպէս զգործու քո :
 Զամենայն ազգու զոր արարեր՝ եկես-
 ցեն և երկիրպագցեն առաջիքո, և
 փառաւոր արասցեն զանուն քո յա-
 ւիտեան :

ՄԵԾ ես դու տէր, և առնես սքան-
 չելիս, և դու միայն ես աստուած :
Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճանապարհի
 քում, և դնացից ՚ի ճշմարտութեան
 քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմյեր-
 կընչիլ յանուանէ քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ տէր աստ-
 ուած իմ բոլորով սրտիւ իմով. փա-
 ռաւոր արարից զանուն քոյաւիտեան :
ՄԵԾ եղեւ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն
 քո տէր, և փրկեցեր զանձն իմ ՚ի
 գժոխոց ներքնոց :

Աստուած՝ անօրէնք յարեան ՚ի վերայ
 իմ, եւ ժողովք հզօրաց խնդրեցին
 զանձն իմ, եւ ոչ համարեցան զքեզ

աստուած առաջի իւրեանց :
Ա. Ա. Ա. դու տէր աստուած իմ՝ գթած
 ես և ողորմած, երկայնամիտ բազու-
 մոզորմէ և ճշմարիտ, նայեա առ իս և
 ողորմեա ինձ :

Տ. Տ. Տ. զօրութիւն ծառայիքո, կեցո
 զորդի աղախնոյքո, և արա առ իս
 նշան բարութեան :

Տ. Տ. Տ. ատելիք իմեւ ամաչեսցեն, զի
 դու տէր օդնեցեր ինձ և մխիթարե-
 ցեր զիս :

Տունք ժզ:

ՍԱՂՄՈՍ ԶՀ.

Սաղմոս օրինուքեան . որդոցն ուորխայ :

Հիմունիք նորա ՚ի լեառն սուրբ նորա.
 սիրէ տէր զդրունս սիօնի առաւել
 քան զամենայն յարկսն յակոբայ:
 Փառաւորեալնիսոսեցաւ վասնքո, ա-
 հաւագիկ քաղաքդ աստուծոյ :

Յիշեցի զռահաբ և զբաբիլոն՝ ոյք
 Ճանաչեն զիս . ահա այլազգիք և ծուր
 և ժողովուրդք հնդկաց, սոքաեղեն

անդ :

Սիօնի ասի մայր , և մարդ ծնաւ ՚ի
նմա , և ինքն հիմունս էարկ ՚ի նմա
բարձրեալն :

Տեր պատմեսցէ գրովք ժողովրդեան,
Եշխանացս այսոցիկ՝ զյք եղեն անդ :
Որպէս զի ուրախ լիցին ՚իքեղ ամե-
նեքեան, որոց բնակութիւն ՚իքեն է :

Ցունք դ .

ՍԱՂՄՈՍ ԶԵ.

Ի կատարած . վասն Արդադերայ իմաստուրեան . զի
ետ պատասխանի Եմման իմաստուրեամբ իսրայէլի :

Տեր աստուած փրկութեան իմոյ , ՚ի
տուե կարդացի և գիշերի առաջիքո :
Մտցեն աղօթք իմառաջիքո տէր, խո-
նարհեացի ունկնքո ՚ի խնդրուածս իմ :
Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, եւ
կեանք իմ ՚ի գժոխս մերձեցաւ , և
համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք ի-
շանեն ՚ի գուբ :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնա-
կանի , և ՚ի մեռեալս ազատ :

Որպես զվիրաւորս , որք նեցեն՝ ի դեռ
բեղմանս :

Զորս դու ոչ յիշեցեր , նոքա ՚ի ձեւ
ռանեւ քումմեւ մերժեցան :

Եղին զիս ՚ի դրի ներքնումն՝ ՚ի խաւ
ւարի և ՚ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
քո , զամենայն զըօսանս քո ածեր ՚ի
վերայ իմ :

Հեռի արարեր յինեն զծանօթս իմ ,
և եղին զիս նշաւակ իւրեանց :

Մատնեցայ և ոչ ելանեի , աչք իմ
տկարացան յաղքատութենեւ :

Աղաղակեցի առ տէր զօրհանապազ ,
և համբարձի առ քեզ զծեռս իմ :

Միթէ մեռելոց առնիցե՞ս զաքանչեւ
լիս քո , կամ բժիշկք յարուցեալ
խոստովան առնիցին առ քեզ :

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երբեք ՚ի դեռ
բեղմանի զողորմութիւնս քո , կամ
զՃմարտութիւնս քո ՚ի կորստեան :

Միթէ ճանաչեցին ՚ի խաւարի սքան
չելիք քո , կամ արգարութիւն քո
յերկիր մոռացեալ :

Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի , առաւոտու աղօթք իմ ժամանեցեն
առ քեզ :

Ընդէր տէր մերժես զանձնիմ , կամ
դարձուցանես զերեսս քոյինեն .
Տնանկ եւ վաստակաւոր եմ ես 'ի
մանկութենել իմմէ . 'ի բարձրութե-
նել խոնարհեցայ և ապշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւնքո .
արհաւիրք քո խոռվեցուցին զիս :
Երջեցան զինեւ որպէս ջուր , զօր ա-
մենայն պաշարեցին զիս 'ի միասին :
Հեռի արարեր յինեն զբարեկամս իմ
և զծանօթս իմ , վասն թշուառու-
թեան իմոյ :

Տունք իւ Գոբզայս խը :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԲ.

Իմաստարին Եմանալ լեզրայեացնոց :

Զողորմութիւնս քո տէր յաւիտեան
օրհնեցից . ազգէ յազգ պատմեցից
զՃշմարտութիւնս քո բերանով իմով
Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմու-

թեամբ շինեսցի , յերկինս պատրաստ
եղիցի ճշմարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմոց , երդուայ
դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակքո ,
և շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ . քո :
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչել
եաց քոց տէր , և ճշմարտութիւն քո
յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՞վէ յամսպս որ հաւասարի քեզ ,
կամ ո՞վ նմանիցի տեառն յորդիս
աստուծոյ :

Աստուած փառաւորեալ է ՚ի խոր-
հուրդս սրբոց իւրոց , մեծ և ահաւոր
՚ի վերայ այնոցիկ որք շուրջ են զնովաւ :
Տէր աստուած զօրութեանց , ո՞ նմա-
նի քեզ . հզօր ես գու տէր , և ճշմար-
տութիւն քո շուրջ է զքեւ :

Դու տիրես զօրութեանց ծովու , և
զխուովութիւն ալեաց նորա գու ցա-
ծուցանես :

Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրա-
ւորս զամբարտաւանս . ՚ի զօրութիւն
բազկի քո ցրուեցեր զթշնամիս քո :

Քո են երկինք և քո է երկիր, զաշ-
խարհս լրիւ իւրով դու հաստատե-
ցեր. զհիւսիս և զհարաւ դու արա-
րեր. թափոր և հերմօն յանուն քո
ցնասցեն :

Քո է բազուկ և քո է զօրութիւն, զօ-
րացի աջ քո, և բարձր եղիցի ձեռն քո:
Յարդարութիւն և յիրաւունս հաս-
տատեալ է աթոռ քո. ողորմութիւն
և ճշմարտութիւն գնասցեն առաջի
երեսաց քոց :

Երանի ժողովը եան, որ դիտեն զօրհ-
նութիւնս քո տէր. ՚ի լրյս երեսաց
քոց գնասցեն, եւ յանուն քո ցըն-
ծասցեն զօրհանապազ, և յարդա-
րութեան քում բարձր եղիցին :
Պարծանիք զօրութեանց մերոց դու
ես տէր, և ՚ի կամս քո բարձր եղիցի
եղիւր մեր :

Ի տեառնէ է օգնութիւն սրբոյն իս-
րայէլի՝ թագաւորին մերոյ :

Յայնժամիսուեցար տեսլեամբ ընդ որ-
դիսքո և ասացեր. եդից զօդնութիւն
իմ ՚ի վերայ հզօրին, և բարձր արա-

Եից զընտրեալն՝ ի ժողովրդենէ իմմէ,
Գտի զգաւիթ ծառայ իմ, և իւղով
սրբով իմով օծի զնա :

Զեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ
իմ զօրացուսցէ զնա :

Մի մեղիցէ նմա թշնամի, և որդի ա-
նօրէնութեան մի չարչարեսցէ զնա:
Հարից առաջի նորա զթշնամիս նո-
րա, եւ զատելիս նորա ՚ի պարտու-
թիւն մատնեցից :

Ճշմարտութիւն իմ և ողորմութիւն
իմ ընդ նմա, և յանուն իմ բարձրե-
ղիցի եղջիւր նորա :

Եղից ՚ի ծովու զձեռն նորա, եւ ՚ի
վերայ գետոց զաջ նորա :
Նա կարգացէ առ իս՝ հայր իմ ես
գու, աստուած ընդունող փրկու-
թեան իմոյ :

Ես անդրանիկ արարից զնա, և բարձր
քան զամենայն թագաւորս երկրի :
Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմու-
թիւն իմ, և ուխտ իմ հաւատարիմ
ընդ նմա :

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտե-

նից զզաւակ նորա , և զաթոռ նորա
որպէս զաւուրս երկնից :
Թէ թողցեն որդիք նոցա զօրէնս իմ ,
և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :
Թէ զարդարութիւնս իմ անարգես-
ցեն , և զսկատուիրանս իմ ոչ սկա-
հեսցեն :

Հարից դաւազանաւ զանօրէնու-
թիւնս նոցա , եւ տանջանօք զանի-
րաւութիւնս նոցա :

Բայց ողորմութիւն իմ ոչ արդելից 'ի
նոցանեւ , և ոչ նենդեցից ճշմարտու-
թեան իմում , եւ ոչ անարդեցից
զուխտ իմ , և ինչ որ ելանեւ ընդ շըր-
թունս իմ , զայն ոչ արհամարհեցից :
Միանգամ երգուայ 'ի սրբութիւն
իմ , թէ դաւթի ես ոչ ստեցից :

Զաւակ նորա յաւիտեան կացցէ , և
աթոռ նորա որպէս զարեգակն ա-
ռաջի իմ , և որպէս զլուսին զի հաս-
տասեալ է յաւիտեան վիայ հաւա-
տարիմյերկինս :

Իսկ արդ դու մերժեցեր և անարդե-
ցեր , և ընդ վայ հարեր զօծեալքո:

Դարձուցեր զուխտ՝ ՚ի ծառայէ քում
մէ . սղծեցեր յերկրի զարբութիւն
նորա :

Քակեցեր զամենայն պարիսպս նորա,
և եղեր զամուրս նորա ՚ի դողումն :
Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանա-
պարհի , և եղեւ նա նախատ դրաց-
եաց իւրոց :

Բարձր արարեր զաջ նեղչաց նորա,
և ուրախ արարեր զամենայն թշնա-
միս նորա :

Դարձուցեր զօդնութիւն ՚ի սրոյ նո-
րա, և ոչընկալար զնա ՚ի պատերազմին
Անարգեցեր զարբութիւն նորա , եւ
զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր :
Նուազ արարեր զաւուրս ժամանա-
կաց նորա , և հեղեր զնովաւ զամօթ:
Մինչեւ յերբ դարձուցանես զերեսօ-
քոխապառ . բորբոքեսցի որպէս հուր
բարկութեան քո :

Իսկ արդ յիշեա և տես՝ թէ ովէ-
իմ հանգիստ . միթէ ՚ի զուր ինչ
ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան :
Ո՞վէ մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ

զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի
ձեռաց դժոխոց :

Ուրեն ողորմութիւնքը տէր առա-
ջինք, զոր երգուար դաւթի ճշմար-
տութեամբ քով :

Յիշեա զնախատինս ծառայի քո, զոր
ընկալայ ՚ի ծոց իմյազգաց բազմաց :
Զոր նախատեցին թշնամիք քո տէր .
Նախատեցին վոխանակ օծելոց քո :
Օրհնեալ տէր աստուածյաւխուանս
յաւխուենից + եղիցի եղիցի :

Տունք իսք :

Կանոնս Գոբզայս է: Աաղմոս ժգ: Տունք յիսք :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՑԵԱՅ ՈՐԴԻՈՅՆ ԱՄՈՎԱՅ
Եսայեայ իղ:

Ի գիշերաց կանխէ հողի իմ առա-
ւօտ առնել առ քեզ աստուած :

Վասն զի լոյս են հրամանք քո ՚ի վե-
րայ երկրի . ուսարուք զարդարու-
թիւն, բնակիչք երկրի :

Կարկեսցի ամբարիշտն, և այլ ոչ եւս
ուսցի առնելյերկրի զարդարութիւն

Ճշմարտութեան :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրէ , և մի
տեսցէ զփառս աստուծոյ :
Տէր բարձր ես և բազուկքո հզօր, և
նոքա ոչ գիտացին :

Ծանիցեն՝ ամաչեսցեն , և նախանձ
անկցի անխրատ ժողովրդեան և արդ
հուր զթշնամիսքո կերիցէ :

Տէր աստուած մեր՝ տուր մեզզխա-
ղազութիւն քո . զի ըստ ամենայն
գործոց մերոց հատուցաւ մեզ :
Տէր աստուած մեր՝ ստացիր զմեզ, զի
բաց ՚իքէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, և զա-
նուն քո անուանեմք զօրհանապաղ-
իսկ արդ մեռեալք զկենդանութիւն
այլ ոչ տեսանիցեն , և ոչ բժիշկք յա-
րուցանիցեն :

Վասն այսորիկ ածեր հարեր սատա-
կեցեր, և ջնջեցեր զամենայն արու-
մանուկ նոցա :

Յաւելտէր զչար ՚ի վերայ չարի նոցա,
և ած զչար ՚ի վերայ անօրինաց երկրի :
Տէր ՚ի նեղութեան յիշեցաք զքեզ .
զի փոքր մի նեղութիւն է խրատքո

՚ի վերայ մեր :

Որպէս Երկունքը յղւոյ՝ զի հասեալ
իցէ ժամանակ ծննդեան, և առ ցաւս
իւր ճշիցէ :

Այնպէս Եղաք սիրելոյ քումտէր,
յահ և յերկիւղքոյ յղացեալ Երկնե-
ցաք, և ծնաք զհողի փրկութեանքո:
Ոչ եւս կործանեսցուք մեք, ոյլ կոր-
ծանեսցին անօրէնք Երկրի :

Յարիցեն մեռեալք և կենդանասցին
ամենեքեան, որք Եղեալ են ՚ի գե-
րեզմանս :

Զարթիցեն ցնծասցեն, և ուրախ Ե-
ղիցին դադարեալք յերկրի:

Վասն զի ցօղդ որ ցօղէ ՚իքէն, այդ
ժշկութիւն է նոցա . բայց Երկիրն
ամբարշտեալ սատակեսցի :

Յոյս տուր ժողովուրդ իմ. դնա մուտ
իշտեմարանսքո, և փակեա զդրունս
քո առաջի Երեսաց քոց :

Փախիր և թագիր առ ժամանակ մի,
մինչեւ անցցէ բարկութիւն տեառն:

Փառք հօր և որդւոյ և :

Մ Ա Պ Թ Ա Ն Ք

**Խաղաղութեանց տուող Քրիստոսի , զխաղաղութիւն և զերկնային ողօրմութիւն քո պարգեւեա
յարաբածո : քո :**

**Մարդա սէրտէր , վասն սրբուհւոյ անարատի մօր
քոյ և կուսի , և վասն խաչի քո պատուականի ,
ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեղ :**

**ՆԲ-Շ-Ն-Ն և Ռ-Հ-Ց-Ն-Ն ՚է Ք-Ե-Ց-Ն Երանեալ Հ-Ա-Ն-Ն-Ի-Ն
Հ-Դ-Ջ-Ե-Ն ՚է Կ-Լ Ե-Ր-Ե-Ն :**

Այսօր ցնձայ լետն թափօր,
Եւ զուարձանայ լետն Հերմոն :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԹ.

Աղօրք Մովսիսի առն Պատուծոյ :

ՏԵՐ ապաւենեղեր մեզ ազգեւ մինչ
չեւ յազդ . մինչեւ լերինք հաս-
տատեալէին , և մինչեւ ստեղծեալ
էիր զերկիր և զամենայն տիեզերս :
Յաւիտենից մինչև յաւիտեանս դու-
ես . մի դարձուցաներ զմարդ ՚ի տա-
ռապանս , և ասացեր , դարձարուք
առ իս որդիք մարդկան :

Հազար ամյաշս տեառն որպէս օր
երեկի՝ զի էանց . որպէս պահ մի դի-
շերոյ , և ամք նոցա անարգութեամբ
եղիցին :

Ընդ առաւօտս որպէս դալարի բուս-
ցին , ընդ առաւօտս որպէս դալարի
զուարձասցին և ծաղկեսցին . ընդ ե-
րեկոյս թարշամեսցին՝ չորասցին եւ
անկցին :

Նուաղեցաք մեք ՚ի բարկութենէ
քումմէ, և ՚ի սրտմտութենէքումմէ
խռովեցաք :

Եղեր զմեղս մեր առաջի քո, և ըդ
կեանս մեր ՚ի լցոս երեսացքոց :

Ամենայն աւուրբ մեր նուաղեցան, և
՚ի բարկութենէքումմէ խռովեցաք:
Ժամանակ ամաց մերոց անդադար
որպէս սարդի, և թիւ աւուրց ամաց
մերոց ՚ի նոսա եօթանասուն ամ:
Ապաթէ առաւելեւս՝ ութսուն ամ,
և որ ինչ աւելի է քան զայն, ցաւօք
և հեծութեամբ :

Եկն ՚ի վերայ մեր հեծութիւն, և
խրատեցաք . իսկ արդ ո՞ գիտասցէ
զզօրութիւնբարկութեանքո, և կայ
յահէ քումմէ զսրտմտութիւն քո
համարեսցի :

Այսպէս ցոյց ինձ զաշքո, և որ խո-
նարհ են սրտիւքղիմաստութիւնսքո:
Դարձ տէր՝ մինչեւ յերբ . միսիթար-
եաց ՚ի ծառայաքո,

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ
քովցնծացաք և ուրախ եղաք զա-

մենայն աւուրս կերնաց մերոց :
 Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝
 յորս խոնարհ արարեր զմեզ, եւ ա-
 մացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս:
 Հայեա տէր ՚ի ծառայս քո և ՚ի գոր-
 ծըս ձեռաց քոց, եւ առաջնորդեա
 որդւոց նոցա . Եղիցի լոյս տեառն
 աստուծոյ ՚ի վերայ մեր :
 Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա
 ՚ի մեզ տէր, և զգործս ձեռաց մերոց
 յաջողեա մեզ :

Տունք ժզ :

ՍԱՂՄՈՍՏԱՑ Դ.

Օրհնուրիւն գովուրեան դաւրի :

Որ բնակեալն է յօդնութիւն բարձ-
 րելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ
 յերկինս հանգիցէ :
 Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
 ապաւէն իմ աստուած, եւ ես յու-
 սամ՝ ինա :

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
 ղին, եւ ՚ի բանիցն ՚ի խռովութենէ :

Ի թիկնամեջս իւր ընկալցի զքեզ, ՚ի
հովանի թեւոց նորայուսասցիս :
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճըշ-
մարտութիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ դիշերի,
և ոչ ՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տուէ,
Յիրէ որ շրջի ՚ի խաւարի, ՚ի դայթակ-
ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր:
Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, եւ առ-
քեզ ինչ ոչ մերձեսցին :

Բայց միայն աչօքքովք հայեսցիս դու,
եւ զհատուցումն մեղաւորաց տես-
ցես, զի դու տէր յոյս իմ ես :

Զբարձրեալն արարեր քեզապաւէն .
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի մերձեսցին ՚ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալէ-
վասն քո, ՚ի պահել զքեզյամենայն
ճանապարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ,
զի մի երբեք հարցես զքարի զոտն քո :
Ի վերայ իժից եւ քարբից զնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն

և զվիշապն :

Քանզի յիս յուացաւ , եւ փրկեցից
զնա . հովանի եղեց նմա , զի ծանեաւ
զանուն իմ :

Կարդասցէ առ իս , և ես լուայց նմա ,
և առ նմա եղեց ՚ի նեղութեան :
Փրկեցից եւ փառաւոր արարից զնա .
Երկայն աւուրբ լցուցից , և ցուցից
նմա զիրկութիւն իմ :

Տունք ժղ :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ.

Սաղմոս օրհնութեան աւուր շաբարուց ՚ի Դաւիթ :

Բարի է խոստովան լինիլ տեառն , եւ
սաղմոս ասելանուան քումբարձրեալ .
Պատմել առաւօտու զողորմութիւնս
քո , և զՃշմարտութիւնս քո ՚ի գիշերի :
Տանաղեաւ սաղմոսարանաւ , ՚ի ձայն
օրհնութեան գովել :

Ուրախ արարեր զիս տերյարարածս
քո , և ՚ի գործս ձեռացքոց ցնծացայց :
Որպէս զի մեծ են գործք քո տեր ,
և յոյժ խոր են խորհուրդք քո :

Այս անզգամ զայս ոչ ծանիցէ , եւ
անմիտն զայս ոչ առնու ՚ի միտ :
Իբուսանիլ մեղաւորաց որպէս խոտ .
՚ի ծաղկիլ այնոցիկ՝ ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն :

Սատակեսցին յաւիտեանս յաւիտե-
նից , եւ դու բարձրեալ ես յաւի-
տեանս տէր :

Չի ահա թշնամիք քո տէր , զի ահա
թշնամիք քո կորիցենցը ու ու թիւն :
Նեքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :
Բարձր եղիցի որպէս միեղջերուի եղը-
ջիւր իմ , և ծերութիւն իմ ՚ի ձեթ-
պարարտութեան :

Ետես ակն իմ ՚ի թշնամիս իմ , ոյք
յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ չարու-
թեամբ , ՚ի նոսա լուիցէ ունկն իմ :
Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղ-
կեսցին , որպէս զմայրսն լիբանանու-
բաղումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին ՚ի տան տեառն , և
՚ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ ծաղ-
կեսցին :

Եւս եւ բաղումք եղիցին ՚ի ծերու-

թիւն պարաբռութեան . գիրգը եւ
փափուկը եղիցին 'ի պատմել . ուղիղ
է տէր աստուած մեր , եւ ոչ դոյ
'ի նմա անիրաւութիւն :

Տունք ժղ : Գորդայս խղ :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Յառուրն առաջին շաբարու . յոր նաստանեցաւ
երկիր . օրննուրին զովուրեան դաւրի :

Տէր թագաւորեաց վայելըութիւն
զգեցաւ , զգեցաւ տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի սա-
սանեսցի , պատրաստ է աթոռ քո ,
'ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես :

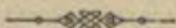
Ամբարձան զետք տէր , և ամբարձին
զետք զձայնս իւրեանց եւ յարիցեն
զետք 'ի դնացս իւրեանց :

Իձայնէ ջուրց բազմաց , սքանչելի
եղեն զբօսանիք ծովու :

Սքանչելի ես դու տէր 'ի բարձունս
վկայութեանց քոց մեքյոյժ հաւա-
տացաք :

**Տանքում վայելէ սրբութիւն տէր
ընդ երկայն աւուրս :**

Տունք Դ:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԳ.

Սաղմոս Դաւրի . ջորեբշաբարու .

**Աստուած վրէժինդիր , տէր աստ-
ուած վրէժինդիր յայտնեցար :**

**Բարձր լեռ որ գատես զերկիր . Հատո-
ղհատուցումն ամբարտաւանից :**

**Մինչեւ յե՞րբ մեղաւորք տէր , մինչեւ
յե՞րբ մեղաւորք պարծեսցին :**

**Բարբառեալ խօսեին զանիրաւու-
թիւն . խօսեսցին ամենեքեան՝ ոյք
գործեն զանօրէնութիւն :**

**Զժողովուրդս քո տէր խանարհ ա-
րարին , և զժառանդութիւնքո չար-
չարեցին :**

**Զայրին և զպանդուխտն սպանին ,
զորբսն կոտորեցին եւ ասացին , ոչ
տեսանէ զայս տէր , և ոչ ՚ի միտ առ-
նու աստուած յակոբայ :**

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց , և

անմիտք՝ մինչեւ յե՞րբ ոչ առնուք ՚ի
միտ :

Որպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն՝
ինքն ոչ լուիցէ , կամոր ստեղծ զակն՝
ինքն ոչ տեսանիցէ :

Որ խրատէ զազինս , որպէս թէ ոչ
յանդիմանեսցէ . որ ուսուցանէ մար-
դոյ զգիտութիւն.տէր ճանաչէ զիսոր-
հուրդս մարդկան , զի են ընդունայնք:
Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես դու-
տէր , եւ յօրինաց քոյ ուսուցանես
դունմա :

Յածուցանես դունմա զաւուրսն
չարութեան , մինչեւ փորեսցի խոր-
խորատ մեղաւորի :

Ոչ մերժէ տէր զժողովուրդ իւր , և
զժառանգութիւն իւր ոչ առնէ ան-
տես :

Մինչեւ դարձցին իրաւունք յար-
դարութիւն . ընկալցին զնա ամե-
նեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Ո՞վ յարիցէ ընդ իս ՚ի վերայ չարաց .
կամ ո՞վ հաւասարեսցի ինձ ՚ի վերայ
պյնոցիկ՝ ոյք դործեն զանօրէնութիւն:

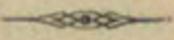
**Եթէ ոչտեառն օգնեալէր ինձ, փոքր
միւս բնակեալ էր անձն իմ՝ ի դժոխա-
Եթէ ասէի՝ թէ ահա սասանեցան ոտք
իմ, ողորմութիւնքո տէր օգներ ինձ։
Ըստ բազումցաւոց սրտի իմոյ՝ միսի-
թարութիւն քո ուրախ առներ
զանձն իմ։**

**Մի հաւասարեսցի քեզ աթոռ անօ-
րէնութեան. ոպատճառէ զվաստա-
կը ընդդէմ հրամանի։**

**Որսացան զանձն արդարոյ, եւ զա-
րիւն անբիծ պարտաւոր առնեին։
Եղեւ տէր ապաւէն իմ. աստուած
օգնական յուսոյ իմոյ։**

**Հատուսցէ նոցա տէր ըստ անօրէնու-
թեան նոցա և ըստ չարութեան նոցա
կործանեսցէ զնոսա տէր աստուած
մեր։**

Տոնք իս.

ՍԱՂՄՈՍ ԴԳ.

Օրհնուրիւն զովուրեան Դաւրի։

Եկայք ցնծասցուք ՚ի տէր. աղաղա-

կեսցուք առ աստուած փրկիչ մեր :
Կանխեսցուք առաջի նորա խոստու-
վանութեամբ, եւ սաղմոսիւք աղա-
ղակեսցուք առ նա :

Աստուած մեծ է, տէր թագաւոր
մեծ ՚ի վերայ ամենայն երկրի :
Ի ձեռս նորա են ամենայն տիեզերք
երկրի, եւ բարձրութիւնք լերանց
նորա են :

Նորա է ծով և նա արար զնա, եւ
զցամաք ձեռք նորա ստեղծին :
Եկայք երկիրպաղցուք նմա, անկ-
ցուք և լացցուք առաջի տեառն ա-
րարչին մերոյ :

Նա ինքն է տէր աստուած մեր . մեք
ժողովուրդք ձեռին նորա, և խաշն
արօտի նորա :

Այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք, մի՛
խստացուցանեք զսիրտս ձեր որպէս
՚ի դառնութեան :

Յաւուրն փորձութեան յանապա-
տին՝ ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր,
քննեցին զիս և տեսին զգործս իմ
զքառասուն ամ :

Ճանացի ընդ ազգին ընդ այնմիկ եւ
ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սրտիւք, և
նոքա ոչ ծանեան ղճանապարհու իմ։
Որպէս երդուայ ՚ի բարկութեան իւ-
մում, թէ մոցեն ՚ի հանդիստ իմ։

Տունք ժամ Գոբրայս լը։

ՍԱՂՄՈՍ ԴԵ.

Սաղմոս Դաւրի ՚ի ժամանակի զի տաճարն
շինեցաւ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր,
օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր։
Օրհնեցէք զտէր և օրհնեցէք զանուն
նորա, աւետարանեցէք օր ըստ օրէ
զփրկութիւն նորա։

Պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զփառս նո-
րա, յամենայն ժողովուրդս զսքան-
չելիս նորա։

Մեծէ տէր և օրհնեալէ յոյժ, ա-
հարկուէնա ՚ի վերայ ամենայն կռոց։
Ամենայն կռուոք հեթանոսաց դեւք
են, այլ տէր զերկինս արար։

Խոստովանութիւն և վայելսութիւն
է առաջի նորա, սրբութիւն և մեծ-

վայելչութիւնէ՝ ՚ի սրբութեաննորա:
Մատուցեք տեառն տոհմք ազանց ,
մատուցեք տեառն զփառս և զպա-
տիւ , մատուցեք տեառն զփառս
անուան նորա :

Առեք պատարագս , և մտեք ՚ի սրահս
նորա , Երկիրպագեք տեառն ՚ի գա-
ւիթս սրբութեաննորա , և խոռովես-
ցի յերեսաց նորա ամենայն Երկիր :
Ասացեք ՚ի հեթանոսս՝ թէ տէր թա-
գաւորեաց , հաստատեաց զաշխարհ
զի մի սասանեսցի , եւ դատէ զժո-
ղովուրդս իւր ուղղութեամբ :
Ուրախ Եղիցին Երկինք՝ Եւ ցնծասցե-
Երկիր , զուարձասցի ծովլըիւ իւ-
րով . ցնծասցեն դաշտք , և ամենայն
որ է ՚ի նոսա :

Յայնժամ ցնծասցեն ամենայն ծառք
անտառի յերեսաց տեառն՝ զի դայ ,
և դայ նա ՚ի դատել զերկիր :

Դատէ զտիեղերս իրաւամբք , և զժո-
ղովուրդս ամենայն ճշմարտութեամբ
իւրով :

Տունք Ժբ :

ՍԱՂՄՈՍ Դ. Զ.

Այսպիս Պատրի . ՚ի ժամանակի զի Երկիրն
հաստատեցաւ :

ՏԵՐ Ժագաւորեաց՝ ցնծասցէ Երկիր.
ուրախ Եղիցին կղզիք բազումք :
Ամպ և մեդ շուրջ են զնովաւ . յի-
րաւունս և յարդարութիւն ուղ-
ղեալէ աթոռ նորա :

Հուր առաջի նորա դնասցէ , և այ-
րեսցէ շուրջ զմշնամիս նորա :
Երեւցան փայլատակունք նորա տիե-
զերաց , ետես և սասանեցաւ Երկիր :
Լերինք որպէս մօմ հալեսցին յերե-
սաց տեառն , յերեսաց տեառն ա-
մենայն Երկիր :

Պատմեսցեն Երկինք զարդարութիւն
նորա , և տեսցեն ամենայն ժողո-
վուրդք զիառս նորա :

Ամաչեսցեն ամենեքեան որ Երկիր-
պագանեն կռոց , և ոյք պարծին ՚ի
դրօշեալս իւրեանց :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն հրեշ-
տակք նորա , զի լուաւ և ուրախ Ե-

Ղեւ սիօն, և ցնծասցեն դստերքյու-
դայ վասն իրաւանց քոց տէր :
Զի դու բարձրեալես 'ի վերայ ամե-
նայն երկրի, յոյժ բարձրացար 'ի վե-
րայ ամենայն կռոց :

Ոյ, սիրեք զտէր, ատեցեք զչարու-
թիւն . պահէ տէր զանձինս սրբոց
իւրոց, 'ի ձեռաց մեղաւորի փրկեսցէ-
գնոսա :

Լոյս ծագեաց արդարոց, ուղղոց սըր-
տից եղեւ ուրախութիւն :
Ուրախ եղերուք արդարք 'ի տէր, և
խոստովան եղերուք յիշատակի սըր-
բութեան նորա :
Տունք ժք.

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ-

Սաղմոս Դաւրի օրինուրեան :

Օրհնեցէք զտէրյօրհնութիւն 'ի նոր,
զի սքանչելիս արար :
Փրկեաց զնա աջիւր, և բաղուկ սուրբ
իւր :
Եցոյց տէր զփրկութիւն իւր, առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն

Իւր :

Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զյակոբ, ճշմարտութեամբ իւրով զտունն խրայէլի, և տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ: Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր, օրհնեցէք ցնծացէք և սաղմոս ասացէք:

Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մերոյ օրհնութեամբ, օրհնութեամբ և 'ի ձայն սաղմոսաց:

Ի ձայն օրհնութեան կռածոյ փողոյ. օրհնութեամբ ցնծութեամբ և 'ի ձայն եղջեր փողոյ, աղաղակեցէք առաջի թաղաւորին տեառն:

Խռովեսցի ծովլրիւ իւրով, տիեզերք և ամենայն բնակիչք նորա, և գետք ծափս հարցեն 'ի միասին ձեռամբ: Լերինք ցնծասցեն առաջի տեառն զիդայ և հասեալէ տէր 'ի դատելզերկիր:

Դատէ զաշխարհս արդարութեամբ, և զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ:
Տունք ժ: Գորզայս լդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԴԲ.

Սաղմոս Դաւթի :

ՏԵՐ Թագաւորեաց, բարկացան ժուզվուրդք, որ նստիս ՚իքրովեւս, սասանեցաւ երկիր :

ՏԵՐ ՚ի սիօն մեծ է և բարձր է ՚ի վերայ ամենայն ժողովրդոց :

Խոստովան եղիցուքանուանքումմեծի, զի ահաւոր և սուրբ է, և պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ : Դու պատրաստեցեր զուղղութիւն, զիրաւունս եւ զարդարութիւնյակոբայ դու արարեր :

Բարձր արարեք զտեր աստուած մեր. երկրպագեք պատուանդանի ոտից նորա զի սուրբ է :

ԱՊՎԵՍ և ահարօն երիցունք նորա. սամուելընդ այնոսիկ, ոյք կարդան զանուն նորա

Կարդային առ տեր և նա լսեր նոցա, եւ ՚ի սիւն ամպոյ խօսեր ընդ նոսա. Պահեին զիլայութիւննորա, և զհրամանս զոր ետ նոցա :

ՏԵՐ աստուած մեր՝ դու լտեիր նոցա,
աստուած՝ դու քաւիչ լինեիր նոցա,
և վրէժխնդիր ՚ի վերայ ամենայն դոր-
ծոց նոցա:

Բարձր արարեք զտեր աստուած մեր,
երկրապատեք ՚ի լեառն սուրբ նորա, զի
սուրբ է տեր աստուած մեր:

Տունք ժ.

ՍԱՂՄՈՍ ՂԹ.

Սաղմոս խոստովանուրեան դաւթի :

Աղաղակեցեք առ տեր ամենայն եր-
կիր, ծառայեցեք տեառն ուրախու-
թեամբ :

Մտեք առաջի նորա ցնծութեամբ,
ծաներուք զի նա է տեր աստուած
մեր :

Կա արար զմեղ, և ոչ մեք եաք, մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա:
Մտեք ընդ դրունս նորա խոստովա-
նութեամբ, և օրհնութեամբ ՚ի յարկս
նորա :

Խոստովան եղերուք տեառն, և օրհ-

նեցէք զանուն նորա :
 Քաղցր է տէր . յաւիտեան է ողոր-
 մութիւն նորա . ազգէ մինչեւ յազդ
 է ճշմարտութիւն նորա :

Տունք դ:

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.

Սաղմոս Դաւթի :

Յողորմութիւն և յիրաւունս օլհ-
 նեցից զբեղ տէր . սաղմոս ասացից
 և ՚ի միտ առից :

Ճանապարհ անբիծ մինչեւ եկեսցէ
 առ իս , զի գնայի ես յանբծութեան
 սրտի իմոյ ՚ի մէջ տան իմոյ :

Ոչ եղի առաջի աչաց իմոյ իրս ա-
 նիրաւութեան , ոյք առնելին զա-
 նօրէնութիւն , ատեցի :

Ոչ մերձեցաւ առ իս որ թիւրն էր
 սրտիւ . խոտորեալ յինէն անզգամին ,
 և ես ինչ ոչ փոյթ առնեի :

Որ խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ ,
 զնա բացէ ՚ի բաց հալածէի :

Որ ամբարտաւան էր աչօք և ադահ

սրտիւ , ընդ նմա և հաց ոչ ուտեին
Աչք իմ'ի հաւատացեալս երկրի , զի
նատցին նոքա ընդ իս :

Ու գնայր ՚ի ճանապարհ անբիծ , նա
պաշտեր զիս :

Ու բնակեր ՚ի մեջ տան իմոյ՝ որ առ
ներ զամբարտաւանութիւն , որ իօ
սեր զանիրաւութիւն , չեր յաջող
եալ նմա առաջի աչաց իմոյ :

Ընդ առաւ օտս սպանանեի զամենայն
մեղաւորս երկրի . զի սատակեցից ՚ի
քաղաքի տեառն զամենեսեան՝ ոյք
գործեն զանօրէնութիւն :

Տանը ժ : Գորզայս իլ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ.

Առքը Ռերի . իբրեւ ճանճրացի՝ առաջի տեառն
սփուեցէ զիսնդրուածս իւր :

Տեր՝ լուր աղօթից իմոյ , աղաղակ
իմ առ քեզ եկեսցէ , և մի գարձու
ցաներ զերեսս քոյինեն :

Յաւուրնեղութեան իմոյ խոնարհեցո
առ իս զունկներոյութաւուր կար-

գամառքեղ. վաղվաղակի լուր ինձ :
 Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ,
 և ոսկերք իմորպէս խոխը չորացան :
 Հարայ ես որպէս խոտ՝ և ցամաքե-
 ցաւ սիրտ իմ. մոռացայ ուտելզհաց
 իմ 'ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :
 Կցեցաւ ոսկը իմ 'ի մարմին իմ. նմա-
 նեցայ ես հաւալասան անապատի :
 Եղէ ես որպէս բույաւերակի, տրք-
 նեցայ և եղէ ես որպէս Ճնճղուկ մի-
 այն 'ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմզօրհա-
 նապաղ, և դովիչք իմինե երդնուին :
 Զմոխիր որպէս զհաց կերի, և զմպե-
 լին իմ արտասուօք խառնեցի :
 Յերեսաց բարկութեան սրտմտու-
 թեան քո, զի դու բարձրացուցեր
 խոնարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին,
 և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :
 Դու տէր յաւիտեան կաս, և յիշա-
 տակ քո ազդէ մինչեւ յազդ :
 Դու յարուցեալ դժասցիս 'ի վերայ
 սիօնի, ժամանակ դժալոյնորա հաս-

Եալ է ժամ:

**Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս
նորա, և ՚ի հողս նորա գթասցին:**

**Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ
քումմէ, և ամենայն թագաւորք
երկրի ՚ի փառաց քոց:**

**Շինէ տէր զսիովն, եւ երեւեսցի
փառօք իւրովք ՚ի նմա:**

**Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց, և
ոչարհամարհեաց զինդրուածսնոցա
Գրեսցի այս յաղգ յայլ, ժողովուրդ
զոր ստացեալ է, օրհնեսցէ զտէր:
Հայեցաւ նա ՚ի բարձանց ՚ի սրբու
թենէ իւրմէ, տէր յերկնից յերկիր
հայեցաւ:**

**Լսել զհեծութիւն կապելոց, և ար-
ձակել զորդիս մահապարտաց:**

**Պատմել ՚ի սիօն զանուն տեառն, և
զօրհնութիւնս նորա յերուսաղեմ:
Ժողովիլ ժողովրդոց ՚ի միասին, եւ
թագաւորաց ծառայել տեառն:**

**Պատասխանի ետնմա ՚ի ճանապարհի
զօրութեան իւրոյ. զնուազութիւն
աւուրց իմոց ասա ինձ, և մի հա-**

ներ զիս 'ի կէս աւուրց իմոց . զի ազ-
գէ յազգ են ամք քո :

Ի սկզբանե տէր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր , և գործք ձեռացքոց
երկինք են :

Նոքա անցանեն , և դու կաս և մնաս
յաւիտեան :

Ամենեքեան որպէս զձորձս մաշես-
ցին , և որպէս զվերարկուս փոխես-
ցես զնոսա , և փոխեսցին :

Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամք քո
ոչ անցանեն . որդիք ծառայից քոց
բնակեսցին 'ի նմա , և զաւակի նոցա
յաւիտեան յաջողեսցի :

Տունք իդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Սադմս Դաւթի :

Օրհնեա անձն իմզտէր , և ամենայն
ոսկերք իմզանուն սուրբ նորա :

Օրհնեա անձն իմզտէր , և մի մոռա-
նար զամենայն տուրս նորա :

Ոքաւէ զմեզս քո , բժշկէ զամենայն

Հիւանդութիւնս քո :
 Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս
 քո , պսակէ զքեզ ողորմութեամբ
 և զթութեամբ :

Ո լնու ՚ի բարութենէ զցանկութիւն
 քո , նորոգեսցի որպէս արծւոյ ման-
 կութիւն քո :

Առնէ ողորմութիւնս քո տէր , եւ
 իրաւունս ամենայն զրկելոց :

Եցցց տէր զՃանապարհութիւր մովսի-
 սի և որդւոյն խորայէլի զկամն խր :
 Գլժած ողորմած է տէր , երկայնամիտ
 և բազումնորմ :

Ոչ իսպառ բարկանայ մեզ տէր , եւ
 ոչ յաւիտեան պահէ ոիսս :

Ոչ ըստ մեզաց մերոց արար մեզ տէր ,
 և ոչ ըստ անօրէնութեան մերում
 հատոյց մեզ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկ-
 րէ , այնպէս զօրացոյց տէր զողորմու-
 թիւնիւր՝ իվերայերկիւղածացիւրոց :
 Որչափ հեռի են արեւելք յարեւ-
 մտից , այնչափ հեռի արար ՚ի մենց
 զանօրէնութիւնս մեր :

Որպէս գթայ հայր ՚ի վերայ որդւոց
իւրոց, այնպէս գթասցի տէր յեր-
կիւղածսիւր :

Զի՞նա գիտաց զստեղծուածս մեր,
և յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրբք իւր.
որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :
Ենչէ ՚ի նմա հողմ, և ոչ է՝ և ոչ եւս
երեւի տեղի նորա :

Բայց ողորմութիւն տեառն մնայ
յաւիտեանսյաւիտենից ՚ի վերայ եր-
կիւղածաց իւրոց, և արդարութիւն
նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն
զպատուիրանս նորա և առնեն զնա :
Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր, արքայութիւն նորա ամենե-
ցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զտէր ամենայն հրեշտակք
նորա՝ հզօրք զօրութեամք ոյք առ-
նեք զբան նորա ՚ի լսել ձայնի պատ-
գամաց նորա :

Օրհնեցէք զտէր ամենայն զօրու-
թիւնք նորա, պաշտօնեայք և արա-

բողք կամաց նորա :
 Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք նորա , զի ընդ ամենայն տեղիս է տեղութիւն նորա , օրհնեա անձն իմ
 զտէր :
 Տունք իբ : Դորոշայս խը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ.

Սաղմոս Դաւիթ . Ի վերայ աշխարհագործ արարածոց :

Օրհնեա անձն իմզտէր , տէր աստուած իմ մեծ եղերյոյժ :
 Խոստովանութիւն և մեծվայլչութիւն զգեցար , արկեալ զլոյս որպէս զօթոց , ձգեցեր զերկինս որպէս զխորան , և արկեր ՚ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա :

Ո դնել յամակս զգնացս իւր , և շրջի նա ՚ի վերայ թեւոց հողմոց :

Ո արար զհրեշտակս իւր հոգիս , եւ զպաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելոյ :
 Հաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ հաստատութեան իւրոյ , զի մի սասանեսցի յաւիտեան :

Խորք որպէս զգեստ վերարկու է՝ նուրա, ՚ի վերայ լերանց կացցեն ջուրը։ ՚ի սաստէ քումմէ փախիցեն, եւ ՚ի ձայնէ որոտալոյ քումմէ սարսիցեն։ Ելանեն լեռնանան՝ և իշանեն դաշտանան, ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոսա։

Աւահման եղեր՝ և ոչ անցանեն, եւ ոչ եւս դառնան ՚ի ծածկել զերկիր։ Առաքեցեր զազբիւրս ընդ ծործորս։

՚ի միջոյ լերանց գնասցեն ջուրը։ Անդ թռչունք երկնից բոյնս դիցեն, և ՚ի միջոյ վիմաց տացեն զձայնս իւրեանց։

Արբուցանել զամենայն դազանս վայրի յագեսցին ցիոք ՚ի ծարաւս իւրեանց։

Արբուցանէ զլերինս ՚ի շտեմարանաց իւրոց, ՚ի պտղոյ գործոց իւրոց լցցի երկիր։

Բուսուցեր զխոտ ՚ի լերինս զդալարի ՚ի ծառայութիւն մարդկան։ Հաներ զհաց յերկրէ. գինի ուրախ առնէ. իւղ զուարիժ, և հաց հաստա-

տէ զսիրտ մարդոյ :
 Յագեսցին ծառքն անտառի, և մայրքն
 լիբանանու՝ զորս դու տնկեցեր :
 Անդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն,
 և բոյն արադլի ապաւէն է նոցա :
 Երինք բարձունք են եղջերուաց, և
 վեմք ապաւէնք նապաստակաց :
 Արարեր զլուսին վասն ժամանակի ։
 արեգակն ծանեաւ զժամ մտանելոյ
 իւրոյ :

Արարեր զխաւար՝ և եղեւ գիշեր . ՚ի
 նմագնան տմենայն գազանք անտառի :
 Կորիւն առիւծուց մռնչեն և յա-
 փըստակեն, և խնդրեն յաստուծոյ
 զկերակուրս իւրեանց :

Ի ծագել արեւու ժողովին, և ՚ի մո-
 րիս իւրեանց դագարին :

Ելանէ մարդ ՚ի գործո իւր, և ՚ի վաս-
 տակո ձեռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ :
 Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր .
 զամենայն ինչ իմաստութեամբ արա-
 րեր, և լցաւ երկիր ստեղծուածովք
 քովք :

Այս ծովմեծ և անդորր . ՚ի սմա են

սոզունք՝ որոց ոչ գոյ թիւ . գազանք
մեծամեծք եւ մանունք , 'ի սմա եւ
նաւք գնան . վիշտապն զօր ստեղծեր
խաղալ նովաւ :

Ամենեքեան քեզ սպասեն՝ եւ դու
տաս զկերակուր նոցա 'ի ժամու :
Տաս դու նոցա՝ և կերակրին , բա-
նաս զձեռն քո , և կերակրես զամեն-
նեսեան կամօք քովիք :

Դարձուցանես զերեսս քո 'ի նոցանե՝
և խռովին . հանես զոգի 'ի նոցանե ,
պակասին և 'ի հող դառնան :

Առաքես զոգի քո և ստանաս զնոսա ,
և նորոգես զերեսս երկրի :

Եղիցին փառք տետոն յաւիտեան , և
տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

Ոհայի յերկիր , և տայ դողալ սմա ,
մերձեսցի 'ի լերինս , և ծխեսցին :

Օրհնեցից զտէր 'ի կեանս իմ . սազմոս
ասացից աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմ ես :
Քաղցր եղիցի նմա օրհնութիւն իմ ,
և ես ուրախ եղեց 'ի տէր :

Պակասեսցին մեզաւորք յերկրէ , և
ամբարիշտք մի՛ եւս դացին 'ի նմա .

օրհնեա անձն իմ զտէր :

Տունք լր :

ՍԱ ՂՄՈՍ ՃԳ.

Ա լեռնիա :

Խոստովան Եղերուք տեառն և կար
դացէք զանուն նորա , և պատմեցէք
՚ի հեթանոսս զգործս նորա :

Օրհնեցէք եւ սազմոս ասացէք նմա .
պատմեցէք զամենայն սքանչելիս նո-
րա , և գովեցարուք յանուն սուրբ
նորա :

Աւրախ Եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ շյք
խնդրեն զտէր . խնդրեցէք զտէր՝ և
հզօրք Եղերուք , եւ խնդրեցէք զէ-
րեսս նորայամենայն ժամ :

Յիշեցէք զսքանչելիս նորա զորս ա-
րար , զարուեստս և զիրաւունս բե-
րանոյ նորա :

Զաւակք աբրահամեան ծառայք նո-
րա , որդիք յակորայ ընտրեալք նորա :
Նա ինքն է տէր աստուած մեր , յա-
մենայն Երկրի են իրաւունք նորա :

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, և
զւանն՝ զոր պատուիրեաց մինչ ՚ի
հազար ամ:

Զուխտն զոր եղ ընդ աբրահամու և
զերդումն իւր ընդ սահակայ:
Հաստատեաց առ յակոբ զհրաման
իւր, և առ իօրայէլ զուխտ իւր յա-
ւիտենից:

Ասէ՝ ձեզ տաց զերկիրն քանանու,
զվիճակ ժառանգութեան ձերոյ:
Զիէիննոքա թուովսակաւ, նուազք
և պանդուխտք ՚ի նմա:

Անցին նոքա ազգէ յազդ, ՚ի թա-
գաւորութենէ, ՚ի ժողովուրդ յայլ:
Ոչ եթող մարդկան մեղանչելնոցա, և
կշտամբեաց զթագաւորս վասննոցա:
Մի մերձենայք ասէ՝ յօծեալս իմ, և
՚ի մարդարէս իմ մի մեղանչէք:

Կոչեաց սովլ յերկիր նոցա, և զա-
մենայն զօրութիւն հացի երեկ:
Առաքեաց առաջի նոցա այր, ՚ի ծա-
ռայութիւն վաճառեցաւ յովսէփ:
Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս նո-
քա, և էանց ընդ երկաթ անձն նորա:

**Սինչեւ եկեսցէ քան նորա , և քան
տեառն փորձեաց զնա :**

**Առաքեաց թագաւորն՝ և ելոյծ զնա,
իշխան ժողովրդեան եժող զնա:
Կացոյց զնա տէր տան իւրոյ , իշխան՝ ի
վերայ ամենայն ստացուածոց իւրոց:
Խրատել զիշխանս նոցա որպէս զինքն ,
և զծերս նոցա իմաստունս արասցէ :
Եմուտիսրայէլ յեգիպտոս , և յակոբ
պանդիտեցաւ յերկիր քամայ:**

**Աճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ , և
զօրացոյց զնոսա քան զթշնամիս իւր:
Դարձոյց զսիրտս նոցա ատել զժողո-
վուրդ իւր , և ՚ինենգել զծառայս իւր:
Առաքեաց զմովսէս ծառայ իւր , և
զահարօն ընտրեալ իւր :**

**Ետ նոցա զբան նշանաց իւրոց , և զար-
ուեստս իւր յերկիր քամայ :**

**Առաքեաց զիսաւար և խաւարեցոյց
զնոսա , զի դառնացուցին զբան նորա:
Դարձոյց յարիւն զզետս նոցա , և
սպան զամենայն ձկունս նոցա :**

**Եռաց յերկիր նոցա դորտ , և ՚իշտե-
մարանս թագաւորաց նոցա :**

Ասաց՝ և Եկին շանաձանք և մժեղ
ընդ ամենային սահմանս նոցա :
Դարձոյց զանձրեւս նոցա ՚ի կարկուտ,
և Հուրյերկիր նոցա բորբոքեցաւ :
Եհար զայդիս և զթղենիս նոցա, և
փշրեաց զամենային ծառս սահմանաց
նոցա :

Ասաց՝ և Եկին մարտիս և խառնիք, զի
ոչ գոյր նոցա թիւ :

Եկեր զամենային խոտ երկրի նոցա, և
սպառեաց զամենային պտուղ անդոյ
նոցա :

Եհար զամենային անդրանիկս եգիսկ-
տացւոց, զսկիզբն ամենային վաստա-
կոց նոցա :

Եհան զնոսա ոսկւովե արծաթով, և
ոչ գոյրյազգի նոցա հիւանդ :

Ուրախ եղեւ եգիսկտոս ընդ ելանել
նոցա, զի անկաւ ահ տետոն ՚ի վերայ
նոցա :

Սփուեացամակ՝ հովանի առնել նոցա
՚ի տուէ, և հրովարյուս տայր նոցա ՚ի
գիշերի :

Խնդրեցին՝ և Եկին լորամարդի, և հա-

ցիւ երկնից լոյց զնոսա :
 Եհար զվէմն՝ և բղխեցին ջուրք, և
 գնացին գետք ընդ անջրդիս :
 Յիշեաց զբան իւր սուրբ, որ ընդ ար-
 րահամու ծառայի իւրոյ :
 Եհան զժողովուրդ իւր ցնծութեամբ
 և զընտրեալս իւր ուրախութեամբ,
 Ետ նոցա զգաւառս հեթանոսաց, ՚ի
 վաստակս ժողովրդոց ժառանգե-
 ցոյց զնոսա :
 Զի պահեսցեն զվկայութիւնս նորա,
 և զօրէնս նորա խնդրեսցեն :
 Տունք խդ: Դոբրայս հը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ

Ալելուիս :

Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի
 քաղցր է, զի յաւիտեան է ողոր-
 մութիւննորա :
 Ո՞խօսեսցի զզօրութիւն տեառն. լը-
 սելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս
 նորա :
 Երանիոյք պահեն զիրաւունս, և առ-

ՆԵՆ զարդարութիւն յամենայն ժամ։
Յիշեա զմեղ տէր ընդ հաճոյս ժողովը եան քո, և այց արա մեղ՚ի
փրկութեան քում։

Տեսցուք մեք զբաղցրութիւն ընտրելոց քոց ուրախ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քո, և գովեսցուք մեք՚ի ժառանգութեան քում։

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրինեցաք և յանցեաք։

Հարքն մեր յեղիպտոս ոչ իմացան զսքանչելիս քո, և ոչ յիշեցին զբացում ողորմութիւնս քո։

Բարկացուցին զքեզյանցանելն իւրեանց ընդ ծով կարմիր. փրկեաց զնոսա վասն անուան իւրոյ, զի ծանիւցեն զզու զզորութիւնս նորա։

Սաստեաց ՚ի ծով կարմիր՝ և ցամաքեցաւ. առաջնորդեաց նոցա ընդ անդունդս որպէս ընդ անապատուկ կեցոյց զնոսա ՚ի ձեռաց ատելեաց նոցա, և փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց թրշնամեաց նոցա։

Ծածկեաց ծով զնեղիչս նոցա, և մի

՚ի նոցանել ոչ ապրեցաւ :
 Հաւատացին բանի նորա, և օրհնեցին
 զօրհնութիւնս նորա :
 Վաղվաղեցին և մոռացան զգործս նո-
 րա, և ոչ ասացին խորհրդոց նորա :
 Յանկացանզցանկութիւնյանապատի,
 և փորձեցին զաստուած յանջրդի :
 Ետ նոցա զիսնդրուածս նոցա. առա-
 քեաց զլիութիւն յանձինս նոցա :
 Բարկացուցին զմովսէս ՚ի բանակի, և
 զահարօն սուրբ տեառն :
 Բացաւ երկիր և եկուլ զդադան, և
 ծածկեաց զբանակսն զաբիրօնի :
 Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոցա, և
 բոց մաշեաց զմեղաւորս :
 Արարին զորթն ՚ի քորեք, և երկիր-
 պագին պատկերի, և փոխեցինզփառս
 իւրեանց ՚ի նմանութիւն որթու խո-
 տակերի :
 Մոռացանզաստուածկենարարն իւր-
 եանց, որ արար զմեծամեծս իւր յե-
 դիպտոս, և զսքանչելիս իւր յերկիր
 բամայ, եւ զահ իւր ՚ի վերայ կարմիր
 ծովուն :

Ասաց սատակել զնոսա, եթէ ոչ մով
սէս ընտրեալն կայր առաջի նոցա :
Գարձաւ առ տէր՝ և անցոյց զբար-
կութիւն նորա, զի մի սատակեսցին
նոքա :

Անարդեցին զերկիրն ցանկալի, և ոչ
հաւատացին բանի նորա :

Տրտնջեցին 'ի բանակս իւրեանց, եւ
ոչ լուան ձայնի տեառն :

Համբարձ զձեռն իւր 'ի վերայ նոցա,
հարկանել զնոսա յանապատի :

Ցրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հեթա-
նոսս, ցրուեսցի զաւակ նոցա ընդ
գաւառս :

Պղծեցան նոքա 'ի փելփեքովը, զի կե-
րին զզոհեալ և զմեռելոտի :

Բարկացուցին զնա 'ի գործս իւրեանց,
և յաճախեաց 'ի վերայ նոցա բեկումն :

Ապա եկաց 'ի մեջ փենեհես . քաւ-
եաց և արդելաւ մահ . համարեցաւ
նմա յարդարութիւն ազգէ յազդ
մինչեւ յաւիտեան :

Բարկացուցին զնա 'ի վերայ ջուրցն
հակառակութեան . չարչարեցաւ մով

սես վասն նոցա , զի դառնացուցին
զօդի նորա :

Հրամայեաց շրթամբք իւրովք , եւ
ոչ սատակեցին զազգմն՝ զոր ասաց
նոցա տէր :

Խառնակեցան ընդ հեթանոսս , եւ
ուսան զգործս նոցա . ծառայեցին կը-
ռոց նոցա , և եղեւ նոցա 'ի դայթակ-
զութիւն :

Զոհեցին զուստերս և զգստերս իւր-
եանց դիւաց և հեղին զարիւն անբիծ:
Արիւն ուստերաց և դստերաց իւր-
եանց՝ զոր զոհեցին կոոցն քանանու:
Շաղախեցաւ երկիր յարենէ նոցա ,
և պղծեցաւ 'ի դործոց նոցա. զի սկոռ-
նըկեցան 'ի գնացս իւրեանց :

Բարկացաւ սրտմտութեամբ տէր 'ի
մերայ ժողովրդեան իւրոյ , և դար-
շեցոյց զժառանդութիւն իւրյոյժ:
Մատնեաց զնոսա 'ի ձեռս հեթանո-
սաց . տիրեցին նոցա ատելիք իւր-
եանց , և թշնամիք իւրեանց նեղե-
ցին զնոսա , և խոնարհ եղեն 'ի ներ-
քոյ ձեռաց նոցա :

Բազում անգամ փրկեաց զեռսա, եւ
նոքադառնացուցինզնա'ի խորհուրդո
իւրեանց, եւ կորացան յանօրէնու-
թեան իւրեանց :

Հայեցաւ տէր՝ ի նեզութիւնս նոցա,
'ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր, և զզջացաւ ըստ
բազում ողորմութեան իւրում, և ետ
զեռսա 'ի գթութիւնս առաջի ամե-
նայն գերչաց նոցա :

Փրկեա զմեզ տէր աստուած մեր, և
ժողովեա զմեզ 'ի հեթանոսաց :

Խոստովան եղիցուք անուան քում
սրբոյ, և պարծեսցուք յօրհնութիւ-
նըս քո :

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի,
յաւիտեանս յաւիտենից :
Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն
եղիցի եղիցի :

Տունք լսդ :

Կանոնա Գորդայս է, Ասղմաս ժէ: Տունք յժդ :

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

ԱՐՅՈՒՔԵԶԵԿԻԱՅԻ ԱՐՅԱՅԻ ՀՐԵԱՍՈՆԻ, Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ
ՑՈՐԾՈՄ ՀԻՒԱՆԴԱՅԱԼ, ԵՒ ՑԱՐԵԱԻ
Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԻ; ԻՒՐՄԻ; ·

Bunybury pp.

Ես ասացի ’ի վերանալ յինէն աւուրց
խոց, թէ դնացի ես ’ի դրունս դժու-
խոց:

Թողի զամենայն յետին իմ, եւ ասացի՝ թէ այլոչ եւս տեսից զփրկութիւն տեառն յերկրին կենդանեաց, եւ ոչ եւս տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք
Հանդերձ :

Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ .
այսուհետեւ թողի լքի զամենայն
զկեանս իմ .

ԵԼ գնաց՝ մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ
որպէս զայն որքակէ զտազաւար, եւ
եղէ ես որպէս զոստային սատարաց
մերձ ՚ի հատանիլ:

Յաւուրյայնմիկ մատնեցայ ես յա-
ռաւօտէ որպէս ՚ի ձեռս առիւծու-
այնպէս խորտակեաց մանրեաց զու-

կերս իմ, զի յառաւօտէ մինչ ՚ի գիշեր մատնեցայ :

Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճշեցի . որպէս զաղաւնի՝ այնպէս մնջեցի , զինուաղեցան աչք իմ՝ ի տեսանելոյ : Հայեցայ ՚ի բարձունս առ տէր աստուած իմ՝ որ փրկեաց զիս , և փարատեցոյց յինէն զցաւս անձին իմոյ :

Տէր՝ վասն այսորիկ պատմեցաւքեզ զարթուցեր զանձն իմ . դարձուցեր զհոգի իմ . մխիթարեցայ և կեցի : Ահա ՚ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնութիւն իմ . փրկեցեր զանձն իմ , զի մի կորեայց , և ընկեցեր յետոյ զամենայն զմեզս իմ :

Զի ոչ թէ որք ՚ի դժոխս են՝ խոստովան առնին առ քեզ , և ոչ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ . և ոչ յուսասցին ՚ի ճշմարտութիւնս քո ամենեքեան , ոյք իջանեն ՚ի դժոխս :

Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ տէր , որպէս և եսս այսուհետեւ մանկունս ծնայց՝ որ պատմեսցեն զարդարութիւնսքո՞ւ տէր փրկութեան իմոյ :

**Եւ ոչ եւս գաղարեցից օրհնելզքեղ
յօրհնութիւննոր զամենայն աւուրս
կենաց իմոց՝ յանդիման տաճարիդ
աստուծոյ :**

Փառք հօր և որդւոյ և :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

**Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւէն փրկու-
թեան տէր յիսուս փրկիչ , փրկեաւ և փարատեցո
ղցաւու անձին իմոյ :**

**Մարդասէր տէր վասն սրբուհւոյ անարատի մօր
քու և կուսի , և վասն խաչի քու պատուականի
տէր ընկալ զաղաչանս մեր և կեցու զմեղ :**

**ՆՅ-Շ-Ն և Ա-Հ-Ն- ՚ է վերջն Երկինք պատմեն կառաջն
դաշնու է 89 երես :**

Եւ 'ի բրովես եւ բռեաւ , ումցաւ նա
'ի բեւս հօդմոց :

Սաղմոս ԺԷ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԶ

Ալեքոսիա :

ԻՍՈՍՏՈՎԱՆ Եղերուք տեառն զե
քաղցրէ , զիյաւիտեան է ողոր-
մութիւննորա :

Ասասցեն փրկեալք տեառն , զորս
փրկեաց ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :

Յամենայն գաւառաց ժողովեաց զնո-
սա , յարեւելից եւ յարեւմոից , ՚ի
հիւսիսոյ և ՚ի ծովիչ :

Մոլորեցան նոքա յանապատի յան-
ջըրդի ճանապարհի , եւ բաղաք բնա-
կութեան ոչ գտին :

Քաղցեան և ծարաւեցան , և անձինք
նոցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Ազաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան
իւրեանց՝ եւ ՚ի վշտաց նոցա փրկեաց
զնոսսա :

Առաջնորդեաց նոցա ՚ի ճանապարհ

ուղիղ, զի երթիցեն՝ ՚ի քաղաք բնաւ
կութեան իւրեանց :

Խոստովան եղիցին տեառն ողորմու-
թեանց նորա, եւ սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան :

Զի յագեցոյց զանձինս քաղցեալս, և
զանձինս կարօտեալս լի արար բա-
րութեամք :

Ոյք նստեին՝ ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս
մահու, կապեալ եին յաղքատու-
թեան որպես յերկաթս :

Զի դառնացուցին զբանն աստուծոյ,
եւ զխորհուրդս բարձրելոյն բարկա-
ցուցին :

Խոնարհ եղեն՝ ՚ի ցաւոց սիրտք նոցա,
տկարացան եւ ոչ ոք եր՝ որ օդներ
նոցա :

Աղաղակեցին առ տեր՝ ՚ի նեղութեան
իւրեանց՝ ՚ի վշտաց նոցա եհան զնոսա:
Փրկեաց զնոսա՝ ՚ի խաւարէ և ՚ի ստուե-
րաց մահու և խղեաց զկապանս նոցա:
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմու-
թեանց նորա, և սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան :

Զի վշրեաց զգրունս պղնձիս , և ըզ
նիգս երկաթիս խորտակեաց :

Օդնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի անօ-
րէնութեան իւրեանց՝ զի վասն մե-
ղաց իւրեանց խոնարհ եղենյոյժ :

Յամենայն կերակրոց դարշէին սիրտք
նոցա . մերձեցան մինչեւ ՚ի դրունս
մահու :

Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան
իւրեանց , ՚ի վշտաց նոցա ապրեցոյց
զնոսա :

Առաքեաց զբան իւր եւ բժշկեաց
զնոսա , եւ փրկեաց զնոսա յապակա-
նութենել իւրեանց :

Խոստովան եղիցին տեառն ողորմու-
թեանց նորա , և սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան :

Մատուսցեն նմա պատարադ օրհ-
նութեան , եւ պատմեսցեն զգործո
նորա ցնծութեամբ :

Ոյք իջանեին ՚ի ծովնաւոք , և առ-
նեին զգործո ՚ի ջուրս բազումս :

Եոքա տեսին զգործո տեառն և զըս-
քանչելիս նորա ՚ի խորս անդնդոց :

Ասաց՝ և հարեաւ հողմ և մրրիկ, և
բարձրացան ալիք նորա :
Ելանէին յերկինս և իջանէին յան-
դունդս, և անձինք նոցա յանձինս
իւրեանց մաշեցան :

Խռովեցան սասանեցան որպէս արք-
եալք, և ամենայն իմաստութիւն
նոցա ընկլաւ :

Աղաղակեցին առ տէր 'ի նեղութեան
իւրեանց 'ի վշտաց նոցա կեցոյց զնոսա:
Դարձոյց զմրրիկն յօդս՝ և դադարե-
ցան ալիք նորա, ուրախ եղեն զի դա-
դարեցան, և առաջնորդեաց նոցա 'ի
նաւահանգիստ կամաց իւրեանց :
Խռստովան եղիցին տեառն ողորմու-
թեանց նորա, և սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան :

Բարձր արասցեն զնա 'ի ժողովս ժո-
ղովրդոց, և յաղօթս ծերոց օրհնես-
ցեն զնա :

Զի դարձոյց զդետն 'ի ցամաք և զգը-
նացս ջուրց յերկիր ծարաւուտ :
Աբար զերկիրն պտղաբեր յաղտաղ-
տուկս, վասն չարութեան բնակչաց

Նոցա :

Արար զանապատն՝ի ճահիճս ջուրց, և
զերկիթն ծարաւուտ՝ի զնացս ջուրց:
Բնակեցոյց՝ի նմաքաղցեալս, եւ շի-
նեցինքաղաք բնակութեան իւրեանց:
Վարեցին արտս և տնկեցին այգիս, և
արարին պտուղ արմտեաց իւրեանց:
Օրհնեաց զնոսա՝ և բազմացան յոյժ.
և անասունք նոցա ոչ նուազեցաւ:
Նուազեցան նոքա և չարչարեցան,՝ի
նեղութենել չարեաց և ՚ի վշտաց:
Եկն անարդութիւն՝ի վերայ իշխա-
նաց նոցա. մոլորեցոյց զնոսայանա-
պատի և ոչ՝ի ճանապարհի:
Օգնեաց տնանկինյաղքատութեան,
և առաջնորդեաց որպէս խաշին աղ-
գի նոցա:

Տեսցեն ուղիղը և ուրախ եղիցին, և
ամենայն անօրէն խցցէ զբերան իւր:
Ո՞վէ իմաստուն՝ որ պահիցէ զայս, և
՚ի միտառցէ զողորմութիւնս տեառն:

Տոնք խր:

ՍԱԴՄՈՍ ՃԵ·

Օրինարիան Սաղմոսաց Դաւրի :

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած,
պատրաստ է սիրտ իմ օրհնել եւ
 սաղմոս ասելքեղ փառօք իմովք :
Զարթիք փառք իմ, զարթիք սաղմոս
 սիւք եւ օրհնութեամբ, եւ ես զարթեայց առաւօտուց :

Խոստովան եղեցքեղ՝ ի ժողովուրդս
 տէր, և սաղմոս ասացիցքեղ յաղինս:
Վեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո, մինչեւ յամպս ճշմարտութիւն քո :

Բարձրեալ ես դու յերկինս աստուած
 եւ յամենայն երկրի են փառք քո :
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո
 աջովքով եւ լուր մեզ:

Աստուած խօսեցաւ՝ ի սրբութենելիւրմէ, բարձր եղեց՝ բաժանեցից ըզ սիւքէմ, և զհովիտնյարկաց չափեցից: Իմ է գաղայագ եւ իմ է մանասէ, եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուղա թագաւորիմ, մովաք աւազ
զանյուսոյ իմոյ :

Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ, եւ
ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն :

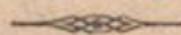
Ո՞տարցէ զիս ՚իքաղաք ամուր, կամ
ո՞ առաջնորդեսցէ ինձ մինչեւյեւ
գովմէ :

Եթէ ոչ դու աստուած, որ մերժեց
եր զմեզ, և ոչ ելեր աստուած ընդ
զօրս մեր :

Տուրմեզօգնութիւն ՚ինեղութեան,
զի սուտէ փրկութիւն մարդոյ :

Աստուծովարասցուք զօրութիւն, և
նա յամօթ արացցէ զթշնամիս մեր :

Տունք ժդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Ի կատարած . Սաղմոս Գաւրի :

Աստուած օրհնութեան իմոյ մի լը-
ռեր, զի բերան մեղաւորի՝ բերան
նենդաւորի բացաւ ՚ի վերայ իմ :

Խօսեցան զինեն լեզուաւ նենդաւո-
րաւ, և բանիւ ատելութեան պաշա-

ըեցին զիս :

Մարտեան ընդ իս 'ի տարապարտուց .
փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնելին զիս ,

այլ ես յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ
բարւոյ , ատելութիւն փոխանակ
սիրոյ իմոյ :

Կացո 'ի վերայ նորա մեղաւոր . սա-
տանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա :
Ի գատաստանէ իւրմէ ելցէ գատա-
պարտեալ , և աղօթք նորա 'ի մեղս
դարձցին :

Եղիցին աւուրք նորա նուազ , և զայ-
ցելութիւն նորա զայն այլ տարցէ :
Եղիցին որդիք նորա որք , և կին նո-
րա այրի . սահեսցին փոփոխեսցին .
որդիդ նորա մուրողք եղիցին և ել-
ցեն 'ի բնակութենէ իւրեանց :
Քննեսցէ փոխատու զամենայն ինչս
նորա , և յափշտակեսցեն օտարքըզ
վաստակս նորա :

Մի գտցի օգնական նմա , և մի ոք ո-
գորմեսցի 'ի վերայ որբոց նորա :
Եղիցին որդիք նորա 'ի սատակումն , և

յաղգէ ջնջեսցի անուն նորա :
 Յիշեսցին մեղք հօր նորա առաջի
 տեառն , և մեղք մօր նորա մի ջըն-
 ջեսցին , և եղիցի առաջի տեառն
 յամենայն ժամ :

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նորա,
 փոխանակ զի ոչ յիշեաց առնել զո-
 ղորմութիւն :

Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ .
 սպանանել զայն՝ որ խոնարհ է սրտիւ .
 Սիրեաց զանէծս՝ եւ ելցէ նմա . ոչ
 կամեցաւ զօրհնութիւն , հեռի ե-
 ղիցի ՚ի նմանէ :

Զգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ .
 մացէ որպէս ջուր ՚ի փոր նորա , և
 որպէս ձեթ ընդ ոսկերս նորա :
 Եղիցի նմա որպէս հանդերձ՝ զի ա-
 գանի , որպէս գօտի՝ որ ածի հանա-
 պազ ընդ մէջ :

Այս գործ է այնոցիկ՝ ոյք չարախօս
 կային զինէն առ տէր , և ոյք խօսէ-
 ին չար զանձնէ իմմէ :

Այլ գու տէր տէր՝ արաբնդ իս ըստ
 անուան քում , զի քաղցր է ողորմու-

թիւնքո , և փրկեա զիս , զիաղքատ
և տնանկ եմես :

Սիրտ իմ խռովեցաւ ՚ի փորի իմում,
և ես որպէս ստուեր ՚ի խռուսափել
իմում պակասեցայ , եւ թօթափե-
ցայ որպէս մարախ :

Ծունկը իմ տկարացան ՚ի պահոց , և
մարմին իմ այլագունեցաւ յիւղոյ :
Եղէ ես նախատ նոցա . տեսին զիս՝
և շարժեցին զգլուխո իւրեանց :

Օգնեա ինձ տէր աստուած իմ , եւ
փրկեա զիս ըստ ողորմութեան քում:
Ծանիցեն զի ձեռն քո այս է , և դու
տէրարարեր զայս :

Նոքա անիծանեն և դու օրհնես-
ցես . ոյքյարուցեալ են ՚ի վերայ իմ
զամօթ կրեսցեն . այլ ծառայքո ու-
րախ եղիցի ՚ի քեզ :

Զգեցցին զամօթ՝ ոյք շարախօս կային
զանձնել իմմե . և արկցեն որպէս կրրկ-
նոց զամօթ իւրեանց զիւրեամբք :
Այլ ես խռոտովան եղեց առ տէր
յոյժ բերանով իմով , և ՚ի մէջ բաղ-
մաց օրհնեցից զքեզ :

Զի եկաց նա ընդ աջմեւ տնանկիս ,
Փրկեւ զիս յայնցանե՝ ոյք հալածեն
զանձն իմ :

Տռւնք իր :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Ի կատարած . Սաղման դաւրի .

Ասաց տէր ցտէր իմ , նխատ ընդ աջ-
մեւ իմմեւ , մինչեւ եղից զթշնամիս քո
պատուանդան ոտից քոց :

Դաւագան զօրութեան առաքեսցե-
քեղ տէր 'ի սիօնեւ , եւ տիրեսցես դու
'ի մեջ թշնամեաց քոց :

Ընդ քեղէ սկիզբն աւուր զօրութեան .
'ի վայելսութիւնսրբոց քոց յարգանդէ-
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :
Երդուաւ տէրև ոչեւս զղջասցի թէ-
դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ
կարգին մելքիսեղեկի , եւ տէր ընդ-
աջմեւ քումմեւ :

Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան
զթագաւորս , դատէ զհեթանոսս , և
բազում առնէ զհարուածս , և խոր-

տակեսցէ զդլուիս բազմաց յերկրի :
 Զուղիսս ՚ի ճանապարհի արբուսցէ .
 վասն այսորիկ եւ բարձր արասցէ ըզ
 գլուիս :
 Տունք զ Գորզայս խը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ.

Ալելախա :

Խոստովան եղեց քեզ տէր բոլորով
 սրտիւ իմով, ՚ի խորհուրդս ուղղոց ՚ի
 ժողովուրդս մեծ են գործք տեառն,
 և քննեալ յամենայնի կամք նորա :
 Խոստովանութիւն և վայելչութիւն
 են գործք նորա. արդարութիւն նորա
 մնայ յաւիտեանս յաւիտենից :
 Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց
 ուղղոց. ողորմած գթած է տէր, կե-
 րակուր տայ երկիւղածաց իւրոց :
 Յիշեաց յաւիտենից զուիստ իւր, ըզ
 զօրութիւն գործոց իւրոց պատուիր-
 եաց ժողովրդեան իւրում :

Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթա-
 նոսաց, և գործք ձեռաց նորա արդա-

բութիւն և իրաւունք են :

Հաւատարիմ են յամենայնի պատուիրանք նորա. Հաստատեալ են յաւիտեանս յաւիտենից. արարեալ են Ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ։ Փրկութիւն առաքեաց տէր ժողովրդեան իւրում. պատուիրեաց յաւիտենից զուխտիւր. սուրբ և ահեղէ անուն նորա :

Ակիզըն զգ օնութեան երկիւղ տեառն իմաստութիւնը արի ամենեցուն՝ ոյք առնեն զնա, եւ օրհնութիւն նորա միայ յաւիտեանս յաւիտենից :

Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃՖԱ.

Ալեյուիա. ՚ի վերայ ապաշխարուքեան
Անգեայ եւ Զաքարեայ :

Երանեալ է այր՝ որ երկնչի տեառնէ. զպատուիրանս նորա նա կամի յոյժ։ Նզօր Եղիցի յերկիրի զաւակ նորա, և աղդ ուղղոց օրհնեսցի։ Փառք եւ մեծութիւն են ՚ի տան նո-

րա. արդարութիւն նորա մնայ յա-
ւիտեանս յաւիտենից :

Ծագեաց ՚իխաւարի լոյս ուղղոց, ո-
զորմած գթածեւ արդար է տէր:
Փաղցը այր ողորմի և տայ փոխ. յօ-
րինէ զքան իւր ՚ի գատաստանի, զի
յաւիտեան նա մի սասանեսցի :

Յիշատակ յաւիտենից եղիցի արդարն
՚ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ :

Պատրաստ է սիրտ նորայուսաւառ
աստուած :

Հաստատեալ է սիրտ նորա, և նա մի
երկիցէ՝ մինչեւտեսցէ ՚ի թշնամիսիւր:
Սփուեաց՝ եւ ետ աղքատաց. արդա-
րութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յա-
ւիտենից, եւ եղջիւր նորա բարձր
եղիցի փառօք :

Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի. զա-
տամունս իւր կրծտեսցէ և հալեսցի,
և ցանկութիւն մեղաւորաց կորիցէ :

Տունք ժ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃՓԲ.

Ալելուիս :

ՕՐՀՆԵցէք մանկունք զտէր , և օրհ-
նեցէք զանուն տեառն :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայ-
սըմ հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու ,
օրհնեալ է անուն տեառն :

Բարձր է ՚ի վերայ ամենայն ազգաց
տէր , և յերկինս են փառք նորա :

Ո՞վէ որպէս տէր աստուած մեր ՚ի
բարձունս բնակեալ , և զխոնարհո
տեսանէ յերկինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ , եւ
բարձր առնէ զտառապեալս յաղբե-
ւաց :

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան ու-
րախամիտ որպէս մայր որդւովք
բերկրեալ :

Տունք ը .

ՍԱՂՄՈՍ ՃՖԳ.

Ալեյովիս :

Յեղանելն իսրայէլի յեղիպտոսէ .
տանն յակովը ՚ի ժողովրդենէ այ-
լազգեաց :

Եղեւ հրեաստան որբութիւննորա,
և իսրայէլ իշխանութիւն նորա :
Ծովետես և փախեաւ , և յորդա-
նան անդրէն դարձաւ :

Լերինք ցնծացեն որպէս խոյք , և
բլուրք որպէս գառինք մաքեաց :
Զի՞ է քեզ ծով , զո՞ տեսեր և փա-
խեար . կամ գույրդանան՝ զի՞ դար-
ձար անդրէն :

Լերինք՝ ցնծացէք որպէս խոյք , եւ
բլուրք որպէս գառինք մաքեաց :
Յերեսաց տեառն սասանեցաւ եր-
կիր , յերեսաց աստուծոյ յակովը այ-
ստարձոց զվէմն ՚ի վտակս ջուրց , և
զապառաժն յազքերակունս :

Աի՞ մեղ տէր՝ մի՞ մեղ , այլ անուան
քում տուր զիառս վասն ոզորմու-

թեան և ճշմարտութեան քոյ :
Մի երբէք ասասցեն ՚ի հեթանոսս .
 թէ ուր է աստուած նոցա :

Աստուած մեր յերկինս և յերկրի ,
 զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար :
 Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ
 են , ձեռադործ են որդւոց մարդկան :
 Բերան ունին , և ոչ խօսին . աչս ու
 նին , և ոչ տեսանեն :

Ականջս ունին , և ոչ լսեն . ունչս ու
 նին , և ոչ հոտոտեն :

Զեռս ունին , և ոչ շօշափեն . ոտս
 ունին , և ոչ գնան , և ոչ գոյ բար-
 բառ ՚ի կոկորդս նոցա :

Նման նոցա եղիցին՝ ոյք արարին ըզ-
 նոսա , ամեներեան ոյք յուսացեալ
 են ՚ի նոսա :

Տունն խրայէլի յուսացաւ ՚ի տէր .
 օգնական և ընկերողէ նոցա :

Տունն ահարօնի յուսացաւ ՚ի տէր .
 օգնական և ընկերողէ նոցա :

Երկիւղածք տեառն յուսացան ՚ի
 տէր՝ օգնական և փրկիչէ նոցա :

Յիշեաց զմեզ տէր և օրհնեաց զմեզ .

օրհնեաց տէր զտունն խրայէլի. օրհնեաց տէր զտունն ահարօնի :

Օրհնեաց տէր զերկիւղածս իւր, բղփոքրկունս և զմեծամեծս : Յաւելցէ ՚ի ձեզ տէր, ՚ի ձեզ և յորդիս ձեր :

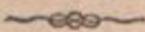
Օրհնեալ էք գուրք ՚ի տեառնէ, օրարար զերկինս և զերկիր :

Երկինք երկնից տեառն են, և զերկիրս ետ որդւոց մարդկան :

Ոչ թէ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ տէր, և ոչ ամենեքեան՝ ոյք իշանեն ՚ի դժոխս :

Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ տէր, յայսմհետէ մինչեյաւիտեան :

Տունք իզ, Գորզայս ծը:

ՍԱՂՄՈՍ Ճ ԺԴ

Ալելուիս :

Աիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց, զի խոնարհեցոյց զունկն իւրառ իս, և եսյաւուրս իմ կարդացի առ նա :

Երջեցան զինեւ երկունք մահու, և
վիշտք դժոխոց գտին զիս :
Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի,
եւ զանուն տեառն կարդացի :
Ո' տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած
աստուած մեր, ողորմի և պահե զտր-
ղայս տէր :

Ես խոնարհ եղե՛ եւ տէր կեցոյց զիս .
դարձ անձն իմ 'ի հանդիսուքո , զի
տէր օդնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանե , զաչս
իմ յարտասուաց եւ զոտս իմ 'ի գայ-
թակղութենե . հաճոյ եղեց տռաջլ
տեառն յերկրին կենդանեաց :

Տունք զ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃՖԵ.

Ալեքոնիա :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ , եւ ես
խոնարհ եղե՛ յոյժ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում , թէ
ամենայն մարդ սուտ է :

Գի՞նչ տաց տրիտուր տեառն ընդ ա-
մենայնի զոր և ետ ինձ :

Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, եւ
զանուն տեառն կարդացից:

Զաղօթս իմ տեառն տաց, առաջի ա-
մենայն ժողովրդեան նորա:

Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրբոց իւրոց. ո՛ տէր, ես ծառայ քո
եմ. ծառայ եւ որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուցից
սպատարագ օրհնութեան, եւ զանուն
տեառն կարդացից :

Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեան նորա, ՚ի դա-
ւիթս տան տեառն, և ՚ի մէջ քո ե-
րուսագէմ:

Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃՖԶ.

Ալելուիս :

Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազլնք, գո-
վեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :
Զօրասցի ողորմութիւննորա ՚ի վերայ
մեր, և ճշմարտութիւն տեառն մը-
նասցէ յաւիտեան:

ՍԱՂՄՈՍԱՑ ՃՖԵ

(2)

Ալելուիա :

Խոստովան եղերուք տեառն զիբարի է . զիյաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Ասասցէ տունն խրայէլի զիբարի ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Ասասցէ տունն ահարօնի՝ զիյաւի-
տեան է ողորմութիւն նորա :

Ասասցեն երկիւղածք տեառն՝ զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ինեղութեան իմում ես առ տէր
կարդացի , և լուաւ ինձյանդորր :

Տէր է իմ օգնական , և ես ոչ երկ-
եայց , զի՞ արասցես ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական , և ես տեսից ՚ի
թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի տէր քան յուսալ
՚ի մարդիկ . բարի է յուսալ ՚ի տէր
քան յուսալ յիշխանս :

Ամենայն ազինք շրջեցան զինեւ , եւ
անուամք տեառն յաղթեցի նոցա :
Շրջելով շրջեցան զինեւ , և պաշարե-

ցին զիս ՚ի միասին , եւ անուամբ
տեառն վանեցի զնոսա :

Շուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք ,
վառեցան բորբոքեցան որպէս փուշք
՚ի հուր , և անուամբ տեառն մեր-
ժեցի զնոսա :

Իմերժելն գրգուեցայ , և եղէ մերձ
՚ի գլորել , և տէր ընկալաւ զիս :
Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ
տէր , և եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն :
Չայն ցնծութեան փրկութեան ՚ի
յարկս արդարոց :

Աչ տեառն արար զօրութիւն , աչ
տեառն բարձր արար զիս , եւ աչ
տեառն արար զօրութիւն :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից և պատմեցից
զգործս տեառն :

~~Ես~~ իրատելով իրատեաց զիս տէր , եւ
՚ի մահ ոչ մատնեաց ,
Բացէք ինձ զգը ունեանս արդարութեան ,
զի մտից ընդ այն , և խոստովան եւ
զէց տեառն :

Այս դուռն տեառն է , և արդարք
մտանեն ընդ սա :

Խոստովան եղեց քեզ տէր, զի լուար
ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։
Վէմն զոր անարդեցին շինողքն՝ նա
եղեւ գլուխ անկեան։
Ի տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի
առաջի աչաց մերոց։

Այսօր է զոր արար տէր, եկայք ցըն-
ծասցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա։
Ո՛ տէր, փրկեա, ո՛ տէր, առաջնոր-
դեա. օրհնեալ որ գալոցդ ես յանուն
տեառն, և օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանե-
տեառն։

Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ.
արարէք տօնս ուրախութեան կան-
խաւ մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։
Աստուած իմ ես դու՝ և խոստովան
եղեց քեզ. աստուած իմ ես դու՝ և
բարձր արարից զքեզ։

Խոստովան եղեց քեզ տէր, զի լուար
ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։
Խոստովան եղերուք տեառն զի բա-
րի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա։

Տունք իլ. Գորդայս խոր.

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵՂ.

Ալելուիա :

Երանեալ են անբիծք ՚ի ճանապարհի , և ոյք գնան յօրէնս տեառն .
Երանի ոյք քննեն զվկայութիւնս նորա , բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա .

Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , ՚ի ճանապարհս նորա գնասցեն .
Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո ՚ի պահելինձ յոյժ .

Երանի թէ յաջողեալ էին ճանապարհք իմ , ՚ի պահելինձ զարդարութիւնս քո .

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ՚ի զգուշանալ ինձ ՚ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղեց քեզ , տէր , յուղղութիւն սրտի իմոյ , որպէս ուսայց զիրաւունս արդարութեան քո :

Զիրաւունս քո պահեցի , մի թողուրդիս մինչ իսպառ :

Ի՞ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր , այլ ՚ի պահել զըանս քո :

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ,
մի մերժեր զիս ՚ի պատուիրանացքոց:
Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո,
որպէս զի մի մեղայց քեզ:

Օրհնեալ ես դու, տէր, ուսո ինձ
զարդարութիւնս քո:

Երթամբք իմովք պատմեցից զամե-
նայն իրաւունս բերանոյ քո:
Ի ճանապարհո վկայութեանց քոց
զուարձացայ, որպէս յամենայն ՚ի
մեծութեան:

Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և ըզ-
գուշացայ ՚ի ճանապարհո քո:

Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մո-
ռացայ զբանս քո:

Հասո ծառայի քում, զի կեցից եւ
պահեցից զբանս քո:

Զարթո զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի ըս-
քանչելիս օրինաց քոց:

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի թա-
գուցաներ յինէն զպատուիրանս քո:
Փափաքեաց անձն իմ՝ ՚ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս քո յամենայն ժամ:

Սաստեցեր ամբարտաւանից, անիծ-

Եալ ոյք խոտորեցան ՚ի պատուիրան
նաց քոց :

Ի բաց արայինեն զնախատինս եւ
զարհամարհանս , զի զվկայութիւնս
քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք և չարախօս
սէին զինեն , այլ ծառայ քո խորհեր
յիրաւունս քո :

Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին ,
և խորհուրդք իմարդարութիւնքո :
Սերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող . տէր ,

կեցո զիս ըստ բանի քում :

ԶՃանապարհս իմ պատմեցիքեզ , և
լուար ինձ . ուսո ինձ զարդարու-
թիւնս քո :

Ի Ճանապարհս արդարութեանց քոց
իմաստուն արա զիս , եւ քննեցից
զսքանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրան
նալ . հաստատեա զիս ՚ի բանս քո :

ԶՃանապարհս մեզաց ՚ի բաց արա
յինեն , և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :

ԶՃանապարհս ճշմարտութեան քո
ընտրեցի , եւ զիրաւունս քո ես ոչ

մոռացայ :

ՄԵՐՃԵցայ ես՝ ՚ի վկայութիւնս քո ,
տէր , մի՛ յամօթ առներ զիս :

Ի Ճանապարհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ , զի անդորր արարեր սրտի
իմոյ :

Օրէնսգետ արա զիս տէր , ՚ի Ճանա-
պարհս իրաւանց քոց , և խնդրեցից
զնայամենայն ժամ :

Իմաստուն արա զիս , և քննեցից զօ-
րէնս քո , և պահեցից զնա բոլորով
սրտիւ իմով :

Առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիղս պատ-
ուիրանաց քոց , զի ընդ նոսա հա-
ճեցայ :

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ՚ի վկայու-
թիւնս քո , եւ մի՛ յագահութիւն .
Գարձո զաշս իմ . զի մի՛ տեսից զնան-
բութիւն . ՚ի Ճանապարհս քո կեցո զիս :
Հաստատեա ծառայի քում զբան քո
յերկիւղ քո :

Հան յինէն զնախատինս զոր և կար-
ծեցի . զի դատաստանք քո քաղցր են :
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց .

յարդարութեան քում կեցո զիս :

ԱՂՅԹՔ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ

Եկեսցէ ՚ի վեայ իմ ողորմութիւն քո
տէր, և փրկութիւն քո ըստ բանի
քում:

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ :
Մի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմ
մէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ
յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ :
Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտե-
նից :

Գնայի ես յանդորրու, զի պատուի-
րանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, եւ ոչ ամաչէի :
Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո զոր սի-
րեցի :

Համբարձի զձեռս իմ՝ի պատուիրանս
քո զոր սիրեցի, եւ խորհէի յարդա-
րութեան քում:

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս :

Սա միսիթարեացէ զիս 'ի խոնարհութեան իմում, զի բանքո կեցոյց զիս:
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

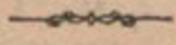
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
տէր, եւ միսիթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, եւ ոյք թողին զօրէնս քո:
Գովիլի են ինձ իրաւունքքո ՚ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ:

Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր, և
պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ ՚ի կեանս
զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Տունք ծզ:

Ալելուիս :

Բաժին իմ ես գու տէր, ասացի պահել ինձ զօրէնս քո:

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով. ողորմեա ինձ ըստ բանի քում Խորհեցայ ՚ի ճանապարհո իմ, և դար-

Ճուցի զոտս իմ'ի վկայութիւնս քո :
Պատրաստեցայ եւ ոչ խռովեցայ, զի
պահեցի զպատուիրանս քո :

Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ ,
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
Ի մեջ գիշերի յառնէի խոստովան լի-
նել առ քեզ վասն իրաւանց եւ ար-
դարութեան քո :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց
քոց, որոց պահեալ էին զպատուի-
րանս քո :

Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ եր-
կիր, զարդարութիւնս քո ուսո ինձ:
Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի
քում տէր ըստ բանի քում:

Զքաղցրութիւն, զիսրատ և զդիտու-
թիւն ուսո ինձ, զի ՚ի պատուիրանս
քո ես հաւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ-
վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ:
Քաղցր ես դու տէր, եւ քաղցրու-
թեամբ քով ուսո ինձ զարդարու-
թիւնս քո :

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամ-

բարտաւանից, այլ ես բոլորովս սրտիւ
իմովքնեցի զպատուիրանս քո:
Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա .

այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ :
Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս,
որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո:
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան
զհաղարս ոսկւոյ եւ արծաթոյ :
Չեռք քո արարին և ստեղծին զիս .
իմաստուն արա զիս, և ուսայց զպա-
տուիրանս քո:

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ
եղիցին, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ :
Ծանեայ տէր զի արդարութեամք են
դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհե-
ցուցեր զիս :

Եղիցի ողորմութիւն քո ՚ի մխիթարել
զիս, ըստ բանի քում զծառայս քո:
Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կե-
ցից, զի օրէնք քո խօսք իմ էին:
Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք ՚ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս .
այլ ես հոգացայ ՚ի պատուիրանս քո:
Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, եւ

ոյք ճանաչեն զվկայութիւնս քո:
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարու-
 թեան քում, զի մի ամաչեցից :
Կարօտացաւ անձն իմ'ի փրկութիւնս
 քո, զի ես ՚ի բանս քոյուսացայ:
Ապասեցին աչք իմ բանի քում, ա-
 սացի՝ երբ մխիթարեսցէ զիս :
Եղէ ես որպէս տիկ'ի պարզի, զի զար-
 դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:
Քանի՞ ինչ են աւուրբք ծառայի քո :
 Երբ արասցես ինձ իրաւունս ՚ի հա-
 լածաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնքզիսորհուրդո-
 այլ ոչ որպէս զօրէնս քո :
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ
 են. ՚ի նանիր հալածեցին զիս, օդնեա-
 ինձ :

Փոքր մի ես և կորուսանեին զիս
 յերկրի, այլ ես ոչ թողի զպատուի-
 րանս քո :

Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս,
 և պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ
 քոյ :

Յաւիտեան տէր բան քո կայ յեր-

կինս , ազգէ մինչեւ յազդ է ճշմարտութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ կայ եւ մնայ :
Հրամանի քում մնայ տիւ , զի ամենեքեան ծառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին ,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ
էի ՚ի խոնարհութեան խմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես և կեցո զիս , զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել , զի զվիայութիւնս քո ես ՚ի միտառի :

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան . յոյժ անդորր էին ինձ սպատուիրանք քո :

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանապաղ խօսք իմ էին :

Քան զթշնամիս իմ խմաստուն արարեր զիս ՚ի պատուիրանս քո , զի յաւիտեան իմ էին :

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ խմաս

տունեղէ , զի վկայութիւնքքո խօսք
իմ էլին :

Քան զծերս իմաստուն եղէ , զի ըզ-
պատուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց ար-
դելի զոտս իմ , որպէս զի պահեցից
զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ ,
զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են ՚ի քիմս իմբանք
քո՝ քան զմեղը բերանոյ իմոյ :

Իպատուիրանաց քոց իմաց ետ . ատե-
ցի զամենայն ճանապարհս չարաց ,

զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս :

Ճրադ են բանք քո ոտից իմոց , եւ

լոյս տան շաւզաց իմոց :

Երդուայ և հաստատեցի , զի պահե-
ցից զամենայն իրաւունս արդարու-
թեան քոյ :

Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . տէր կե-
ցո զիս ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա տէր ,
և զիրաւունս քո ուսո ինձ :

Անձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամենայն

ժամ, և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ . ՚ի
 պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :
 Ժառանգեցի զվկայութիւնս քոյա-
 ւիտեան, զի ցնծութիւնն է սրտի ի-
 մոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել
 զարդարութիւնս քոյ յաւիտեան,
 վասն հատուցման :

Զանօրէնս ատեցի, եւ զօրէնս քո
 սիրեցի :

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես
 ՚ի բանս քոյուսացայ :

Իբաց եղերուք յինէն չարք, և քըն-
 նեցից զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ :
 Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո
 զիս, եւ մի յամօթ առներ զիս ՚ի
 յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհե-
 ցայց յիրաւունս քոյամենայն ժամ :
 Անարդեցեր զամենեսեան՝ որ ապրա-
 տամբ եղեն յարդարութեանց քոց,
 զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք
 նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն
մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սի-
րեցի զպատուիրանս քո :
Բեւեռեա ընդ երկիւղքո զմարմին
իմ, զի՞ դատաստանաց քոց երկեայց
յոյժ :

Տունք կդ :

Ալելուիս :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն.
մի մատներ զիս ՚ի ձեռսնեղչաց իմոց:
Ընկալ զծառայս քո ՚ի բարի, զի մի
ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս:
Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
տէր, եւ բանից արդարութեան քո :
Արա ընդ ծառայի քում տէր ըստ ո-
զորմութեան քում զարդարութիւնս
քո ուսո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա
զիս, և ծանեայց զվիայութիւնս քո:
Ժամէ պաշտել զտէր, իսավանեցին
զօրէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս

քոքան զամենայն ոսկի և զտպազիօն։
Ամենայն պատուիրանքոյաջողեցան
ինձ, զի ատեցի ես զՃանապարհո
չարաց։

Աքանչելի են վլայութիւնք քո, վասն
այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ։
Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր
և իմաստուն առնել զտղայս։
Զբերան իմբացի, եւ առի զհոգի,
ի պատուիրանս քո փափաքեաց ան-
ձըն իմ։

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ. ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քո։
ԶՃանապարհո իմ ուղիղ արա ինձ
ըստ բանի քում, եւ մի տիրեսցեն
ինձ ամենայն մեղք։

Փրկեազիս ՚ի զրպարտութենել մարդ-
կան, և պահեցից զպատուիրանս քո։
Երեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո,
և ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։
Վտակք ջուրց իջին յաջաց իմոց, զի
ոչ պահեցին զօրէնս քո։

Արդար ես գու տէր, եւ ուղիղ են
դատաստանք քո։

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկա-
յութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ։
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ։
Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
քո սիրեաց զսա։

Մանուկ եմես և արհամարհեալ, և
զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ
Արդարութիւն քո արդարութիւնյա-
ւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և
պատուիրանք քո խօսք իմ էին։
Արդարութեամբ են վիայութիւնք
քո յաւիտեան, իմաստունարա և կե-
ցողիս։

Կարդացի առ քեզքոլորովսրտիւ ի-
մով. լուր ինձ, տէր, զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի։

Աղաղակեցի առ քեզ՝ և փրկեազիս,
և պահեցից զվիայութիւնս քո։

Կանխեցի տարածամու, աղաղակեցի,
և ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Կանխեցին աչք իմառաւօտու 'ի խօ-
սիլ ինձ զբանս քո։

Զայնի իմում լուր տէր ըստ ողորմու թեան քում, և յիրաւունս քո կեցո զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն :

Մերձ ես դու տէր, և ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են : Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա :

Տես զիսնարհութիւն իմ և փրկեա զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Դատեա զգատաստանս իմ և փրկեա զիս, և ըստ բանի քում կեցո զիս : Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութիւն,

զի զերաւունս քո ոչ պահեցին :

Գլխութիւնք քո բազումեն, տէր, եւ ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս : Բազում են, որք հալածեն և նեղեն զիս . ՚ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Հայէի յանագործյնս և մաշէի, զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին :

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի .
տէր՝ ողորմութեամբ քո կեցո զիս :
Ակիզըն բանից քոց ճշմարտութիւն
է . յաւիտեանեն ամենայն իրաւունք
արդարութեան քո :

Եշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր, և
'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ ;
Յնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն՝
որ գտանէ աւար բազում :
Զմեղս ատեցի և անարդեցի, և զօ-
րէնս քո սիրեցի :

Եօմն անդամ յաւուր օրհնեցից լզ-
քեզ, վասն իրաւանց եւ արդարու-
թեան քո :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ՝
ոյք սիրեն զօրէնս քո, եւ ոչ դոյ 'ի
նոսա գայթակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում տէր, և
զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զիկայութիւնս քո,
և սիրեաց զնոսայոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զիկայու-
թիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհը
իմ առաջի քո են :

ՍԵՐՃԵՍԳԻՆ ԽՆԴՐՈւածք իմ առաջի
քո տէր, ըստ բանի քում խմաստուն
արա զիս :

Մայեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
և բանիւ քով փրկեա զիս :

ԲՂԽԵՍԳԵՆ շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո, յորժամ ուսուացես ինձ
զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ա-
մենայն պատուիրանք քո արդարու-
թեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս,
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ` և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորու-
սեալ, խնդրեա զծառայս քո՝ զի զպա-
տուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Տունք ծդ :

Կանոնս Գոբղայս է : Սաղմնս ժդ: Տունք յկր:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ԿԱՅՆԱԿՆԱՄԱՔՈՒՐ
ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԴԱՐԵՒՆ

Եսայեաց խր :

**Օրհնեցէք զաստուած յօրհնութիւն
նոր, զի իշխանութիւննորա ՚ի բար-
ձունս փառաւորի:**

**Եւ անուն նորա փառաւորեալ է ՚ի
ծագաց մինչեւ ՚ի ծագս երկրի :**

**Ոյք իջանէին ՚ի ծովնաւուք, կղղիք
և ամենայն բնակիչք նոցա ընդ նոսա-
Ռւրախ եղիցի անապատն և ամենայն
բնակիչք իւր, ուրախ եղիցին բանակք
և բակլք կեղարու, և ուրախ եղիցին
բնակիչք վիմին :**

**Ի գլուց լերանց գոչեսցեն, տացեն
զփառս աստուծոյ, և զբաջութիւն
նորա կղղիք սկատմեսցեն :**

**Տէր աստուած զօրութեանց դիմեալ
դայ զարթուցանել զպատերազմ, յա-
րուցանել զնախանձ, վողհարկանել
և գոչել ՚ի վերայ թշնամեաց իւրոց
զօրութեամբ բաղմաւ :**

Ուրախ եղիցին երկինք ՚ի վերուստ ,
և ամպք ցողեսցեն զարդարութիւն :
Բղխեսցէ երկիր զողորմութիւն , և
զարդարութիւն՝ առ հասարակ բըղ
խեսցէ :

Ա.Դ.ՕԹ.Ք ՑՈՎՆԱՆՈՒ ՄԱՐԴԱՐԵՒ

Ի նեղութեան իմում ես առ տէր
կարդացի , լուաւ աստուած յանդըն .
Դոց գժոխոց աղաղակի իմում .
Լուր տէր ձայնի իմում , զի ընկեցեր
զիս ՚ի խորս ծովու , և շրջանք գետոց
պաշարեցին զիս :

Ամենայն զբօսանք քո և ալիքքո ան-
ցին ՚ի վերայ իմ , և ասացի թէ մեր-
ժեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :
Արդ՝ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ ՚ի տա-
ճար սուրբ քո , զի հեղան զինեւ ջուրք
մինչեւ յանձն իմ , և անդունդք ան-
հնարինք պաշարեցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փաղարս լե-
րանց . իջի ես ՚ի խորս երկրի , եւ տե-
սի զեիդս նորա , զի եին որպէս աղխք

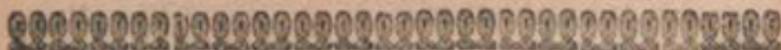
յաւիտենից, և ելցեն յապականութենէ կեանք իմ:

Առ քեզ տէր աստուած իմ՝ինուազիլ անձին իմոյ կարդացի, և զքեզ տէր յիշեցի, և մտցեն աղօթք իմ՝ի տաճար սուրբ քո:

Զի ոյք պահէին զունայնութիւն և զստութիւն, յողորմութենէ, իւրեանց մերժեցան :

Այլ ես ՚ի ձայն օրհնութեան խոստովան եղեցքեզ, մատուցից պատարագստեառն, և կատարեցից զուխտս իմ՝ի փրկութեան :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Մ Ա Դ Թ Ա Ն Ք

Եկեսցեն աղօթք մեր ՚ի տաճար սուրբ քո. խոնարհեսցի ունկն քո՝ի խնդրուածս մեր :

Մարդասէր տէր, վասն որբուհւոյ անարատի մօր քո և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի, ընկալ զազաշանս մեր, և կեցո զմեզ :

Քարոշ և շման ՚է ըւրջն Մի նախանձիր հաւանի գոյեւ է 140 եւեան :

Հայր իմ, երեք հնար և անցգե բաժակս
այս լինեն.

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ.

Օրինաւրիսնք առտիմանաց :

Ինեղութեան խմում ես առ տէք
կարդացի, եւ լուաւ ինձ տէք .
Փրկեաց զանձն իմ 'ի շրթանց նեն-
գաւորաց և 'ի լեզուէ չարէ :
Զի՞ տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ յաւելցի ,
լեզու նենգաւոր :

Որպէս նետք հզօրի, զի միւեալ են
կայծակամբք կաղնւոյ :
Վայ ինձ զի ընդ երկար եղեւ պան-
դըխտութիւն իմ, և ընակեցայ ես
'ի վրանս կեդարու :

Բազում անգամ ընակեաց անձն իմ
ընդ այնոսիկ, ոյք ատէին զողջոյն :
Ես էի խաղաղաբար . յորժամ խօսէի՝
մարտնչէին ընդ իս :

Տառնք Դ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Օրհնուրիւնը աստիճանաց :

Համբարձի զաշս իմ՝ ի լերինս ; ուստի
 եկեսցէ ինձ օդնութիւն :
 Օգնութիւն ինձ ՚ի տեառնէ եկես-
 ցէ , որ արար զերկինս և զերկիր :
 Մի տար ՚ի սասանութիւն զոտնքո ,
 և մի ննջեսցէ պահապան քո :
 Արպէս ոչ ննջէ և ոչ ՚ի քուն երթայ
 պահապանն խրայէլի :
 Տէր պահեսցէ զքեզ , և տէր ընկալ-
 ցի աջոյ ձեռամբն իւրով :
 Արեգակն ՚ի տուէ քեզ մի մեղլցէ ,
 և մի լուսին ՚ի գիշերի :
 Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ ,
 պահեսցէ տէր զանձն քո :
 Տէր պահեսցէ զմուտ եւ զել քո՝
 յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան :
 Տունքը ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Օրհնուրիւնը աստիճանաց :

Աւրախ եղէ ես՝ ոյք առեինցիս , ՚ի

(4.)

տուն տեառն երթիցուք մեք :
Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս
քո երուսաղեմ :

Զերուսաղեմ շինեալ որպես քաղաք ,
և բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ :
Անդ ելանեին աղգք աղգք տեառն ,
՚ի վլայութիւն խրայէլի խոստովան
լինիլ անուան տեառն :

Անդ արկեալ են աթոռք դատաստա-
նի , աթոռս արկեալ են ՚ի տանդաւթիւ-
Նարցէք զողջունե երուսաղեմի , և
զշինութենե՝ ոյք սիրէք զտէք :
Եղիցի խաղաղութիւն ՚ի զօրութեան
քում , եւ շինութիւն յաշտարակս
յամուրս քո :

Վասն եղբարց և ընկերաց խմոց խօ-
սեցայ զխաղաղութիւն . վասն քո և
վասն տեառն աստուծոյ մեր խընդ-
րեցաք զբարութիւն ՚իքեն :

Տունք ը:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԲ. (3) 3

Օբնուրինք աստիճանաց :

Առ քեզ տեր համբարձի զաչս իմ , որ

բնակեալգ ես՝ ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի ՚ի ձեռն տեառն
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ ՚ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր
աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս
՚ի վերայ մեր։

Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ, զի
բազում լցաք արհամարհանօք։
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ
արհամարհանօք ամբարտաւանից։

Տունք եւ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԳ

Օրինուրինիք աստիճանաց։

Եթէ ոչ տէր էր առ մեզ, ասասցէ-
խրայէլ եթէ ոչ տէր էր առ մեզ։
Ծնդյառնել մարդկան ՚ի վերայ մեր,
կենդանւոյն կամեցան կլանել զմեզ։
Իբարկանալ սրտմտութեամբ նոցա
՚ի վերայ մեր, ապա և ջուրք ուրեմն
ընկղմեցին զմեզ։

Ընդ ուղիսս անցին անձինք մեր, անցին անձինք մեր ընդ ուղիսս անդառարս :

Օրհնեալ է տեր, որ ոչ ետ զմեզ
յորս ատամանց նոցա :

Անձինք մեր ապրեցան որպէս Ճընճ-
ղուկք՝ յորոգայթէ որսողաց :

Օրոգայթք նոցա փշրեցան, և մեք
ապրեցաք :

Օդնութիւն է մեզ յանուանէ տեա-
ռըն, որ արար զերկինս և զերկիր:
Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԳ.

Օրինութիւնք աստիճանաց :

Օր յուսայ ՚ի տեր որպէս լեառն սիօն,
մի սասանեսցի յաւիտեան որ բնա-
կեալն է յերուսաղէմ:

Լերինք շուրջ են զնովաւ, տեր շուրջ
է զժողովրդեամբ իւրով յայսմէտէ-
մինչեւ յաւիտեան :

Ոչ թողու տեր զգաւազան մեղաւո-
րաց ՚ի վիճակս արդարոց, և արդարք

մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօ-
րենութիւն :

Բարի առնել տէր բարեաց, և այնու-
ցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք:
Իսկ զթիւրեալսն՝ իյափշտակութիւն
տանի զնոսա տէր ընդ այնոսիկ ոյք
գործեն զանօրենութիւն, խաղաղու-
թիւն ՚ի վերայ խրայէլի:

Տունք և Գորդայս խ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ

Օրննաքինք աստիճանաց :

Ի դարձուցանել տեառն զգերու-
թիւն սիօնի, եւ եղաք մեք միսի-
թարեալք :

Յայնժամ լցան բերանք մեր խնդու-
թեամբ և լեզուք մեր ցնծութեամբ:
Յայնժամ ասասցեն ՚ի հեթանոսս,
մեծ արար տէր զառնելն իւր ընդ նո-
սա. մեծ արար տէր զառնելն իւր ընդ
մեզ, և մեք եղաք բերկրեալք:
Դարձու տէր զգերութիւնս մեր որպէս
զուղիսս ՚ի հարաւոյ. ոյք վարէին ար-

տասուօք, ցնծութեամբ հնձեսցես։
Երթալով երթային և լային, ոյք
բարձեալտանէինզսերմանխիւրեանց
Գալով եկեսցեն և ցնծասցեն, ոյք
առնելը երիցեն զորայս իւրեանց։

Տունք զ։

ՍԱՂՄՈՍԱ ՃԵԶ.

Օրհնուրինք աստիճանաց։

**Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն, ՚ի նանիր
վաստակին շինողք նորա։**
**Եթէ ոչ տէր պահէ զքաղաքն, ըն-
դունայն տքնին պահապանք նորա։**
**՚ի նանիր է ձեղյառնելն կանխաւ.
արդ արիք՝ մինչշեւ էք ննջեցեալք,
ոյք ուտէք զհաց ցաւոց։**

**՚ի ժամանակի որպէս տացի քուն սի-
րելեացիւրոց, ժառանգութիւն առն
որդիք են, որոյ վարձք իւր են. այն
է պտուղ որովայնի իւրոյ։**

**Որպէս նետք ՚ի ձեռս հզօրի, այնպէս
են և որդիքն թօթափելոց։**
Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր ՚ի

նոցանել . մի ամաչեսցեն յորժամխօս
սեսցին թշնամիք նոցա ընդ նոսա
առ դրանն :

Տունք Ղ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ

Օրհնուքիւնք աստիճանաց :

Երանի ամենեցուն՝ ոյք երկնչին 'ի
տեառնե , և գնան 'ի ճանապարհո
նորա :

Զվաստակս ձեռացքոց կերիցես , ե-
րանի է քեզ և բարի եղիցի :

Կին քո որպէս այդի վայելուչ յան-
կիւնս տան քո , որդիք քո որպէս նո-
րատունկ ճիթենւոյ շուրջ զսեղա-
նովքո :

Այսպէս օրհնեսցէ ամենայն մարդ ,
որ երկնչի 'ի տեառնե . օրհնեսցէ ըզ
քեզ տէր 'ի սիօնէ :

Եւ տեսցէս գու զբարութիւն երու-
սաղէմի զամենայն աւուրս կենացքոց:
Տեսցէս գու զորդիս որդւոցքոց , խա-

Պաղութիւն ՚ի վերայ խրայելի:

Տառնք դ:

ՍԱՂՄՈՍԱՑ ՃԻԲ:

Օրհնուքիւնք աստիճանաց:

Բաղում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի
մանկութենէ իմմէ, ասասցէ խրայել։
Բաղում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի
մանկութենէ իմմէ, և ինձ ոչ յաղ-
թեցին :

Զթիկունս իմ հարին մեղաւորք, ընդ
երկար արարին զանօրէնութիւնս
իւրեանց :

Տեր արդար է, եւ խորտակէ զուլն
մեղաւորաց :

Ամաչեսցեն և յետս գարձցին ամե-
նեքեան՝ ոյք ատեն զսիօն :

Եղիցին նոքա որպէս խոտ տանեաց,
որ մինչչեւ ՚իբուռնեկեալ չորացաւ:
Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձողն,
և ոչ զգիրկս իւր՝ ոչ զորայն ժողովեր:
Ոչ ասասցին ամենեքեան՝ ոյք անցա-
նեին առ նոքօք, թէ օրհնութիւն

տեառն ընդ ձեզ, և օրհնեցաք ղձեզ
յանուանել տեառն։

Տոնք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Օրհնուրինը աստիճանաց։

Ե խորոց կարդացի առ քեզ տէր,
տէր լուր ձայնի իմում։

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսելզձայն ա-
ղօթից իմոց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմքննես տէր
տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո,
զի ՚ի քէն է քաւութիւն։

Վասն անուան քո Համբերի տէր,
Համբեր անձն իմքանի քում յու-
սացաւ անձն իմ՝ ՚ի տէր։

Ե պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ,
՚ի պահէ առաւօտու յուսացաւ իս-
րայէլ ՚ի տէր։

Ե տեառնել է ողորմութիւն քազում,
՚ի նմանել է փրկութիւն, և նա փըր-
կեաց զիսրայէլ յամենայն նեղու-
թեանց նորա։

Տոնք զ։

ՍԱՂՄՈՍԱՑ ՃԼ.

Օքննուրինք աստիճանաց :

**ՏԵՐ ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ
զլօսան աչք իմ:**

**ՈՇ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոՇ
ընդ այնոսիկ ոյք սքանչելի եղենքան
զիս :**

Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս
մանուկ սարտուցեալ՝ իստենէ մօր
իւրոյ, և դարձ նորա անդրէն՝ ինոյն
Այլ թէ հպարտացուցի արդեօք
զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատուցում
անձին իմոյ, յուսացաւ իսրայէլ՝ ի
տէրյայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան :
Տունք դ : Գորզայս խդ :

ՍԱՂՄՈՍԱՑ ՃԼԱ.

Երգ չուոց :

**Յիշեա տէր զգաւիթ, և զամենայն
հեղութիւննորա:**

**Որպէս երգուաւ տեառն, և ուխտս
եղ աստուծոյ յակորայ :**

Թէ ոչ մտից 'ի յարկս տան իմոց, թէ
ելից յանկողինս մահճաց իմոց :
Թէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ նինջ
արտեւանաց իմոց, կամ հանդիստ իւ-
րանաց իմոց. մինչեւ դտից զտեղի
յարկի տեառն աստուծոյ յակոբայ :
Ահա լուաք զնմանել յեփրաթայ, և
դտաք զնա 'ի դաշտս մայրեաց :
Մացուք 'ի յարկս նորա, երկիրապագ-
ցուք 'ի տեղւոջ՝ ուր կայեալեն ոտք
նորա :

Արի տէր 'ի հանդիստքո, դու և տա-
պանակ կտակի սրբութեան քո:
Քահանայք քո զգեցցին զարդ արու-
թիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցըն-
ծասցեն :

Վասն դաւթի սիրելոյքո, մի դար-
ձուցաներ զերեսսքոյօծելոյ քումի-
ելրդուաւ տէր դաւթի ճշմարտու-
թեամբ՝ և ոչ ստեաց նմա, 'ի պտղոյ
որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ
նորա:

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրենսիմ,
և զմկայութիւնս իմ զոր ուսուցից

Նոցա:

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ տէրընդ սիօն, և ընտրեաց
բնակիլ ՚ի նմա. ասէ՝ այս է հանգիստ
իմ յաւիտեանս յաւիտենից, ՚ի սմա
բնակեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա:
Զորս սորա օրհնելով օրհնեցից, և
զաղքատս սորա լցուցից հացիւ,
Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկու-
թիւն, և սուրբք սորա ցնծալով ցըն-
ծասցե՞ն :

Անդ ծագեցից զեղջիւր ՚ի դաւիթ .
պատրաստ արարից զջրագ օծելոյ
իմոյ :

Թշնամեաց նոցա զգեցուցից զամօթ,
այլ ՚ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբու-
թիւն իմ :

Տունք մէ:

ՍԱՂՄՈՍՏ ՃԼԲ.

Երգ ջուոց :

Գիշ բարի կամ զիշ վայելուչ, զի բը-

նակին եղբարք ՚ի միտոսին։
 Որպէս իւղ զի իշանէ ՚ի դլուխ և ՚ի
 մօրուսն ահարօնի, և ՚ի մօրուացն իւ-
 շանէ ՚ի դրապանս զգեստունորա։
 Որպէս ցող զի ցողէ ՚ի հերմոնէ ՚ի վե-
 րայ լերին սիօնի։
ՏԵՐ անդ պատրաստեաց զօրհնու-
թիւնս և զկեանս յաւիտենից։

Տոնք դ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԳ

Երգ չունց։

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
 տեառն զտէր, ո՛կայք ՚ի տուն տեա-
 ռըն և ՚ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ։
 ՚ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ՚ի
 սրբութիւն, և օրհնեցէք զտէր։
ՕՐՀՆԵԿԱԳԵ զմեզ տէր ՚ի սիօնէ, որ ա-
րար զերկինս և զերկիր։

Տոնք դ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԳ

Ակելուիա :

Օրհնեցէք զանուն տեառն, օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր՝ ո՛ կայք ՚ի տուն տեառն, և ՚ի գաւիթս աստուծոյմերոյ :

Օրհնեցէք զտէր զի բարի է, սաղմոս ասացէք անուան նորա զի քաղցը է, Զյակոր ընտրեաց իւր տէր, և զիսրայէլ ժառանդութիւն իւր:

Ես ծանեայ՝ զի մեծ է տէր, և տէր մեծ է քան զամենայն կուռս :

Զամենայն զօր ինչ կամեցաւ և արար տէր, յերկինս և յերկրի, ՚ի ծով և յամենայն խորս :

Հանե զամսպս ՚ի ծագաց երկրի, զփայշատակունս իւր յանձրեւս արար, և հանե զհողմս ՚ի շտեմարանաց իւրոց :

Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտացւոց, ՚ի մարդոյ մինչև յանասունն: Առաքեաց զեշանս և զարուեստս իւր ՚ի մէջքո եգիպտոս, ՚ի փարաւօն և յամենայն զօրս իւր:

**Եհար զաղգս բաղումն, և սպանըզ
թագաւորս հզօրս :**

**Զսեհովի թագաւոր ամովիհացւոց,
զովկ թագաւոր բասանու, և զամենայն թագաւորութիւնս քանանացւոց :**

**Ետ զերկիիր նոցա ՚ի ժառանգութիւն,
ժառանգութիւն խրայէլի ժողովը դեան իւրոյ :**

Տէր անուն քո յաւիտեան. տէր յիշատակ քո ազգէ մինչեւ յազգ :

Դատէ տէր զժողովուրդս իւր, և ՚ի ծառայս իւր միխթարի :

**Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթեն, ձեռագործք են որդւոց մարդկան:
Բերան գոյ և ոչ խօսին. աչք են և ոչ տեսանեն :**

Ականջք են՝ և ոչ լսեն, և ոչ գոյ շունչ ՚ի բերանս նոցա :

Նման նոցա եղիցին ոյք արարին ըզնոսա, ամենեքեան ոյք յուսացեալ են՝ ՚ի նոսա :

Տուն խրայէլի օրհնեցէք զտէր. տուն ահարօնի օրհնեցէք զտէր :

Տուն զեւեայ օրհնեցէք զտէր . Եր
կիւղածք տեառն օրհնեցէք զտէր :
Օրհնեալէ տէր ՚ի սիօննէ , որ բնակ-
եալն է յերուսաղեմ :

Տունք ժ : Գորդացս խղ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԵ

Ալելուիա :

Խոստովան եղերուք տեառն , զիբա-
րիէ , զիյաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Խոստովան եղերուք աստուծոյն աս-
տուծոց , զիյաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա :

Խոստովան եղերուք տեառն տերանց ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Արար զաքանչելիս մեծամեծս միայն ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Զերկինս արար իմաստութեամբ իւ-
րով , զիյաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Հաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ ջուրց ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Արար զլուսաւորս մեծամեծս միայն ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Զարեգակն արար իշխանական տուըն ,
չեան , զիյաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Զլուսին և զաստեղս իշխանական զիւ-
շերոյ , զիյաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Եհար զերկիրն եպիպտացւոց անդ-
րանկօք իւրովք հանդերձ , զի յա-
ւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Եւեհան զիսրայէլ՝ ի միջոյ նորա , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ի ձեռն բարձր՝ և ՚ի բազուկ հզօր , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Եհերձ զծովի մեծ , եւ բաժանեաց
յերկուս մասունս , զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա :

Եւ անցոյց զիսրայէլընդ մէջ նորա ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Ընկղմեաց զփարաւօն և զզօրս իւր ՚ի
ծով կարմիր , զի յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա :

Եւեհան զժողովուրդ իւր յանա-

պատ , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Եհար զադգս մեծամեծս միայն , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Եւ սպան զթագաւորս հզօրս , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Զսեհովն թագաւոր ամովքացւոց ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Զովգ թագաւոր բասանու , զի յաւ
իտեան է ողորմութիւն նորա :

Ետ զերկիրնոցա 'ի ժառանգութիւն
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Ժառանգութիւն խրայէլի ծառայի
իւրոյ , զի յաւիտեան է ողորմու
թիւն նորա :

Յիշեաց զմեզ տէր 'ի խոնարհութեան
մերում , զի յաւիտեան է ողորմու
թիւն նորա :

Եւ փրկեաց զմեզ 'ի ձեռաց թշնամ
եաց մերոց , զի յաւիտեան է ողոր
մութիւն նորա :

Ո' տայ կերակուր ամենայն կենդան
եաց , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Խոստովան եղերուք աստուծոյն երկուաւորի, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Տունք իդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԶ.

Սաղմոս Դաւրի ՚ի ճեռն երեմիայի . աննշան յեբրայեցաց :

Առ զետս բաբելոնց , անդ ՚նըստեաք և լայաք , որպես յիշեցաք մեք անդ զսիօն :

Ի մէջ ուռեաց ՚նոցա կախեցաք զկըտակարանս մեր :

Անդ հարցանեին զերիչք մեր զբանս օրհնութեան . զերեվարք մեր ստիւլէին զմեզ և տսէին :

Օրհնեցէք զմեզ յօրհնութենէ սիօնի խոկ զիա՞րդ օրհնեսցուք զօրհնութիւնս տեառն յերկիր օստար :

Թէ մոռացայց զքեզ երուսաղէմ , մոռացի զիս աջ իմ :

Կցեսցի լեզու իմ ՚իքիմս իմ՝ թէ ոչ յիշեցից զքեզ , թէ ոչ նախ նուա-

գեցից զքեղերուսաղէմ, սկիզբն ու-
րախութեան իմոյ:

Յիշեա տէր զորդիսն եղովմայ յա-
ւուրսն երուսաղէմի:

Ոյք ասէին՝ քակեցէք, քակեցէք, մին-
չեւ ՚ի հիմն հասուցէք:

Դուստր բաբելացւոց թշուառական՝
երանի որ հատոյց զհատուցումնքո,
զոր դու մեզ հատուցեք:

Երանի որ կալաւ զմանկունս քո, և
եհար զքարի:

Տունք ժ:

ՍԱՂՄՈՍ

Սաղմոս Դաւրի:

Խօստովան եղէց քեղ տէր բոլորով
սրտիւ իմով, առաջի հրեշտակաց
սաղմոս ասացից քեղ:

Զի լուար զբանս բերանոյ իմոյ, եր-
կիրպագից ՚ի տաճար սուրբ քո, և
խօստովան եղէց անուանքում վասն
ողորմութեան և ճշմարտութեանքո:
Մեծ արարեր յամենայնի զանուն

սուրբքո, յորումաւուր կարդամառ
քեզ վաղվաղակի լուր ինձ, և բազում
արասցես զօրութիւնս յանձն իմ:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ամենայն
թագաւորք երկրի, զի լուան զբանս
բերանոյ քո, և օրհնեսցեն զՃանաւ-
սպարհս քո:

ՄԵծ են փառք տեառն, բարձր է
տեր՝ զխոնարհս տեսանէ, և զբար-
ձունս ՚ի հեռաստանէ ճանաչէ:
Յէ դնացից ես ՚ի մէջնեզութեանց,
կեցուսցես զիս ՚ի բարկութենէ թըշ-
նամւոյն:

Զգեցեր զձեռնքո, և փրկեաց զիս
աշքո, և տեր հատուսցէ ընդ իմ:
Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան,
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առ-
ներ:

Տունք ը: Գոբզայս իսդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԲ.

Ի կատարած. Սաղմաս Գաւրի:

Տէր փորձեցեր զիս և ճանեար զիս,

գու ծանեար զնատել իմ եւ զյառ
նել իմ։

Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ 'ի հե-
ռաստանէ , զշաւիղս իմ և զվիճակս
իմ դու քննեցեր , և զամենայն ճա-
նապարհս իմ յառաջագոյն տեսեր ,
զի ոչ դոյ նենգութիւն 'ի լեզուի ի-
մում։

Ահա դու տէր՝ ծանեար զյետին իմ
և զառաջին իմ . դու ստեղծեր զիս ,
և եդեր զձեռն քո 'ի վերայ իմ։

Աքանչելի եղեւ գիտութիւն քոյի-
նէն , զօրացաւ և ոչ հանդարտեմուա-
Յո՞երթայց ես յոդւոյքումմէ , կամ
յերեսաց քոյց ես յո՞ փախեայց :

Յէ ելանեմյերկինս՝ դու անդ ես , և
թէ իջանեմ'ի դժոխս՝ և անդ մօտ ես :
Յէ առից զմեւս իմընդ առաւօտս ,
և բնակեցայց յեզերս ծովու :

Աակայն և անդ ձեռն քո առաջնոր-
դեսցէ ինձ , և աջ քո ընկալցի զիս :
Ասացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք
ծածկեաց զիս . կամ գիշեր փոխա-
նակ լուսոյ փափկութեան իմոյ :

Խաւարն ՚իքեզ ոչ խաւարեսցի, եւ
գիշերն որպէս տիւ լուսաւոր եղիցի,
և խաւար նորա որպէս զլցոս նորա։
Դու ստացար զերիկամունս իմ, եւ
ընկալար զիս յորովայնեւ մօր իմոյ։
Խոստովան եղեց քեզ տէր, զի ա-
հեղ և սքանչելի ես. սքանչելի են
գործք քո և անձն իմ սիրեացյոյժ։
Ոչ թագեաւ ոսկի իմ ՚իքէն՝ զոր ա-
րարեր ՚ի ծածուկ, և կար զօրութեան
իմոյ ընդ ստորինս երկրի։

Զանդործս իմ տեսին աչք քո, և ՚ի
գիրս քո ամենեքեան գրեցան։
Ի տուեւ մոլորեցան, և ոչ ոք եր որ
առաջնորդէր նոցա։

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք
քո աստուած, և յոյժ զօրացան իշ-
խանք նոցա։

Թուեցի զնոսա, և քան զաւազբազ-
մացան. զարթեայ, և արդ ընդ քեզ
եմ։

Թէ սպանանես զմեղաւորս աստուած-
արք արեան ՚ի բաց եղերուք յինեն։
Ի հակառակութիւն և ՚ի նախանձ,

առցեն՝ ի նաևիր զքաղաքս քո :
 Զատելիս քո տէր ատեցի, և ՚ի վերայ
 թշնամեաց քոց մաշեցայ :
 Յատելութիւն կատարեալ ատեցի
 զնոսա, և եղեն ինձ թշնամիր :
 Փորձեազիս աստուածե ծանիր զսիրտ
 իմ, քննեա զիս և ծանիր զշաւիզս
 իմ, և տես թէ իցե՞ն անօրէնու-
 թիւնք ՚ի ճանապարհս իմ, և առաջ-
 նորդեա ինձ ՚ի ճանապարհս քո յա-
 ւիտենից :

Տունք իր :
 ~~~~~~

ՍԱՂՄՈՍՏԱՑ ՃԼԹ.

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւրի :

Ապրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ ,
     յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս :
 Խորհեցան զանօրէնութիւն ՚ի սիրտս
 իւրեանց . զոր ամենայն պատրաստե-
     ցան ՚ի պատերազմ :

Երեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօ-
 ձի, և թոյնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց
     նոցա :

Պահեա զիս տէր՝ ՚ի ձեռաց մեղաւուրի, և ՚ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս : Խորհեցան խավանել զգնացուիմ. թագուցին ամբարտաւանք որոգայթինձ : Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ զշաւղօք իմովք եղին ինձ ըզ գայթակղութիւն :

Ասացի՝ տէր աստուած իմ ես գու, ունկն դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց : Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան իմոց, հովանի գլխոյ իմոց յաւուր պատերազմի :

Մի մատներ զիս տէր՝ ՚ի ցանկութիւն մեղաւորաց, ոյք խորհեցան վասն իմ.

մի ընդ վայր հարկաներ զիս :

Զի մի երբէք բարձրասցին, և խորհուրդք նոցա մի կատարեսցին. վախճան կատարածի նոցա վաստակ շըրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա :

Արկցես ՚ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ, և կործանեսցես զնոսա. ՚ի տառապանաց մի կարասցեն կեալ :

Մարդոյ լեզուանւոյ մի յաջողեսցի ՚ի վերայ երկրի . զայր մեղաւոր չարիք

իւր որսասցեն ՚ի կորուստ ,
 Շանեայ զի առնես տէր դատաստան
 աղքատի , և իրաւունս տնանկին
 Արդարք գոհասցին զանուանէ քում
 մէ , եւ բնակեսցին ուղիղք առաջի
 երեսաց քոց :

Տունք ժդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ.

Սաղմոս Դաւթի :

Տէր կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ ,
 Նայեա ՚ի ճայն աղօթից իմոց ՚ի կար-
 դալ իմում առ քեզ :
 Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
 խունկ առաջիքոտէր . Համբարձումն
 ճեռաց իմոց պատարագ երեկոյի :

Դիր տէր պահապան բերանոյ իմոյ , և
 գուռն ամուր շրթանց իմոց , զի մի խո-
 տորեսցի սիրտ իմբանիւ չարութեան :
 Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ
 մարդս , ոյ ք գործեն զանօրինութիւն
 և ոչ եղեց կցորդ ընտրելոց նոցա :
 Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-

թեամբ և յանդիման արասցէ. իւղ
մեղաւորի մի օծցէ զգլուխ իմ, այլ
աղօթք իմ 'ի կամս նորա :
Արդելան մերձ առ վիմին դատաւորք
նոցա. լուիցեն բանից իմոց, և քաղց
րասցին :

Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի սըփ-
ռեալ է 'ի վերայ երկրի . ցրուեսցին
ուկելք նոցա մերձ ՚ի գժոխս :
Առ քեզ տէր տէր են աչք իմ, 'ի քեզ
յուսացայ, մի հաներ զշոգի յինեն:
Պահեա զիս յորոգայթէ որ թագու-
ցաւ ինձ, 'ի գայթակղութենէ գոր-
ծողին զանօրէնութիւն :

Անկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք,
միայն եմ ես մինչեւ անցից :

Տունք ժ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ.

Խմաստուքին Գաւրի . Աղօքք ՚ի ժամանակի՝ զի եր
ճա յայրի անդ :

Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի,
Ճայնիւ իմով զտէր աղաշեցի :

Սիուեցից առաջի տեսառն զաղօթս իմ,
և զնեղութիւնս իմ առաջի նորա
պատմեցից :

Ի նուազիլ յինէն հոգւոյ իմոյ, դու
տէր ծանեար զշաւիլս իմ. 'ի ծանա-
պարհ յոր և գնայի թագուցաւ ինձ
որոգայթ :

Հայեի յաջմե՛ և տեսանէի, և ոչ ոք
ծանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փա-
խուստ իմ, և ոչ գտաւ ինդրող ան-
ձին իմոյ :

Ազաղակեցի առ քեզ տէր և ասացի,
դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին
կենդանեաց :

Նայեա տէր յաղօթս իմ զի ես խո-
նարհ եղեց յոյժ, ապրեցո զիս 'ի հա-
լածաց իմոց, զի հզօրք եղեն քան
զիս :

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ, դոհա-
նամ զանուանէ քումմե :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ
հատուսցես :

Տունք ը: Գորդայս ծդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԲ.

Սաղմոս Գաւրի . 'ի ժամանակի' զի հայածէր զնա
Աբխազով որդի նորա :

**Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն գիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ
քով:**

**Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և
մի՛ մտաներ ՚ի գատաստան ընդ ծառ
ուայի քում. զի ոչ արդարանայ առաջ
ջի քո ամենայն կենդանի:**

**Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ, և
նստոց զիս ՚ի խաւարի որպէս մեռ
եալ յաւիտենից:**

**Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս:**

**Յիշեցի զաւուրան զառաջինս, խորհեցայ
յամենայն գործս քո. յարարածս ճեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:**

**Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ տէր. զինուազեցաւ յինեն հոգի իմ:**

Ան դարձուցաներ զերեսս քոյինեն .
Նմանիցիմ այնոցիկ՝ ոյք իշանեն ՚ի
գուբ :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր-
մութիւնս քո , զի ես ՚ի քեզ տէր
յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհյոր և գնացից ,
զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ:
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր ,
զի զքեզ ապաւեն ինձ արարի :

Ուսո ինձ առնել զկամս քո , զի դու
ես աստուած իմ:

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցե ինձ
՚ի յերկիր ուզիզ :

Վասն անուան քո տէր կեցուսցես
զիս արգարութեամբ քով , հանցես
՚ի նեղութենե զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակեա ըզ-
թշնամիս իմ , և կորո զամենայն նե-
զիչս անձին իմոյ , զի ես ծառ այքո եմ:

Տունք ժդ :

ԱԱՂՄՈՍ ՃԽԳ..

Աադմոն Գալքի առ. Գողիան :

Օթհնեալ տէր աստուած իմ, որ ու-
սոյց զձեռս իմ՝ի պատերազմ, և ըզ-
մատունս իմ՝ի ճակատամարտ :

Ողորմութիւն իմեւ ապաւեն իմ, օդ նական իմ և փրկիչ իմ, ապաւեն իմ, եւ ես յուսամ ՚ի նա . ո՛ Հետազանդ առնէ ոժագուշ առ մեռ ինեւ :

Տես, զալազութեան ըստ իմաւ.
Տէր՝ ովե մարդ զի յայտնեցար դու
նմա, կամ որդի մարդոյ թէ համա-
րիս ինչ զնա :

Սարդ նանքոյ նմանեցաւ, և աւուրբ
նորա որպէս Հովհանի անցին:

Տեր խոնարհեցո զերկինս և էջ, մեր
ձեռա ՚ի լերինս և ծխեսցին :

Փայլատակեա զվայլատակունս քո,
և խոռովեա զնոսա, առ աքեա զնետս
քո, և ցրուեա զնոսա :

Առաքեա զձեռն քո ՚ի բարձանց , և
փրկեա զիս ՚ի ջուրց բազմաց , եւ ՚ի
ձեռաց որդւոց օտարաց :

Որոց բերանիք իւրեանց խօսեցան ըզ-

Նանրութիւն, և աշնոցա աջէ մե-

ղաց :

Աստուած՝ յօրհնութիւն նոր օրհնեցից զքեղ, տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացից քեղ :

Ո՛ տացէ զփրկութիւն թագաւորաց մերոց, որ փրկելոց իցէ զդաւիթ ծառայ իւր ՚ի սրոյ չարէ :

Փրկեա զիս և ապրեցո զիս ՚ի ձեռաց որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան ըզ նանրութիւն, և աշնոցա աջէ մե-

ղաց :

Որոց ուստերք իւրեանց որպէս նորատունկ հաստատուն են ՚ի մանկութենէ իւրեանց, գստերք նոցա զարդարեալ և պաճուճեալ ՚ի նմանութիւն տաճարի :

Յտեմարանք նոցա լի են և բղխեն ՚ի միմեանս, խաշինք նոցա բազմածինք են, և բազմանան ՚ի գնացս իւրեանց, և անդեայք նոցա պարարտք են :

Ոչ գոյ խրամատութիւն ցանկոյնոբա, և ոչ աղաղակ ՚ի հրապարակս նոցա :

Արդ երանեցից ժողովրդեան, որոյ
այս այսպէս է, նա երանի ժողովը
դեան, որոյ տէր աստուած է նոցա:

Տունք ժղ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԳ.

Օրհնուրինք Սաղմոս Դաւրի :

Բարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ
և թագաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն
քո յաւիտեան և յաւիտեանս յա-
ւիտենից:

Զօրհանապաղ օրհնեցից զքեզ, և
դովեցից զանուն քո յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից:

Մեծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ, և
մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ:

Ազգք և ազգք դովեսցեն զգործսքո,
և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն:
Զմեծվայելսութիւն փառաց սրբու-
թեան քո խօսեսցին, և զսքանչելիս
քո պատմեսցեն:

Զզօրութիւն ահի քո ասասցեն, և
զմեծութիւնս քո պատմեսցեն:

Զ յիշատակ բազումքաղցրութեան
քո բղխեսցեն, և արդարութեամբ
քո ցնծասցեն:

Գթած ողորմած է տէր, երկայնա-
միտ և բազումողորմ:

Քաղցր է տէր առ ամենեսեան, և
գթութիւն նորա ՚ի վերայ ամենայն
արարածոց իւրոց:

Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր ա-
մենայն գործք քո, և սուրբք քո օրհ-
նեսցեն զքեզ:

Զ փառս արքայութեան քո ասասցեն,
և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն:

Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրու-
թիւնս քո, և զփառս մեծվայելու-
թեան արքայութեան քո:

Արքայութիւն քո արքայութիւն ա-
մենայն յաւիտենից, և տէրութիւն
քո ազգել մինչեւ յազգ:

Հաւատարիմէ տէր յամենայն բանս
իւր և արդարէ յամենայն զործս իւր:
Հաստատէ տէր զամենայն գայթակ-
ղեալս, և կանգնէ զամենայն գլոր-
եալս:

Աւք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան , և
դու տաս կերակուր նոցա ՚ի ժամու :
Տաս դու նոցա և կերակրին . բանաս
ղձեռն քո , և լցուցանես զամենես
եան քաղցրութեամբ կամօք քովք :
Արդար է տէր յամենայն ճանապար-
հըս իւր , և սուրբ է յամենայն դործս
իւր :

Մերձ է տէր առ ամենեսեան ոյք
կարդան առ նա , առ ամենեսեան ոյք
կարդան առ նա Ճշմարտութեամբ :
Զկամս երկիւզածաց իւրոց առնէ
տէր , ազօթից նոցալսէ , և կեցու-
ցանէ զնոսա :

Պահէ տէր զամենեսեան ոյք սիրեն
զնա , և զամենայն մեղաւորս սատա-
կի տէր :

Զօրհնութիւնս տեառն խօսեսցի
բերան իմ օրհնեսցէ ամենայն կենդա-
նի զանուն սուրբ նորա յաւիտեան
և յաւիտեանս յաւիտենից :

Տունք իր Գոբրայս ծբ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ

Ալելուիա, Անգեայ եւ Զարարիա :

Օրհնեա անձն իմ զտէր, օրհնեցից
զտէր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից
աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմ ես :

Մի յուսայք յիշխանս յորդիս մարդ-
կան, զի ոչ գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա :
Ելցէ հողի ՚ի նոցանէ՝ եւ դարձցին
անդրէն ՚ի հող, և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա :
Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած
յակոբայ օգնական է նմա, և յոյս
նորա ՚ի տէր աստուած է :

Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով
և զամենայն որ ՚ի նոսա :

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտ-
եան, եւ առնէ զիրաւունս զրկելոց:
Տաց հաց քաղցելոց, եւ արձակէ ըզ-
կապեալս տէր :

Տէր բանայ զաշս կուրաց, և կանգ-
նէ զզլորեալս տէր :

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ ըզ-
պանդուխտս, զորես և զայրիս ըն-

դունի տէր , եւ զջանապարհս ամբ
բարշտաց կորուսանեւ :

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան , աս-
տուածքո սիօն աղդէ մինչեւ յաղդ :

Տունք ժ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ.

Ալելոփիա , Անգեայ և Զաքարիա :

Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սազ-
մոս . աստուծոյ մերումքաղցը եղի-
ցի օրհնութիւն :

Շինէ զերուսազէմտէր , եւ զցըր-
ուեալսն իսրայէլի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս , եւ պատէ
զամենայն վերս նոցա :

Ոժուէ զբազմութիւն աստեզաց , և
զամենեսեան զնոսայանուանէ կոչէ :

Մեծ է տէր եւ մեծ է զօրութիւն
նորա , իմաստութեան նորա ոչ դոյ

բաւ :

Ընդունի զհեզս տէր , և խոնարհ առ-
նէ զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր :

Օրհնեցէք զատուած խոստովանու-

թեամբ , սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Ո զգեցոյց զերկինս ամպովք , և պատրաստ արար զանձրեւ իւրյերկիր :
Բուսոյց զխոտ ՚ի լերինս , և զգալարի ՚ի ծառայութիւն մարդկան :

Ո տայ անասնոց կերակուր , ձագուց ագռաւուց՝ ոյք կարդան առնա :
Ոչ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ տէր , և ոչ ընդ իրանս առն հսկայի հաճեցաւ :

Այլ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւզածս իւր , և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա :

Տունք ժը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ

Ալելուիա , Անգեալ և Զաքարիա :

Գովեա երուսաղեմ զտէր :

Եւ օրհնեա զաստուած քո սիօն :

Զի զօրացոյց զնիգս դրանցքոց , եւ օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :

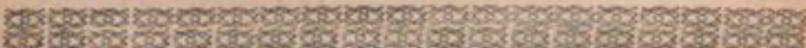
Ուդ զսահմանսքո ՚ի խաղաղութիւն

պարարտութեամբ ցորենոյ լոյց
զքեղ:

Առաքէ զբան իւրյերկիր, վաղվաղ
ընթանան պատգամք նորա:
Դնէ զձիւն որպէս զասր, եւ զմէդ
որպէս փօշի ցանեաց:

Արկանէ զսառն որպէս պատառս,
առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ:
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա,
շնջեսցեն հողմք, և գնասցեն ջուրք:
Պատմէ զբան իւրյակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իսրայէլի:
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
տէր, և զգատաստանս իւր ոչ յայտ-
նեաց նոցա:

Տունք ժ: Դորզայու լո:

ԱՂՅԹՔ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԴԱՐԵՒ

Ամբակ դ:

Տէր, զլուր քո լուայ և երկեայ, տէր՝
նայեցայ ՚ի դործսքու զարհուրեցայ:
՚ի մէջ երկուց կենդանեացն ծանիցիս
դու, ՚ի մերձենալ ամացն յայտնես-

ցիս, և 'ի հասանել ժամանակին եւ
ըեւեսցիս :

Իխոռովել անձին իմոյ 'ի ժամանակի
բարկութեան, զողորմութիւն յիւ
շեսցես :

Աստուած 'ի հարաւոյ եկեսցէ, եւ
սուրբն 'ի փառան լեռնէ :

Յայտնեսցեն երկինք զվայելութիւն
փառաց նորա, և օրհնութեամբ նո-
րա լցան տիեզերք :

Ճառագայթք որպէս 'ի լուսոյ հա-
տան 'ի նմանէ, և եղջիւրք 'ի ձեռին
նորա գտան, և անդ հաստատեցաւ
զօրութիւն փառաց նորա :

Յերեսաց նորա ելցեն հարուածք,
և զհետ շաւղաց նորա երթիցեն մե-
ծամեծք 'ի թռչնոց :

Եկաց և չափեաց զերկիր, հայեցաւ
և գիտեաց զհեթանոսս :

Լերինք հալեսցին և անտառք վատ-
նեսցին. Ճանապարհք՝ որյաւիտենից
'ի սկզբանէն էին, կուրասցին, եւ 'ի
նմանէ գողասցի զամենայն երկիր :

Տեսի զբանակս քուշացւոց, խռովե-

ցան բնակիչք վրանացն մազիամու :
 Միթէ ՚ի վերայ գետոց բարկասցիս
 գու տէր , կամ սրտմտութիւն քո
 ՚ի վերայ գետոց , կամ բարկութիւն
 քո ՚ի վերայ ծովու :

Ելերդու ՚ի կառսքո , հեծելութիւնդ
 քո փրկութիւն եղեւ յելանելն քո :
 Զարթեաւ ազեղն քո . զնետս կա-
 պարճից քոց արբուցեր , զգետս ցըր-
 ուեցեր , զերկիր դողացուցեր . ՚ի
 սաստկութենէ անձրեւի . որք ան-
 ցանեն ընդ սա :

Անդունդք աղաղակեցին մեծապէս .
 լոյս փայլման արեգականն արգելաւ ,
 և ծագումն լուսնի դագարեցաւ :
 Որպէս ՚ի նշոյլս սլաքացքոց գնասցես ,
 և որպէս ՚ի լոյս փայլատակման սրոյքոյ :
 Բարկութեամբ զարթիցես ՚ի վերայ
 երկրի , և դողութեամբ կասցես ըզ-
 հեթանոսս :

Երեւեցար ՚ի փրկութիւն ժողովը -
 դեան քո . ՚ի փրկել զընտրեալս քո :
Նետաձիգ եղեր ՚ի գլուխս մարդկան
 անբարտաւանից . մինչեւ յանդունդս

ծովու ընկղմեցան :

Խնդրեցեր զվրէ ժ զօրութեամբ քով
՚ի զօրագլխացն մեղաւորաց , որքյոււ-
սացեալ էին յանդգնութիւնս իւր-
եանց , զի կերին զաղքատն ՚ի գաղտ-
նիս :

Առաքեցեր ՚ի վերայ ծովու զերիվա-
րըս քո , և խոռվեցան յաղթ ջուրք
անդնդոց :

Կացի ես՝ և գելան աղիք իմ ՚ի ձայ-
նե բերանոյ իմոյ . եմուտ գողումն
յոսկերս իմ , և ես յանձն իմ խոռ-
վեցայ :

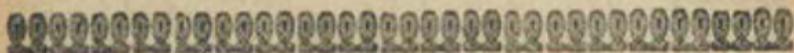
Զայս պահեսցես յաւուր նեղու-
թեան , ածել ՚ի վերայ ազդի ամենայ-
նի՝ որք մարտնչէին ընդ ժողովրդեան
քում :

Թղենի ոչ տացէ զպտուղ իւր . եւ
յայգւոջ բեր մի գտցի , ձիթենիք
սնասցին , և երկիր մի բուսուսցէ
զգալարի :

Պակասեսցին հօտք ՚ի ճարակաց , եւ
եղինք մի գտցին առ մսուրս :
Ես ՚ի տէրյուսացայ , ցնծացայց եւ

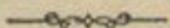
ուրախ եղեց յաստուած փրկիչ իմ։
Տէր տէր ետ ինձ զօրութեան, և կա-
ցոյց զոտս իմ՝ հաստատութեան։
՚ի վերայ պարանոցի թշնամւոյն կա-
ցոյց զիս, և հանգոյց զիս երագ երագ։

Փառք հօր և որդւոյ և .

Ա Մ Ա Ղ Թ Ւ Ք

Հուր մեզ տէր լուր մեզ, աստուա-
ծային ողորմութեամբ եւ զթու-
թեամբ քո խնայեայարարածս քո։
Մարդասէր տէր, վասն սրբուհւոյ։
Քարու և ազնիւ Ռղորմեա և ինեղութեան կանացն։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԸ.

Ալելոփա, Անգեայ և Զարարփա :

Օրհնեցէք զտէր յերկնից, օրհնեցէք
զնա ՚ի բարձանց։
Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակը

նորա, օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա:

Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին, օրհնեցէք զնա ամենայն աստեղը և լոյսք:

Օրհնեցէք զնա Երկինք Երկնից, եւ ջուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս, օրհնեցէք զանուն տեառն:

Զի՞նա ասաց՝ և Եղեն, Հրամայեաց՝ և Հաստատեցան:

Կացոյց զնոսայաւիտեանս յաւիտենից, սահման ետ և ոչ անցանեն:

Օրհնեցէք զտեր յերկրէ վիշապք, և ամենայն խորք:

Հուր և կարկուտ, ծիւն և սառն, Հողմել մրբիկ՝ որք առնեք զբան նորա: Երինք և ամենայն բարձունք, ծառք պտղաբերք և ամենայն մայրք:

Գաղանք և ամենայն անասունք, սողունք և ամենայն թռչունք թեաւորք:

Թագաւորք Երկրի և զօրք իւրեանց, իշխանք և ամենայն գատաւորք Երկրի: Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և

տղայք օրհնեցէք զանուն տեառն։
Բարձրացաւ անուն նորա միայն, խոս-
տովանութիւննմայերկինս և յերկրին
Բարձր առնել տէք զեղջիւր ժողովը-
դեան իւրոյ, օրհնութիւն նմայա-
մենայն սրբոց նորայորդւոցն իսրա-
յէլի ժողովոյն՝ որ մերձ է առ տէր։

Տունք ժդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Ալելուիա, Անգեայ և Զաքարիա :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն ՚ի նոր
օրհնութիւննմայեկեղեցիս սրբոց։
Ուրախասցի իսրայէլ յարարիչ իւր,
որդիք սիօնի ցնծասցեն ՚ի թագաւորն
իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնու-
թեամբ, սաղմոսիւք և օրհնութեամբ
սաղմոս երգեսցեն նմա։

Հաճի տէրընդ ժողովուրդ իւր սուրբ
և բարձր առնել զհեզս ՚ի փրկութեան։
Պարծեսցին սուրբքն փառօք, և ցըն-
ծասցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց, և

բարձր արասցեն զաստուած բերա-
նօք իւրեանց :

Առւր երկսայրի ետ ՚ի ձեռս նոցա ,
առնուլ զհատուցումն ՚ի հեթանո-
սաց, ՚ի յանդիմանութիւն ամենայն
ժողովրդոց :

Ի կապել զթագաւորս նոցա կապա-
նօք, զզօրավարս նոցա ձեռնակապօք
երկաթեօք :

Առնել նոցա դատաստանս ընդ գրոց,
և փառք այս են ամենայն սրբոց նորա:

Տունք ը:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾ.

Ալելուիա, Անգեայ եւ Զաքարիա :

Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբութեան
նորա, օրհնեցէք զնա ՚ի հաստատու-
թեան ՚ի զօրութեաննորա:

Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրութեաննորա,
օրհնեցէք զնա ՚ի բազում մեծու-
թեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհնութեան,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհ-

Նութեամբ :

Օրհնեցէք զնացնծութեամբ, գովեցէք զնա ուրախութեամբ :

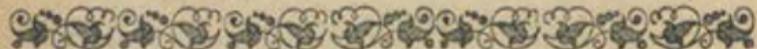
Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր, գովեցէք զնա 'ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհութեան, ամենայն հոգիք օրհնեցէք զտեր:

Տունք զ Գորդայս իը :

Կանոնս յիսք : Զորք կանոնս Տունք ոյիսք :

Միահամուռ սաղմոս՝ Գորդայս ծզ, Սաղմոս ճճ :
Տունք 'ի ամա սնկը :

Այս սաղմոս ինքնադիք Դաւթի էարտաքոյ թուոց ի ժամանակի դի ել նա նահատակ ընդդէմ Գողիաթու առաջի Սաւուղոյ եւ ամենայն զօրացն իսրայէլի :

Փոքը էի ես յեղբարս իմ, և կըրտս սեր 'ի տան հօր իմոյ, արածէի զիսաշինա հօր իմոյ :

Զեռք իմ արարին զսաղմոսարան, և մատունք իմ կազմեցին զգործի օրհնութեան :

Իսկ արդ ո՞պատմեսցէ զայս տեառն

իմում, ինքնին տէր ամենայնի լուիցէ
զամենայն :

Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր ,
և համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց
հօր իմոյ , **և** էօծ զիս յօծումն իւղոյ
իւրոյ :

Եղբարք իմ մեծամեծք և գեղեցիկք ,
և ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տէր :
Ելի ես ընդդէմ այլազգւոյն , **և** նը-
զովեցի զկուռս նոցա :

Հանի զսուսերն ՚ի նմանէ և հատի
զգլուխ նորին , **և** բարձի զնախատինս
յորդւոցն իսրայէլի :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՅ ՄԱՆԿԱՆՅ

Դանիէլ դ :

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց , օրհ-
նեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան :
Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն ընդ մեզ ,
արդար ես դու տէր , և ամենայն գործք քո ճշշ-
մարիտ են :

Ճանապարհ քո ուղիղ են , և ամենայն դա-
տաստանք քո արդար են :

Դատաստան արդարութեան ածեր 'ի վերայ մեր
ըստ ամենայնի , զոր ինչ ածեր 'ի վերայ մեր , և
քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց երուսաղէմի :

Արդարութեամբ և յիրաւի ածեր զայս ամենայն
'ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց :
Անօրինեցաք և յանցեաք ապատամբ լինել 'ի
քէն , մեղաք յամենայնի և պատուիրանաց քոց
մեք ոչ անսացաք :

Աչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատուիրե-
ցեր դու մեզ , զի զբարիս գտցուք մեք 'ի քէն :
Արդ՝ զամենայն զոր արարեր և զոր ինչ ածեր 'ի
վերայ մեր , արդար դատաստանաւ արարեր :
Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռութշնամեաց մերոց , ա-
նօրինաց , խստաց և ապատամբուղաց :

ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի քան զա-
մենայն երկիր , մատնեցեր զմեղ :

Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեղ ժամբանալ զբերանս մեր ,
զի ամօթ և նախատինք եղաք ծառայից քոց և
պաշտօնէից :

Այլ մի մատներ զմեղ իսպառ վասն անուան քո ,
մի ցըեր զուխտու քո , և մի 'ի բացեայ առներ
զողորմութիւնս քո 'ի մէնջ :

Վասն արրահամու սիրելոյ քո , իսահակայ ծա-
ռայի քո , և իսրայէլի որբոյ քոյ :

Խոստացար նոցա և ասացեր . բազմացուցից ըդ
զաւակ ձեր որպէս զաստեղս երկնից բազմու-
թեամբ , և որպէս զաւազ առ եղբ ծովու :
Եւ արդ տէր՝ նուազեցաք մեք քան զամենայն
ազգս , և եմք տառապեալ յամենայն երկրի այ-
սօր վասն մեղաց մերոց :

Ոչ գոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մարդարէ
և առաջնորդ , ոչ ողջակէզք պատարագաց , ոչ
խունկք օրինաց , և ոչ տեղի պատարագս մա-
տուցանելոյ առաջի քո , և զողորմութիւն գտա-
նել 'ի քէն :

Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգւով տառա-
պանաց ընդունելի լիցուք մեք որպէս զողջակէզս
խոյոց և զուարակաց , և որպէս բիւրաւորս գա-
ռանց պարարտաց :

Այնազէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր այ-
սօր առաջի քո , զի կատարեալ դացուք զկնի
քո , և չիք ամօթ յուսացելոցս 'ի քեզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք , երկնչիմք 'ի քէն և խնդրեմք զերեսս քո ,
տէր մի յամօթ առներ զմեզ :

Այլ արա առ մեղ ըստ հեղութեան քում , և
ըստ բազում ողորմութեան քում , փրկեա զմեղ
վասն սքանչելեաց քոց տէր , և փառաւորեսցի
անուն քո յաւիտեան :

Յամօթ լիցին ամենեքեան , որ չարչարեն զծա-
ռայս քո , ամաշեցեալ լիցին բռնութիւնք նոցա ,
և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին :
Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աստուած միայն ,
որ փառաւորեալդ ես 'ի վերայ ամենայն տիե-
զերաց :

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցն մերոց ,
գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :
Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց , քով-
եալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբութեան
քո , գովեալ և :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ արքայութեան
քո , գովեալ և :

Օրհնեալ ես որ նատիս 'ի քրովքէս և հայիս յան-
դունդո , գովեալ և :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստառութեան երկնից ,
գովեալ և :

Օրհնեցք ամենայն դորձք տեառն զտէր , օրհ-
նեցք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան ,
Օրհնեցք երկինք զտէր . օրհնեցք և բարձր

արարէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն, և ջուրք որ ՚ի
վերոյ երկնից զտէր, օրհնեցէք և բարձր արա-
րէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն, արեգակն և
լուսին զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք աստեղք երկնից, անձրեւք և ցողք
զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջերմ զտէր :

Օրհնեցէք ցուրտ և տօժ, ձօղ և ձիւնաբեր ըդ
տէր . օրհնե :

Օրհնեցէք սառն և պարզ, եղեամն և ձիւն ըդ
տէր . օրհնե :

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և խաւար ըդ
տէր . օրհնե :

Օրհնեցէք ամպք և փոյլատակունք և երկիր ըդ
տէր . օրհնե :

Օրհնեցէք լերինք բլուրք, և ամենայն բոյսք
երկրի զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք աղբիւրք, ծովք և գետք զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայտառք՝ որ ՚ի
ջուրս, և թռչունք երկնից զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք դազանք և անսատունք, և որդիք
մարդկան զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէ խրսոյէլ զտէր, օրհնեցէ և բարձր
արասցէ զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք քահանայք զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր . օրհնե :

Օրհնեցէք անձինք , և շունջք արդարոց զտէր :
Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհ սրտիւք զտէր . օրհ :
Օրհնեցէք անանիա աղորիա և միսայէլ զտէր .
օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՍԻԱՆԱԾՆԻՆ

Դուկ . ա :

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր , և ցնծասցէ հռ-
գի իմ աստուծով փրկչաւ իմով :
Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ
իւրոյ , այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն
աղդք :

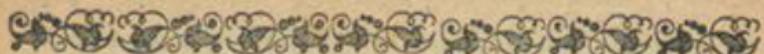
Արար ընդ իս մեծամեծս հղօրն , և սուրբ է ա-
նուն նորա :

Աղորմութիւն արար աղդաց յաղդս երկիւղածաց
իւրոց , արար զօրութիւն բաղկաւ իւրով :
Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մռաց սրտից , և
քակեաց ղհղօրս յաթուոց :

Զխոնարհս բարձրացոյց , զկարուս ելից բարու-
թեամբ , և զմեծատունս արձակեաց ունոյնս :
Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ յիշելով
զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ արրահա-
մի և զաւակի նորա յաւիտեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՅԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ

Ղուկ . ա :

Օրհնեալ տէր Աստուած խօրայէլի , որ յայց ել ,
և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ :
Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան 'ի տանէ դաւ-
թի ծառայի իւրոյ , որպէս խօսեցաւ բերանովք
որբոցն՝ որ յաւիտենից մարդարէքն էին ,
Փրկութիւն'ի թշնամեաց մերոց , և 'ի ձեռաց ա-
մենայն ատելեաց մերոց :

Առնել ողորմութիւն առ հարսն մեր , և յիշել
զկտակարանս սրբութեան իւրոյ :
Երդումն զոր երդուաւ արրահամու հօր մերոյ ,
տալ մեզ առանց երկիւղի զփրկութիւն 'ի թըշ-
նամեաց մերոց :

Պաշտել ղնա սրբութեամբ և արդարութեամբ
առաջի նորա , զամենայն աւուրս կենաց մերոց :
Եւ դու մանուկ՝ մարդարէ բարձրելոյն կոչեսջիր ,
դնասցես առաջի տեառն պատրաստել զճանա-
պարհս նորա :

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան իւ-
րոյ , 'ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց :
Վասն գթոյ ողորմութեան տեառն աստուծոյ

մերոյ , որով երեւեցաւ մեղ արեգակն՝ ի բար-
ձայց , լուսաւոր առնել զիսաւար մեր :
Ծագել լոյս՝ ի վերայ այսոցիկ՝ որ նստէաք՝ ի խա-
ւարի և՝ ի ստուերս մահու , ուղղել զոտս մեր՝ ի
ճանապարհս խաղաղութեան

ԱՂՅԹՔ ՍԻՄԷՈՎՆԻ ԾԵՐՈՒՆԻՈՑՆ

Դուկ . բ :

Արդ արձակեա զծառայս քո տէր ըստ բանի
քում՝ ի խաղաղութիւն . զի տեսին աչք իմ ըզ
փրկութիւն քո , զոր պատրաստեցեր առաջի ա-
մենայն ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց , և փառք ժողո-
վրդեան քում իսրայէլի :

ԱՂՅԹՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԱՍԻԻ ԹԱԳԱԽՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու , խա-
հակայ , յակոբայ և զաւակի նոցա արդարոց .
ամենակալ տէր՝ թող զմեղս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և զամենայն
զարդ նոցա . ամենակալ տէր :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո , փակե-
ցեր զիսորս , կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ
անուամբ քով սրբով . ամենակալ տէր :

Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յերեսաց ահի
զօրութեան քո · ամենակալ տէր :

Անբառ է մեծ վայելութիւն փառաց սրբութեան
քո , սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց
՚ի վերայ մեղաւորաց , անշափ և անքննին են ո-
զորմութիւնք աւետեաց քոց · ամենակալ տէր :
Դու տէր բարձրեալ , գթած , երկայնտմիտ , բա-
զումողորմ , և զղջանաս ՚ի վերայ չարեաց մարդ-
կան · ամենակալ տէր :

Դու Աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխարութիւն վասն
արդարոցն՝ աբրահամու , իսահակայ և յակո-
բայ , որք ոչ մեղան քեզ · ամենակալ տէր :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւո-
րիս , զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու , և
բազմացան անօրէնութիւնք իմ . ամենակալ տէր :
Զեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձրութիւ-
նըս երկնից՝ ՚ի բազմութենէ անօրէնութեան ի-
մոյ . ամենակալ տէր

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութենէ կապանաց եր-
կաթից , և ոչ գոյ ինձ հանգ խատ · ամենակալ տէր :
Բարկացուցի զսրումութիւն , և չար առաջի քո
արարի , կանգնեցի պատկեր և բազմացուցի ըդ
ցասումն · ամենակալ տէր :

Եւ արդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զծունը սրտի
իմայ , և հայցեմ ՚ի քաղցրութենէ քումմէ · ա:
Մեղայ տէր մեղայ , և զանօրէնութիւնս իմ ես
ինձէն դիտեմ · ամենակալ տէր :

Աղաչեմ և ինդքեմ ՚ի քէն՝ թող ինձ տէր ,

թող ինձ , և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէ-
նութեան իմոյ . ամենակալ տէր :

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ տէր , և մի յի-
շեր զչարիսն իմ , և մի պարտաւորեր զիս ընդ-
իջեալն 'ի ներքոյ երկրի չարեօք - ամենակալ :
Զի դու աստուած՝ աստուած ապաշխարողաց
ես , և յիս ցոյց զբարերարութիւնդ քո , որ ա-
նարժան եմ , ամենակալ տէր :

Կեցուսցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում .
և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց . ամենակալ տէր :

Զքեզ տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք երկ-
նից , և քո են փառք յաւիտեանս . ամէն :
Փառք հօր և որդւոյ և . Այժմ և միշտ և :

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն տէր , թող ինձ ըդ-
մեղս իմ :

Բազումողորմ տէր՝ ողորմեա ինձ :

Աստուած քաւեա' զիս զմեղաւորս 'ի մեղաց և
կեցո :

Արարիչ իմ և յոյս աստուած՝ զթա 'ի մեղուց-
եալ ծառայս , և ողորմեա ինձ բազմամեղիս :
Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս աստուա-
ծածին մարիամ , բարեխօսեա առ տէր վասն
իմ մեղաւորիս :

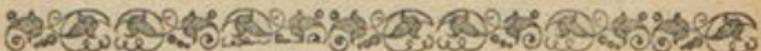
Ամենայն սուրբ աստուծոյ՝ բարեխօսեցէք առ
հայր 'ի յերկինս վասն մեր մեղաւորացս :

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ՝ ընկալ զա-
ղաչանս մեր , զի 'ի քեզ են ապաւինեալ անձինք

մեր :

Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ և կենդանարար և
պատուական խաչիւ քո տէր՝ պահպանեա զմեղ :
Առաքեա տէր զհրեշտակ խաղաղութեան քո ,
որ եկեալ պահեսցէ զմեղ անխուովս՝ ի տուէ և
'ի գիշերի :

Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեղ տէր՝
յիշեա զմեղ յորժամդաս արքայութեամբ քով ,
և ողորմեա մեզ :

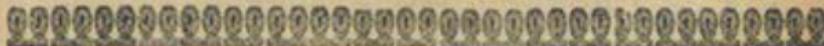
Նախադրութիւնը խրատականը յաղագս աղօրիցն ,
զոր արարեալ և Տեառն Ներսիսի եղբօրն Գրիգորիսի
Հայոց կաթողիկոսի :

Աղօթք հասարակաց քրիստոնէից մեծաց եւ փոքունց ,
զոր պարտին ուսանիլ ամենեքեան՝ եւ ուսուցանել
զմիմեանս . քահանայք՝ ղժողովուրդս , հարք՝ զոր-
դիս , մարք՝ զդատերս , եւ ընկեր զընկերն իւրո Եւ ա-
զօթեսցեն սովաւ յաւուրն հինգ անգամ՝ երկոտասան
ճնրադրութեամբ 'ի ժամուն . այսինքն՝ յառաւօտուն ,
'ի ճաշուն , 'ի հասարակ աւուրն , յերեկոյին , եւ 'ի
հանգստեան : Ապա թէ պղերդ ոք լինիցի եւ ծուլու-
նայ զհինգ ժամ աղօթս կատարել , աղօթեսցէ չորս
անդամ , կամ երեք անդամ , կամ երկու անդամ , կամ
մի անդամ յաւաւրն . որ միայն ճանաչի թէ քրիստոն-
եայ է , եւ զինքն ծանիցէ թէ արարած եմ աստուծոյ
եւ երկիրապագու նորա : Եւ թէ զամենայն բանս աղօ-
թիցն հեղգայ ուսանիլ , (որք եւ զսատանայական եր-
գըս բազումս փութով ուսանին) ուսցի զիէս սորա ,

կամ այլ նուազ . զի թէ տունս երիս ուսանիցին՝ ի սմանէ , եւ աղօթեսցեն երիս ծնրադրութեամբ՝ ի ժաման , ընդունելի է առաջի աստուծոյ : Ապա թէ ոք՝ ի քրիստոնէիցն անփոյթ առնէ զսա յուսանելոյ եւ յազօթելոյ , յանդիմանեսցի եւ ՚ի մոլար ժողովոյն այշազգեաց . որք զաղօթսն զոր ուսոյց նոցա , ՚ի պատերազմունս անգամ ոչ խտփանեն՝ թոզ թէ ՚ի խաղաղութեան :

Խակ մեր ժողովուրդք արտաքոյ աղօթից տեղւոյ բնաւ ոչ յիշեն զանունն Աստուծոյ . զի ոչ ունին փոյթ՝ ՚ի կարգս աղօթից որպէս զաստուածապաշտս , այլ սիրեն զդատարկարանութիւն քան զաղօթու : Եւ թէ երբեմն գան ոմանք յաղօթել առ քահանայն , կամ փակեալ բերանով կանգնին , կամ զրուցատրութիւնս առն ընդ միմեանո . զի ոչ ինքեանք զիտեն բանս աղօթից , եւ ոչ քահանայից միտ զնեն սաղմոսաց եւ պաշտամանց : Վասն այսր պատճառի արարաք զաղօթս զայս պարզ եւ յատակ բառիւ , վասն ախմարաց զիւրահաս լինելոյ . որ է սակաւ ըստ բանից՝ տունս քսան եւ չորս . ըստ ժամուց տուընջեան եւ զիշերոյ եւ ըստ տառից սրբոց մարգարէիցն , եւ զօրաւոր ըստ մտաց զի զյոլովագոյն ոլէտս ինդրուածաց մերոց որ յԱստուծոյ՝ ունի լինքեան , եւ տուաք ժողովրդեան մերում յուսումն . զի ամենայն անձն քրիստոնէի ուսցի զսա , եւ ուր հանդիպեսցին՝ ՚ի ժամ աղօթիցն՝ խօսեսցին սովաւ ընդ աստուծոյ , թէ յեկեղեցի՝ թէ ՚ի տան՝ թէ յանդի՝ թէ ՚ի գործ ինչ՝ թէ ՚ի ճանապարհի : Եւ որ ուսանին զսա եւ աղօթեսցեն մտադրութեամբ՝ ջերմեռանդ սրտիւ եւ արասառոք , ամենայն խնդրուածք որ զրեալ են՝ ՚ի սմա՝ կատարեսցին՝ ՚ի կենդանութեան եւ յետ մահու : Խակ որք արհամարհեն եւ ոչ ուսանին եւ ոչ աղօթեսցեն , ինքեանք տեսցեն զինաս անձանց

իւրեանց . մեք հատաք 'ի մէնջ զպատճառն առնեւ
լով զաղօթս զայս . զի մի այլ եւո պատճառեսցեն թէ
ոչ զիտեմք բանս աղօթից , վասն այնորիկ ոչ կամք
յաղօթս : Բայց ծանիցեն այնպիսիքն թէ սատանայ ոչ
այնչափ ջանայ զայլ բարեգործութիւնս մեր խափա-
նել , որչափ զաղօթս . զի զիտէ որ յաղօթիցն միայն
ինքն հալածի 'ի մէնջ , եւ աստուած ընակէ 'ի մեզ
Արդ՝ մեք աղաչեսցուք զբարերարն աստուած բանալ
զաչս մտաց ձերոց , յօժարութեամբ ուսանիլ զսա եւ
աղօթել , եւ աստուծոյ սիրելի լինել : Եւ յաղօթելն
զԴրիգորիս կաթուղիկոս , եւ զեղբայրն նորին զՆեր-
սէս զաղօթիցս յօրինողն յիշեցէք 'ի քրիստոս : Եւ որք
ընգօրինակէք 'ի զիրս զաղօթս , զրեցէք եւ զիրատա-
կան բանս զայտոսիկ . եւ որք զրեն զսա՝ զրեսցին 'ի
զպրութիւն կենացն յաւխտենից : Եւ որ որք ուսանին
եւ աղօթեսցեն , ոզորմութիւն ընկալցին 'ի քրիստոսէ .
Եւ որք ուսանիցեն զընկերս , վարձս առցեն յաստու-
ծոյ : Եւ որք զրենն , մի՛ առաւել քան զօրինակս՝ բան
կամ զիր խառնեսցեն . եւ մի նոււազ զրեսցեն , զի
մի՛ այլ եւ այլ լինիցին բանքն , այլ հաւասար լիցին
ամենեքեան ուր եւ զրեսցին : Եւ տիւմարքն 'ի զիրս
ուղիղ զրողացն տացեն զրել . եւ քրիստոսի փառք
յաւխտեանս . ամէն :

Ա.Ղ.ՕԹ.Ք. ԻՒՐԱԲԱՆՉԻՒՄ ԱՆՁԻՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍՈՒ

Զօր արարեալ է որրոյ տեսան Ներսիսի
Հայոց Կոթուղիկոսի :

Հաւատով խոստովանիմ , և երկիրպագանեմ

քեզ՝ հայր և որդի և սուրբ հոգի, անեղ և անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց, և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բաղմամեղիս:

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիրապատանեմ քեզ՝ անբոժանելի լոյս, միասնական սուրբ երրորդութիւն և մի աստուածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա 'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մեղաց և անդիտութեան, և լուսաւորեա զմիտս իմ' ի ժամաս յայսմիկ ազօթել քեզ 'ի հաճոյս, և ընդունել 'ի քէն ըզինդրուածս իմ. և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բաղմամեղիս:

Հայր երկնաւոր աստուած ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս որպէս զանառակ որդին, և զգեցո ինձ զպատմնւնանն զառաջին՝ զոր մերկացոյ մեզօք.

և ողորմեա քո արարածոց և :

Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն մարիամայ վասն մերոյ փրկութեան. խաչեցար, թաղեցար և յարեար 'ի մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ հայր. մեղայ յերկինս և առաջի քո. յիշեա զիս որպէս զաւաղակն՝ յորժամ գասս արքոյութեամբ քով. և ողորմեա քո:

Հոդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝ որ իջեր

՚ի յորդանան և ՚ի վերնատունն , և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւաղանին . մեղայ յերկինս և առաջի քո . մաքրեա զիս վերըստին աստուածային հրավ քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ զառաքեալն . և ողոր : Անեղ բնութիւն՝ մեղայ քեղ մոտօք խմովք , հոգւով և մարմնով խմով . մի յիշեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վասն անուանդ քում որբոյ . և ո՛ : Տեսող ամենայնի՝ մեղայ քեղ խորհրդով բանիւ և գործով . չնշեա զձեռագիր յանցանաց իմոց , և գրեա զանուն իմ ՚ի դպրութեան կենաց . և ողորմեա քո արարածոց և :

Քննող գաղտնեաց՝ մեղայ քեղ կամու . և ակամայ , զիտութեամբ և անդիտութեամբ . թողոթիւն շնորհեա մեղաւորիս , զի ՚ի ծննդենէ սուրբ աւաղանին մինչև ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջի ստուածութեանդ քո զգայարանօք իմովք , և ամենայն անդամօք մարմնոյս . և ո : Ամենափնամ տէր՝ դիր պահապան աշաց իմոց . զերկիւղ քո սուրբ ոչ եւս հայիլ յարատ , և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժել լսել զբանս չարութեան , և բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ զատութիւն , և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զշարութիւն , և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւութիւն , և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնութեան . այլ ուղղեա զշարժումն սոցա լինել միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յամենայնի . և ողորմեա : Հուր կենդանի քրիստոս՝ զհուր սիրոյ քո՝ զոր

արկեր յերկիր, բորբոքեա անձն իմ. զի սյ-
րեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ, և սրբեսցէ զիսիղն
մօտաց իմոց, և մաքրեսցէ զմեզս մարմնոյ իմոյ,
և վառեսցէ զլոյս դիտութեան քո 'ի որտի ի-
մում. և ողորմեա :

Խմաստութիւն հօր յիսուս՝ տուր ինձ խմաստու-
թիւն, ղբարիս խորհիլ և խօսիլ և գործել ա-
ռաջի քո յամենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց 'ի
բանից և 'ի գործոց փրկեա զիս. և ողորմեա :
Կամեցող բարեաց տէր կամարար՝ մի՛ թողոք
զիս 'ի կամն անձին իմոյ դնալ, այլ առաջնոր-
դեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց բարեսի-
րաց . և ողորմեա :

Արքայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զարքայութիւն քո .
զոր խոստացար սիրելեաց քոց՝ և զօրացո զսիրա
իմ առել զմեզս, և սիրել դքեղ միայն, և առ-
նել զկամն քո . և ողորմեա :

Խնամնղ արարածոց՝ պահեա նշանաւ խաչի քո
զհոգի և զմարմին իմ 'ի պատրանաց մեղաց, 'ի
փորձութեանց դիւաց, և 'ի մարդոց անիրաւաց .
և յամենայն վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ . և ո :
Պահապան ամենայնի քրիստոս՝ աջ քո հովանի
լիցի 'ի վերայ իմ 'ի տուէ և 'ի դիշերի . 'ի նըս-
տիլ 'ի տան, 'ի դնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և
'ի յառնել՝ զի՛ մի երբէք սասանեցայց . և ո :
Աստուած իմ՝ որ բանաս ղձեռն քո, և լնուս
զամենայն արարածո ողորմութեամբ քով, քեզ
յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատ-

բաստեա զպէտո հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան . և ողորմեա :

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս 'ի չար սովո-
րութեանց իմոց 'ի բարի սովորութիւն . և բե-
ւեռեա 'ի հոգի իմշասուկալի օր մահուն , և զեր-
կիւզ գեհենին , և զմէր արքայութեանն , զի
զղջացայց 'ի մեղաց՝ և դործեցից զարդարու-
թիւն . և ողորմեա :

Աղբիւր անմահութեան՝ աղբերացո 'ի սրտէ իմ-
մէ զարտասուս տպաշխարութեան որպէս պոռ-
նկին . զի լուացից զմեղս անձին իմոյ յառաջ
քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ողորմեա :

Պարգեիչ ողորմութեան՝ պարզեեւա ինձ ուղ-
ղափառ հաւատով և բարի դործով , և սուրբ
մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ
առ քեզ . և ողորմեա :

Բարերար տէր՝ հրեշտակի բարւոյ յանձն ա-
րացես զիս քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի
իմ , և անխոռով անցուցանել ընդ չարութիւն այ-
սոցն՝ որ են 'ի ներքոյ երկնից . և ողորմեա :
Լոյս ճշմարիտ քրիստոս՝ արժանաւորեա զհոգի
իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոց
'ի կոչման աւուրն , և հանգչիլ յուսով բարեաց
յօթեանս արդարոց մինչև յօր մեծի դալըս-
տեան քո . և ողորմեա :

Դատաւոր արդար՝ յորժամ՝ գտս փառօք հօր
դատել զկենդանիս և զմեռեալս , մի՛ մոաներ
'ի դատաստան ընդ ծառայի քում , այլ փրկեա

զիս՝ ի յաւիտենական հրոյն, և լսելի արա ինձ
զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքա-
յութիւնդ. և ողորմեա :

Ամենողորմտէր՝ ողորմեա ամենայն հաւատացե-
լոց՝ ի քեզ, իմոց և օտարաց. ծանօթից և ան-
ծանօթից. կենդանեաց և մեռելոց. շնորհեա և
թշնամեաց իմոց և ատելեաց զթողութիւն որ
տո. իս յանցանաց, և դարձո վնոսա՝ ի չարեացն
զոր ունին վասն իմ, զի ողորմութեանդ քում
արժանի լինիցին. և ողորմեա :

Փառաւորեալ տէր՝ ընկալ զաղաշանս ծառայիս
քո, կատարեա ՚ի բարի դմնդրուածս իմ՝ բա-
րեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին և
յովհաննու մկրտչին, և սրբոյն ստեփաննոսինա-
խավկային, և սրբոյն դրիդորի մերոյ լուսաւոր-
չին, և սրբոց առաքելոց՝ մարդարէից՝ վարդա-
պետաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ճգնաւո-
րաց՝ կուսանաց, և ամենայն սրբոց քոց երկնա-
ւորաց և երկրաւորաց, և քեզ փառք և երկր-
պագութիւն անբաժանելի սուրբ Երրորդութեա-
նըդ. յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՈՐԱԿՈՐՔ ԱՐՀԱԿԻՐԱՅ ԳԻՇԵՐԱՅՆՈՅ
Սրբոց Գրիգորի Նարեկացւոց ասացեալ,
Բան Ժը :

Ընկալ քաղցրութեամբ, տէր աստուած հզօր,

զդաւնացողիս զաղաչանս . մատիր գթութեամբ
առ պատկառեալս դիմօք . փարատեա ամենա-
պարգեւ , զամօթական տխրութիւնս . բարձ յի-
նէն ողորմած , զանբերելի ծանրութիւնս . ան-
ջրպետեա հնարաւոր , զմահացու կրթութիւնս .
աւարեա միշտ յաղթող , զիսարողին հաճութիւ-
նըս . բացադրեա վերնային , զմոլելոյն մառա-
խուղ . կնքեա կեցուցիչ , զկորուսչին ընթաց-
մունս . ցրուեա ծածկատեա , զըմբոնողին չար գըտ-
մունս , խորտակեա անքննին , զմարտողին դիմեց-
մունս : Տեսանագրեա քո անուամբդ , զլուսան-
ցոց երդ յարկիս . պարփակեա քո ձեռամբդ ,
զառաստաղ տաճարիս . գծադրեա քո արեամբդ ,
զմուտ սեմոց սենեկիս . կերպացու զքո նշանդ , 'ի
հետս ելից մաղթողիս . ամբացու քո աշովդ , ըլ
հանգստեանս խշտի . մաքրեսցես 'ի հաղըից , ըլ
ծածկարան անկողնոյս . պահեոցես քո կամօքդ ,
զտառապեալ անձն ոգւոյս . անխաշդախ արաս-
ցես , զքո չնորհեալ շունչ մարմնոյս . կացուս-
ցես շրջափակ , զպար զօրուդ երկնայնոյ . կար-
գեսցես 'ի դիմի , ընդդէմզիւացն դասու . Տուր
հանդիստ բերկըութեան մահահանգոյնս նիրհ-
ման 'ի խորութեան գիշերիս . բարեխօսութեամբ
հայցուածոց սրբուհւոյ աստուածածնիդ և ամե-
նայն ընտրելոց : Ամփոփեալ պարուրեա զպատո-
հան տեսութեանց զգայարանաց խմաստից ան-
զարհուրելի զետեղմոմբ , 'ի ծփական խռովու-
թեան , կենցաղական զրադմանց , անրջական երա-

զոց, խօլականաց ցնորից, յիշատակաւ քո յուսոյդ անվասսելի պաշտպանեալ: Եւ սթավեալ վերստին՝ ի ննջմանէ ծանրութեան ամենազդատա արթնութեամբ, հոգենորոգ. զուարթութեամբ՝ ի քեզ արձանացեալ զայս ձայն մաղթանաց բուք- մամբ հաւատոց քեզ՝ ամենօրհնեալ թագաւոր փառաց անճառից փառաբանողաց երկնագու- մար խմբից երգակցեալ յերկինս առաքել: Զի դու փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց յա- ւիտեանս յաւիտենից. ամի՞ն:

ԱՂՅԹՔ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՆԴԻՒՆ ՍՐԲՈՅՑ ԳՐԻԳՈՐԻ

Հան ղգ.

Աստուած յաւիտենական, բարերար և ամենա- կալ. ստեղծիչ լուսոյ. և յօրինիչ գիշերոյ. կեանք՝ ի մահու, և լոյս՝ ի խաւարի. յոյս ակն ունողաց, և երկայնմոռութիւն տարակուսելոց: Որ ամենարուեստ խմաստութեամբ քո՝ դարձու- ցանես յայդ զստուերս մահու, աննուազ ծա- գումն և անմուտ արեգակն, քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէրութեան քո խաւար գիշե- րոյ: Որում կըկնի ծունը երկրագագութեան ա- մենայն եղելոց՝ երկնաւորաց և երկրաւորաց, և սանդարամետականաց. որ լսես զհեծութիւն կապելոց, և հայիս յաղօմս խոնարհաց, և ըն-

դունիս զինգրուածս նոցա . աստուած իմ և
թագաւոր իմ . կեանք իմ և ապաւէն իմ . յոյս
իմ և վստահութիւն իմ . յիսուս քրիստոս աստ-
ուածդ ամենայնի . սուրբդ հանդուցեալ 'ի հո-
գիս սրբոց , միմիթարութիւն վշտաց՝ և քաւա-
րան մեղուցելոց , որ գիտես զամենայն յառաջ
քան զինել նոցա . առաքեա զպահպանողական
զօրութիւն աջոյ քո , և փրկեա զիս յերկիւղէ
գիշերի և 'ի դիւէ չարէ : Որպէս զի զյիշատակ
սոսկալի և սուրբ քո անուանող՝ միշտ համբուր-
եալ շրթամբք հոգւոյ՝ ըղձութեան չնչոյ , կե-
ցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան ըզ
քեղ 'ի բոլոր սրտէ : Եւ 'ի դրօշմէ խաչի քոյոյ
նշանիդ , զոր աստուածային արեամբոտ քո ներ-
կեալ նորոգեցեր . և 'ի նոյն չնորհ որդեգրու-
թեան զմեզ մկրտեցեր , և 'ի փառս պատկերի
քո նկարեալ՝ յօրինեցեր . ոյսու պարզեւօք
աստուածականօք՝ ամաչեսցէ սատանայ . քակ-
տեսցին մեքենայքն . բարձցին որոգայթքն .
պարտեսցին մարտուցեալքն . պակասեսցին զէն-
քըն սայրասուրք . մերժեսցի մէզն . փարատես-
ցի խաւարն . մեկնեսցի մառախուղն : Բաղուկ
քո հովանասցի , և աջ քո կնքեսցէ . վասն զի
գթած ես և ոզորմած , և անուն քո կոչեցեալ
է 'ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ ընդ հօք՝
հոգւովդ սրբով՝ փառք իշխանութիւն յաւիտ-
եանս յաւիտենից . ամեն :

ԶԵՐԱՎԱՐԱՎԱՐԱՎԱՐԱՎԱՐԱՎԱՐ

ԱՂՅԹԻ ԶՈՐԱԿԱՐ

ՆՈՐԻՆ ՍՐԲ-ՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ

Բան խա :

Որդի աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ ամենայնի . հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ , որ տկարանայ առ ՚ի քէն և ոչինչ . որ ՚ի ծագել անըստուեր նշուլից ողորմութեան քո փառաց . հալին մեղք , հալածին դեւք , ջնջին յանցանք , խղին կապանք , խորտակին շղթայք կենդանածնին մահացեալք , բժշկին հարուածք , ողջանանվէրք , բառնին ապականութիւնք , տեղի տան տիսրութիւնք , նահանջին հեծութիւնք , փախնու խաւարն , մեկնի մէզն , մերժի մառախուզն , փարատի մռայլն , սպառի աղջամռւզն , վերանայ մութն , գնայ գիշերն , տարագրի տագնապն , չքանան չարիքն , հալածին յուսահատութիւնքն , և թագաւորէ ձեռն քո ամենակալ , քաւիչդ ամենայնի : Այլ ոչ եկիքը կորուսանել զմարդկան ոգիս , այլ կեցուցանել . թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բաղում ողորմութեամբդ , զի դումիայն ես յերկրի անճառ , և յերկրի անզննին , ՚ի տարր գոյի , և յեղբս ծագաց աշխարհի , ոկիզբըն ամենայնի և յամենայնի ամենայն լրմամբ ,

օրհնեալ՝ ի բարձունս . և քեզընդ Հօր և Հոդ-
ոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս . ամէն:

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆ

Հրաժարիմք՝ ի սատանայէ և յամենայն խարէու-
թենէ նորա , ՚ի պատրանաց նորա , ՚ի խորհրդոց
նորա , ՚ի գնացից նորա , ՚ի չար կամաց նորա , ՚ի
չար հրեշտակաց նորա , ՚ի չար պաշտօնէից նո-
րա , ՚ի չար կամարաբաց նորա , և յամենայն չար
զօրութենէ նորա՝ հրաժարելով հրաժարիմք :

Զայս երես իբինե՞ երես ՚ի յարեւանաց և յեռ ՚ի հոք
առանելով . և աղա քառուոյ յարեւելու . և ուստի պատ-
ճառին սաքառիւու հաստայ , բարձրաքառիւ և յեռաւած
իերովէ , և ուեւ :

Խստովանիմք և հաւատամք ամենակատար սրբ-
տիւ դհայրն Աստուած՝ անեղ , անծին , և ան-
սկիզբն . այլ և ծնող Որդւոյ և բղխող Հոդւոյն
սրբոյ : Հաւատամք դրանն աստուած՝ անեղ , ծըն-
եալ , և սկսեալ՝ ի Հօրէ նախ քան զյաւիտեանս .
ոչ յետոյ և ոչ կրտաեր , այլ որքան հայրն հայր՝
ընդ նմին և որդին՝ որդի : Հաւատամք զսուրբ
հոդին աստուած անեղ , անժամանակ . ոչ ծնեալ՝
այլ բղխեալ՝ ի Հօրէ , եակից Հօր և փառակից
որդւոյ : Հաւատամք զԵրբորդութիւնն սուրբ՝ մի
ընութիւն , մի սատուածութիւն . ոչ երեք աստ-
ուածք , այլ մի աստուած . մի կամք , մի թա-

գաւորութիւն, մի իշխանութիւն. արարիչ երեւելեաց և աներեւութիւն : Հաւատամքը յեկեղեցի սուրբ՝ զթողութիւն մեղաց՝ հաղորդութեամբ սրբոց : Հաւատամքը զմին յերից անձանց զբանն աստուած՝ ծնեալ՝ ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս . ի ժամանակի իջեալ յաստուածածին կոյսն մարիամ, առեալ յարենէ նորա՝ միաւորեաց ընդիւրում աստուածութեանն . իննամնեայ ժուժկալեալ յարգանդի անարատ կուսին . և եղեւ աստուածն կատարեալ՝ մարդ կատարեալ, հոգւով և մոօք և մարմնով, մի անձն, մի դէմ, և միաւորեալ մի բնութիւն : Աստուածն մարդացեալ առանց փոփոխման և առանց այլայլութեան . անսերմն յղութիւն և անապական ծընունդ . որպէս ոչ է սկիզբն աստուածութեան նորա՝ և ոչ վախճան մարդկութեան նորա : (Զի յիսուս քրիստոս երէկ և այսօք՝ նոյն և յաւիտեան) : Հաւատամքը զջէրն մեր յիսուս քրիստոս շրջեալ՝ ի վերայ երկրի . յետ երեսուն ամաց եկեալ՝ ի մկրտութիւն : Հայր՝ ի վերուստ վկայեալ դա՛ է որդի իմ սիրելի . և Հոգին սուրբ աղաւնակերպ իջեալ՝ ի վերայ նորա : Փորձեալ՝ ի ստանայէ և յաղթեալ նմա : Քարողեալ մարդ կան զփրկութիւն : Աշխատեալ մարմնով, վաստակեալ քաղցեալ՝ և ծարաւեալ : Յետոյ եկեալ կամաւ՝ ի չարչարանս . խաչեալ և մեռեալ մարմնովն, և կենդանի աստուածութեամբն : Մարմինն եղեալ՝ ի դերեղմանի՝ միաւորեալ աստուածու-

թեամբն , և հոգւովմ իշեալ՝ ի դժոխս՝ անբաժանելի աստուածութեամբն : Քարողեալ հոգւոյն : աւերեալ զդժոխս՝ և աղատեալ ղհոգիս : Յետ երից աւուրց յարուցեալ՝ ի մեռելոց և երկեալ տշակերտացն : Հաւատամքը զտէրն մեր յիսուքրիստոս՝ նովին մարմնովմ համբարձեալ յերկինս և նստեալ ընդ աջմէ հօր : Այլ և գալոց է նովին մարմնովմ և փառօք հօր՝ ի դատել ըզկենդանիս և զմեռեալս որ և յարութիւն ամենայն մարդկան : Հաւատամքը և ղհատուցումն գործոց , արդարոցն կեանք յաւիտենական , և մեղաւորացն տանջանք յաւիտենական :

Զ Ղ Զ Ո Ւ Մ Ն

Մեղայ ամենասուրբ երրորդութեան՝ հօր և սրգւոյ և հոգւոյն սրբոյ : Մեղուցեալ եմ աստուծոյ : Խոստովանիմառաջի աստուծոյ՝ և սրբուհւոյ աստուածածնին , և առաջի քո հայր սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ եմ : Քանզի մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով , կամայ և ակամայ , գիտութեամբ և անգիտութեամբ , մեղայ աստուծոյ : Մեղայ հոգւովս և զօրութեամբ սորա , մտօքս և շարժմամբ սորա , մարմնովս և զգայութեամբ սորա : Մեղայ զօրութեամբ հոգւոյս , խորամնկութեամբ , անզգամնւթեամբ , յանդգնութեամբ և երկչոտութեամբ , շուայլութեամբ և ժլատութեամբ , զեղիսութեամբ և ա-

նիրաւութեամբ , չարահաւանութեամբ , յուսահատութեամբ և թերամութեամբ . մեղայ աստուծոյ :

Մեղայ չար խորհրդով մնացս . նենգութեամբ , ատելութեամբ , խեթիս , մախանօք , յաշախանօք , թուլութեամբ , պոռնկական խորհրդով , արուական , իգական , անառնական , գրաստական , գաղանական , 'ի դիշերի և 'ի տուընջեան , երաղական գիճութեամբ , և անրջական գարշ աղտեղութեամբ . մեղայ աստուծոյ :

Մեղայ ցանկութեամբ մարմնոյս . հեշտութեամբ , պղերգութեամբ , յօրանձմամբ քնոյ , շարժութեամբ մարմնոյս , ղաղրագործութեամբ 'ի պէս պէս ախոս , հեշտալրութեամբ լսելեացս , արատութեամբ աշացս , ցանկութեամբ սրտիս , իդութեամբ ռնգացս , պագչոտութեամբ բերանոյս , անժուժկալութեամբ , շուայտութեամբ և արբեցութեամբ . մեղայ աստուծոյ .

Մեղայ չարաբանութեամբ լեզուիս . ստախօսութեամբ , սուտ երդմամբ , երդմնաղանցութեամբ , հակառակութեամբ , վիճաբանութեամբ , բանսարկութեամբ , շողմնդութեամբ , քառ դատարկաբանութեամբ և ծաղու զրախօսութեամբ , հերձախօսութեամբ և անիծաբանութեամբ . տրանջելով , դժգոհելով , բամբասելով և հայհոյելով . մեղայ աստուծոյ :

Մեղայ գողութեամբ ձեռացօ . աղահելով , զրկելով , հարկանելով , սպանանելով , և ընդ-

գարշս ածելով . մեղայ աստուծոյ :

Մեղայ ամենայն յօդուածովք շինուածոյս և
ամենայն անդամօք մարմնոյս . հնդեակ զգայա-
րանօքս , և վեցեկին շարժմամբս . վերամբարձ
ունահարութեամբ , և վայրաքարչ մեղկու-
թեամբ , յաջ և յահեակ խոսորելով , ղառաջ-
նոցն մեղանչելով , և վերջնոցն չար նշաւակ գո-
լով . մեղայ աստուծոյ :

Այլ և մեղայ եօթնիցս յանցանօք՝ մահացու
մեզօք . հպարտութեամբ՝ և մասամբ նորին .
նախանձու՝ և մասամբ նորին . բարկութեամբ՝ և
մասամբ նորին . ծուլութեամբ՝ և մասամբ նո-
րին . աղահութեամբ՝ և մասամբ նորին . որկ-
րտմոլութեամբ՝ և մասամբ նորին . բղջախահու-
թեամբ՝ և մասամբ նորին . մեղայ աստուծոյ :

Այլ և մեղայ սոմենայն պատուիրանացն աստու-
ծոյ , յանձնառելեացն և հրաժարելեացն , զի ոչ
դյանձնառականն կատարեցի , և ոչ 'ի հրաժա-
րելեացն հեռացայ : Զօրէնս առի՝ և օրինացն
հեղգացայ . 'ի կարգո քրիստոնէութեան հրա-
ւիրեցայ , և գործովս անարժան գտայ . գիտե-
լով զշարն կամաւ կորացայ , և 'ի բարեաց գոր-
ծոց ես ինձէն հեռացայ . վա'յ ինձ , վա'յ ինձ ,
վա'յ ինձ : Զո՞րն ասեմ , կամ զո՞րն խոստովա-
նիմ . զի անթիւ են յանցանք իմ , անասելի են ա-
նօրէնութիւնք իմ . աններելի ենցաւք իմ . և ան-
րժշկելի են վէրք իմ . մեղայ աստուծոյ :

Հայր սուրբ՝ զքեղ ունիմ միջնորդ հաշտութեան
և բարեխօս առ միածին որդին աստուծոյ . զի
իշխանութեամբ որ տուեալ է քեղ, արձակես-
ցես զիս՝ի կապից մեղաց իմոց, աղաչեմզքեղ:

Ա Յ Զ Ա Կ Ո Ւ Մ Ն

Ողորմեացի քեղ մարդասէրն աստուած, և թո-
ղութիւն չնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց,
խոստովանացելոցդ և մօռացելոց : Եւ ես կար-
գաւս քահանայական իշխանութեան, և հրա-
մանաւն տատուածային՝ « թէ՝ Զոր արձակիցէք
յերկըի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս » : Նովին
բանիւն արձակեմզքեղ յամենայն մասնակցու-
թենէ մեղաց քոց . 'ի խորհրդոց՝ 'ի բանից՝ և 'ի
գործոց . յանուն հօր՝ և որդւոյ՝ և հոգւոյն
սրբոյ : Եւ դարձեալ՝ տամ զքեղ 'ի խորհուրդու-
սուրբ եկեղեցւոյ . զի զոր ինչ գործիցես բարիս,
եղիցի քեղ 'ի բարեգործութիւն և 'ի փառս
հանդերձեալ կենացն . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո .
եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որ-
պէս յերկինս և յերկըի . զհաց մեր հանապա-
ղորդ՝ տուր մեղ այսօր . թող մեզ զպարտիս

մեր՝ որպէս և մեք թողաւմք մերոց պարտապանաց, և մի՛ տանիբ զմեղ՝ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ զմեղ՝ ի չարէ, զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւխտեանս յաւխտեանս ամեն :

Հաւատամք՝ ի մի աստուած՝ ի հայրն ամենատկալ՝ յարարին երկնի և երկրի, երեւելեաց և աներեւութից : Եւ՝ ի մի տէր յիսուս քրիստոս որդին աստուծոյ՝ ծնեալն յաստուծոյ հօրէ՝ միածին, այսինքն յէռութենէ հօր : Աստուած յաստուծոյ, լոյս՝ ի լուսոյ, աստուած ճշմարիս, յաստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ և ոչ արարած : Եսին ինքն՝ ի ընութենէ հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ յերկնոս և՝ ի վերոյ երկրի, երեւելիք, և աներեւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան և վասրն մերոյ փրկութեան իջեալ՝ ի յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս՝ ի մորիամայ սրբոյ կուսէն հոգւովիս սրբով : Որովէաւ զմարմին զհոգի և զմիտ, և զամենայն որ ինչ է՝ ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք : Զարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերբորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ՝ ի յերկնոնովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ հօր : Գալոց է նովին

մարմնովն և փառօք հօր՝ ի դատել զկենդանիս
և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ
վախճան։ Հաւատամք և ՚ի սուրբ հոգին՝ յա-
նեղն և ՚ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և
՚ի մարգարէս և յաւետարանս։ Որ էջն ՚ի յոր-
դանան, քարոզեաց դառաքեալն, և ընակե-
ցաւ ՚ի սուրբն։ Հաւատամք և ՚ի մի միայն ընդ-
հանրական և յառաքելական եկեղեցին, ՚ի մի
մկրտութիւն, յապաշտարութիւն, ՚ի քաւութիւն
և ՚ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւնն մեռե-
լոց, ՚ի դատաստանն յաւիտենից, հոգւոց և
մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից և ՚ի կեանսն
յաւիտենականս։

Մինչեւ ցարդ են հաւատոյ քանք

Խսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր որ-
դի կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ
հոգի, կամ թէ՝ յոչէից եղեն։ կամ յայլմէ է-
ռութենէ ասեն լինիլ զորդին աստուծոյ և կամ
զսուրբ հոգին։ և թէ՝ զորդին իմ կամ այ-
լայլելիք, զայնապիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և ա-
ռաքելական սուրբ եկեղեցի։

Ի Սուրբ Առաւորչէն մերմէ առացեալ։

Խսկ մեք փառաւորեսցուք՝ որ յառաջ քան
զյաւիտեանս, երկիրպագաննելով սրբոյ երրոր-
դութեանն՝ և մի աստուածութեանն հօր և

որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փառք 'ի բարձունս աստուծոյ , և յերկիր խա-
ղաղութիւն 'ի մարդիկ հաճութիւն : Եւ օրհնու-
թիւն քեզ 'ի բարձունս օրհնեալ ես տէր աստ-
ուած մեր . օրհնեմք զքեզ և գովեմք զքեզ :
Խոստովանիմք տէր զքեզ և երկիրապանեմք
.քեզ . փառաւորեմք զքեզ . գոհանամք տէր ըզ
քէն վասն մեծի փառաց քոց : Տէր թաղաւոր
սուրբդ երկնային . աստուած և հոյր ամենա-
կալ : Տէր և որդի հօր միածին յիսուս քրիստոս
և սուրբ որդի : Տէր աստուած գառն աստուծոյ
և որդի հօր . որ առեր զմերս 'ի կուսէն : Ողոր-
մեցար , բարձեր զմեզս աշխարհի . և արդ ընկալ
զաղաշանս մեր : Սուրբդ որ նստիս ընդ աջմէ
հօր՝ ողորմեցաց մեզ : Զի դու միայն տէր մեր Յի-
սուս քրիստոս : Տէր և հոգիդ սուրբ որ 'ի փառս
աստուած ընդ հօր . ամէն : Եւ յամենայն ժամ
օրհնեմք զքեզ . տէր և գովեմք զանուն սուրբ
քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից : Ար-
ժանի արա տէր զօրս զայս խաղաղութեամք . և
առանց մեզաց պահեա զմեզ : Օրհնեալ ես տէր
աստուած հարցն մերօց , գովեալ և փառաւոր-

եալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս ամէն : Օրհ-
նեալ տէր՝ ուսո ինձ զարդարութիւնս քո : Օրհ-
նեալ տէր՝ ուսո ինձ զարդարութիւնս քո : Օրհ-
նեալ տէր՝ ուսո ինձ զարդարութիւնս քո : Տէր
ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ : Ես աղաչեմ
տէր ողորմեա ինձ , և բժշկեա զանձն իմ , ես
մեղայ քեզ : Յոյց մեզ տէր զողորմութիւնս քո
և զիրկութիւնս քո տուր մեզ . տէր ողորմութիւն
քո յաւիտեան , զդործս ձառաց քոց մի՛ անտես
առներ : Տէր իմ զքեզ ապաւէն ինձ արարի ,
ուսո ինձ առնել զկամն քո զի դու ես աստուած
իմ : Ի քէն է տէր աղբիւր կենդանութեան , և
լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս : Մադեա
զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն զքեզ տէր :

Փառք պատիւ և երկրապատութիւն՝ ի բարձունս
հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ սյժմ և միշտ :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Զ հանդսուեան զազօթս և զաղաչանս ընկալ մար-
դասէր աստուած՝ ի հաճոյորարերար կամաց քոց :
Մեր մեզաց և բազում յանցանացն թողութիւն
չնորհեա . և քեզ փառք յաւիտեանս ամէն :
Փառք քեզ տէր աստուած մեր , որ պարզեւեցեր
զօրս զայս բարեաւ . և խաղաղութեամբ անցու-
ցանել :

Մարդասէր աստուած, զառաջիկայ գիշերս որ 'ի
վերայ մեր գալոց է՝ 'ի մեղաց փրկեա , 'ի չարեաց
աղատեա , և 'ի գործս բարիս առաջնորդեա :
Առաւօտու օրհնութեանցն և փառարանու-
թեանցն արժանի արա զամենայն հաւատացեալս
անուանդ քում սրբոյ և պահեա 'ի խաղաղու-
թեան :

Տէր աստուած մեր . տուր զքո խաղաղութիւնդ
ամենայն աշխարհի . բարձ դցասումն և զպա-
տուհանն 'ի յարարածոց քոց :
Ողորմեաց հարց և եղբարց մերոց՝ կենդանեաց
և հանգուցելոց :

Ողորմեաց զեկեզեցի շինողաց , երախտաւորաց,
պաղատուից , սպասաւորաց , և այնոցիկ՝ որք
ընդ հովանեաւ սրբոյ եկեզեցւոյ են հանգուցեալ :
Տէր աստուած , օդնեա թագաւորաց քրիստո-
նէից և իշխանացն բարեպաշտից , զօրաց և զա-
ւակաց նոցին՝ պահելով 'ի խաղաղութեան :
Տէր աստուած մեր , պահեա զառաջնորդս և
զեղբայրութիւնս մեր ամբողջ և անխոռվ 'ի կամա
ողորմութեան քոյ :

Նշանաւ սուրբ և պատուական խաչիւ քո հա-
լածեա զերեւելի և զաներեւոյթ թշնամին 'ի
սահմանաց մերոց և 'ի բնակութենէս մերմէ :
Փրկեա զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից :
Եւ քեզ փառք յաւիտեանս ամէն :

ՅԱՆԿ ՍԱԴ ՄՈՍՈՅ

Ըստ կարգի այբուբենից .

Աղաղակեցէք առ աստուած ամենայն երկիր	կե-
Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր	դր.
Ապրեցո զիս տէր , զի նուազեաց սուրբ	ժա.
Ապրեցո զիս տէր 'ի մարդոյ չարէ	նլր.
Առ գետս բարելացւոց . անդ նստէաք	նլզ.
Առ քեզ տէր կարդացի աստուած իմ , մի	իե.
Առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ	իդ.
Առ քեզ տէր համբարձի դաչս իմ , որ	նիբ.
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ	ժգ.
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ	ծբ.
Ասաց տէր ցտէր իմ . նիստ ընդ աշմէ իմմէ	ճր.
Ասացի թէ պահեցից զճանապարհ իմ	լը.
Ասէ անօրէնն 'ի մեղանչել ընդ միտս	իե.
Աստուած՝ ականջօք մերովք լուաք զոր հարքն .	խդ.
Աստուած աստուած իմ , ես առ քեզ առաւօտ .	կբ.
Աստուած աստուած իմ նայեաց առ իս	խա.
Աստուած աստուածոց տէր խօսեցաւ եւ կոչեաց .	խր.
Աստուած եկաց 'ի ժողովս աստուածոց	ձա.
Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր	խա.
Աստուած մեր ապաւէն եւ զօրութիւն	խէ.
Աստուած մերժեցեր եւ տւերեցեր զմեզ	ծր.
Աստուած մտին հեթանոսք 'ի ժառանգու	նը.
Աստուած յօդնել ինձ նայեաց , եւ տէր	կր.
Աստուած յանուան քում կեցո զիս , եւ 'ի զօ .	ծգ.
Աստուած ողորմեա մեզ եւ օրհնեա զմեզ	կզ.
Աստուած ո՞ քեզ նմանիցի , մի' լոեր . եւ .	ծբ.
Աստուած վրէժինդիր , տէր աստուած	զզ.
Աստուած օրհնութեան իմոյ մի' լոեր . զի	նը.

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեսան . . . . նլգ.
 Բաղում անգամ մարտեան ընդ իս . . . . . ճիբ.
 Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ լեր անձն . . . կա.
 Բանից իմոց ունկն զիր տէր, եւ 'ի միտ առ . . . ե.
 Բարի է խոստովան լինել տեսան , եւ սադոս . դա.
 Բարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ եւ թա . . . ճխտ.
 Բարձր առնեմ զքեզ տէր , զի ընկալար . . . իր.
 Բղխեցէ սիրտ իմ զպատգամա քո բարի . . . խտ.
 Գոհացայց զքէն տէր բոլորով սրտիւ . . . . ք.
 Գովեա երուսաղէմ զտէր . . . . . ճխտ.
 Դատ արա ինձ աստուած , եւ իրաւ արա . . . . խը.
 Դատ արա ինձ տէր զի ես յանբծութեան . . . . իէ.
 Դատեա տէր զայնոսիկ ոյք զատեն . . . . . վլ.
 Եթէ ոչ տէր էր առ մնդ , ասասցէ . . . . . ճիգ.
 Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն , 'ի նանիր . . . . ճիգ.
 Եկացք ցնծացուք 'ի տէր , աղաղակինցուք . . . զդ.
 Երանեալ են անրիծք 'ի ճանապարհի . . . . ճը.
 Երանեալ է այր որ երկնչի 'ի տեսանէ . . . . թժա.
 Երանեալ է այր որ ոչ գնաց 'ի խորհուրդն . . . ա.
 Երանի ամեննեցուն՝ ոյք երկնչին 'ի տեսանէ . . . ճիէ.
 Երանի որ խորհի զաղցան եւ զանանկն . . . . խ.
 Երանի՛ ում թողութիւն եղեւ մեղաց . . . . լա.
 Երկինք պատմնն զփառս աստուծոյ եւ . . . . ժը.
 Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ , զի ընակին . . . . ճլը.
 Զի՞ պարծի 'ի չարութեան հզօր . . . . . ծա.
 Զողորմութիւնս քո տէր յաւիտեան օրհ . . . . ճը.
 Ընդէ՞ր խոռվեցան հեթանոսք եւ ժողո . . . . ք.
 Ընդէ՞ր մերժեցեր աստուած իսպառ . . . . նլդ.
 Թէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք . . . . ճէ.
 Խրբեւ զի բարի է խրայէլի աստուած . . . . նը.
 Խ դարձուցանել տեսան զգերութիւն . . . . ճիէ.
 Խ խորոց կարգացի առ քեզ տէր , տէր . . . . ճիր.

ի կարդալ իմում լուար ինձ աստուած . . . . . զ.
 ի նեղութեան իմում ես առ քեզ տէր կարդա . . ճը.
 ի տէր յուսացայ . որպէս ասիցէք ցանձն . . . . ժ.
 ի քեզ տէր յուսացայ , մի՛ ամաչեցից յաւիտ . . . լ.
 ի քեզ տէր յուսացայ , մի՛ ամաչեցից յաւիտ . . . ն.
 Լուարուք զայս ամենայն ազգք . ունկնդիր . . . խը.
 Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան . . . . . ժը.
 Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ . . . կզ.
 Լուր աստուած աղօթից իմոց , եւ նայեա տէր . . կ.
 Լուր տէր արդարութեան , եւ նայեա . . . . . ժզ.
 Խոնարհեցու տէր զունկն քո՞ եւ լուր ինձ . . . . ճէ.
 Խոստովան եղերուք տեառն եւ կարդա . . . . . ճդ.
 Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է . . . . . ճէ.
 Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է . . . . . ճէ.
 Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր է . . . . . ճէ.
 Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր է . . . . . ճզ.
 Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիւ . . . . ճէ.
 Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիւ . . . . ճէ.
 Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած . . . . . նզ.
 Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք . . . . . խդ.
 Կեցու զիս աստուած , զի հասին ջուրք . . . . . կը.
 Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո , եւ գարձու . . . . ճդ.
 Համբարձի զախս իմ 'ի լերինս , ուստի եկես . . . ճի.
 Համբերելով համբերի տեառն , եւ նայեցաւ . . . լը.
 Հաւատացի զոր եւ խօսեցայ , եւ ես խու . . . . ճէ.
 Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա . . . . . ճզ.
 Զայնիւ իմով եւ առ տէր կարդացի . . . . . նզ.
 Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի . . . . . ճխա.
 Մատուցէք տեառն՝ որդիք աստուծոյ . . . . . իը.
 Մեծ է տէր , եւ օրհնեալ է յոյժ . . . . . խէ.
 Մի՛ նախանձիր ընդ չարս , եւ մի՛ ընդ այնոս . . . լզ.
 Մինչեւ յերբ տէր մոռանաւ զիս . . . . . ժը.

Յայտնի է 'ի հրէսստանի աստուած եւ	նէ...
Յարիցէ աստուած՝ եւ ցրուեսցին ամևնայն	կէ.
Յելանեն խրայէլի յեզիստոսէ	ճգ.
Յիշեա տէր զգաւիթ, եւ զամենայն հեղու	ճա.
Յողորմութիւն եւ յիրաւունս օրհնեն	ճ.
Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ	նէ.
Ողորմեա ինձ աստուած՝ զի կոխեաց	ծէ.
Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ	ծգ.
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մնձի ողօր	ծ.
Ո յուսա 'ի տէր, որպէս լեառն սիօն	ճիզ.
Որ բնակեալն է յողնութիւն քարձ	զ.
Որ հովուեսդ խրայէլի նայեաց, որ	նը.
Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրու	ճդ.
Որպէս փափաքի եղջերու յաղբերս	խա.
Ունկն զիր աստուած աղօթից իմոց, եւ	ծգ.
Ուրախ եղէ ես՝ ոչք ասէին ցիս	ճիս.
Պահեա զիս աստուած իմ, զի ես 'ի քեզ	ծէ.
Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած պատ	ճէ.
Ամրեցի զի լուիցէ տէր զձայն	ճդդ.
Սիրեցից զքեզ տէր զօրութիւն իմ	ժէ.
Տեառն է երկիր լրիւ իւրով	իդ.
Տէր ապաւէն եղեր մեր ազգէ	ճը.
Տէր աստուած իմ 'ի քէզ յուսացայ փըր	կ.
Տէր աստուած փրկութեան իմոց, 'ի տուէ	ճկ.
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ	ճ.
Տէր թագաւորեաց՝ բարկացան ժողու	զը.
Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն զգեցաւ	դը.
Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր	դգ.
Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի	ի.
Տէր լոյս իմ եւ կեանք իմ ես յումնէ	իզ.
Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկնզիր	ճխը.
Տէր լուր աղօթից իմոց, աղաղակ	ճա.

Ցէր կարդացի առ քեզ եւ լուր ինձ	ճխ.
Ցէր հովուեսցէ ղիս եւ ինձ ինչ ոչ	իբ.
Ցէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմա	գ.
Ցէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմա	լէ.
Ցէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ եւ ոչ	ճլ.
Ցէր ով կացցէ 'ի խորանի քում	ժդ.
Ցէր տէր մեր . զի՞ սքանչելի է անուն քո	ը.
Ցէր փորձեցեր զիս եւ ծանեար	ճլը.
Ցնծացէք առ աստուած օպնական է	ճ.
Ցնծացէք արդարք 'ի տէր ուղղոց	լբ.
Փրկեա զիս 'ի թշնամնաց խոց աստուած	ծը.
Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած 'ի սիօն . . .	կդ.
Օրհնեա անձն իմ զտէր , տէր աստուած	ճզ.
Օրհնեա անձն իմ զտէր , եւ ամենայն	ճբ.
Օրհնեա անձն իմ զտէր , օրհնեցից զտէր	ճխէ.
Օրհնեալ տէր աստուած իմ , որ ուսոց	ճխդ.
Օրհնեցէք զանուն տեառն , օրհնե	ճլդ.
Օրհնեցէք զաստուած 'ի սրբութեան նորա . . .	ճծ.
Օրհնեցէք զտէր ամենայն աղինք զովե	ճծզ.
Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղ	ճխզ.
Օրհնեցէք զտէր յերկնից , օրհնե	ճխը.
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , զի	դէ.
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , օրհ	դէ.
Օրհնեցէք յօրհնութիւն 'ի նոր	ճխր.
Օրհնեցէք մանկունք զտէր , եւ	ճծբ.
Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ , յամեր	լդ.

ՕՐՀԱՅԻՆ ԲՈՒԺԵՐ

Արդ՝ արձակեա զծառայս քո տէր	384
Ես առացի ՚ի վերանալ յինէն աւուրց	278
Զի հուր բորբոքեցաւ ՚ի բարկութենէ	135
՚ի գիշերաց կանխէ հողի իմ՝ առաւօտ առ	233
՚ի նեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի	325
Հաստատեցաւ սիրա իմ ՚ի տէր, եւ	182
Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր	382
Նայեցարուք երկինք եւ խօսեցայց	85
Տէր զլուր քո լուայ եւ երկեայ	368
Տէր ամենակալ աստուած արրահամու	384
Փոքր էի ես յեղբարս իմ, եւ կրտսեր	376
Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց	378
Օրհնեալ ես տէր աստուած իսրայէլի, որ յայց	383
Օրհնեցուք զտէր զի փառօք է փառա	38
Օրհնեցէք զաստուած յօրհնութիւննոր	324

ԵՕԹՆ ՍԱՂՄՈՍՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդի	դ.
Երանի ում թողութիւն եզեւ մեզաց	լա.
Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդի	լէ.
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մնձի ողոր	ծ.
Տէր լուր ազօթից իմոց, աղաղակ	նա.
Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր, տէր	նիր.
Տէր լուր ազօթից իմոց, ունկն դիր ինդր	նիս.
